

GERMANIZACJA NAZW MIEJSCOWOŚCI
W OKRĘGU RZESZY
GDAŃSK-PRUSY ZACHODNIE
1939-1945

Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu Oddział w Gdańsku

GERMANIZACJA NAZW MIEJSCOWOŚCI
W OKRĘGU RZESZY
GDAŃSK-PRUSY ZACHODNIE
1939-1945

WYBÓR ŹRÓDEŁ

WSTĘP I OPRACOWANIE
MATEUSZ KUBICKI

Recenzenci
prof. dr hab. Andrzej Gąsiorowski, dr Marcin Przegiętka, dr Tomasz Ceran

Projekt graficzny serii
Bartłomiej Siwek

Projekt okładki
Bartłomiej Siwek

Na okładce fotografia przedstawiająca mapę Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie
(Projekt mapy Tomasz Ginter)

Redakcja i korekta
Roksana Blech, Anna Świtalska-Jopek

Redakcja techniczna
Sławomir Gajda

Indeks
Mateusz Kubicki

Skład i łamanie
Beata Boroszko

Druk i oprawa
Drukarnia Wydawnicza im. W.L. Anczyca S.A.
ul. Nad Drwiną 10
30-741 Kraków

© Copyright by Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Gdańsk–Warszawa 2022

Wydawca: Instytut Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
Publikacja przygotowana przez Oddział IPN – KŚZpNP w Gdańsku
al. Grunwaldzka 216, 80-266 Gdańsk
Publikacje gdańskiego oddziału IPN: tom 82

ISBN: 978-83-8229-381-4 (pdf)

Zapraszamy na stronę internetową
www.ipn.gov.pl
oraz do księgarni internetowej
www.ipn.poczytaj.pl

Spis treści

Wprowadzenie	7
Dziennik Rozporządzeń Namiestnika Rzeszy w Okręgu Gdańsk-Prusy Zachodnie nr 58 z 1 września 1942 r.	38
Aneks	197
Dziennik Rozporządzeń Namiestnika Rzeszy w Okręgu Gdańsk-Prusy Zachodnie nr 11 z 6 marca 1943 r.	197
Wykaz skrótów	222
Bibliografia	223
Indeks osób	230

Wprowadzenie

Zmiany nazewnictwa na Pomorzu Gdańskim wynikały głównie z różnej przynależności państwowej tego terytorium oraz z procesów kolonizacyjnych. Największy wpływ na nomenklaturę miała obecność zakonu krzyżackiego na tych ziemiach, a następnie ich zabór przez Prusy. Badanie problemów związanych z nazwami miejscowymi ma bardzo długą tradycję, sięgającą wieków XIX i XX¹. W okresie istnienia Republiki Weimarskiej (a od 1933 r. – III Rzeszy) zintensyfikowano prace badawcze nad krajami Europy Środkowej. W ten sposób stworzono podstawy eksploracji tzw. Wschodu (Ostforschung), których istotnym elementem były kwestie związane z niemieckim i polskim nazewnictwem². W Niemczech już w latach dwudziestych XX w. dokonano zmian w tym zakresie³. W II Rzeczypospolitej prowadzono podobne analizy, nie stanowiły one jednak podwalin doktryny politycznej⁴.

---

¹ Były to prace traktujące o nazwach miejscowości na Pomorzu, np.: W. Kętrzyński, *Nazwy miejscowe polskie Prus Zachodnich, Wschodnich i Pomorza*, Lwów 1879; zob. także: *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, t. 1–15, Warszawa 1880–1902. W tym monumentalnym dziele znajdujemy przykłady pochodzenia poszczególnych nazw wraz ze stosownymi opisami. Największą zaletą tego słownika jest to, że obejmuje on ogromny zakres terytorialny.

² Ostforschung początkowo służył do badania zagadnień związanych z krajami leżącymi w Europie Środkowo-Wschodniej. Po przejściu władzy przez Adolfa Hitlera jego założenia przekształcono w jeden z filarów polityki zagranicznej III Rzeszy. W ramach prowadzonych badań opracowywano głównie nowe metody wdrażania i przeprowadzania procesów germanizacyjnych. Jednym z elementów wykorzystywanych do badań w ramach Ostforschung była stworzona przez Alberta Brackmanna Publikationsstelle, która działała przy archiwum w Berlin-Dahlem. Jej pracownicy zostali zaangażowani m.in. w proces zmiany nazw miejscowych (M. Burleigh, *Germany turns Eastwards. A study of Ostforschung in the Third Reich*, Cambridge 1990; J.M. Piskorski, J. Hackmann, R. Jaworski, *Deutsche Ostforschung und polnischen Westforschung im Spannungsfeld von Wissenschaft und Politik*, Poznań 2002; T. Szląpczyński, T. Walichnowski, *Nauka w służbie ekspansji i rewizjonizmu (Ostforschung)*, Warszawa 1969).

³ Przykładem była zmiana nazwy Olecka, leżącego ówczesznie w Prusach Wschodnich. W 1928 r. Oletzko – noszące też inną nazwę: Marggrabowa – zostało przemianowane na Treuburg (w tłumaczeniu dosłownym „wierny gród”). Jest to informacja przekazana przez dr. Marcina Przegiętkę.

⁴ W ramach prac związanych z niemcoznawstwem podejmowano próby badania dziejów dawnych wschodniemieckich prowincji oraz analizowano stosunki polsko-niemieckie. W pierwszym z zagadnień starano się wskazywać polską przeszłość tych obszarów (M. Mroczo, *Polska myśl zachodnia 1918–1939. Kształtowanie i upowszechnianie*, Poznań 1986).

Ich wynikiem były prace omawiające terminologię, które miały raczej słownikowy charakter⁵.

Strona niemiecka zajmowała się tą dziedziną badań aż do końca II wojny światowej. Efektem tej działalności stały się materiały Publikationsstelle Berlin-Dahlem, które pozwalają niemal całkowicie odtworzyć proces wprowadzania przez nazistowską administrację nowych nazw na Pomorzu Gdańskim. Po ponownym objęciu tych terenów przez Polskę w 1945 r. naukowcy zajmujący się toponomastyką podjęli badania dotyczące pochodzenia poszczególnych nazw miejscowych. Rezultatem tych prac były obszernie wydawnictwa monograficzne⁶ i słownikowe⁷. Pomimo ogromnego wysiłku w większości przypadków pomijają one jednak zmianę nazewnictwa z 1942 r., traktując ją jako etymologicznie i kulturowo obcą.

Okupacja niemiecka ziem polskich przypadająca na lata 1939–1945 cechowała się skrajną opresyjnością względem niemal wszystkich przedwojennych mieszkańców II Rzeczypospolitej⁸. Zbrodniczy system nastawiony był na wyniszczenie i wynarodowienie ziem wcielonych, bezprawnie anektowanych przez Niemcy. Analogicznie posunięcia okupanta dotyczyły Generalnego Gubernatorstwa⁹. Działalność III Rzeszy korespondowała z dotychczasowym rozumieniem polityki germanizacyjnej, okupant prowadził ją jednak przy użyciu znacznie

---

⁵ Przykład takiej publikacji zob. *Skorowidz ważniejszych miejscowości Prus Królewskich*, oprac. W. Wojciechowski, P. Spadowski, Poznań 1918.

⁶ Są to publikacje ukazujące się w serii „Pomorskie Monografie Toponomastyczne”: *Toponimia powiatu kościerskiego*, red. E. Breza, Gdańsk 1974 (nr 1); *Toponimia byłego powiatu puckiego*, red. J. Treder, Gdańsk 1977 (nr 3); *Toponimia Powiśla Gdańskiego*, red. H. Górniewicz, Gdańsk 1980 (nr 4); *Toponimia byłych powiatów gdańskiego i tczewskiego*, red. H. Bugalska, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1985 (nr 6); *Toponimia powiatu starogardzkiego*, red. H. Górniewicz, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1985 (nr 7); *Toponimia powiatu świeckiego*, red. E. Jakus-Borkowa, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1987 (nr 8); *Toponimia powiatu bytowskiego*, red. G. Surma, Wrocław–Warszawa–Kraków 1990 (nr 9); *Toponimia powiatu wejherowskiego*, red. J. Treder, Gdańsk 1997 (nr 14); *Toponimia powiatu tucholskiego*, red. M. Milewska, Gdańsk 2000 (nr 15).

⁷ *Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, red. K. Rymut, Kraków 1996–2018; A. Marcinkiewicz, *Słownik niemieckich nazw miejscowości Drugiej Rzeczypospolitej pod kontrolą III Rzeszy 1939–1945*, Warszawa 2003.

⁸ Opresyjna działalność okupanta nie dotyczyła przedstawicieli przedwojennej mniejszości niemieckiej.

⁹ Okupacja niemiecka ziem polskich wprowadzała odmienne elementy. Ziemie wcielone do Rzeszy traktowane były jako terytorium znajdujące się tylko przez pewien czas pod polskim panowaniem. Stąd po przeprowadzeniu masowych mordów oraz zakończeniu procesu wysiedleń planowano stopniowy rozwój tych terenów. Część inwestycji rozpoczęto jeszcze w okresie okupacji. Inaczej wyglądała okupacja w Generalnym Gubernatorstwie, gdzie większy nacisk położono na wyniszczenie ludności oraz infrastruktury gospodarczej. Ponadto dokonywano ustawicznego rabunku, prowadząc politykę całkowitej eksploatacji (C. Madajczyk, *Generalna Gubernia w planach hitlerowskich: studia*, Warszawa 1961; *Polska 1939–1945. Obszary inkorporowane do Rzeszy, Generalne Gubernatorstwo oraz ziemie wcielone do Związku Radzieckiego, podobieństwa i różnice. Materiały XXII sesji naukowej w Toruniu 7 listopada 2012 roku*, red. B. Chrzanowski, Toruń 2014; M. Kubicki, *W Rzeszy i Generalnym Gubernatorstwie*, „Zapomniana okupacja”. Dodatek prasowy Oddziału IPN w Szczecinie do „Kuriera Szczecińskiego”, 20 IX 2019, s. 30–31).

bardziej drastycznych metod¹⁰. Aktualnie patrzymy na okupację niemiecką głównie przez pryzmat zbrodni, masowych wysiedleń, dyskryminacji gospodarczej i akcji zapisu na niemiecką listę narodowościową. Należy jednak pamiętać, że zasadniczy cel wszystkich tych działań stanowiła depolonizacja sfer społecznej i kulturowej, polegająca m.in. na wymazaniu z powszechnego obiegu i użytku języka polskiego. Zaniechania w tej sferze okupant uznał za jedno ze źródeł klęski wcześniejszych prób germanizacji tych terenów. Takie tendencje występowały przez okres całej II wojny światowej na ziemiach wcielonych do Rzeszy.

Po rozpoczęciu konfliktu na Pomorzu Gdańskim wprowadzono administrację cywilną i ustanowiono Okręg Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie (Reichsgau Danzig-Westpreußen)¹¹. Na obszarze tym prowadzono wzmoczoną akcję germanizacyjną¹². Stworzono złożony, wieloelementowy opresyjny system wyniszczania

---

¹⁰ Prowadzona w XIX w. polityka germanizacyjna była jednym z elementów wzmocnienia niemieckiego władztwa w Europie Środkowo-Wschodniej. Dotyczyła ona również ziem, które znalazły się pod władzą Prus w wyniku rozbiorów Polski. Głównymi elementami walki z polskością i religią katolicką były próby ograniczania używania języka polskiego, zmiany o charakterze własnościowym w rolnictwie (tzw. rugi pruskie) oraz zwalczanie Kościoła katolickiego. W latach 1871–1878 w Cesarstwie Niemieckim wprowadzono pojęcie *Kulturkampf*, które odnosiło się do prób ograniczenia wpływów Kościoła rzymskokatolickiego. Zasadnicza różnica między germanizacją doby XIX i początków XX w. a późniejszymi działaniami polega na zdecydowanie łagodniejszym charakterze tej pierwszej. Ówczesne Cesarstwo Niemieckie nie planowało akcji wyniszczenia Polaków, lecz usiłowało ich zniemczyć i włączyć do wspólnoty narodowej poprzez forsowanie akulturacji. Nie zamierzano wprowadzić zakazu kultywowania odrębności narodowej i eksterminacji Polaków (G. Kucharczyk, *Długi kulturkampf. Pruskie i niemieckie wojny kulturowe przeciw Polsce 1795–1918*, Warszawa 2020; L. Trzeciakowski, *Kulturkampf w zaborze pruskim*, Poznań 1970; J. Krasuski, *Kulturkampf. Katolicyzm i liberalizm w Niemczech XIX w.*, Poznań 1963; G. Kucharczyk, *Kulturkampf. Walka Berlina z katolicyzmem (1846–1918)*, Warszawa 2009).

¹¹ Okręg Rzeszy Prusy Zachodnie powołano dekretem z 8 X 1939 r., który wchodził w życie 25 X 1939 r. Łącznie zajmował on powierzchnię 26 055,85 km kw. i zamieszkiwało go 2 271 664 osób. Jego nazwa została zmieniona na Okręg Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie decyzją Adolfa Hitlera z 2 XI 1939 r. Okręg dzielił się na trzy rejencje: gdańską, bydgoską i kwidzyńską, które składały się z siedmiu powiatów miejskich oraz 28 powiatów wiejskich, tworzonych przez 199 obwodów urzędowych oraz 2538 gmin. Do okręgu włączono również część ziem znajdujących się w okresie zaborów pod rosyjskim panowaniem (powiaty Lipno i Rypin). W ich przypadku występował problem z odwoływaniem się do „pruskiego dziedzictwa” (D. Matelski, *Niemcy w Polsce w XX wieku*, Warszawa–Poznań 1999, s. 186; M. Broszat, *200 lat niemieckiej polityki względem Polski*, przeł. E. Kazmierczak, W. Leder, Warszawa 1999, s. 313; B. Bojarska, *Skutki hitlerowskiej polityki eksterminacyjnej na Pomorzu Gdańskim [w:] Zbrodnie i sprawy. Ludobójstwo hitlerowskie przed sądem ludzkości i historii*, red. C. Pilichowski, Warszawa 1980, s. 339; R.C. Lucas, *Zapomniany holokaust. Polacy pod okupacją niemiecką 1939–1945*, przeł. S. Stodulski, Poznań 2012, s. 25; J. Dziobek-Romański, *Organizacja administracji władz okupacyjnych na ziemiach polskich w latach 1939–1945*, „Rocznik nauk Prawnych” 2012, t. 22, nr 3, s. 272; J. Sziling, *Kształtowanie się i struktura hitlerowskich władz cywilnych i partyjnych w Reichsgau Danzig-Westpreussen (1939–1945) [w:] Hitlerowskie sądownictwo, więziennictwo i obozy w Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie*, Szutowo 1986, s. 8–9).

¹² Wobec ograniczonej skuteczności polityki germanizacyjnej w jej dziewiętnastowiecznym rozumieniu nazistowscy przywódcy zdecydowali o wprowadzeniu innych, bardziej opresyjnych metod zniemczania ludności okupowanej Polski. Wśród najważniejszych elementów owej polityki Jan

i wynarodowiania Polaków¹³. Jednym z jego elementów było dążenie do całkowitego wyeliminowania polszczyzny z życia codziennego¹⁴. W związku z tym zaplanowano dokonanie głębokich zmian w nazwach miejscowych. Tylko częściowo polegały one na przywróceniu dawnej nomenklatury pruskiej. W latach 1939–1942 władze okupacyjne wprowadziły zupełnie nowe nazewnictwo, zgodne z ideologią narodowosocjalistyczną¹⁵.

Krótko po wybuchu wojny namiestnik Rzeszy Albert Forster¹⁶ zastosował pierwsze restrykcje dotyczące odpolszczenia nazw miejscowych. Mówiło o tym rozporządzenie wydane 10 września 1939 r., wskazujące, że wszystkie nazwy miast w Okręgu Rzeszy mają stać się niemieckie¹⁷. W efekcie wydano nakaz

---

Sziling wskazuje: eksterminację, wysiedlenia, osadnictwo niemieckie, przymusowy zapis na DVL, stworzenie systemu robót przymusowych, niszczenie wytworów kultury polskiej i usuwanie zewnętrznych oznak polskości. Zmiana nazw miejscowości wpisywała się w dwa ostatnie przejawy polityki germanizacyjnej. Na każdym z obszarów wcielonych do III Rzeszy stawiano nacisk na inne wytyczne (J. Sziling, *Lata okupacji hitlerowskiej (1939–1945)* [w:] *Dzieje Świecia nad Wisłą i jego regionu*, t. 2, red. K. Jasiński, Warszawa–Poznań–Toruń 1980, s. 57; *idem, Polityka okupanta hitlerowskiego wobec Kościoła katolickiego 1939–1945. Tzw. Okręgi Rzeszy: Gdańsk-Prusy Zachodnie, Kraj Warty, regencja katowicka*, Poznań 1970, s. 19).

¹³ Jednym z najważniejszych była akcja mordowania przez Niemców polskiej i żydowskiej ludności, mająca miejsce w pierwszych miesiącach okupacji. Na okupowanym Pomorzu Gdańskim przyjęła ona ogromne rozmiary. Znamy ponad 400 miejsc, gdzie Niemcy dokonywali mordów określanych obecnie mianem Zbrodni pomorskiej (*Zbrodnia pomorska 1939*, red. T.S. Ceran, Warszawa 2018).

¹⁴ K. Ciechanowski, *Zakaz używania języka polskiego na Pomorzu w latach okupacji hitlerowskiej*, „Stutthof. Zeszyty Muzeum” 1977, nr 2.

¹⁵ Barbara Czopek-Kopciuch wskazuje, że pod względem nazewnictwa Pomorze Gdańskie było terenem bardzo specyficznym. Mamy tutaj bowiem do czynienia z nazwami polskimi i pruskimi, które zostały zaadaptowane w późniejszym okresie lub utworzono ich kalkę. W okresie zaborów Niemcy przejmowali też nazwy polskie, starając się germanizować ich formy. Zdarzały się sytuacje, że wprowadzano nową nomenklaturę niezwiązaną z żadnym z pierwowzorów lub nazwy korespondujące z innymi nazwami miejscowości (B. Czopek-Kopciuch, *Adaptacje niemieckich nazw językowych w języku polskim*, Kraków 1995, s. 104; B. Czopek, *Nazwy miejscowe dawnej Ziemi Chełmińskiej i Belskiej (w granicach dzisiejszego Państwa Polskiego)*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1988, s. 83).

¹⁶ Albert Forster (1902–1952) – działacz NSDAP oraz jeden z najbliższych współpracowników Adolfa Hitlera. Jeszcze w okresie poprzedzającym wybuch wojny pełnił funkcję kierownika okręgowego NSDAP (Gauleiter) w WMG. Po rozpoczęciu działań wojennych otrzymał dodatkowo funkcję namiestnika (Reichstaathalter). Zbrodniarz wojenny zaangażowany we wzmózoną akcję germanizacyjną na Pomorzu. Ujęty przez aliantów w 1946 r., skazany przez Najwyższy Trybunał Narodowy w Gdańsku na karę śmierci. Wyrok wykonano 28 II 1952 r. (M. Podgóreczny, *Albert Forster. Gauleiter i oskarżony*, Gdańsk 1977; D. Schenk, *Albert Forster – gdański namiestnik Hitlera. Zbrodnie hitlerowskie w Gdańsku i Prusach Wschodnich*, przeł. W. Tycner, J. Tycner, Gdańsk 2002).

¹⁷ *Richtlinien für das Vorgehen in den von deutschen Truppen besetzten westpreussisches Gebieten* [w:] J. Sziling, *Przyczynki do pierwszych dni okupacji hitlerowskiej na Pomorzu Gdańskim w 1939 r.*, „Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce” 1982, t. 31, s. 298; S. Grochowina, K. Kaćka, *Polityka niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu Gdańskim. Dokumentacja wybranych problemów*, Toruń 2018, s. 127–128.

zmiany polsko brzmiących nazw i podpisów, które należało zastąpić ich niemieckimi odpowiednikami¹⁸. Pomocni w tym okazali się volksdeutsche, którzy otrzymali możliwość zgłaszania konkretnych przypadków władzom okupacyjnym. Najczęściej powracano do nazewnictwa stosowanego przed rokiem 1920. W dalszym toku okupacji zaczęto wprowadzać zmiany w herbach niektórych miast. Jeżeli miasto posługiwało się herbem, to jego fotografia bądź rysunek miały zostać przesłane namiestnikowi do Gdańska¹⁹. Podobna sytuacja dotyczyła herbów powiatów. W ten sposób poszukiwano elementów niezgodnych z ideologią nazistowską.

Zniemczenie objęło nazewnictwo ulic i placów, które otrzymywały często zupełnie odmienne nazwy – różne nawet od tych, które funkcjonowały w okresie Cesarstwa Niemieckiego²⁰. Ponadto z obiegu miały zniknąć wszystkie szyldy w języku polskim²¹. Już wówczas rozpoczęto proces zniemczania imion i nazwisk²². Landraci mieli także obowiązek rejestrowania zmian dokonanych w nazwach poszczególnych miejscowości i ogłaszania ich w powiatowych dziennikach urzędowych (Kreisblatt)²³. W efekcie polskie tablice zaczęto zastępować

---

¹⁸ W większości przypadków powrócono nazwy używane jeszcze w okresie pruskim. Analizując to nazewnictwo, można zauważyć, że pojawiło się ono pod koniec XVIII lub w XIX w. Okres Cesarstwa Niemieckiego nie przyniósł większej ingerencji w pomorskie nazwy miejscowości, stąd po rozpoczęciu okupacji we wrześniu 1939 r. na Pomorzu Gdańskim występowały takie, których zapis w języku niemieckim był zbliżony pod względem fonetycznym do zapisu polskiego. Początkowo nawet nazistowska administracja nie dokonywała w nich zmian lub wprowadzała zmiany bardzo nieznaczne.

¹⁹ Interesujące wydaje się pochodzenie słowa „herb”. Jego źródłosłów łączy się z niemieckim „die Erde” – ziemia, dziedzictwo. Herby pełniły i wciąż pełnią funkcję znaków rozpoznawczo-własnościowych. Rozpatrywane jako znaki tożsamości identyfikują one ród, rodzinę, miasto, region i państwo. Przykładem miasta, które otrzymało zupełnie nowy herb, była Gdynia, przed wojną formalnie herbu nieposiadająca (2. *Ergänzung zu den Richtlinien für das Verhalten in den von deutschen Truppen besetzten Gebieten Westpreussen* [w:] J. Sziling, *Przyczynek do pierwszych dni...*, s. 302; E. Rojewska, M. Tomkiewicz, *Gdynia 1939–1945 w świetle źródeł niemieckich i polskich. Aresztowania – egzekucje – wysiedlenia ludności cywilnej narodowości polskiej*, Gdynia 2009, s. 52).

²⁰ W wypadku ingerencji w nazwy miejscowe obejmujące place i ulice mamy do czynienia, obok powrotu do starego nazewnictwa, z wprowadzaniem zupełnie nowych elementów, ściśle związanych z zasłużonymi członkami NSDAP (np. Horst Wessel Straße) lub osobami sprawującymi w ówczesnych Niemczech kierownicze funkcje (np. Adolf Hitler Straße czy Hermann Göring Straße). Podobnie postąpiono z nazewnictwem głównych placów w miastach. W niektórych przypadkach powrócono do nazewnictwa z okresu Cesarstwa Niemieckiego.

²¹ A. Łuczak, A. Pietrowicz, *Polityczne oczyszczanie gruntu. Zagłada polskich elit w Wielkopolsce (1939–1941)*, Poznań 2009, s. 8.

²² Inne przypadki zmian nazwisk to ich całkowite tłumaczenie lub transkrypcja: Oгородowczyk – Gartner, Młynarczyk – Müller, Sosnowski – Sosemann, Mikołajczyk – Micker, Piątek – Pionteck, Kaminski – Steinmann (D. Schenk, *Albert Forster – gdański namiestnik Hitlera...*, s. 268; R.C. Lucas, *Zapomniany Holokaust...*, s. 66; *Dzieje Pomorza Nadwiślańskiego i Kujaw w wypisach*, red. H. Piskorska, H. Galus, Warszawa 1967, s. 491).

²³ 3. *Ergänzung zu den Richtlinien für das Verhalten in den von deutschen Truppen besetzten Gebieten Westpreussen* [w:] J. Sziling, *Przyczynek do pierwszych dni...*, s. 303; S. Grochowina, K. Kaćka, *Polityka niemieckich władz...*, s. 134–135.

niemieckimi – w brzmieniu sprzed 1920 r. Wyjątek stanowiły nazwy mniejszych miejscowości – w tym wypadku, aby zachować sprawność działania poczty i transportu, na tablicach umieszczano polski odpowiednik w nawiasie. Dla dużych skupisk ludzkich, w tym miast powiatowych, nie zastosowano takiego wyjątku²⁴. W przypadku części z nich zmiana, ze względu na brak akceptacji przez władze zwierzchnie, była dokonywana kilkakrotnie²⁵.

Podstawą prawną modyfikacji nazewnictwa na obszarach wcielonych do Rzeszy było tajne pismo Ministerstwa Spraw Wewnętrznych (Reichsministerium des Innern – RMdI) z 26 października 1939 r. Od tego dnia administracja terenowa została zobligowana do przywrócenia dawnych nazw pruskich²⁶. Nad przebiegiem procesu – obok poszczególnych przedstawicieli władz lokalnych – mieli czuwać specjaliści skupieni w Reichsamt für Landesaufnahme²⁷, którzy winni udostępnić im pozyskane wcześniej zasoby kartograficzne. Wykorzystywano też publikacje spisowe nazw miejscowości, które w momencie zakończenia I wojny światowej i podpisania przez pokonane Niemcy traktatu wersalskiego uznawano za „utracone” lub „znajdujące się poza Rzeszą”²⁸.

Okręg Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie dzielił się na trzy rejencje, w których najpierw zmieniono nazewnictwo miast powiatowych, wracając do stosowanego w czasach cesarskich. I tak w rejencji gdańskiej Kościerzyna otrzymała nazwę

---

²⁴ *Wytyczne gauleitera A[ilberta] Forstera szefa administracji cywilnej dla obszaru pomorskiego, skierowane do komisarycznych starostów z 10 września 1939 r.* [w:] J. Sziling, *Przyczynek do pierwszych dni...*, s. 304.

²⁵ P. Semków, *Tworzenie administracji niemieckiej i jej zadania* [w:] *Kościerzyna i powiat kościerski w latach II wojny światowej 1939–1945*, red. A. Gąsiorowski, Kościerzyna 2009, s. 96–97.

²⁶ W tym celu nakazywano wykorzystanie wydawnictw: *Plankammer des Preußischen Statistischen Landesamts* (Berlin 1922) oraz *Ortsverzeichnis für alle vom Deutschen Reich auf Grund des Versailler Vertrages vom 28. Juni 1919 abgetreten Gebiete, bearbeitet in der Plankammer des preußischen Statistischen Landesamts* (Berlin 1926). Każdy z komisarycznych starostów miał nabyć obie prace i wykorzystywać ich treść do ewentualnej zmiany nazw miejscowych (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Odpis pisma z 26 X 1939 r. wykonany 29 XII 1939 r., k. 2–3; APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, Pismo z 26 X 1939 r., k. 6–8).

²⁷ Reichsamt für Landesaufnahme zajmował się pozyskiwaniem wszelkich zasobów kartograficznych, po 1933 r. wykorzystywanych głównie przez wojsko. Centrala urzędu znajdowała się w Berlinie, a dla każdego z regionów tworzono oddziały terenowe. Jeden z nich powstał w Gdańsku. Urząd gromadził również informacje dotyczące spraw związanych z nazwami miejscowości oraz zajmował się działalnością wydawniczą. Z jego zasobów korzystano także w ramach wprowadzenia nazewnictwa sprzed 1920 r. (*Das Reichsamt für Landesaufnahme und seine Kartenwerke*, Berlin 1931; H. Lang, *Deutschlands Vermessungs und Kartenwesen. Aspekte seiner Entwicklung seit der Reichsgründung 1871*, Dresden 2008).

²⁸ Mówiły o tym dwa dokumenty wydane przez Reichsamt für Landesaufnahme: „Gebrauch deutscher Ortsnamen außerhalb der Reichsgrenzen” z 26 X 1936 r. oraz „Richtlinien für Darstellung der Reichsgrenzen vom Jahre 1918 und der Orts- und geographischen Namen in den abgetrennten und Auslandgebiet” z 28 IV 1937 r. Ten ostatni został wznowiony i wydany drukiem w 1939 r. (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Odpis pisma z 26 X 1939 r. wykonany 29 XII 1939 r., k. 3).

Berent, Tczew – Dirschau, Kartuzy – Karthaus, Chojnice – Konitz, Wejherowo – Neustadt, Starogard – Preußisch Stargard²⁹. Zmiana nie dotyczyła Gdańska (Danzig) i powiatu Wielkie Żuławy (Großes Werder), ponieważ jeszcze w okresie poprzedzającym wybuch wojny niemiecki był tam językiem urzędowym. W rejencji bydgoskiej zmiany były następujące: Bydgoszcz – Bromberg, Chełmno – Kulm, Świecie – Schwetz, Toruń – Thorn, Tuchola – Tuchel, Wyrzysk – Wirzitz, Sępólno Krajeńskie – Zempelburg³⁰. W rejencji kwidzyńskiej: Wąbrzeźno – Briesen, Grudziądz – Graudenz, Nowe Miasto Lubawskie – Neumark, Brodnica – Strasburg, Lipno – Liepe, Rypin – Rippin³¹.

Kolejnym przykładem wprowadzanych przez Niemców zmian były nazwy, które cechowały się obcą konotacją. Autorzy pracy *Dzieje Pomorza Nadwiślańskiego i Kujaw w wypisach* wskazują, że listy poszczególnych nazw miejscowości zostały przywiezione z Niemiec krótko po rozpoczęciu okupacji³². Miały one stanowić element odpolszczenia naszego narodu ze względu na ich brak związku z polską kulturą. Ingerencji tych dokonywano niezależnie od spisów. Najlepszymi przykładami tego typu działań są: Gdynia, którą zamiast na niemieckie Gdingen przemianowano na Gotenhafen (dosł. „port Gotów”)³³, Ciechanów – Zichenau, a także Łódź, która zamiast Lodsch została nazwana Litzmannstadt³⁴.

²⁹ Miasta powiatowe Wejherowo (Neustadt) i Kościerzyna (Berent) oficjalnie otrzymały dopiski „Westpreußen” dopiero 15 V 1941 r. (BBL, R 153/1029, Ortsnamenänderungen in den eingegliederten Ostgebieten, erarbeitet vom Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums – Zentralbodenamt. Enthält u.a.: Erlass des RMdI vom 11. Okt. 1940 (VI B 4256 I – XV 8194) über Ortsnamenänderungen an die Reichsstatthalter bzw. Oberpräsidenten in Danzig, Posen, Königsberg und Breslau, Die Umbenennung der Kreisnamen in den eingegliederten Ostgebieten, k. 66).

³⁰ Miasto powiatowe Chełmno (Kulm) otrzymało dopisek „Weichsel” dopiero 15 V 1941 r. (*ibidem*).

³¹ Miasta powiatowe Lipno (Liepe), Rypin (Rippin) i Brodnica (Strasburg) oficjalnie otrzymały dopiski „Westpreußen” dopiero 15 V 1941 r. Ingerencji w nazewnictwo nie dokonano w powiatach Elbląg, Malbork, Sztum, Susz i Kwidzyn. Wynikało to z powszechnego stosowania języka niemieckiego jako urzędowego (*ibidem*; *Toponimia Powiśla Gdańskiego...*, s. 6).

³² *Dzieje Pomorza Wschodniego...*, s. 161.

³³ Zmiana nazwy Gdyni nastąpiła w wyniku rozkazu Adolfa Hitlera z 19 IX 1939 r. Pierwotnie brzmiała ona Gotenhafen, co miało podkreślać germański rodowód miasta. Z czasem zapis został zmodyfikowany i od 29 listopada zaczęto stosować pisownię Gotenhafen (BBL, R 153/1031, Pressemeldungen über die Eindeutschungen der Ortsnamen, Wycinek z „Danziger Neueste Nachrichten” z 29 XI 1939 r., k. 2; J. Michałowska, *Terror i wyniszczenie [w:] Dzieje Gdyni*, red. R. Wapiński, Wrocław 1980, s. 214; R. Markiewicz, *Wojenne wspomnienia mieszkańca Gdyni*, Gdynia 2009, s. 28; L. Landau, *Kronika lat wojny i okupacji*, t. 1: *Wrzesień 1939 – listopad 1940*, oprac. Z. Landau, J. Tomaszewski, Warszawa 1962, s. 47).

³⁴ Zgodnie z informacjami zawartymi w dokumentach Publikationsstelle Berlin-Dahlem zmiany w nazwach Gdyni i Ciechanowa zostały dokonane na osobiste polecenie Adolfa Hitlera. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w tajnej instrukcji wskazującej podstawy źródłowe zmian nazw miejscowości wprowadzonych na początku okupacji nadmieniło, że nie będzie ingerowało w ten proces, przyjmując nowe nazwy bez jakiegokolwiek uzasadnienia i komentarza (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Odpis pisma z 26 X 1939 r. wykonany 29 XII 1939 r., k. 3; R.C. Lucas, *Zapomniany Holokaust...*, s. 36).

Rozporządzenie z końca października 1939 r. precyzowało przebieg zmiany nazw miejscowości na ziemiach wcielonych do Rzeszy, w tym w Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie. Zgodnie z nim w prowincji należało powołać specjalną centralną komisję, składającą się z historyków, regionalistów, archiwistów i językoznawców, na której czele miał stać kierownik miejscowego Urzędu Statystycznego Rzeszy (Statistischen Reichsamts)³⁵. Jej siedziba znajdowała się w Gdańsku. Prawdopodobnie każda z rejencji miała własną podkomisję³⁶. Skład centralnej komisji – po zatwierdzeniu go przez władze okręgu – miał zostać zgłoszony do Publikationsstelle Berlin-Dahlem, gdzie dokonywano ostatecznej akceptacji jej członków. Komisje przygotowywały specjalne listy nowych nazw miejscowości³⁷, dostarczane następnie do centrali w Berlinie. Tam proces zmian nazw był konsultowany przez zespół specjalistów pod nadzorem dyrektora Publikationsstelle Berlin-Dahlem (Staatsarchivdirektor) dr. Johannes Papritz³⁸, którego formalnie reprezentował radca (Staatsarchivrat) dr Julius Kothe³⁹.

³⁵ Od grudnia 1939 r. za proces zmiany nazw miejscowości w Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie odpowiadali radca (Regierungsrat) dr Löer oraz asesor (Regierungsassessor) Hicke. Wyzaczył ich do tego zadania Gauleiter Albert Forster. Członków komisji delegowały trzy urzędy, tj. RMDI: radca (Staatsarchivrat) dr Ulrich Wendland, doc. dr Karl Kasiske, radca (Oberbaurat) dr Bernard Schmid, dyrektor (Oberstudiendirektor) prof. Reinhold Müller, radca (Staatsrat) prof. Walther Recke; Publikationsstelle Berlin-Dahlem: radca (Regierungsrat) dr Herman Wagner, inspektor (Regierungsinspektor) Wolfgang Donsbach, radca (Oberpostrat) Hans Erich Exner, radca (Regierungsrat) dr Franz Adam, prof. Erich Keyser; namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie: radca (Regierungsrat) dr Kleine, (APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, k. 16, 47, 52, 125; W. Duchkowitsch, F. Hausjell, B. Semrad, *Die Spirale des Schweigens. Zum Umgang mit der nationalsozialistischen Zeitungswissenschaft*, Wien 2004, s. 34; F. Burgdörfer, *Die Statistik in Deutschland nach ihrem heutigem Stand*, Bd. 1, Berlin 1940, s. 81).

³⁶ Materiały zachowane w Archiwum Państwowym w Gdańsku wskazują skład podkomisji dla rejencji gdańskiej: dr Ulrich Wendland, prof. Erich Keyser, Hans Erich Exner i dr Franz Adam; bydgoskiej: prezyden rejencji (Regierungspräsident) dr Hubertus Schönberg (przewodniczący), prof. Reinhold Müller, Radca (Studienrat) dr Dombrowski, dr Rudolf (Kopernikus-Oberschule), dr Latterman oraz Skonietzki; kwidzyńskiej: dr Ulrich Wendland, radca (Oberbaurat) dr Bernard Schmid, Hans Erich Exner i doc. dr Karl Kasiske (APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, Pismo z 28 II 1940 r., k. 121; *ibidem*, Pismo z 29 VI 1940 r., k. 259).

³⁷ Komisje miały stworzyć listy według następującego wzoru: 1. Nazwa polska, 2. Nazwa niemiecka z okresu pruskiego, 3. Nazwa niemiecka wprowadzona przejściowo dla obszarów dawnego Królestwa Kongresowego (dotyczyła ona wyłącznie powiatów Lipno i Rypin), 4. Nowa niemiecka nazwa. Komisje podlegały namiestnikom lub prezydentom rejencji (BBL, R 152/1032, Eindeutschungen von Ortsnamen im Osten. Enthält u.a.: Vorschläge aus der Bevölkerung, Pismo z 30 VI 1941 r., k. 13).

³⁸ Johannes Papritz (1898–1992) – niemiecki historyk, archiwista i germanista. W latach 1936–1945 kierował Publikationsstelle Berlin-Dahlem przy Geheime Staatsarchiv Preußischer Kulturbesitz. Od 1937 r. członek NSDAP i SA. Po wojnie pracował w archiwum w Marburgu, którego dyrektorem był od 1954 r.

³⁹ Współpracowali z nimi przedstawiciele Urzędu Statystycznego Rzeszy – radca (Regierungsrat) dr Herman Wagner oraz nadinspektor (Regierungsoberinspektor) Wolfgang Donsbach (APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, Pismo z 31 I 1940 r., k. 53; *ibidem*, Pismo z 17 IV 1940 r., k. 141).

Niższym szczeblem administracji odpowiedzialnej za zmiany nazw były specjalnie podkomisje. Każda z nich obejmowała swoją jurysdykcją teren pojedynczego powiatu. Podkomisje pracowały głównie na podstawie publikacji z dziedziny statystyki oraz różnego rodzaju map fizycznych i wojskowych. Ponadto w skład tych komórek mieli wchodzić – w miarę możliwości oraz przy wsparciu okupacyjnych starostów i innych wskazanych przez nich osób⁴⁰ – badacze regionalni. Na obszarze byłego Wolnego Miasta Gdańska zmianą nazw miał się zająć sam namiestnik Albert Forster⁴¹.

Najniższy szczebel procesu stanowiły komisje tworzone przez landratów wraz z wyznaczonymi przez nich urzędnikami. Wszelkie zmiany w nazewnictwie należało konsultować z kierownikiem szkolenia partyjnego NSDAP (Gauschulungsleiter) Wilhelmem Löbsackiem⁴². Zgodnie z okupacyjnym prawem zmiana nazw miejscowych na całym obszarze ziem wcielonych miała się odbyć na mocy rozporządzenia z 29 grudnia 1939 r.⁴³

Proces wprowadzenia nowej nomenklatury ruszył w styczniu 1940 r.⁴⁴ W kwietniu centralna komisja poleciła poszczególnym landratom stworzyć listy nazw miejscowych występujących w powiatach. Ich prace polegały na spisaniu wszelkich obiektów geograficznych (miast, wsi, osad, jezior, rzek, wzgórz itp.) i umieszczeniu ich w specjalnych tabelach, sporządzanych na podstawie wskazanych przez władze zwierzchnie wydawnictw statystycznych i map. W ramach spotkania centralna komisja rozpoczęła typowanie dodatkowych materiałów – zarówno

---

⁴⁰ Wobec braku odpowiednich możliwości analizowania i tworzenia nowych nazw dopuszczono zatrudnianie osób prywatnych, które miały wspierać swoimi działaniami podkomisje. Do komisji przy miejscowym landracie został włączony m.in. Paul Brettreich z Sulęcina (powiat Kartuszy), tłumacz i kierownik miejscowej biblioteki. Według oficjalnych dokumentów włądał on językiem zarówno niemieckim, jak i polskim, łaciną oraz greką (BBL, R 152/1032, Eindeutschungen von Ortsnamen im Osten. Enthält u.a.: Vorschläge aus der Bevölkerung, Pismo z 30 VI 1941 r., k. 13; APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, Pismo z 2 IV 1940 r., k. 183).

⁴¹ BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Odpis pisma z 26 X 1939 r. wykonany 29 XII 1939 r., k. 6–7.

⁴² Prawdopodobnie Wilhelm Löbsack sprawował nadzór nad zmianami nazw ze względów ideologiczno-propagandowych. W ten sposób nowa nomenklatura miała zyskać odpowiedni wydźwięk (APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, Pismo z 4 V 1940 r., k. 171).

⁴³ Rozporządzenie – obok zmiany nazw miejscowości – nakazywało wprowadzenie modyfikacji nazewnictwa innych obiektów, głównie geograficznych (BBL, R 153/1029, Ortsnamenänderungen in den eingegliederten Ostgebieten, erarbeitet vom Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums – Zentralbodenamt. Enthält u.a.: Erlass des RMDl vom 11. Okt. 1940 (VI B 4256 I – XV 8194) über Ortsnamenänderungen an die Reichsstatthalter bzw. Oberpräsidenten in Danzig, Posen, Königsberg und Breslau, Pismo Ministra Spraw Wewnętrznych III Rzeszy z 11 X 1940 r., k. 2–4).

⁴⁴ Wstępną datą graniczną tworzenia list miejscowości był 12 II 1940 r. Każda z nich miała zawierać następujące elementy: 1) nazwa do 1918 r., 2) nazwa polska, 3) nowa nazwa, 4) uzasadnienie wprowadzenia nowej nazwy (APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, k. 33, 87; BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreußen z 6 III 1940 r., nr 9, s. 1).

niemieckich, jak i polskich – o charakterze statystyczno-kartograficznym, pomocnych we wprowadzaniu zmian⁴⁵. 6 czerwca 1940 r. komisja przekazała do Publikationsstelle Berlin-Dahlem spis z podziałem poszczególnych powiatów Okręgu Rzeszy na gminy, wraz z tłumaczeniem nazw miejscowości na język niemiecki⁴⁶.

Od 1 lipca 1940 r. rozpoczęto przygotowania do wprowadzenia nowego nazewnictwa na ziemiach wcielonych do Rzeszy oraz na terenach opisywanych jako dawne Królestwo Kongresowe (Kongresspolen). W miarę możliwości zamierzano pozbyć się wszelkich nazw mających jakąkolwiek słowiańską konotację oraz wymazać wszystkie te, które zawierały „nieniemieckie” elementy⁴⁷. Służyć temu miała m.in. zmiana końcówek wyrazów w poszczególnych nazwach⁴⁸. Kilka dni później wprowadzono również wytyczne określające sposób tworzenia nowej nomenklatury⁴⁹. Zalecano przy tym wykorzystanie publikacji *Amtliches*

---

⁴⁵ Jako najbardziej wiarygodne źródło polecano: *Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej opracowany na podstawie wyników Pierwszego Powszechnego Spisu Ludności z dn. 30 września 1921 r. i innych źródeł urzędowych*, t. 1: *M. St. Warszawa, województwo warszawskie*, Warszawa 1925; *Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej opracowany na podstawie wyników Pierwszego Powszechnego Spisu Ludności z dn. 30 września 1921 r. i innych źródeł urzędowych*, t. 10: *Województwo poznańskie*, Warszawa 1926; *Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej opracowany na podstawie wyników Pierwszego Powszechnego Spisu Ludności z dn. 30 września 1921 r. i innych źródeł urzędowych*, t. 11: *Województwo pomorskie*, Warszawa 1926 (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig – Westpreußen, Notatka z 22 V 1940 r., k. 26).

⁴⁶ Działanie to miało pomóc w prezentacji skali prac, z jakimi mierzyć się będą komisja i podlegające jej organy terenowe. Spis był efektem współpracy z Centralnym Urzędem Ziemskim w Gdańsku (Zentralbodenamt) (BBL, R 153/1030, Gemeindeverzeichnis für den Gau Danzig-Westpreußen, aufgestellt vom Bodenamt Danzig-Westpreußen für den Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums – Zentralbodenamt, k. 2–62).

⁴⁷ W rozporządzeniu stwierdzono, że problematyczne wydaje się zmienianie słowiańsko brzmiących nazw na Pomorzu Zachodnim oraz tych używanych w Generalnym Gubernatorstwie. W Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie część nazw miast powiatowych również miała słowiańskie pochodzenie. Przykład stanowiła Kościerzyna, której nazwa w języku niemieckim wywodziła się od słowiańskiego słowa „Bernd” (*Toponimia powiatu kościerskiego...*, s. 68).

⁴⁸ Jedną z nich było wprowadzanie „germańskiego” zapisu nazw. Polegał on na zmienianiu końcówek wyrazów. Szczegółowe wytyczne wskazywały, w jaki sposób ów proces miał się odbywać. I tak, końcówki: „-awo”, „-ewo”, „-owo”, „-owy” zmieniano na „-au” lub „-ow”; „-ica”, „-ice”, „-iec”, z kolei „-yca” zmieniano na „-itz”; „-no”, „-i”, natomiast „-y” zmieniano na „-en”. Końcówkę „-iny” zmieniano na „-in”. Postulowano też wprowadzanie innych końcówek: „-ing”, „-ach” i „-heim” (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Ripplin, Bd. 3, Pismo Publikationsstelle Berlin-Dahlem z 1 VI 1940 r., k. 74).

⁴⁹ Zalecono, aby nowe nazwy: 1) miały wartość dla danego regionu, 2) zachowywały „urok” danego regionu, 3) miały prostą formę i były jak najłatwiejsze do wymówienia, 4) wprowadzały nową jakość dla danego regionu, 5) nie powtarzały się zbyt często, 6) wzbogacały regiony, 7) zachowywały sens, 8) mogły być zniemczeniem polskich nazw, 9) mogły być identyfikowane z danymi miejscami (BBL, R 152/1032, Eindeutschungen von Ortsnamen im Osten. Enthält u.a.: Vorschläge aus der Bevölkerung, Pismo z 5 VII 1940 r., k. 41).

Gemeindeverzeichnis für Deutsche Reich, wydanej w Berlinie w 1939 r.⁵⁰ Ponadto wskazano szczegółowe wytyczne ingerowania w nazwy. Podstawowa zasada dotyczyła łączenia członów danej nazwy⁵¹, pozbywania się słów uznawanych za niepożądane (np. Kloster – Klasztor, pol. „plebanka”) oraz zamieniania w nazwach litery „C” na „K”. W tym ostatnim przypadku przywoływano argument wymowy i ujednoczenia zapisu.

W październiku 1940 r. RMdI wprowadziło nowe rozporządzenie w sprawie planowanej zmiany nazw miejscowości, wymagającej dużego nakładu sił i środków⁵². Członków wszystkich podkomisji zobligowano do sprawdzania, czy dane nazewnictwo nie będzie powtórzeniem nazwy funkcjonującej na terytorium właściwym III Rzeszy. Aby nie wprowadzać chaosu organizacyjnego, uznano, że najlepszym rozwiązaniem byłoby stosowanie nazw odwołujących się do historii lub geografii danego powiatu⁵³. Członków poszczególnych organów zajmujących się zmianami zaczęto zatwierdzać na początku listopada 1940 r.⁵⁴

Pierwotny termin przeprowadzenia całościowego procesu zmian nazw miejscowości centrala w Berlin-Dahlem wyznaczyła na 1 lipca 1940 r., jednak wskutek trudności spowodowanych ogromem pracy przedłużono go wstępnie do 15 lutego 1941 r.⁵⁵ Dokonano też modyfikacji harmonogramu posiedzeń komisji, która miała się zajmować sprawami wyłącznie na poziomie poszczególnych reencji, a nie – jak przyjmowano dotychczas – powiatów. Z czasem odstąpiono od tej zasady, wskazując, że materiał jest zbyt obszerny, aby udało się go przepracować w krótkim czasie. Pod koniec roku 1940 landraci odnotowywali w swoich

---

⁵⁰ BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Odpis pisma z 26 X 1939 r. wykonany 29 XII 1939 r., k. 4.

⁵¹ Analizując zmianę nazw miejscowości dokonaną w 1942 r., można uznać, że była to najbardziej powszechna praktyka – dotyczyła ona wszystkich powiatów Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie.

⁵² Ustalono, że na terenach wcielonych do III Rzeszy zmiany wymaga ponad 6 tys. nazw miejscowości.

⁵³ Dzięki temu chciano uniknąć problemów związanych z reorganizacją sieci transportowej i pocztowej (BBL R 153/790, Ortsnamenänderungen in den eingegliederten Ostgebieten, Pismo z 2 X 1940 r., k. 10–11).

⁵⁴ Przykładem była podkomisja powołana 21 XI 1940 r. do przeprowadzenia procesu zmian nazw miejscowości w powiecie Starogard. W jej skład wchodził: Hans Erich Exner, dr Herman Wagner, dr Franz Adam, dr Bernard Schmid, prof. Reinhold Müller i dr Ulrich Preuß. Sam Preuß był germanistą i historykiem, posiadającym kompetencje językowe z dziedziny języków słowiańskich (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Pismo z 21 XI 1940 r., k. 138; APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, Pismo z 20 II 1940 r., k. 123).

⁵⁵ Dla miast powiatowych ostatecznym terminem zmiany nazw był 15 XI 1940 r. Na Pomorzu Gdańskim proces ten przeprowadzono w pierwszych miesiącach okupacji. Według stanu na 22 XI 1940 r. pełne spisy miejscowości zostały wykonane dla powiatów: Kościerzyna, Tczew, Grudziądz, Chojnice oraz Starogard (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Pismo z 11 X 1940 r., k. 28).

sprawozdaniach, że ze względu na bardzo dużą liczbę różnych nazw geograficznych (pierwotnie zmiany nie dotyczyły wyłącznie miejscowości) dotrzymanie terminu wyznaczonego przez RMdI nie jest możliwe. Ostatecznie spisy zawierające wyłącznie nazwy miejscowości ze wszystkich powiatów w Okręgu Rzeszy dostarczono do Berlina w końcu września 1941 r.⁵⁶ Zatytułowano je: „Wnioski starostów w sprawie propozycji zmian nazw miejscowości”⁵⁷. Równoległe cały czas wprowadzano ogórne wytyczne dotyczące zmian nazewnictwa. Chodziło o powszechne stosowanie do nazw dopisku „Rumunki”, który decyzją z 31 października 1941 r. miał brzmieć „Räumung”⁵⁸.

Posiedzenia centralnej komisji odpowiedzialnej za zmiany nazw w powiatach odbywały się pod koniec listopada 1941 r. Wyznaczono też członków poszczególnych organów⁵⁹. Każdy z nich po otrzymaniu listy zmian proponowanych przez landratów sam wprowadzał dalsze warianty nazewnictwa. Następnie materiały te wysyłano do Publikationsstelle Berlin-Dahlem, gdzie podejmowano ostateczne decyzje odnośnie ingerencji w nazwy⁶⁰. Drugi etap analizowania zmian w nazewnictwie nastąpił pod koniec lutego 1942 r.⁶¹ Dopiero w maju tego roku zakończono prace nad tym samym zagadnieniem dla powiatów Lipno i Rypin, gdzie zmiany dotyczyły największej liczby miejscowości. Równoległe podkomisje

---

⁵⁶ Wyjątek stanowiły powiaty: Gdańsk Wieś, Wielkie Żuławy, Rypin i Lipno (*ibidem*, Pismo z 10 IX 1941 r., k. 49).

⁵⁷ W zasobach Bundesarchiv Berlin-Lichterfelde zachowała się lista propozycji zmian nazw dla powiatu Świecie. Każda z miejscowości otrzymała stosowną adnotację dotyczącą ewentualnej wariacji nazewnictwa wraz z jej etymologią. W tym przypadku odnoszono się głównie do nazw historycznych (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strassburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Ortsnamenänderungsvorschläge des Herrn Landrats des Kreises Schwetz, k. 7–11).

⁵⁸ Według Andrzeja Wróbla „rumunki” były osadami zakładanymi na terenach po wyciętych lasach. Nazwę tę wprowadzili kolonizatorzy niemieccy. „Rumunki” powstawały głównie w miejscowościach znajdujących się w rejencji kwidzyńskiej. Według centrali w Berlin-Dahlem komisja działająca w Gdańsku miała zwrócić szczególną uwagę na południowe powiaty Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Pismo z 31 X 1941 r., k. 61; A. Wróbel, *Krajobraz nazewniczy gminy Wielgie i okolic*, Wielgie 2014, s. 47).

⁵⁹ W dniach 26–29 XI 1941 r. komisja obradująca w budynku urzędu namiestnika okręgu w Gdańsku analizowała zmiany nazw w powiatach: Wejherowo (komisja w składzie: dr Franz Adam, Hans Erich Exner, prof. Erich Keyser, dr Ulrich Preuß, dr Bernard Schmid), Bydgoszcz Wieś (Hans Erich Exner, prof. Erich Keyser, dr Ulrich Preuß), Wyrzysk (Hans Erich Exner, prof. Erich Keyser, dr Ulrich Preuß, dr Ulrich Wendland) i Sępólno (dr Franz Adam, Hans Erich Exner, prof. Erich Keyser, dr Ulrich Preuß, dr Bernard Schmid, dr Ulrich Wendland) (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Pismo z 13 XI 1941 r., k. 64–65).

⁶⁰ Sprawdzano również powtarzalność poszczególnych nazw. Szczególną uwagę zwracano na częstotliwość ich występowania na terytorium „Starej Rzeszy” (Altreich) oraz na ziemiach wcielonych.

⁶¹ W dniach 24–26 II 1942 r. komisja analizowała zmiany nazewnictwa w powiatach: Brodnica, Toruń Wieś, Toruń Miasto oraz Chojnice (*ibidem*, Pismo z 11 II 1942 r., k. 73).

rozpoczęły zmiany nazewnictwa geograficznego⁶². W tym przypadku również tworzono specjalne listy obiektów, podzielonych według klucza powiatowego⁶³. Ze względu na ogrom prac oraz znaczną ingerencję ostatecznie odstąpiono od natychmiastowego wprowadzenia zmian, odsuwając je na czas po zakończeniu działań wojennych.

Wynikiem wspólnych prac landratur, podkomisji, komisji centralnej okręgu oraz nadzoru centrali w Berlinie było stworzenie zupełnie nowego nazewnictwa. W celu jego wdrożenia posłużono się odpowiednimi narzędziami prawnymi. Wszelkie zmiany w tej materii zostały opublikowane w rozporządzeniu Alberta Forstera z 25 czerwca 1942 r. w Dzienniku rozporządzeń Namiestnika Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie („Verordnungsblatt des Reichsstatthalters in Danzig-Westpreußen”)⁶⁴ pod datą 1 września 1942 r.⁶⁵ Rozporządzenie to wprowadzało daleko idące zmiany w nazewnictwie miejscowości w całym okręgu. Głównym celem Niemców było całkowite zerwanie z polską etymologią i wprowadzenie nazewnictwa niemieckiego lub nazistowskiego. W efekcie, obok elementów *stricte* tłumaczeniowych, pojawiły się nazwy obce pod względem leksykalnym, kulturowym i etymologicznym⁶⁶. RMdI zaakceptowało zmiany 21 września 1942 r.⁶⁷

W tym miejscu konieczne wydaje się wskazanie ogólnych tendencji, które towarzyszyły procesowi zmiany nazw miejscowości w całym Okręgu Rzeszy. Najbardziej powszechnymi zabiegami były: usuwanie z nomenklatury zbędnej, zdaniem okupanta, litery „H” oraz scalanie poszczególnych członów nazw. Pierwszą metodę stosowano niemal we wszystkich powiatach okręgu. Wyjątek stanowiły powiaty Chełmno, gdzie nie dokonano ani jednego usunięcia, oraz Sępólno, w którym zmodyfikowano w ten sposób tylko jedną nazwę⁶⁸. W obu jednostkach terytorialnych występowały nazwy z okresu niemieckiego panowania

---

⁶² Dotyczyły one wzgórz (względnie gór), rzek, jezior, dolin, lasów oraz innych obiektów geograficznych.

⁶³ BBL, R 153/786 Änderung von geographischen Namen in Westpreußen. Enthält nur: Listen.

⁶⁴ Był to specjalny dziennik, w którym publikowano wszelkie zmiany wprowadzone przez niemieckiego okupanta w prawodawstwie oraz w różnych dziedzinach życia codziennego na poziomie okręgu. Jego odbiorcami były organa okupacyjnej administracji, do których zadań należało egzekwowanie nowych zapisów w prawie.

⁶⁵ BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters in Danzig-Westpreussen z 1 IX 1942 r., nr 58, k. 617.

⁶⁶ Zgodnie z metodologią przyjętą przez twórców serii „Pomorskie Monografie Toponomastyczne” – ze względu na brak powiązania nazewnictwa wprowadzonego w 1942 r. z dotychczasową tradycją – w ramach prowadzonych ówczesnie badań odstąpiono od ich analizy (*Toponimia powiatu kościerskiego...*, s. 13).

⁶⁷ BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Pismo z 21 IX 1942 r., k. 146.

⁶⁸ Powiat Sępólno był najbardziej zniemczonym powiatem w całej II Rzeczypospolitej. Udział ludności niemieckiej wynosił tam ponad 40 proc. (*Historia Pomorza, t. 5: 1918–1939. Województwo pomorskie, Wolne Miasto Gdańsk, cz. 1: Ustrój, społeczeństwo i gospodarka*, oprac. M. Andrzejewski [i in.], red. S. Wierchosławski, P. Olstowski, Toruń 2015).

sprzed I wojny światowej. Podobna tendencja miała miejsce w powiatach Lipno i Rypin, jednak wynikała ona z faktycznego braku niemieckiego nazewnictwa pochodzącego sprzed roku 1920⁶⁹. Drugą metodę modyfikacji, czyli skracanie poszczególnych nazw składających się z dwóch i więcej członów, przeprowadzono we wszystkich powiatach.

Fragment rozporządzenia przygotowany dla rejencji gdańskiej rozpoczął się od Gdyni, która pod okupacyjną administracją funkcjonowała jako miasto na prawach powiatu. Ingerencja dokonana w lutym 1942 r. dotyczyła 14 miejscowości. Sprowadzała się ona do następujących zmian w zapisach: Pustki Cisowskie – Pustkowie – Zissauerwald i Cisowa – Ciessau – Zissau⁷⁰. Część miejscowości otrzymała status przypisany do nazwy, umieszczony na końcu⁷¹. Kolejne zmiany wprowadzane na mocy tego rozporządzenia dotyczyły 23 miejscowości w powiecie Gdańsk Wieś – okupacyjna administracja wydzieliła bowiem statusy poszczególnych wsi i innych jednostek urbanizacyjnych. Widoczna jest tu o wiele większa ingerencja niż w przypadku Gdyni, ponieważ niemal wszystkie polsko brzmiące nazwy zostały zmienione na niemieckie. Proces rozpoczęto w lutym 1942 r.⁷² Oto jego przykłady: Żabianka – Czabionken – Poggenkrug⁷³, Pod Widlino – Podfidlin – Unterfidlin, Borzęcin – Borrenschin – Bornhof⁷⁴. W kilku przypadkach odwrócono znaczenie nazwy (Dobrowo – Neuendorf Hoche – Hochneuendorf). W powiecie Wielkie Żuławy zmiany dotyczyły wyłącznie dwóch miejscowości: Piekła (Pieckel – Nogathaupt) oraz Stobny (Stuba – Stube)⁷⁵.

---

⁶⁹ W okresie poprzedzającym wybuch I wojny światowej powiaty Rypin i Lipno wchodziły w skład zaboru rosyjskiego. Po uzyskaniu przez Polskę niepodległości zostały włączone do województwa pomorskiego dopiero w 1938 r.

⁷⁰ BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Liste der änderungsbedürftigen Namen des Stadtkreises Gotenhafen, k. 258.

⁷¹ BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters in Danzig-Westpreussen z 1 VIII 1942 r., nr 58, k. 617.

⁷² BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Pismo z 21 II 1942 r., k. 202.

⁷³ Pierwotna nazwa Żabianki – „Żabionka” – pochodziła z 1749 r. Nazwę Żabianki planowano zmienić na „Schaffhof”, jednak zdaniem Niemców nie miała ona żadnej konotacji. Propozycja landrata („Schabenu”) również została odrzucona (*ibidem*, k. 202, 205; *Toponimia byłych powiatów gdańskiego...*, s. 113).

⁷⁴ Landrat w swoich propozycjach wskazał, że Borzęcin ma otrzymać nazwę „Bornau”. Została ona ostatecznie zmodyfikowana przez centralę w Berlinie (BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Liste der änderungsbedürftigen Ortsnamen für den Kreis Danzig Land, k. 205; *Toponimia byłych powiatów gdańskiego...*, s. 21; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 1, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1880, s. 71).

⁷⁵ Oryginalna nazwa Pickel pochodziła z czasów pruskich. Według innej wersji miała ona brzmieć Werderhaupt (BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters in Danzig-Westpreussen

W powiecie Kościerzyna zmiana nazw objęła 181 miejscowości⁷⁶. Procedurę rozpoczęto 9 maja 1940 r., a odpowiedzialnym za jej przeprowadzenie mianowano prof. Ericha Keysera⁷⁷. Niemcy postąpili tu podobnie jak w przypadku poprzednich jednostek administracji terytorialnej. Jako przykład warto przywołać wsie: Dziemiany (Dziemianen – Sophienwalde)⁷⁸ i Wygonin (Wygonin – Angersdorf)⁷⁹, a także osady – Owśnice (Owsnitz – Haberfeld)⁸⁰ oraz Czernikowy (Schernikau – Sterneck). Na uwagę zasługuje również Grzybowski Młyn (Ludwigsthal – Ludwigstal)⁸¹, który otrzymał nieznacznie zmodyfikowany wariant pruskiej nazwy historycznej. Ponadto część miejscowości leżących w powiecie Kościerzyna zyskała dopisek (Kr. Berent – powiat Kościerzyna), co miało być przydatne w ich identyfikacji⁸².

---

z 1 VIII 1942 r., nr 58, k. 618; BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Liste der änderungsbedürftigen Ortsnamen des Kreises Großes Werder, k. 346).

⁷⁶ Pisał o tym szerzej Edward Breza w pracach z dziedziny toponimii, zrezygnował jednak z analizowania nazw wprowadzonych przez Niemców w okresie okupacji. Badacz wskazywał na brak ich powiązania z tradycją i etymologią regionu (*Kościerzyna i powiat kościerski w latach II wojny światowej 1939–1945*, red. A. Gąsiorowski, Kościerzyna 2009; *Toponimia powiatu kościerskiego...*, s. 13).

⁷⁷ Do komisji należeli: dr Kleine (Gdańsk), Hans Erich Exner (Gdańsk), dr Franz Adam (Gdańsk), dr Bernard Schmid (Malbork), dr Ulrich Preuß (Sopot), prof. Reinhold Müller (Bydgoszcz) (BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Pismo z 5 V 1940 r., k. 5; *ibidem*, Pismo z 24 V 1940 r., k. 27; *ibidem*, Pismo z 18 VII 1940 r., k. 51).

⁷⁸ W przypadku Dziemianach członkowie komisji odwołali się do historycznego nazewnictwa stacji kolejowej w Dziemianach, która do 1918 r. nosiła nazwę Sophienwalde (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 91; BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, k. 18).

⁷⁹ Była to propozycja dr. Ulricha Wendlanda z 23 V 1940 r., zaakceptowana przez dr. Schmidą (BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Ortsnamenänderungen im Landkreise Berent Stellungnahme des Kommissionmitglied Staatsarchivrat dr. Wendland, k. 49).

⁸⁰ Nazwa Owschnitz pochodziła z 1866 r. Dla Owśnic dr Wendland zaproponował nazwę Offning, natomiast dr Schmid – Haferbach (od owsa, „der Hafer”). Dr Preuß wskazał na skojarzenie ze znajdującym się nieopodal wsi „diabelskim kamieniem” – stąd jego propozycje: Heidenstein, Teufelstein, Deibel lub Düwel (*ibidem*, k. 49, 60; *Toponimia powiatu kościerskiego...*, s. 89).

⁸¹ Oryginalna nazwa brzmiała Grzybauer Mühle (*Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 2, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1881, s. 896).

⁸² Dopisek ten miał ułatwić identyfikację podczas nabywania biletów kolejowych oraz adresowanie przesyłek pocztowych. W wytycznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Rzeszy wskazano, że dodawanie dopisku ma pomóc w zachowaniu ciągłości transportu kolejowego i samochodowego (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Odpis pisma z 26 X 1939 r. wykonany 29 XII 1939 r., k. 5).

W powiecie Tczew dokonano zmiany nazw 78 miejscowości. Procedurę rozpoczęto w maju 1940 r., a na czele podkomisji powiatowej stanął doc. dr Karl Kasiske⁸³. Warto przywołać tu przykład zmiany zawierającej element tłumaczeniowy – nazwę wsi Jeleń Szlachecki, w okresie cesarstwa znanej jako Adlig Jellen⁸⁴, zmieniiono na Adlighirschenfeld. Celem nadrzędnym Niemców było zerwanie z podobieństwem między polskim wyrazem „jeleń” a występującym w nazwie słowem „jellen”. Zmiana dokonana na terenie powiatu Tczew była analogiczna do zmiany przeprowadzonej w poprzedniej jednostce terytorialnej – różnica polegała jedynie na dodaniu innego dopiska administracyjnego (Kr. Dirschau – powiat Tczew). Wśród nazw, które uległy całkowitej zmianie, należy odnotować: wieś Morzeszczyn (Morroschin – Leutmannsdorf, Kr. Dirschau), Wolę (Wolla – Freigut; nazwa pochodzi od słowa „das Freigut” – wolny od cła)⁸⁵ oraz wieś Rzeżęcín (Resenschin – Resen)⁸⁶. Ponadto pojawiały się też tłumaczenia przedwojennego polskiego nazewnictwa: Zabagno – Sabagno – Moorhof („das Moor” – bagno)⁸⁷ lub Pólko – Pulko – Feldhof („das Feld” – pole)⁸⁸. Na wyróżnienie zasługuje także przypadek Swaróżyna (Swaroschin), którego nazwa została zmieniona na Paleskenhof, prawdopodobnie na cześć właścicieli majątku rodziny von Paleske⁸⁹. Jej członkowie brali udział w rozstrzeliwaniach Polaków w pierwszych miesiącach okupacji, a część z nich była aktywnymi działaczami NSDAP⁹⁰.

---

⁸³ BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Pismo z 11 V 1940 r., k. 219; *ibidem*, Pismo z 22 V 1940 r., k. 227.

⁸⁴ Nazwa została po raz pierwszy zanotowana w 1882 r. (*Toponimia byłych powiatów gdańskie-go...*, s. 46).

⁸⁵ W przypadku Woli centrala w Berlinie-Dahlem sugerowała zastosowanie formy Wohlfeld. Ostatecznie przyjęto propozycję dr. Wendlanda – Freigut (BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, k. 232, 241).

⁸⁶ Twórcy nowej nazwy odwołali się do nomenklatury z 1570 r. – Resten (*ibidem*, s. 86).

⁸⁷ Oryginalna nazwa Zabagno w języku niemieckim brzmiała Zabagno. Centrala w Berlinie-Dahlem sugerowała zastosowanie formy Hinterdorf. Ze względu na konotacje historyczne dr. Wendland postulował użycie nazwy Neusaß (*ibidem*, k. 232; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 14, red. B. Chlebowski, J. Krzywicki, F. Sulimierski, Warszawa 1895, s. 176).

⁸⁸ W przypadku Pólka centrala w Berlinie-Dahlem sugerowała użycie formy Pulkow. Dr. Wendland postulował wprowadzenie nazwy Feldern lub Pulchenau, a prof. Müller – Kleinfelde (*ibidem*, k. 232, 241, 248; APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, Betr. Gemeindeverzeichnis des Landkreises Dirschau Stellungnahme des Kommissionssmitgliedes Prof. dr. Müller, k. Oberschulrat, Bromberg, k. 631).

⁸⁹ Można ją tłumaczyć dosłownie jako „dwór Paleskich”. Nie miała ona żadnego wiązku z nazwą historyczną, która brzmiała Swaroschin (*Toponimia byłych powiatów gdańskiego...*, s. 99; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 11, red. B. Chlebowski, W. Wałęwski, Warszawa 1890, s. 627).

⁹⁰ Joachim von Paleske i Eberhard von Paleske – w okresie przedwojennym działacze JDP, a później NSDAP. Na początku okupacji członkowie Selbstschutzu. Brali udział w rozstrzeliwaniu Polaków w Lesie Szpęgawskim oraz w koszarach w Tczewie. Po rozwiązaniu Selbstschutzu zostali włączeni do policji pomocniczej (Hipo).

Dla powiatu Kartuzy nazistowska administracja przygotowała propozycję zmiany nazw 249 miejscowości⁹¹. Pierwsza została wykonana przez landrata i wysłana 26 marca 1941 r. do komisji w Gdańsku w celu akceptacji⁹². I tak w rejonie tym duża część nomenklatury powróciła do brzmienia z czasów pruskich. Poza tym wiele nazw zostało przetłumaczonych na język niemiecki. Przykładami są: Olszowe Błoto (Olscheweblott – Erlbruch, „die Erle” – olcha, „der Bruch” – załamanie, błoto), Zajezierze (Zajeziara – Seehorst, „der See” – jezioro, „der Horst” – gniazdo, kępa)⁹³ czy Kokoszki (Kokoschken – Gockelsdorf, „der Gockel” – kogut, „das Dorf” – wieś)⁹⁴. Ponadto w powiecie Kartuzy dodawano dopisek identyfikacyjny – Kr. Karthaus (powiat Kartuzy). Należy zaznaczyć, że część wprowadzonych nazw nie odwoływała się nawet do nazw używanych przed rokiem 1920. Przykładem jest choćby Banino (Banin – Bullenbrook), gdzie wprowadzono nazewnictwo nawiązujące do formy stosowanej wcześniej. Z kolei część nazw otrzymała zupełnie nowe brzmienie, np. Goręczyno (Gorrenschin – Görren) i Gowidlino (Gowidlin – Göbeln)⁹⁵.

Wskutek decyzji niemieckiej administracji powiat Chojnice otrzymał 244 nowe nazwy miejscowości. Proces zmian na tym obszarze zapoczątkowano już w pierwszych miesiącach okupacji, jego intensyfikacja przypadła jednak na maj 1940 r. Wtedy też rozpoczęto przygotowania do największej ingerencji w nazwy, której efekty były widoczne w roku 1942⁹⁶. Szefem podkomisji w powiecie Chojnice został doc. dr Karl Kasiske⁹⁷. W ramach dalszych konsultacji do prac włączono komisję w Gdańsku⁹⁸. Jednym z ważniejszych elementów

---

⁹¹ Zob. E. Breza, *Nazwy miejscowe gminy Kartuzy*, Kartuzy 1999.

⁹² BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, Ortsnamenänderungen der Herrn Landrats des Kreises Karthaus, k. 7.

⁹³ W przypadku Zajezierza dr Wendland zaproponował nazwę Seehagen, prof. Keyser – Hasenheide, a komisja w Gdańsku – Übermsee. Centrala w Berlinie-Dahlem zdecydowała o wprowadzeniu nazwy Seehorst (*ibidem*, k. 16, 18, 39).

⁹⁴ Dla Kokoszek dr Wendland wysunął dwie propozycje: Kockendorf lub Gockeldorf, dr Preuß postulował wprowadzenie nazwy Henneberg, a komisja w Gdańsku zaproponowała nazwę Gockeldorf (*ibidem*, k. 14, 24, 36).

⁹⁵ Nazwa Gowidlino pochodziła z czasów krzyżackich (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 90; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich...*, t. 2, s. 757).

⁹⁶ BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, Pismo z 14 V 1940 r., k. 70.

⁹⁷ *Ibidem*, Pismo z 15 V 1940 r., k. 72.

⁹⁸ W procesie akceptacji zmian nazw miejscowości w ramach działającej w Gdańsku komisji brali udział: dr Ulrich Wendland (przewodniczący), prof. Erich Keyser (zastępca przewodniczącego), Hans Erich Exner, dr Bernard Schmid, prof. Reinhold Müller oraz dr Ulrich Prueß (*ibidem*, Pismo z 3 XII 1940 r., k. 104).

tego procesu była zmiana nazwy miejscowości Czersk (Czersk – Heiderode)⁹⁹ – wówczas sześciotysięcznego miasta. Część nazw została przetłumaczona (Piekielko – Piecolko – Hölchen, „die Hölle” – piekło)¹⁰⁰, większość otrzymała jednak zupełnie nowe brzmienie (Boniny – Boniny – Jakobshöfe; Eulalin – Eulalin – Eulen, „die Eulen” – sowy¹⁰¹; Chłopowy – Kloppowo – Klopphof¹⁰²). Ponadto w powiecie Chojnice mamy do czynienia z łączeniem przez Niemców mniejszych obszarów terytorialnych w większe (Łąkie, Betlejem, Jeruzalem – Lonken, Betlem, Jerusalem – Lonken; Lisi Kąt i Parzyn – Fuchswinkel und Parczin – Fuchswinkel). W celu identyfikacji do nazw dodawano dopisek Kr. Konitz (powiat Chojnice).

W powiecie Wejherowo, do którego należały również miejscowości obecnego powiatu Puck, przewidziano zmianę 180 nazw miejscowości. Kompleksowe prace gdańskiej komisji rozpoczęto w maju 1941 r., a zakończono w styczniu 1942 r.¹⁰³ Część nazw otrzymała bardziej niemieckie brzmienie (np. Celbowo – Celbau – Zelbau)¹⁰⁴. Członkowie komisji dokonali także tłumaczenia niektórych nazw (Place – Place – Platzhof, „der Platz” – miejsce, plac)¹⁰⁵, części z nich nadali zaś zupełnie nowe brzmienie (np. Zbychowo – Sbichau – Weiherfelde¹⁰⁶; Chałupy

---

⁹⁹ Wśród propozycji zmiany nazwy znajdujemy m.in. Schresing (dr Wendland wskazywał, że nazwa pochodząca z czasów krzyżackich będzie „lepiej brzmiała”). Inną propozycję zgłosił dr Schmid – postulował on wprowadzenie nazwy Zirsk (wariacja na temat oryginalnej nazwy z 1308 r.) (*ibidem*, k. 105, 116).

¹⁰⁰ Dr Wendland proponował nawiązanie do historycznej nazwy z 1377 r. – Pejzig. Z kolei prof. Müller postulował wprowadzenie nazwy Pötzig. Według innych danych historyczna nazwa brzmiała Piekelken (*ibidem*, k. 108, 120; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 8, red. B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1887, s. 81).

¹⁰¹ Zdaniem dr. Kothege z Publikationsstelle Berlin-Dahlem nazwa Eulalin brzmiała „zbyt polsko” i należało ją zmienić na niemającą żadnych konotacji z wcześniejszym źródłosłowem (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, Ortsnamenänderungen im Landkreis Konitz Stellungnahme des stellvert. Kommissionsmitgliedes Staatsarchivrat Dr. Kothe, Berlin (Publikationsstelle) vom 29 V 1940 r., k. 152).

¹⁰² Dr Wendland proponował wyłącznie zniemczenie nazwy na Kloppau. Prof. Keyser zalecał wprowadzenie nazwy, która nie miała żadnej konotacji z nazwą wcześniejszą, nie wskazał jednak żadnej propozycji (*ibidem*, k. 110, 113).

¹⁰³ *Ibidem*, Pismo z 8 V 1941 r., k. 333, 357.

¹⁰⁴ BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 89.

¹⁰⁵ W 1940 r. landrat zaproponował nazwę Kölln, została ona jednak odrzucona przez podkomisję powiatową (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, k. 339).

¹⁰⁶ Nazwa Sbichau wywodziła się od słowiańskiego Sbichowa. Pochodziła z 1289 r. (*Toponimia byłego powiatu puckiego...*, s. 91; *Toponimia powiatu wejherowskiego...*, s. 105).

– Ceynowa – Ziegenhagen¹⁰⁷; Luzino – Lusin – Lintzau¹⁰⁸; Jurata – Jurata – Helaheide¹⁰⁹). W rozporządzeniu można również znaleźć wzmianki o łączeniu mniejszych miejscowości w jeden większy obszar administracyjny. W celach identyfikacyjnych niektóre nazwy otrzymały dopisek Kr. Neustadt Westpreußen (powiat Wejherowo Prusy Zachodnie).

Ostatnim powiatem w rejencji gdańskiej, w którym dokonano zmiany nazewnictwa, był Starogard¹¹⁰. Zmiana objęła tu 154 miejscowości, a proces jej przeprowadzania wyglądał podobnie jak w innych powiatach. W pierwszej kolejności zmieniono nazwę jednego z większych miast – Skórcza (Skurz – Großwollenthal). Poza tym dokonano nieudanych tłumaczeń dotychczasowych nazw, np. Mały Zajączek (Klein Jajonschek – Hasenbusch, „der Hase” – zając, „der Busch” – krzak, krzew)¹¹¹ czy Wielki Bukowiec (Groß Bukowitz – Buchen, „die Buchen” – buki). W wykazie można też znaleźć przykłady diametralnej zmiany nomenklatury, np. Smołąg (Smolong – Pechwiesen)¹¹² i Kalisk (Kaliska – Dreidorf)¹¹³. Nazwy,

¹⁰⁷ Nazwa Ceynowa została po raz pierwszy zanotowana w 1796 r. Później zapisywano ją w formie „Zejnowa”. Landrat powiatu Wejherowo w spisie wykonanym na początku 1940 r. wskazał, że w przypadku Chałup istnieje pełna swoboda w wyborze nowej nazwy (nie podano żadnej sugestii). Propozycję wysuniętą przez prof. Keysera część członków gdańskiej komisji uznała za niepasującą do nazewnictwa w powiecie. Ostatecznie nie dokonano w niej dalszych ingerencji, pozostawiając formę Ziegenhagen (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, k. 335, 343; *Toponimia byłego powiatu puckiego...*, s. 23; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich...*, t. 1, s. 530).

¹⁰⁸ W przypadku Luzina była to zupełnie nowa nazwa, zaproponowana przez wejherowskiego landrata w 1940 r. (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 89; *Toponimia powiatu wejherowskiego...*, s. 62).

¹⁰⁹ Propozycja landrata z 1940 r. wskazywała nazwę Dünenwalde. W uzasadnieniu odwoływano się do położenia wsi: „między wydrami a lasami”. Później dr Schmid zaproponował nazwę Dünenheide. Miała ona nawiązywać do lasu, gdzie założono kąpielisko (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, k. 336, 344; *Toponimia byłego powiatu puckiego...*, s. 39).

¹¹⁰ Pierwsze listy prezentujące stan niemieckiego nazewnictwa w powiecie zostały wysłane do Publikationsstelle Berlin-Dahlem 9 V 1940 r. Opracowywał je dr Ulrich Wendland. Ze strony centrali berlińskiej uwagi wprowadzał dr Kothe (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strasburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Pismo z 9 V 1940 r., k. 98; *ibidem*, Ortsnamenänderungen im Landkreis Pr. Stargard, k. 126–127).

¹¹¹ Nazwę Klein Sajonczek odnotowano po raz pierwszy w 1790 r. Prawdopodobnie została ona zniekształcona po rozpoczęciu okupacji (*Toponimia byłego powiatu starogardzkiego...*, s. 72).

¹¹² Nazwa z okresu zaboru pruskiego wywodziła się od niemieckiego Smollangke pochodzącego z 1480 r. Pomimo to komisja odpowiedzialna za zmiany nie nawiązała do niej (*ibidem*, s. 62).

¹¹³ W przypadku wsi Kaliska nazwa odnosząca się do okresu sprzed zakończenia I wojny światowej określała wcześniej trzy wsie: Kaliską, Dąbrowę oraz Strych. Stąd też jej brzmienie Dreidorf – „trójwieś” (K. Kowalkowski, *Z dziejów gminy Kaliska oraz wsi do niej należących*, Gdynia 2010, s. 306).

które w okresie pruskim miały brzmienie niemieckie, pozostawiono bez zmian lub poddano je drobnym korektom, np. Gęby – Gembie – Gembin¹¹⁴. Ponadto do niektórych nazw dodano dopisek Kr. Pr. Stargard (powiat Starogard).

Druga część rozporządzenia z 1942 r. prezentuje zmiany, których niemiecka administracja dokonała w rejencji bydgoskiej (Regierungsbezirk Bromberg). Dotyczyły one nazw poszczególnych części Bydgoszczy i polegały na ich połączeniu (Bartodziejże Małe – Klein Bartelsee – Kleinbartelsee)¹¹⁵. W przypadku powiatu Bydgoszcz Wieś zmodyfikowano 132 nazwy, przedstawione w centrali w Berlin-Dahlem w marcu 1941 r.¹¹⁶ Dokonano niewielkiej korekty nazwy Koronowa poprzez dodanie subskryptu identyfikacyjnego (Crone – Krone, Kr. Bromberg – Koronowo, powiat Bydgoszcz). Część miejscowości otrzymała od nazistowskiej administracji zupełnie nowe nazwy: Sienna – Sienna – Justhöfen¹¹⁷, Czarnówka – Czarnowke – Golddorf¹¹⁸, Niwy – Niwie – Birkhausen Kr. Bromberg¹¹⁹, Zawada – Zawada – Jeschkental¹²⁰. Warto wspomnieć o majątku Zamczysko, który mimo historycznej nazwy otrzymał nieznacznie zmodyfikowaną nazwę z czasów niemieckich (Zamczysko – Thalheim – Talheim)¹²¹. Nazwy miejscowości, których brzmienie sprzed 1920 r. zawierało elementy niemieckie, zostały przez okupanta nieznacznie skorygowane (Gorzeń – Gorsin – Gorsen) lub pozostawione

---

¹¹⁴ Nazwa pochodziła od staropolskiego słowa „gamby” i po raz pierwszy została odnotowana w 1790 r. (*Toponimia byłego powiatu starogardzkiego...*, s. 32).

¹¹⁵ Wskazano, że jest to nowa forma zapisu zgodna z ustaleniami z końca 1939 r. (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 93).

¹¹⁶ BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Pismo z 26 III 1941 r., k. 171.

¹¹⁷ Pierwotna nazwa brzmiała Senno. W obronie starej nazwy interweniował radca (Oberregierungsrat) Fritz von Born-Fallois, przywołując fakt, że majątek był własnością jego rodziny od ponad stu lat. Sam zaproponował zmienienie nazwy – Schenno. W odpowiedzi centrala w Berlinie-Dahlem wskazała, że nowa nazwa – Justhöfen – upamiętnia pastora F. Justa, który walczył o „niemczyznę” w poznańskim. Zdaniem komisji pastor został aresztowany przez Polaków i zamordowany w okolicy Sienna we wrześniu 1939 r. Nazwa Schenno została odrzucona, gdyż miała brzmieć „niezbyt niemiecko” (*ibidem*, k. 184, 186).

¹¹⁸ Zdaniem członków komisji nazwa Golddorf nawiązywała do pruskich korzeni (*ibidem*, k. 189; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 10, red. B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1889, s. 569).

¹¹⁹ Propozycja starosty powiatowego (Ackern) stanowiła jego zdaniem tłumaczenie polskiej nazwy (BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, k. 159, 190).

¹²⁰ Była to propozycja starosty (rzekome tłumaczenie nazwy), zaakceptowana przez Publikationsstelle Berlin-Dahlem (*ibidem*, Vollständiges Ortsnamenverzeichnis Bromberg Land, k. 160).

¹²¹ Historyczna nazwa Zamczyska to Schlossberg lub Grodzisko. Podczas zmian nazewnictwa nie odwołano się do żadnej z nich (*Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich...*, t. 14, s. 367).

w niezmienionej formie (Murucin – Mortizfelde – Moritfelde, Kr. Bromberg; przykład ten potwierdza stosowanie dopisku administracyjnego).

W powiecie Chełmno Niemcy dokonali ingerencji w nazwy 111 miejscowości. Część nazw otrzymała nowe brzmienie w grudniu 1939 r., a pozostałe zaczęto zmieniać w grudniu 1940 r.¹²² W stolicy jednostki terytorialnej zmiana dotyczyła dopisku do nazwy: Chełmno – Kulm (Culm) – Kulm (Weichsel). Wiele nazw miejscowości otrzymało zupełnie nowe brzmienie, np. Trzebcz Szlachecki – Adlig Trzebcz – Trebis¹²³, Nowa Wieś Szlachecka – Neudorf – Dietrichswalde, Kr. Kulm (Weichsel¹²⁴), Unisław – Unislaw – Kulmischwenzlau¹²⁵, Pniewite – Pniewitten – Niewitten¹²⁶. W drugim ze wskazanych przypadków wykorzystano nowy dopisek identyfikacyjny. W kilku sytuacjach nazewnictwo zostało zmienione częściowo, co nadawało nazwom tych miejscowości zupełnie nowe, niemieckie brzmienie (Reptowo – Reptowo – Reptau, Prętkowice – Prentkowitz – Prenthof, Bolumin – Bolumin – Blumen). Wiele nazw otrzymało dopisek „chełmiński” – „kulmisch” (np. Borówno – Borowno – Kulmischborau; Janowo – Janowo – Kulmischjanau; Nowe Dobra – Neugut – Kulmischneugut).

Kolejnym powiatem rejencji bydgoskiej, w którym dokonano ingerencji w nazewnictwo, było Świecie. Zmiana objęła 266 nazw¹²⁷. W pierwszej kolejności

---

¹²² BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, Pismo z 10 XII 1940 r., k. 182.

¹²³ Propozycja landrata z grudnia 1940 r. brzmiała Gross Trebis. W październiku 1941 r. podobną formę zgłosił dr Kothe. Nazwa Kleintrebis, zaproponowana przez Publikationsstelle, nie została przyjęta. Finalnie zaakceptowano sugestię dr. Schmida, który wskazał nazwę Trebis. Wszystkie propozycje wywodziły się od historycznej nazwy Trewis (*ibidem*, k. 179, 190, 202, 213; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 12, red. B. Chlebowski, Warszawa 1892, s. 473).

¹²⁴ Zgodnie z propozycją dr. Preußa Nowa Wieś Szlachecka miała otrzymać nazwy: Nüdorf, Neubusch lub Adelbusch. Jego zdaniem wprowadzenie nazwy Dietrichswalde mogło wywołać spore zamieszanie (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, Ortsnamenänderungen im Landkreis Kulm, Stellungnahme dr Preuß, k. 198).

¹²⁵ Propozycja landrata z grudnia 1939 r. brzmiała Trutzberg. W dokumentacji Publikationsstelle Berlin-Dahlem nazwę Unisławia zapisano jako Wenzlau Kr. Kulm (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 96; BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, Verzeichnis der für den Kreis Kulm vorgeschlagen Angleichungen auf Grund der Vorschläge des Herrn Landrat, k. 194).

¹²⁶ Według dr. Preußa nazwa Pniewitten była nie do zaakceptowania ze względu na jej „polskie brzmienie”, wysunął on więc następujące propozycje: Wittenfeld, Wilzenfeld, Schottenkrug lub Schottensee Kr. Kulm. Prof. Keyser postulował wprowadzenie nazwy Wittenfelde. W październiku 1941 r. Publikationsstelle zaakceptowało nazwę Niewitten (*ibidem*, k. 180, 201).

¹²⁷ Lista sporządzona w styczniu 1941 r. przez komisarycznego starostę powiatu Świecie zawierała wykaz nazw 462 miejscowości. Miejskowa podkomisja, do której należał również okupacyjny starosta, w części przypadków wprowadziła nowe nazewnictwo. Listę zgłoszono najpierw do centralnej

dwa duże miasta: Nowe (Neuenburg) i Świecie (Schwetz) otrzymały dopisek Weichsel (Wisła). W przypadku nazw skróconych ważny wydaje się przykład Wielkiego Stwolna, gdzie tylko częściowo nawiązano do nazwy historycznej, pozostawiając tę z okresu Cesarstwa Niemieckiego (Wielkie Stwolno – Deutschwestphalen – Deutschwestfalen)¹²⁸. Część miejscowości otrzymała zupełnie nowe brzmienie (Bukowiec – Bukowiec – Hasenmühl, co można dosłownie tłumaczyć jako „zajęczy młyn” – „die Hasen” – zajęce, „die Mühle” – młyn¹²⁹; Rudzinek – Rudzinnek – Rudelhof, „das Rudel” – stado, gromada, „der Hof” – dwór, dziedziniec, podwórze, zagroda)¹³⁰. Nazwy, których brzmienie nawiązywało do języka niemieckiego, zostały nieznacznie skorygowane (Dubielno – Dubielno – Daubeln¹³¹, Borze – Borze – Borse, Poledno – Poledno – Poleden). W powiecie Świecie Niemcy łączyli mniejsze obszary terytorialne w jeden większy (np. Jaszczerek i Jasieniec – Jascherrek und Jäschinnitz – Eschenbruch, „die Esche” – je-sion, „der Bruch” – odprysk, odłamek, błoto).

W powiecie miejskim Toruń dokonano zmiany nazw poszczególnych dzielnic miasta (np. Podgórz – Podgorz – Amberg), a także nazw niektórych miejscowości (np. Treposz – Treposch – Dreibusch)¹³². W wykazie powiaty miejski i wiejski

---

komisji w Gdańsku (komentarze do propozycji nanosili dr Ulrich Preuß, dr Ulrich Wendland, prof. Erich Keyser, dr Bernard Schmid, dr Franz Adam oraz Hans Erich Exner), a następnie w Publikationsstelle Berlin-Dahlem naniesiono poprawki i sformułowano finalne brzmienie nowych nazw (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strاسبurg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Ortsnamenänderungsvorschläge des Herrn Landrats des Kreises Schwetz, k. 7–11).

¹²⁸ Historyczna nazwa brzmiała Westfalen (*Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 13, red. B. Chlebowski, Warszawa 1895, s. 246).

¹²⁹ W rzeczywistości nazwa pochodziła od przepływającej w okolicy rzeki. Oryginalnie powinna ona brzmieć Bukowitz (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 96; *Toponimia powiatu świeckiego...*, s. 25).

¹³⁰ Według wprowadzającego zmiany dr. Ulricha Preußa nazwa Rudzinek miała zbyt słowiańskie brzmienie. W proponowanych przez niego adnotacjach pojawia się postulat zastosowania nazwy Rockelhof (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strاسبurg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Ortsnamenänderungen im Landkreis Schwetz. Stellungnahme dr. Preuß, k. 45).

¹³¹ Nazwa z okresu Cesarstwa Niemieckiego (1881) brzmiała Johannisberg, nie powrócono jednak do niej. Pierwotna propozycja: Volfbruch, wynikała z funkcjonowania do 1918 r. podwójnej nazwy Dubielna: Dubielno-Wolfbruch. W celu „zniemczenia” początkową literę „W” zmieniono na „V”. Ostatecznie pomysł ten nie zyskał akceptacji i nazwę zmieniono na Daubeln (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 96; *Toponimia powiatu świeckiego...*, s. 34; *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich...*, t. 2, s. 189).

¹³² W lutym 1940 r. podjęto decyzję o wprowadzeniu nazwy Amberg zamiast Podgórz. Zdaniem członków podkomisji było to dosłowne tłumaczenie. Zmiany zaakceptowano w lutym 1942 r. (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz,

stanowiły część wspólną. Łącznie zmieniono 123 nazwy miejscowości. Większość z nich otrzymała zupełnie nowe brzmienie (Folżąg – Folsong – Vogelsang, „der Vogel” – ptak, „sang” – forma czasu przeszłego od czasownika „singen” – śpiewać; Lipowiec – Lipowitz – Lindenstein, „die Linden” – lipy, „der Stein” – kamień)¹³³. Pojawiały się również próby tłumaczeń polskich nazw (Mała Zławieś – Klein Bösendorf – Kleinbösendorf; Zławieś Wielka – Groß Bösendorf – Großbösendorf)¹³⁴. Ponadto łączono mniejsze osady w większe jednostki terytorialne (np. Wielka Nieszawka i Regencja; Regencja Młyn – Gr. Nessau u. Regencja; Regencja Mühle – Großnessau). Część miejscowości otrzymała dopisek identyfikacyjny Kr. Thorn (powiat Toruń).

W powiecie Tuchola zmiana objęła 106 nazw miejscowości. Niekiedy pozostawiono „rdzennie niemieckie” nazwy (Szkłana Huta – Louisenthal – Louisental)¹³⁵, a niektóre miejscowości otrzymały nazwy zupełnie nowe (Jabłonka – Jablonka – Gabelweise, „die Gabel” – widelec, „die Weise” – łąka¹³⁶; Rosochatka – Rosochatka – Rohstein, przymiotnik „roh” – surowy, „der Stein” – kamień¹³⁷; Klonowo – Klonowo – Brahrode)¹³⁸. Nazwy korygowano tak, aby brzmiały bardziej niemiecko (Minikowo – Minikowo – Minachau, Lińsk – Linsk – Lins)¹³⁹. W przypadku powiatu Tuchola stosowano dwa rodzaje dopisków

---

Preußisch-Stargard, Strasburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Pismo z 20 II 1942 r., k. 209).

¹³³ Nazwę Vogelsang zaproponował Hans Erich Exner. Druga propozycja należała do dr. Ulricha Preuße. W materiałach nie podano uzasadnienia dla ich wprowadzenia, jednak Niemcy uważali je za tłumaczenie polskiej nazwy (*ibidem*, Änderungsbedürftige Ortsnamen und Änderungsvorschläge der Publikationsstelle für den Kr. Thorn-Land, k. 233–234; BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, k. 214).

¹³⁴ BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 94.

¹³⁵ Nazwa Louisenthal była rdzennie niemiecka (*Toponimia byłego powiatu tucholskiego...*, s. 62).

¹³⁶ W przypadku Jabłonki wskazano na bliskość łąk otaczających wieś (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strasburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Ortsnamenänderungsvorschläge des Herrn Landrats des Kreises Tuchel, k. 267).

¹³⁷ Zmiana tej nazwy wiązała się z dużą liczbą kamieni we wsi i w jej okolicach (*ibidem*, Ortsnamenänderungsvorschläge des Herrn Landrats des Kreises Tuchel, k. 270).

¹³⁸ Zmianę nazwy Klonowa na Brahrode uzasadniano tym, że do 1918 r. miejscowa stacja kolejowa występowała właśnie pod taką nazwą. Wśród propozycji pojawiła się również nazwa Steinberg, została ona jednak odrzucona przez dr. Ulricha Wendlanda (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 99; BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strasburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Vollständiges Ortsverzeichnis Kreis Tuchel, k. 255; *ibidem*, Ortsnamenänderungen im Landkreise Tuchel, k. 263).

¹³⁹ Nazwa Linsk pochodziła z 1584 r. (*Toponimia byłego powiatu tucholskiego...*, s. 38).

administracyjnych: Kr. Tuchel (powiat Tuchola) lub Tuchler Heide („die Heide” – wrzosowisko, pustkowie; było to nawiązanie do Borów Tucholskich). Poza tym łączono miejscowości, które funkcjonowały odtąd jako jeden obszar terytorialny (Mikołajki i Brzemiona – Nikolaiken u. Bremin – Bremin).

Kolejnym rejonem, w którym Niemcy dokonali zmiany nazw, był powiat Wyrzysk. Tu przemianowanie objęło 152 miejscowości (np. Mrocza – Mrotschen – Immenheim¹⁴⁰; Wysoka – Wissek – Weißbeck¹⁴¹). Wprowadzono też nazwy całkowicie różne od przedwojennych (Walentynowo – Valentinowo – Feltendorf; Krostkowo – Freymark – Freimark)¹⁴². Na szczególną uwagę zasługuje ówczesny folwark Zdrogowo, zapisany przez Niemców jako Adolfsborn. Należy zauważyć, że część nowego nazewnictwa stanowiła dosłowne tłumaczenie dotychczasowych nazw (Orzelski Młyn – Orle Mühle – Adlersmühle, „der Adler” – orzeł, „die Mühle” – młyn). Nazwy, które do 1920 r. miały niemieckie brzmienie, poddano nieznacznej korekcie (Florowo – Florowa – Florau; Olszewka – Erlau – Erlau, Kr. Wirsitz). Część nazw otrzymała dopisek administracyjny Kr. Wirsitz (powiat Wyrzysk).

Ostatnim powiatem rejencji bydgoskiej, w którym dokonano zmian, był powiat Sępólno. Tu zmiany dotyczyły zaledwie 69 nazw miejscowości. I tak Kamień Krajeński (Camin)¹⁴³ został przemianowany przez Niemców na Kamin i otrzymał dopisek Westpreußen. Część miejscowości zyskała nowe brzmienie, które miało zerwać z polskim źródłosłowem (Rogalin – Rogalin – Hornberger). Dokonywano też prób tłumaczenia niektórych określeń (Jastrzębiec – Jastremken – Habichtsmühle, „der Habicht” – jastrząb, „die Mühle” – młyn; Dąbrowa – Dombrowo – Eichseidel,

---

¹⁴⁰ Dr Ulrich Wendland proponował nazwę Moorstadt. Choć nazwa Immenheim została uznana przez komisję za zbyt daleko posuniętą ingerencję, ostatecznie to ona została zaakceptowana (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 97; BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strasburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Übersicht der Orte des Kreises Wirsitz für die ein Änderungsvorschlag gemacht wird, Anlage 1, k. 352).

¹⁴¹ Analizie poddano również zmianę nazwy miejscowości Wysoka. Prof. Erich Keyser sugerował wprowadzenie nazwy Hohenau, natomiast dr Ulrich Preuß – Güntersberg lub Wißberg. Ostatecznie zaakceptowano propozycję dr. Ulricha Wendlanda, czyli Weißbeck (*ibidem*, Änderungsbedürftige Ortsnamen im Kr. Wirsitz und Änderungsvorschläge der Publikationsstelle nach dem „Ortschaftsverzeichnis des Kr. Wirsitz”, k. 357).

¹⁴² Komisja powinna się odwołać do historycznej nazwy Christfelde, nie pozwoliły na to jednak zasady tworzenia nowej nomenklatury (*Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 4, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1883, s. 710).

¹⁴³ Nazwa została uznana wyłącznie za nową formę zapisu. Nie posiadała żadnych odniesień (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 98).

„die Eiche” – dąb, „das Seidel” – kufel)¹⁴⁴. Nazwy mające do 1920 r. niemieckie brzmienie nie ulegały zmianie lub poddano je nieznacznym korektom (Iłowo – Ilłowow – Ihlau¹⁴⁵; Sośno – Sosnow – Sassenau; Piaseczno – Petznick – Petznick, Kr. Zempelburg). W powiecie Sępólno używano także dopisku administracyjnego Kr. Zempelburg (powiat Sępólno).

Zmiana nazw miejscowości nastąpiła również w rejencji kwidzyńskiej. Rozporządzenie Forstera objęło w pierwszej kolejności powiat Wąbrzeźno. Przekształcono tam 108 nazw, prace rozpoczęto w grudniu 1940 r.¹⁴⁶ W przypadku Kowalewa Pomorskiego (Schönsee) dodano dopisek administracyjny Kr. Briesen (powiat Wąbrzeźno). Stolica powiatu – Briesen – otrzymała dopisek Westpreußen. Część miejscowości zyskała zupełnie nowe nazwy, które nie nawiązywały już do polskich korzeni (Feliksowo – Felixowo – Glückshof¹⁴⁷; Orłowo – Orłowo – Arnau)¹⁴⁸. W kilku przypadkach niemieckie władze próbowały tłumaczyć polskie nazwy na język niemiecki (Orzechówko – Nußdorf – Nußdorf Kr. Briesen, „die Nuss” – orzech, „das Dorf” – wieś). Miejscowości, których nazwa brzmiała podobnie do nazwy niemieckiej, albo otrzymały nowe, nieznacznie zmodyfikowane zapisy (Borówno – Borowno – Borne), albo zachowano ich oryginalny zapis (Węgorzyn – Wangerin – Wangerin, Kr. Briesen; widoczny jest też tu dopisek administracyjny¹⁴⁹).

W powiecie Grudziądz Wieś zmiana przeprowadzona w kwietniu 1940 r. dotyczyła 119 miejscowości. Część z nich otrzymała nowe, obce nazwy (np. Skurgwy – Skurjew – Dobberstädt¹⁵⁰; Gruta – Grutta – Frankenhain¹⁵¹). Niemcy dokonywali

---

¹⁴⁴ Nazwa wsi Dąbrowa została zmieniona na wniosek landrata powiatu Sępólno (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strasburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, Änderungsbedürftige Ortsnamen im Kr. Zempelburg und Änderungsvorschläge der Publikationsstelle nach dem Ortschaftsverzeichnis des Kr. Zempelburg, k. 385).

¹⁴⁵ Nazwa Iłowa została zmieniona na wniosek landrata powiatu Sępólno (*ibidem*, Änderungsbedürftige Ortsnamen im Kr. Zempelburg und Änderungsvorschläge der Publikationsstelle nach dem Ortschaftsverzeichnis des Kr. Zempelburg, k. 385).

¹⁴⁶ BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, Pismo z 10 XII 1940 r., k. 86.

¹⁴⁷ Propozycja landrata z końca 1940 r. brzmiała Felixau Abbau. Później próbowano ją zmieniać na Felixabbau. Na początku 1941 r. zdecydowano o przyjęciu nazwy Glückshof. Była to propozycja dr. Ulricha Preußa (*ibidem*, k. 91, 109, 119).

¹⁴⁸ Według landrata Orłowo miało otrzymać nazwę Orlauerschanz, członkowie gdańskiej komisji wskazali jednak, że nazwa ta brzmi „zbyt polsko” (*ibidem*, k. 88).

¹⁴⁹ Dodano go w celu odróżnienia od gminy leżącej w Brandenburgii.

¹⁵⁰ Zapropionowano też nazwę Roggenhausen. Propozycja dr. Bernarda Schmidta – Skorgel – nawiązywała do nazwy historycznej występującej w dokumentach (*Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich...*, t. 10, s. 740; BBL, R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2, k. 277–278, 312).

¹⁵¹ Było to odwołanie do nazwy historycznej pochodzącej z przełomu XIV i XV w. (Frankenhagen lub Frankenhain) (*ibidem*, Übersicht der Gemeinden bzw. Orte des Kreises Graudenz für die ein Änderungsvorschlag gemacht wird, k. 274–275).

również częściowych tłumaczeń polskich nazw (np. Jankowice – Jankowitz – Hansdorf, Kr. Graudenz). Nazwy, które spełniały kryterium ziemczenia, pozostawały bez zmian lub otrzymywały dopisek informujący o powiecie, w jakim znajduje się dana miejscowość (Smolne Budy – Teerbuden – Teerbuden; Wiktorowo – Viktorowo – Viktorsfelde, Kr. Graudenz).

W powiecie Nowe Miasto Lubawskie wprowadzono zmiany 181 nazw miejscowości. W przypadku miast Lubawa (Löbau) i Nowe Miasto Lubawskie (Neumark) dodano dopisek administracyjny Westpreußen. Nazwy mające polskie brzmienie zostały zmienione. Czasem nowe nazwy stanowiły próbę tłumaczenia na język niemiecki (Biała – Biälla – Weißwalde, przymiotnik „weiß” – biały, „der Wald” – las)¹⁵². W innych sytuacjach dokonywano całkowitej transformacji, bez odwołań do wcześniejszej nazwy (Łąkorz – Lonkorsz – Großlinker¹⁵³; Brzozie Lubawskie – Deutsch Brzozie – Brosen¹⁵⁴). Niekiedy nazewnictwo pozostawiano bez zmian (np. Bielice – Bielitz – Bielitz, Kr. Neumark, Westpr.; Katlewo – Kattlau – Kattlau Gut). W przypadku powiatu Nowe Miasto zastosowane dopiski administracyjne miały na celu odróżnienie go od miasta Neumark leżącego w Saksonii.

Ingerencja w nazewnictwo nie ominęła też powiatu Brodnica. Nową nazwę otrzymało Górzno (Gorzno – Görzberg)¹⁵⁵, a do Brodnicy (Strasburg – Strasburg, Westpr.) dodano dopisek wskazujący na położenie miasta w Prusach Zachodnich. Łącznie zmiany w powiecie Brodnica dotyczą 188 miejscowości¹⁵⁶. Te nazwy, które do 1920 r. miały niemiecki źródłosłów, pozostały w niezmienionej formie lub dodano do nich dopisek wskazujący na położenie (Adamowo – Adamsdorf – Adamsdorf, Kr. Strasburg, Westpr.)¹⁵⁷. Niektóre z nazw poddano niewielkiej korekcie w celu zmiany ich brzmienia (Wądzyn – Wonsin – Wonsen; Wąpiersk

---

¹⁵² Propozycja landrata brzmiała Hirschbruch. Dr Ulrich Wendland zgłosił nazwę Weisswalde, utrzymując, że zachowanie konotacji z polskim przymiotnikiem „biały” jest dopuszczalne. Prof. Erich Keyser postulował wprowadzenie nazwy Blankenbruch (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, k. 280, 288).

¹⁵³ Propozycja landrata brzmiała Klinkermark, lecz została ona później zmieniona na Gross Linker. Prof. Erich Keyser postulował wprowadzenie wariantu Linken (*ibidem*, k. 289, 303).

¹⁵⁴ Propozycja landrata brzmiała Alt Brosen. Zdaniem Hansa Ericha Exnera z nazwy należało wykreślić zbędny przedrostek „Alt”. Centrala w Berlinie-Dahlem sugerowała możliwość pomylenia nazwy z występującą w powiecie Brodnica wsią Polskie Brzozie (*ibidem*, k. 279, 320).

¹⁵⁵ Zdaniem członków komisji nazwa ta była o wiele bardziej adekwatna (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 102).

¹⁵⁶ Pierwotnie planowano zmienić nazwy 268 miejscowości.

¹⁵⁷ Nazwa Adamowa nie została w 1942 r. zmieniona ze względu na jej „pruski” rodowód (BBL, R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strasburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6, k. 162).

– Wompiersk – Wampers)¹⁵⁸. Ponadto niemiecka administracja częściowo przetłumaczyła nazwy niektórych miejscowości (Kowaliki – Kowallik – Schmeidem, „der Schmeide” – kowal), a czasem wprowadzała nazewnictwo niemające konotacji z wcześniejszą nazwą (Sośno Szlacheckie – Adl. Sosno – Sustenau; Ciechanówko – Czekanowko – Waldschaken).

Odmianą metodę zastosowano w przypadku powiatu Lipno¹⁵⁹, w którym niemal wyłącznie występowały nazwy niemające związku z językiem niemieckim. Rozporządzenie w Dzienniku Rozporządzeń Namiestnika Rzeszy Okręgu Gdańsk-Prusy Zachodnie nie wskazało statusu poszczególnych miejscowości, nie ingerowano więc w nazwę miasta powiatowego. Błędy w niektórych nazwach wynikają z ich fonetycznego zapisania przez niemiecką administrację (Dębinki – Dembinki; Jeziorne Łąki – Jeziorne Lonki). Odnotowano je z pominięciem polskich znaków diakrytycznych. Próbowano je co prawda fonetycznie zastąpić, jednak większość z nich miała polski źródłosłów – wynikało to z przynależności terytorialnej do Królestwa Polskiego i krótkotrwałej niemieckiej administracji tych ziem w okresie I wojny światowej. Na podstawie tych przesłanek można wskazać, że część nowo wprowadzonych nazw nie była związana z miejscowościami (np. Dębinki – Dembinki – Beberhof¹⁶⁰; Drozdowiec – Drozdowiec – Drosselwitt¹⁶¹).

W niektórych przypadkach Niemcy podjęli się tłumaczenia polskich nazw (Krzywy Las – Krzywy Las – Krummwalde, przymiotnik „krumm” – krzywy, „der Wald” – las; Nowopole – Nowopole – Neufeld, przymiotnik „neu” – nowy, „das Feld” – pole). Nazwy, które miały brzmienie zbliżone do niemieckiego, zostały tylko nieznacznie zmodyfikowane (Karnkowo – Karnkowo – Karndorf, Westpr.; Maliszewo – Maliszewo – Malschen). Odwoływano się też do nazewnictwa z okresu I wojny światowej oraz powszechnie stosowano słownictwo występujące w języku dolnoniemieckim, tzw. Plattdeutsch¹⁶². Do niektórych nazw dodawano dopisek administracyjny Westpreußen, a w przypadku dwóch nazw

---

¹⁵⁸ Zdaniem specjalistów z Publikationsstelle Berlin-Dahlem nazwa wprowadzona w 1942 r. miała „silny staroniemiecki rodowód” (*ibidem*, k. 174).

¹⁵⁹ Nazwa Lipna została zmieniona 25 XII 1939 r. (APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, k. 56).

¹⁶⁰ Dla Dębinki dr Ulrich Preuß zaproponował nazwy Beberhof lub Bebereichen (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, k. 231).

¹⁶¹ Dla Drozdowca dr Ulrich Preuß zaproponował nazwy Drosseldorf, Zippendorf lub Zippdorf (*ibidem*, k. 228).

¹⁶² Przykładem wykorzystania nazewnictwa z lat 1914–1918 była nazwa wsi Czernikowo. Podczas I wojny światowej wieś znana była jako Schwarzenau. Na przełomie lat 1941 i 1942 – korzystając ze źródłosłowa – nazwę nieznacznie zmodyfikowano, przyjmując formę Schwarzen Dorf. Z kolei język dolnoniemiecki zastosowano w przypadku Dobrzejewic, które otrzymały nazwę Godenfeld (BBL, R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen, Vollständige Verzeichnis der Amtsbezirke, Postämter, Poststellen I, Bahnhöfe, Haltepunkte, Güterladestellen und Blockstellen im Gau Danzig-Westpreußen, k. 103).

– dopisek Kr. Lippe (powiat Lipno). Łącznie w powiecie Lipno zmiana dotyczyła aż 457 nazw miejscowości. Po jej dokonaniu zlecono kontrolę wprowadzonych nazw gmin. Zamierzano w ten sposób sprawdzić, ile z nich powieliło nazwy występujące na terenie „Starej Rzeszy”¹⁶³. Ostateczna wersja wszystkich nazw została zaakceptowana dopiero 10 kwietnia 1942 r.¹⁶⁴

Analogiczna sytuacja nastąpiła na terenie ówczesnego powiatu Rypin¹⁶⁵. Również tam – ze względu na krótkotrwałe niemieckie zwierzchnictwo – Niemcy tworzyli zupełnie obce nazwy, nienawiązujące do polskiego źródłosłowu (np. Radziki Duże – Radziki Duze – Ratsfelde¹⁶⁶; Gulbiny – Gulbiny – Guhlsee¹⁶⁷). Część miejscowości otrzymała nazwy, które przynajmniej w pewnym stopniu stanowiły tłumaczenie nazwy wcześniejszej (Sokołowo – Sokolowo – Falkenhöhe, Kr. Rippin, „der Falke” – sokół, przymiotnik „höhe” – wysoki lub rzeczownik „die Höhe” – wysokość)¹⁶⁸. Czasem niemiecka administracja proponowała nazwy nawiązujące do wcześniejszej nomenklatury (Wielgie – Wielgie – Welgen; Okalewo – Okalewo – Oklau), innym razem zaś – niemające nic wspólnego z poprzednią nazwą (Pulka – Polka – Falkenfeld, „der Falke” – sokół, „das Feld” – pole)¹⁶⁹. Nieraz stosowano też dopisek administracyjny Kr. Rippin (powiat Rypin). Łącznie zmiana w powiecie Rypin dotyczyła 352 nazw miejscowości.

Pomimo dużej skrupulatności niemieckiej administracji okupacyjnej w rozporządzeniu z czerwca 1942 r. popełniono wiele błędów. Korygował je kolejny akt prawny, wydany przez namiestnika 30 stycznia 1943 r., opublikowany w dzienniku urzędowym 6 marca tego roku (zob. aneks)¹⁷⁰. Opisywał on zmiany, jakie należało wprowadzić w poszczególnych nazwach, oraz usuwał błędne oznaczenia. W przypadku miejscowości, które zawierały dopisek administracyjny z nazwą powiatu: Westpreußen lub Weichsel, nakazano jego bezwzględne stosowanie. Zapis ten pozwala zauważyć, iż terenowe władze administracyjne mogły ignorować polecenia wydane w 1942 r.

¹⁶³ BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, Verzeichnis der Wohnplätze deren Namen bereits anderweit als Gemeindenamen vorhanden sind z 14 I 1941 r., k. 225–226.

¹⁶⁴ *Ibidem*, Vollständiges Ortschaftsverzeichnis des Kreises Lipno, k. 248–260.

¹⁶⁵ Nazwa Rypina została zmieniona 25 XI 1939 r. (APG, 263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen, k. 56).

¹⁶⁶ Dla Radzików Dużych początkowo zaproponowano nazwy Ebenfeld oraz Ebenboden (BBL, R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3, k. 407).

¹⁶⁷ Nazwa zaproponowana przez dr. Ulricha Preußę odwoływała się do okolicznych jezior. Pierwotnie brzmiała ona Gulbensee (*ibidem*, k. 391, 422).

¹⁶⁸ Dla Sokołowa zaproponowano nazwę Falkensand (*ibidem*, k. 400).

¹⁶⁹ Dla wsi Pulka zaproponowano nazwę Feldeichen lub Feldweg. Traktowano je jako częściowe tłumaczenie nazwy pierwotnej (*ibidem*, Vorschläge für die Verdeutschung der Ortsnamen im Kreise Rippin, k. 401).

¹⁷⁰ BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 6 III 1943 r., nr 11, k. 109.

W omawianych dokumentach pojawiły się liczne błędy literowe, popełnione prawdopodobnie w toku prac komisji landratów oraz podkomisji powiatowych i rejencyjnych. Nie sposób też nie zauważyć pomyłek wprowadzonych podczas przypisywania poszczególnych miejscowości do map topograficznych (Meßtischblatt) całego okręgu¹⁷¹. Część miejscowości przypisano do niewłaściwych kategorii (miasta, gminy, osady itp.), w przypadku kilku zmieniono natomiast przynależność terytorialną. Nieliczne miejscowości zostały wykreślone z wykazu. Niemiecka administracja dokonała dalszych ingerencji, zmieniając część nowych nazw. Ponadto korygowano błędy w nazwach funkcjonujących do 1920 r., np. dla powiatu Rypin nakazano przygotowanie wykazu zawierającego zmiany w podziale administracyjnym poszczególnych okręgów urzędowych. Ostatnia zmiana, wprowadzona 23 marca 1943 r., nakazywała usunięcie z listy miejscowości znajdujących się w powiecie Wejherowo¹⁷².

* * *

Niniejsza publikacja nie pretenduje do miana monografii wyczerpującej temat zmian w nazewnictwie pomorskich miejscowości. Ma ona raczej przybliżyć dotychczas niewykorzystane materiały związane z nomenklaturą wprowadzoną przez Niemców w okresie okupacji. Ponadto może stanowić pomoc podczas identyfikacji poszczególnych miejsc – to dlatego w załączonych źródłach znalazły się elementy tłumaczeniowe, a nazwom niemieckim przypisano ich polski odpowiednik.

Prezentowany materiał obejmuje terytorium ówczesnego Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie (Reichsgau Danzig-Westpreußen). Cezurę czasową studium wyznaczają lata 1939 (rozpoczęcie konfliktu i jednocześnie przywrócenie większości nazw z okresu pruskiego lub cesarskiego) i 1945 (ogłoszenie w 1943 r. ostatniej zachowanej poprawki do nowego nazewnictwa w dzienniku rozporządzeń dla tego okręgu, czyli „Verordnungsblatt des Reichsstatthalters in Danzig-Westpreußen”, i używanie tych nazw do końca wojny). Nie można wykluczyć, że po 1943 r. wprowadzono dalsze modyfikacje, nie stały się one jednak przedmiotem obecnej edycji źródłowej. Nieprzypadkowy jest również wybór tytułu, który zawiera odwołanie wyłącznie do zmian nazw miejscowości, a nie wszystkich nazw miejscowych¹⁷³.

Oddany do rąk czytelników wybór źródeł składa się z trzech części. Pierwszą stanowi wstęp. Jego głównym zadaniem jest zaznajomienie odbiorcy z procesem zmian nazewnictwa, ponieważ samo źródło nie tłumaczy, w jaki sposób

---

¹⁷¹ Meßtischblatt – niemiecka mapa topograficzna w skali 1:25 000. Cechowała się dużą szczegółowością i precyzyjnym odwzorowaniem poszczególnych obszarów. Wydawano ją od schyłku XIX w. aż do 1944 r. Niniejsza edycja wskazuje, zgodnie z treścią źródeł, położenie poszczególnych miejscowości na mapach topograficznych.

¹⁷² Wykreślono wtedy Nowy Dwór – Neuhof – Niehof (BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 1 IV 1943 r., nr 15, k. 140).

¹⁷³ Por. M. Rutkiewicz-Hanczewska, *Nazewnictwo powroty w kontekście językowych uniwersaliów. Dawne i współczesne nazwy miejscowe o charakterze internacjonalnym*, „Onomastica” 2019, R. 63.

na obszarze Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie wprowadzano nową nomenklaturę, a jedynie wskazuje efekt działalności Niemców. Zawiera on także subiektywnie dobrane przykłady typowych zmian w nazwach miejscowości, omawiane zgodnie z zastosowanym w dokumencie podziałem na powiaty.

W drugiej części pracy zaprezentowano źródło, które stanowi tłumaczenie rozporządzenia namiestnika okręgu opublikowanego 1 września 1942 r. Akt prawny wydany przez Alberta Forstera 25 czerwca 1942 r. składa się z trzech części, które pokrywają się z podziałem administracyjnym okupowanego terytorium na rejencje gdańską, bydgoską i kwidzyńską. Rozporządzenie to zostało skierowane do okupacyjnych urzędników i początkowo z pewnością miało charakter utajniony. Jego treść ujęto w formie tabeli, którą można podzielić na pięć nieuporządkowanych alfabetycznie rubryk¹⁷⁴.

W pierwszej umieszczono numer porządkowy, w drugiej podano informacje dotyczące statusu danego miejsca, w trzeciej natomiast widnieje dotychczasowa nazwa wykorzystywana niemal od początku niemieckiej okupacji – należy ją rozumieć jako nazwę funkcjonującą w okresie pruskim lub cesarskim, chociaż zdarzają się też niemieckie transkrypcje (głównie fonetyczne) polskiego nazewnictwa. Czwartą rubrykę stanowi numer przypisany do map topograficznych (Meßtischblatt). W piątej i zarazem ostatniej wskazano nową nazwę, która funkcjonowała w oficjalnym obiegu od 25 czerwca 1942 r.

Wykaz stanowi załącznik do przywołanego wcześniej dziennika rozporządzeń, nie obejmuje jednak wszystkich miejscowości Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, a jedynie te, w przypadku których nazistowskie władze dokonały ingerencji w nazwę. Wyróżniono też zmiany wprowadzone przez samych Niemców po 25 czerwca 1942 r., umieszczając je w nawiasie kwadratowym (zmiana pisowni, statusu, numeru mapy topograficznej – Meßtischblatt) lub w formie przypisu (inne modyfikacje). Występowanie w części źródłowej pustych kolumn wynika z ich pominięcia przez niemiecką administrację. Na potrzeby niniejszej edycji dokonano tłumaczenia statusów poszczególnych miejscowości oraz wprowadzono dodatkową kolumnę, która zawiera informację o przypisanym polskim odpowiedniku. W celu odróżnienia od oryginalnej treści dokumentu współczesne polskie nazwy zostały zapisane kursywą.

Trzecia część to aneks, w którym zamieszczono tłumaczenie rozporządzenia z 6 marca 1943 r., korygującego błędy powstałe podczas wprowadzania nowego nazewnictwa.

Oba wspomniane dokumenty pochodzą ze zbiorów Polskiej Akademii Nauk Biblioteki Gdańskiej. Stan ich zachowania należy uznać za dobry.

---

¹⁷⁴ Układ taki został przyjęty przez okupanta i wynikał z treści spisów przekazanych przez starostów. Zachowano go w części prezentującej źródło, aby jak najdokładniej odwzorować oryginał.

Mapa Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie 1939–1945
(proj. Tomasz Ginter)

Dziennik Rozporządzeń Namiestnika Rzeszy w Okręgu Gdańsk-Prusy Zachodnie nr 58 z 1 września 1942 r.

Zarządzenie dotyczące zmian nazw miejscowości z 25 czerwca 1942 r.

Za zgodą Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Rzeszy z dniem dzisiejszym nazwy miejscowości w Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie zostają zmienione zgodnie z poniższym załącznikiem:

Regierungsbezirk Danzig (Rejencja gdańska)¹

Stadt Gotenhafen – miasto Gdynia					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
1		Kolibken		Kolibken, Gut	<i>Kolibki</i>
2		Oberförsterei Kielau		Kielau, Oberförsterei	<i>Chylonia</i>

¹ Zmiany nazw lub korekty statusu miejscowości, wprowadzone na mocy uzupełnienia do rozporządzenia z 30 I 1943 r., zostały podane w nawiasie kwadratowym. Inne ingerencje zaznaczono w formie przypisu do tabeli. Podczas tłumaczenia poszczególnych nazw na język polski – poza źródłami i literaturą z dziedziny toponimii – korzystano z następujących stron internetowych: Familienforschung Westpreussen, <http://westpreussen.de/pages/forschungshilfen/ortsverzeichnis.php>, 15 V 2019 r.; Gemeindeverzeichnis Deutschland 1900, <http://www.gemeindeverzeichnis.de/gem1900/gem1900.htm?westpreussen/schwetzel>.htm, 12 V 2019 r.; Cmentarz ewangelicki Kosowo, <http://lapidaria.wikidot.com/cmentarz-ewangelicki-kosowo-gm-swiecie-nad-wisla>, 12 V 2019 r.; Ehen in der Provinz Posen, http://pozn-projct.psn.pl/page.php?page=content_swiecie&lang=de dostęp: 12 V 2019 r.; Portal Schwetzel, <http://wiki-de.genealogy.net/Portal:Schwetzel>, 12 V 2019 r.; Lutkowo, http://www.kaprzew.rubikon.pl/marysin/l_lutow.html, 21 V 2019 r.; Parafie Krajny. Wykaz miejscowości, <http://www.ptg.gda.pl/index.php/publisher/articleview/action/view/fmArticleID/176/>, 21 V 2019 r.; Katalog polskich zamków, pałaców i dworów, <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1097/Krapiewo/>, 11 VII 2019 r.; Dawne tereny wschodnie, <http://ehemalige-ostgebiete.de/pl/place/12748-bergfeld>, 10 VII 2019 r.; Keiserswalde, <http://wiki-de.genealogy.net/GOV:KAILDEJO83MC>, 25 VII 2019 r.; Portal rodziny Szpejankowskich i Szpejenkowskich, <http://www.szpejankowski.eu/index.php/metryki-wykazy-osob.html?start=10>, 6 II 2020 r.

Stadt Gotenhafen – miasto Gdynia					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
3		Bernoda		Bernhardswinkel	<i>Bernarda</i>
4		Klein Katz		Kleinkatz	<i>Mały Kack</i>
5		Gut Klein-Katz		Kleinkatz Gut	<i>Mały Kack</i>
6		Försterei Krückwald		Krückwald, Försterei	<i>Krykwald</i>
7		Roth-Mützchen		Rothmützchen ²	<i>Roth-Mützchen (niem.)</i>
8		Kolonie Oblusch		Oblusch Kolonie	<i>Obluże</i>
9		Ziegelei Oblusch		Oblusch Ziegelei	<i>Obluże</i>
10		Gut Wittomin		Wittomin, Gut	<i>Witomino</i>
11		Försterei Wittomin		Wittomin Försterei	<i>Witomino</i>
12		Clessau		Zissau Ziegelei [Zissau]	<i>Cisowa</i>
13		Försterei Ciessau		Zissau Försterei	<i>Cisowa</i>
14		Pustkowie		Zissauerwald	<i>Pustkowie Cisowskie</i>

Kreis Danzig-Land – powiat wiejski Gdańsk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
1	Wieś	Kowall	391	Schmeide	<i>Kowale</i>
2	Wieś	Ostroschken	461	Osterholt	<i>Ostróżki</i>
3	Majątek i gmina	Saskoschin	538	Sassenschön	<i>Zaskoczyn</i>
4	Majątek i gmina	Schwintsch	462	Schwint	<i>Świńcz</i>
5	Wieś	Suckschin	462	Weilesfeld [Weigelsfeld]	<i>Zuchcin</i>
6	Wieś	Sobowitz	539	Subitz	<i>Sobowidz</i>
7	Folwark	Borrenschin	462	Bornhof	<i>Borzęcin</i>

² W 1943 r. pozycja 7 została wykreślona z wykazu (BG PAN, V,3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 6 III 1943 r., nr 11, k. 109).

Kreis Danzig-Land – powiat wiejski Gdańsk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
8	Folwark	Czabionken	462	Poggenkrug	<i>Żabianka</i>
9	Folwark	Gorzysken	538	Vorwerk Schönbeck	<i>Gorzyska</i>
10	Wybudowanie	Karczemken	391	Schenkhof	<i>Karczemki</i>
11	Kolonia przy Tiefentalu ³	Katschmuien	460	Kattberg	<i>Kottberg (niem.)</i>
12	Leśnictwo	Matemblewo	391	Mattenwald	<i>Matemblewo</i>
13	Kolonia	Neu Pollenschin	460	Neupöllschen	<i>Połączyno</i>
14	Wybudowanie	Piostken	461	Pieseberg	<i>Piaski</i>
15	Szlifiernia	Podfidlin	461	Unterfidlin	<i>Pod Widlino</i>
16	Majątek	Popowken	461	Babenhöhe	<i>Popówko</i>
17	Dobro rycerskie	Russoschin Klein und Groß	462	Russenschin	<i>Rusocin i Rusocinek</i>
18	Wybudowanie	Wigodda	462	Wiegen	<i>Wygoda</i>
19	Majątek przy Pruszczu ⁴	Woyanow	462	Wonnhof	<i>Wojanowo</i>
20	Część miejscowości	Zalessen	461	Schalenwald	<i>Zalesie</i>
21	Majątek	Zankenzin	391	Zangen	<i>Zakoniczyn</i>
22	Wybudowanie	Zelmerostwo	538	Zelmerhof	<i>Celmerostwo⁵</i>
23	Wieś	Neuendorf (Höhe)	460	Hochneuendorf	<i>Dobrowo</i>

Kreis Großes Werder – powiat Wielkie Żuławy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
1	Wieś	Stuba	1081/466	Stube	<i>Stobna</i>
2	Wieś	Pieckel	2079	Nogathaupt	<i>Piekło</i>

³ W 1943 r. zmieniono na kolonia przy Schwarzhütte (*ibidem*).

⁴ W 1943 r. zmieniono na majątek przy Tiefentalu (*ibidem*).

⁵ W 1943 r. pozycja 22 została przeniesiona do powiatu Kościerzyna (*ibidem*).

Kreis Berent – powiat Kościerzyna					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Berent	535	Berent [Westpreußen]	<i>Kościerzyna</i>
2	Wybudowanie	Wierschisken	535	Berentsblick	<i>Wierzyska</i>
3	Wybudowanie	Groß Berentshütte	536	Großberentshütte	<i>Kościerska Huta</i>
4	Wybudowanie	Klein Berentshütte	536	Kleinberentshütte	<i>Kościerska Huta</i>
5	Wybudowanie	Markubowo	535	Markhof	<i>Markubowo</i>
6	Miasto	Schöneck	621	Schöneck (Westpreußen)	<i>Skarszewy</i>
7	Wybudowanie	Probostwo	621	Pfarrhuben	<i>Probostwo</i>
8	Wybudowanie	Rathsberg	621	Ratsberg	–
9	Wybudowanie	Wal(I)achowo	621	Walchau	<i>Walachowo</i>
B. Gminy					
10	Wieś	Adlig Schönfließ	537	Adligschönfließ	<i>Szumleś Szlachecki</i>
11	Wybudowanie	Burowo	537	Burhof	<i>Burowo</i>
12	Wieś	Alt Barkoschin	619	Altbarkoschin	<i>Stary Barkocin</i>
13	Wieś	Alt Bukowitz	619	Altbuchen	<i>Stary Bukowiec</i>
14	Wybudowanie	Lossinenthal	619	Lossinental	<i>Łasienko</i>
15	Wieś	Alt-Grabau	– [536]	Altgrabau	<i>Grabowo</i>
16	Wieś	Alt-Kischau	706	Altkischau	<i>Stara Kiszewa</i>
17	Majątek	Schloß-Kischau	706	Schloßkischau	<i>Kiszewski Zamek</i>
18	Wieś	Alt-Paleschken	620	Altpaleschken	<i>Stare Polaszki</i>
19	Wieś	Schatarpi	537	Andreashof	<i>Szatrapy</i>
20	Wieś	Wygonin	705	Angersdorf Kr. Berent (Westpr.)	<i>Wygonin</i>
21	Osada	Prziawitzno	705	Kleinangersdorf	<i>Przywiczno</i>
22	Wieś	Wieprznica	– [535]	Bebernitz	<i>Wieprznica</i>
23	Osada	Owsnitz	535	Haberfeld	<i>Owsnice</i>

Kreis Berent – powiat Kościerzyna					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
24	Wieś	Beek	536	Beek Kr. Berent	<i>Kaliska</i>
25	Wieś	Blumenfelde	706	Blumenfelde Kr. Berent (Westpr.)	<i>Lipy</i>
26	Osada	Struga	706	Bachlin	<i>Struga</i>
27	Osada	Dunaiken	706	Einöde	<i>Dunajki</i>
28	Majątek	Adlig-Boschpol	706	Gutenfeld	<i>Bożepole Szlacheckie</i>
29	Osada	Kas(ch)ub	706	Heidekrug Kr. Berent	<i>Kaszub</i>
30	Młyn	Lippe Mühle	706	Lippemühle	<i>Pilka</i>
31	Nadleśnictwo	Buchberg	535	Buchberg Kr. Berent	<i>Kościerzyna</i>
32	Leśnictwo	Dembrino	618	Waltersruh	<i>Debrzyno</i>
33	Wybudowanie	Carlshof	– [622]	Karlshof	<i>Karlshof</i>
34	Majątek	Groß Mirau	539	Großmirau [Großmierau]	<i>Mirowo</i>
35	Majątek	Klein Mirau	538	Kleinmirau [Kleinmierau]	<i>Mirówko</i>
36	Osada	Neu-Golmkau	622	Neugolmkau	<i>Nowe Gołębiewo</i>
37	Wieś	Jarischau	621	Eberhardsdorf	<i>Jaroszewy</i>
38	Osada	Mallar	621	Möllershof	<i>Malary</i>
39	Wieś	Eichenberg	619	Eichenberg Kr. Berent	<i>Dębogóry</i>
40	Młyn	Rudda	705	Rotmühl	<i>Ruda</i>
41	Wieś	Gostomken	534	Fichtenau Kr. Berent	<i>Gostomko</i>
42	Osada	Szollen	539 [534]	Schollen	<i>Żółno</i>
43	Osada	Elsenthal	619	Elsental	<i>Chwaszczenko</i>
44	Osada	Czarlinen	618	Scharlinen	<i>Czarlina</i>
45	Majątek	Orle	620	Arnkenhof	<i>Orle</i>
46	Wybudowanie	Gartschonken	620	Kleingartschin	<i>Garczynki</i>
47	Wieś	Gladau	620	Gladau [Westpreußen]	<i>Głodowo</i>

Kreis Berent – powiat Kościerzyna					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
48	Majątek	Alt-Fietz	620	Altfietz	<i>Stary Wiec</i>
49	Majątek	Hoch-Fietz	557 [538]	Hochfietz	<i>Bralewo</i>
50	Wieś	Glashütte	617	Glashütte Kr. Berent	<i>Szklana Huta Lipuska</i>
51	Wieś	Königlich Boschpol	538	Gottfelde	<i>Bożepole Królewskie</i>
52	Wieś	Groß-Klinsch	536	Großklinsch	<i>Wielki Klincz</i>
53	Majątek	Klein-Klinsch	536	Kleinklinsch	<i>Mały Klincz</i>
54	Wybudowanie	Jesiorken	536	Seehagen	<i>Jeziorki</i>
55	Wieś	Groß-Pallubin	706	Großpahlen	<i>Pałubin</i>
56	Osada	Schernikau	620	Sterneck	<i>Czernikowy</i>
57	Wieś	Grzibau	618	Grübau	<i>Grzybowo</i>
58	Młyn	Ludwigstahl	618	Ludwigstal	<i>Grzybowski Młyn</i>
59	Wieś	Jeseritz	706 [707]	Hanswalde	<i>Jezierce</i>
60	Wieś	Jaschhütte	537	Henselhütte	<i>Jasiowa Huta</i>
61	Wieś	Hoch-Paleschken	620	Hochpaleschken	<i>Wilcze Błota</i>
62	Wieś	Wischin	537	Hochberg [Hohberg]	<i>Wysin</i>
63	Osada	Wischin Gesträuch	537	Hochberg Gesträuch [Hohberg Gesträuch]	<i>Wysińskie Chrusty</i>
64	Wieś	Kalisch	617	Kalisch Kr. Berent	<i>Kalisz</i>
65	Osada	Altsonnen	617	Altsonnen	<i>Stare Słone</i>
66	Osada	Wirowen	617	Bressensee	<i>Wyrównno</i>
67	Osada	Kruschewen	617	Kruschau	<i>Kruszewo</i>
68	Osada	Neusonnen	617	Neusonnen	<i>Nowe Słone</i>
69	Osada	Turschonken	617	Rieden	<i>Turzonka</i>
70	Osada	Schodno	618	Schoden	<i>Schodno</i>
71	Osada	Schludron	618	Schüdden	<i>Szludron</i>
72	Osada	Schwetzk Ostrow	618	Schwedenwerder	<i>Szwedzki Ostrów</i>

Kreis Berent – powiat Kościerzyna					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
73	Wieś	Kartowen	620	Kirtau	<i>Kartowo</i>
74	Osada	Rowen	620	Rowen	<i>Rowy</i>
75	Wieś	Lubianen	536 [535]	Kieseldorf Kr. Berent (Westpr.)	<i>Lubiana</i>
76	Młyn	Kullamühle	536	Kugelmühle	<i>Kula</i>
77	Osada	Zelenin	536	Altehütte	<i>Zielenina</i>
78	Osada	Lisewken	621	Fuchshütte	<i>Lisiewko</i>
79	Majątek	Waldowken	621	Klosterhof	<i>Waldówko</i>
80	Wieś	Olpuch	619	Klettenhagen	<i>Olpuch</i>
81	Osada	Barloggen	705	Barenluch	<i>Barłogi</i>
82	Osada	Czengardlo	705	Dehnsruh [Schöngart]	<i>Cięgardło</i>
83	Wieś	Königsdorf	703	Königsdorf Kr. Berent (Westpr.)	<i>Jastrzębie</i>
84	Wybudowanie	Czarnen	703	Scharnen	<i>Czarne</i>
85	Wieś	Königl. Schönfließ	537	Königsfließ	<i>Szumleś Królewski</i>
86	Majątek	Gora	706	Schulzenhorst	<i>Góra</i>
87	Wieś	Konarschin	705	Kunertsfeld	<i>Konarzyny</i>
88	Osada	Liniewken	537	Lienau	<i>Liniewko</i>
89	Osada	Hochliniewo	620	Hochlienfelde	<i>Liniewskie Góry</i>
90	Osada	Kleinliniewo	620	Kleinlienfelde	<i>Małe Liniewo</i>
91	Osada	Plachty	620	Deckartshof	<i>Plachty</i>
92	Osada	Königlich Buckowitz	621	Königsbuchen	<i>Bukowiec Królewski</i>
93	Wieś	Lippusch	617	Lindhorst [Liebusch]	<i>Lipusz</i>
94	Osada	Borowo	537 [534]	Beerendorf [Borowz]	<i>Borowo</i>
95	Osada	Lippuschhütte	617	Buschhütte	<i>Lipuska Huta</i>
96	Młyn	Lippusch- Papiermühle	534	Buschmühle	<i>Lipuska Papiernia</i>

Kreis Berent – powiat Kościerzyna					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
97	Leśnictwo i folwark	Karpno	534	Karpfenau [Karpen, Kr. Berent (Westpr.)]	<i>Karpno</i>
98	Wybudowanie	Lubischewo	534	Lubben	<i>Lubiszewo</i>
99	Borostwo	Sdrojen	534	Lindenborn	<i>Zdroje</i>
100	Osada	Konitop	617	Roßgarten	<i>Konitop</i>
101	Osada	Walachei	617	Walchau	<i>Balachy⁶</i>
102	Wieś	Lipschin	537	Lippischau	<i>Lipczyn</i>
103	Wieś	Neu-Barkoschin	536	Neubarkoschin	<i>Nowy Barkocin</i>
104	Wieś	Neu-Bukowitz	619	Neubuchen	<i>Nowy Bukowiec</i>
105	Wieś	Neu-Fietz	538	Neufietz	<i>Nowy Wiec</i>
106	Osada	Rimanowitz	537	Riemannshof	<i>Rymanowice</i>
107	Osada	Zelmerostwo	538	Zelmershütte	<i>Celmirostwo</i>
108	Wieś	Neu-Grabau	537	Neugrabau	<i>Grabówko</i>
109	Wieś	Neu-Kischau	619	Neukischau	<i>Nowa Kiszewa</i>
110	Wieś	Neukrug	537	Neukrug Kr. Berent (Westpr.)	<i>Nowa Karczma</i>
111	Osada	Borowen	537	Boren	<i>Borowo</i>
112	Osada	Groß-Kamin	537	Großkamin	<i>Kamiony</i>
113	Osada	Neu-Hornikau	637 [537]	Neuhornikau	<i>Nowe Horniki</i>
114	Osada	Nider-Hornikau	537	Niderhornikau	<i>Dolne Horniki</i>
115	Osada	Ober-Hornikau	537	Oberhornikau	<i>Górne Horniki</i>
116	Osada	Klein-Lipschin	537	Kleinlippischau	<i>Lubieszyn⁷</i>
117	Osada	Kolonie Lipschin	557	Kolonie Lippischau	<i>Lubieszyn⁷</i>
118	Osada	Neu Lipschin	537	Neulippischau	<i>Nowy Lubieszyn</i>
119	Wieś	Neu-Paleschken	619	Neupaleschken	<i>Nowe Polaszki</i>
120	Osada	Neupodleß	619	Neupoldersee	<i>Nowe Podlesie</i>
121	Osada	Kleinpodleß	619	Kleinpoldersee	<i>Mały Podleś</i>

⁶ W 1943 r. pozycja została wykreślona z wykazu (*ibidem*, k. 110).

⁷ W 1943 r. pozycja 117 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Berent – powiat Kościerzyna					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
122	Majątek	Niedamowo	619	Niedamsaue	<i>Niedamowo</i>
123	Osada	Ober-Mahlkau	706	Obermahlkau	<i>Górne Maliki</i>
124	Młyn	Dubrik-Mühle	706	Mühlthal	<i>Dubryk</i>
125	Majątek	Nieder-Mahlkau	706	Niedermahlkau	<i>Dolne Maliki</i>
126	Wieś	Squirawen	534	Ollerau	<i>Skwierawy</i>
127	Wieś	Pichowitz [Piechowitz]	617	Pecheln	<i>Piechowice</i>
128	Osada	Dombrowo	618	Damben	<i>Dąbrówka</i>
129	Osada	Row	704	Grubenau	<i>Rów</i>
130	Osada	Laska	704	Laßfeld	<i>Laska</i>
131	Osada	Ostrow- Wdzidzen	618	Weitholm	<i>Ostrowo- Wdzydze</i>
132	Wieś	Plotzitz	618	Klatschwalde [Plötzen]	<i>Płoczyce</i>
133	Osada	Sarnowen	619	Rehränke	<i>Sarnowo</i>
134	Wieś	Raduhn	703	Raduhn Kr. Berent (Westpr.)	<i>Raduń</i>
135	Majątek	Groß-Bendomin	536	Großbendomin	<i>Wielki Będomin</i>
136	Wieś	Rottenberg	618	Rottenberg Kr. Berent (Westpr.)	<i>Rotembark</i>
137	Majątek i wieś	Sobonsch	619	Rüdensee	<i>Sobącz</i>
138	Wieś	Sanddorf	618	Sanddorf Kr. Berent (Westpr.)	<i>Wdzydze Kiszewskie</i>
139	Osada	Kruschin	618	Kurschen	<i>Kruszyn</i>
140	Osada	Zabroddi	618	Seefurt	<i>Zabrody</i>
141	Osada	Alt-Englershütte	621	Altenglershütte	<i>Stara Przerębska Huta</i>
142	Osada	Neu- Englershütte	621 [538]	Neuenglershütte	<i>Nowa Przerębska Huta</i>
143	Majątek	Schlusa	617	Schleusen	<i>Śluza</i>
144	Osada	Jablushek	617	Reusen	<i>Jabluszek</i>
145	Osada	Schelews	617	Schellen	<i>Zelewiec</i>

Kreis Berent – powiat Kościerzyna					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
146	Wieś	Ober-Schridlau	537	Oberschridlau	<i>Skrzydłowo</i>
147	Majątek	Nieder-Schirdlau	537	Niederschirdlau	<i>Skrzydłówek</i>
148	Majątek i osada	Bonscheck	621	Eckertswalde	<i>Bączek</i>
149	Wieś	Schwarzin	706	Scharzin, Kr. Berent (Westpr.) [Schwarzin Kr. Berent (Westpr.)]	<i>Chwarzno</i>
150	Majątek	Mühle Schloß Kischau	706	Mühle Schloßkischau	<i>Kiszewski Zamek</i>
151	Osada	Ribaken	618	Fischershütte	<i>Rybaki</i>
152	Osada	Lisaken	618	Moorbruch	<i>Lisaki</i>
153	Wieś	Dzimianen	617	Sophienwalde Kr. Berent (Westpr.)	<i>Dziemiany</i>
154	Przystanek	Sophienwalde	617	Haltestelle Sophienwalde	<i>Dziemiany Stacja Kolejowa</i>
155	Leśnictwo	Dunaiken	703	Dünwalde	<i>Dunajki</i>
156	Wieś	Juschken	618	Sorgenfelde	<i>Juszki</i>
157	Wieś	Sawadda	621	Streudorf Kr. Berent (Westpr.)	<i>Zawada</i>
158	Osada	Thomaschewen	621	Thomasfeld	<i>Tomaszewo</i>
159	Wieś	Stawisken	619	Teichdorf Kr. Berent (Westpr.)	<i>Stawiska</i>
160	Osada	Kleinstawiska	619	Kleinteichdorf	<i>Stawiska</i>
161	Majątek	Locken	622	Thomaswalde	<i>Obozin</i>
162	Osada	Janin	621 [622]	Hahnsfelde	<i>Janin</i>
163	Leśnictwo	Jastrzembie	621 [622]	Habichtshorst	<i>Jastrzębie</i>
164	Osada	Katschmirowo	621 [622]	Thomaswalde Abbau	<i>Każmirowo</i>
165	Wieś	Trzebuhn	617	Tremborn	<i>Trzebuń</i>
166	Leśnictwo	Borschthal	617	Borschtal	<i>Bosztal</i>
167	Zagroda	Sajonczkowo	617	Hasenau	<i>Zajączkowo</i>

Kreis Berent – powiat Kościerzyna					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
168	Zagroda	Losnica	617 [616]	Loschnitz	<i>Stare Łosienice</i>
169	Zagroda	Myszka	617 [616]	Maushütte	<i>Myszka</i>
170	Zagroda	Mutkowo	617 [616]	Mutkau	<i>Mutkowo</i>
171	Młyn	Pehlken Mühle	617	Pehlkenmühle	<i>Pelki</i>
172	Zagroda	Zabowo	617	Zabbau	<i>Żabowo</i>
173	Osada	Brenscheck	620	Berneck	<i>Brzęczek</i>
174	Majątek	Decka	621	Englershorst	<i>Deka</i>
175	Osada	Janowa	621	Jahnsfelde	<i>Janowo</i>
176	Tartak	Milonken	620	Schönheide [Kleinheide]	<i>Milonki</i>
177	Osada	Stephanowo	620	Stephanshöhe	<i>Stefanowo</i>
178	Osada	Woithal	791	Woital	<i>Wojtal</i>
179	Wieś	Dobrogosch	536	Wohlgemut	<i>Dobrogoszcz</i>
180	Folwark	Klein-Putz	536	Kleinputz	<i>Puc</i>
181	Majątek	Wentfie	536	Wendden	<i>Wętwie</i>

Kreis Dirschau – powiat Tczew					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Folwark (do Gniewa)	Pilla	795	Teichmühl	<i>Piła</i> ⁸
B. Gminy					
2	Wieś	Adlig-Jellen	889	Adlighirschen- feld	<i>Jeleń Szlachecki</i>
3	Leśnictwo [Wieś]	Jellen	889	Hirschenfeld	<i>Jeleń</i>
4	Część miejscowości	Jellenthal	889	Hirschenal	<i>Jelenica</i>

⁸ W 1943 r. pozycja została wykreślona z wykazu i dołączona do pozycji 21 z przypisaniem do mapy topograficznej nr 794 (*ibidem*).

Kreis Dirschau – powiat Tczew					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
5	Część miejscowości	Königlich-Jellen	889	Königlichhir- schenfeld	<i>Jeleń Królewski</i>
6	Część miejscowości	Milanowo	889	Mielen	<i>Milanowo</i>
7	Wieś	Adlig-Liebenau	709	Adligliebenau	<i>Lignowy (Szlacheckie)</i>
8	Wieś	Alt-Janischau	795	Altjanischau	<i>Janiszewo</i>
9	Część miejscowości	Neu-Janischau	710	Neujanischau	<i>Janiszewko</i>
10	Wieś	Borroschau	622	Borschau	<i>Boroszewo</i>
11	Folwark	Neuhof	539	Vorwerk Dalwin [Vorwerk Lauken]	<i>Nowy Dwór</i>
12	Część miejscowości	Groß-Wessel	889	Großwessel	<i>Wielkie Wiosła</i>
13	Część miejscowości	Klein-Wessel	889	Kleinwessel	<i>Małe Wiosła</i>
14	Wieś	Gogolewo	795	Gogeln	<i>Gogolewo</i>
15	Wieś	Gremblinerfeld	709	Gremblin	<i>Gręblińskie Wybudowanie</i>
16	Wieś	Groß-Falkenau	710	Großfalkenau Kr. Dirschau	<i>Wielkie Walichnowy</i>
17	Wieś	Groß-Gartz	709	Großgartz	<i>Wielki Garc</i>
18	Wieś	Polnisch-Grünhof	796	Grünhof Kr. Dirschau	<i>Polskie Gronowo</i>
19	Część miejscowości	Groß-Grünhof	796	Großgrünhof	<i>Wielkie Gronowo</i>
20	Część miejscowości	Klein-Grünhof	710/796	Kleingrünhof	<i>Małe Gronowo</i>
21	Wieś	Gonsiorken	794	Güntersdorf Kr. Dirschau	<i>Gąsiorki</i>
22	Wieś	Rukoschin	540	Hornwalde	<i>Rukosin</i>
23	Majątek i osada	Lukoschin	540	Lauken	<i>Łukocin</i>
24	Wieś	Jesewitz	889	Jesewitz Kr. Dirschau	<i>Jażwiska</i>

Kreis Dirschau – powiat Tczew					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
25	Część miejscowości	Obschowken [Olschowken]	794	Olshoff	<i>Olszówka</i>
26	Wieś	Klein-Falkenau	710	Kleinfalkenau	<i>Małe Walichnowy</i>
27	Wieś	Klein-Glomkau	539	Kleinglomkau Kr. Dirschau	<i>Gołębiewko</i>
28	Folwark	Kobierschin	539	Kobersheim	<i>Kobierzyn</i>
29	Majątek	Groß-Roschau	539	Roschau	<i>Rościszewo</i>
30	Wieś	Klein-Schlanz	624	Kleinschlanz	<i>Małe Słońca</i>
31	Wieś	Königswalde	795	Königswalde Kr. Dirschau	<i>Królów Las</i>
32	Wieś	Rakowitz- Bielika [Rakowitz und Bielitza]	889	Krebs Kr. Dirschau	<i>Rakowiec</i>
33	Część miejscowości	Klein-Krug	889	Kleinkrug	<i>Mała Karczma</i>
34	Część miejscowości	Klein-Wirembi	889	Kleinrodeland	<i>Małe Wyręby</i>
35	Część miejscowości	Groß-Wirembi	889	Rodeland	<i>Wielkie Wyręby</i>
36	Młyn	Broddener Mühle	795	Broddenermühle	<i>Brody Młyn</i>
37	Część miejscowości	Deutsch-Broden	795	Deutschbroden	<i>Brody</i>
38	Majątek	Sierspitz [Czierspitz]	795	Zierspitz	<i>Cierzpice</i>
39	Wieś	Morroschin	795	Leutmannsdorf Kr. Dirschau	<i>Morzeszczyn</i>
40	Osada	Piwnitz	623	Kellerhof	<i>Piwnice</i>
41	Osada	Owscharken	623	Schäferei	<i>Owczarki</i>
42	Wieś	Lindenberg	794/888	Lindenberg Kr. Dirschau	<i>Lipia Góra</i>
43	Wieś	Groß-Malsau	622	Malsau	<i>Małzewo</i>
44	Resztówka	Klein-Malsau	622	Kleinmalsau	<i>Małzewko</i>

Kreis Dirschau – powiat Tczew					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
45	Wieś	Gentomie	795	Martensdorf Kr. Dirschau	<i>Gętomie</i>
46	Wieś	Münsterwalde	889	Münsterwlade Kr. Dirschau	<i>Opalenie</i>
47	Majątek	Klein-Mühlbanz	540	Kleinmühlbanz	<i>Mały Miłobądz</i>
48	Miejsce zamieszkania	Pulko	889	Feldhof	<i>Pólko</i>
49	Wieś i majątek	Neukirch	794	Neukirch Kr. Dirschau	<i>Nowa Cerkiew</i>
50	Część miejscowości	Katzer Kämpe	795	Katzerkämpe	<i>Kacza Kępa</i>
51	Folwark	Ludwigstahl	623	Ludwigstal	<i>Zwierzynek</i>
52	Wieś	Swaroschin	622	Paleskenhof	<i>Swarożyn</i>
53	Miejsce zamieszkania	Sabagno	622	Moorhof	<i>Zabagno</i>
54	Majątek	Maciejewo	709	Matzhof	<i>Maciejewo</i>
55	Majątek	Polko	709	Pulkau	<i>Pólko</i>
56	Część miejscowości	Wolla	709	Freigut	<i>Wola</i>
57	Wieś	Rauden	709	Rauden Kr. Dirschau	<i>Rudno</i>
58	Wieś	Resenschin	794	Resen	<i>Rzeżęcín</i>
59	Wieś	Rokittken	623	Rokitten Kr. Dirschau	<i>Rokitki</i>
60	Wieś	Romberg	794	Romberg Kr. Dirschau	<i>Rombark</i>
61	Część miejscowości	Bielawken	708	Bühlau Kr. Dirschau	<i>Bielawki</i>
62	Część miejscowości	Bielawkerweide	794	Bühlauerweide	<i>Bielawki Las</i>
63	Folwark [Majątek]	Neuhof	708	Vorwerk Roppuch	<i>Nowy Dwór</i>
64	Wieś	Rosenthal	709	Rosenthal Kr. Dirschau	<i>Rożental</i>
65	Wieś	Czattkau	540	Schattkau	<i>Czatkowy</i>

Kreis Dirschau – powiat Tczew					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
66	Wieś	Czarlin	623	Schedlin	<i>Czarlin</i>
67	Wieś	Dzierondzno	795	Schiersdorf	<i>Dzierzqżno</i>
68	Wieś	Groß-Schlanz	709	Schlanz Kr. Dirschau	<i>Wielkie Słońca</i>
69	Część miejscowości	Klein-Gartz	709	Kleingartz Kr. Dirschau	<i>Mały Garc</i>
70	Część miejscowości	Louisenhof	709	Luisenhof	<i>Pastwiska</i>
71	Wieś	Schliewen	623	Schliewen Kr. Dirschau	<i>Śliwiny</i>
72	Wieś	Schiwalken	622	Schwabenheim Kr. Dirschau	<i>Siwałka</i>
73	Wieś	Thymau	795	Thyman Kr. Dirschau [Thymau]	<i>Tymawa</i>
74	Wieś	Groß-Waczmir	623	Watzdorf Kr. Dirschau	<i>Waćmierz</i>
75	Część miejscowości	Klein-Waczmir	623	Kleinwatzdorf	<i>Waćmerek</i>
76	Wieś	Bielsk	889	Weißefeld Kr. Dirschau	<i>Bielsk</i>
77	Folwark	Liniewken	622	Leinfeld	<i>Liniewko</i>
78	Część miejscowości	Brzezno	794	Birkhof	<i>Brzeżno</i>

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Karthaus	389	Karthaus (Westpr.)	<i>Kartuzy</i>
B. Gminy					
2	Wieś	Althütte [Starahutta]	327	Althütte Kr. Karthaus	<i>Stara Huta Gowidlińska</i>

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
3	Majątek	Bissau	390	Bastenhagen	<i>Bysewo</i>
4	Wieś	Bontsch	387	Bonsch	<i>Bącz</i>
5	Część miejscowości	Olschewblott	388	Erlbruch	<i>Olszowe Bloto</i>
6	Wieś	Bontscherhütte	387	Bonscherhütte	<i>Bącka Huta</i>
7	Wieś	Borkau	390	Borkau Kr. Karthaus	<i>Borkowo</i>
8	Majątek	Adlig-Borkau	390	Adligborkau	<i>Borkowo</i>
9	Część miejscowości	Ruthken	390	Rutken	<i>Rutki</i>
10	Wieś	Borrek	457	Börken	<i>Borek</i>
11	Część miejscowości	Borrowilas	457/386	Borwald	<i>Borowy Las</i>
12	Wieś	Borschestowo	459/387	Borschenstein	<i>Borzestowo</i>
13	Majątek	Borzestowerhütte	388	Borschensteiner- hütte	<i>Borzestowska Huta</i>
14	Osada	Zajeziara	388	Seehorst	<i>Zajezierze</i>
15	Wieś	Borroschin	458	Borschmühl	<i>Borucino</i>
16	Majątek	Lonczin	459	Wiesland	<i>Łączyno</i>
17	–	Wigodda	– [459]	Wiegental	<i>Wygoda Łączyńska</i>
18	Wieś	Remboschewo	459	Broddenfurt	<i>Ręboszewo</i>
19	Wieś	Smentau	388	Schönau [Schmenten]	<i>Smętowo</i>
20	Wieś	Nieder-Brodnitz	459	Niederbrodnitz	<i>Dolna Brodnica</i>
21	Część miejscowości	Grzebienitz	459	Grebnitz	<i>Grzebieniec</i>
22	Część miejscowości	Kalka	459	Kalken	<i>Kalka</i>
23	Wieś	Ober-Brodnitz	459	Oberbrodnitz	<i>Górna Brodnica</i>
24	Folwark	Ostowo	459	Ostau	<i>Ostowo</i>
25	Wieś	Buchenfelde	457	Buchenfelde Kr. Karthaus (Westpr.)	<i>Kistowo</i>

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
26	Część miejscowości	Kistowken	457	Buchenfelde Abbau	<i>Kistówko</i>
27	Zagroda	Bielawken	457	Bihlaken	<i>Bielawki</i>
28	Folwark	Przelitza	457	Prelitz	–
29	Wieś	Banin	390	Bullenbrock [Bullenbrook]	<i>Banino</i>
30	Majątek	Julienthal	329	Juliental	<i>Borowce</i>
31	Młyn	Julienthalermühle	329	Julientalermühle	<i>Borowce Młyn</i>
32	Część miejscowości	Warschenko	329	Kleinwarschau	<i>Warzenko</i>
33	Zagroda	Neue Welt	329	Neuewelt	<i>Nowy Świat</i>
34	Część miejscowości	Czapeln	390	Schabern	<i>Czaple</i>
35	Część miejscowości	Tockar	328	Tocker	<i>Tokary</i>
36	Wieś	Klobschin	459 [536]	Burchardsdorf	<i>Kłobuczyno</i>
37	Wieś	Charlotten	389	Charlotten Kr. Karthaus	<i>Szarłata</i>
38	Zagroda	Bilawi	389	Bihland	<i>Bielawy</i>
39	Wieś	Willanowo	388 [328]	Wildenort	<i>Wilanowo</i>
40	Wieś	Saworry	388	Dreiseen	<i>Zawory</i>
41	Wieś	Fitschkau	460	Fitkau	<i>Wyczechowo</i>
42	Wieś	Friedrichsthal	457	Friedrichstal Kr. Karthaus	<i>Suche</i>
43	Osada	Kolodzeye	457	Kolzheim	<i>Kolodzieje</i>
44	Wieś	Lappalitz	388	Garchendorf	<i>Lapalice</i>
45	Wieś	Sklana	387	Glasfelde	<i>Szklana</i>
46	Majątek [Gmina]	Glintsch	390	Glinsch	<i>Nowy Glinicz</i>
47	Folwark	Alt-Glinsch	390	Altglinsch	<i>Stary Glinicz</i>
48	Leśnictwo	Babenthal	389	Babental	<i>Babi Dół</i>
49	Osada	Babenthal Krug	389	Babentalkrug	<i>Babi Dół (karczma)</i>
50	Domena	Neu-Glinsch	390	Neuglinsch	<i>Nowy Glinicz</i>
51	Wieś	Glusino	327	Glüsen	<i>Glusino</i>

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
52	Wieś	Gowidlino	386	Göbeln Kr. Karthaus	<i>Gowidlino</i>
53	Osada	Drosdownen	459	Drosselwald [Drosten]	<i>Drozdowo</i>
54	Część miejscowości	Lehmanni	386	Lehmannshof	<i>Lemany</i>
55	Część miejscowości	Kamionken	386	Steinheide	<i>Kamionka Gowidlińska</i>
56	Leśnictwo	Kamionken	386	Steinheide	<i>Kamionka Brodnicka</i>
57	Część miejscowości	Smolnik	386	Kienberg [Teerbude]	<i>Smolniki</i>
58	Wieś	Kokoschken	390	Gockelsdorf [Gut Burggraben]	<i>Kokoszki</i>
59	Wieś	Gollubien	459	Golben Kr. Karthaus	<i>Gołubie</i>
60	Wieś	Gorrenschin	459/460	Görren	<i>Goręczyno</i>
61	Wieś	Gostomie	535	Gostendorf	<i>Gostomie</i>
62	Osada	Szollen	534	Schollen	<i>Żołno</i> ⁹
63	Wieś	Gostomken	534	Gostenhütte	<i>Gostomko</i> ¹⁰
64	Wieś	Groß-Mischau	329 [390]	Großmischau	<i>Miszewo</i>
65	Wieś	Klein-Mischau	390 [329]	Kleinmischau	<i>Miszewko</i>
66	Wieś	Groß-Tuchom	329	Großtuchheim	<i>Tuchom</i>
67	Wieś	Klein-Tuchom	329	Kleintuchheim	<i>Tuchomko</i>
68	Wieś	Neu-Tuchom	329	Neutuchheim	<i>Nowy Tuchom</i>
69	Gmina	Gribno	389	Grüben Kr. Karthaus	<i>Grzybno</i>
70	Wieś	Alt-Gribno	389	Altgrüben	<i>Stare Grzybno</i>
71	Wieś	Mittel-Gribno	389	Mittelgrüben	<i>Średnie Grzybno</i>
72	Wieś	Nieder-Gribno	389	Niedergrüben	<i>Dolne Grzybno</i>
73	Wieś	Ober-Gribno	389	Obergrüben	<i>Górne Grzybno</i>

⁹ W 1943 r. pozycja 62 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

¹⁰ W 1943 r. pozycja 63 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
74	Osada	Zarnowo	389	Sarnhof	<i>Sarnowo</i>
75	Leśnictwo [Osada]	Kaliska	389	Kiesel	<i>Kaliska</i>
76	Osada	Milgrowagora	389	Milgart	<i>Melgrowa Góra</i>
77	Wieś	Hoppendorf	460	Hoppendorf Kr. Karthaus	<i>Hopowo</i>
78	Wieś	Podjas	457/386	Jassen Kr. Karthaus	<i>Podjazy</i>
79	Osada	Amalienthal	457	Amaliental	<i>Amalka</i>
80	Wieś	Königlich Kaminitza	387	Kamstein	<i>Kamienica Królewska</i>
81	Wieś	Kaminitzamühle	326	Kamsteinmühle	<i>Kamiński Młyn</i>
82	Część miejscowości	Koryto	– [387]	Korte	<i>Koryto</i>
83	Część miejscowości	Potengowo	326	Tengau	<i>Potęgowo</i>
84	Część miejscowości	Czechomie	387	Zechen	<i>Ciechomie</i>
85	Wieś	Chilshütte	460	Kielshütte	<i>Chyłowa Huta</i>
86	Wieś	Kelpin	460	Kelpsee	<i>Kielpino</i>
87	Majątek	Zöszno [Löszno]	460	Löschen	<i>Leżno</i>
88	Majątek	Kloden	457	Kloden Kr. Karthaus	<i>Kłodno</i>
89	Majątek	Klein-Neuhof	457	Kleinneuhof	<i>Nowy Dwór k. Sulęczyna</i>
90	Wieś	Klossowken	328	Klossauerhütte	<i>Kłósówko</i>
91	Wieś	Klukowahutta	458	Klückenhütte	<i>Klukowa Huta</i>
92	Część miejscowości	Alt-Losinietz	458	Altlösenitz	<i>Stare Łosienice</i>
93	Wybudowanie	Donnakowo	458	Donkau	<i>Domachowo</i>
95	Część miejscowości	Neu-Losinietz	458	Neulösenitz	<i>Nowe Łosienice</i>
96	Wieś	Kobissau	389	Kobelsdorf	<i>Kobysewo</i>
97	Młyn	Ober-Mühle	388	Obermühle	<i>Nowy Młyn</i>
98	Młyn	Unter-Mühle	388	Untermühle	<i>Rzym</i>

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
99	Wieś	Kossowo	389	Kossau	<i>Kosowo</i>
100	Zagroda	Soßniak	389	Föhrenhof	<i>Sośniak</i>
101	Zagroda	Krzyda [Krzywda]	389	Krümmung	<i>Krzywda</i>
102	Zagroda	Ossowogora	389	Ossenberg	<i>Ossowa Góra</i>
103	Leśnictwo	Kossowo	389	Kossau	<i>Kosowo</i>
104	Wieś	Kossi	388	Kössen Kr. Karthaus	<i>Kosy</i>
105	Leśnictwo	Dombrowo	460	Grüneich	<i>Dąbrowo</i>
106	Majątek	Chosnitz	456 [457]	Kußnitz	<i>Chośnica</i>
107	Leśnictwo	Chosnitz	457	Kußnitz	<i>Chośnica</i>
108	Folwark	Mankenzin	390	Manken	<i>Mąkoczyno (Mąkocin)</i>
109	Majątek	Lissniewo	387/386	Lischnau	<i>Łyśniewo</i>
110	Osada	Lisno	386	Lissen	<i>Lisiewo</i>
111	Część miejscowości	Kowalle	386	Schmiedehütte	<i>Kowale</i>
112	Wieś	Lindenhof	459	Lindenhof Kr. Karthaus	<i>Przewóz</i>
113	Wybudowanie	Chrostowo	458	Krosten	<i>Chróstowo</i>
114	Wieś	Grabowo	534	Maussee	<i>Grabowo</i>
115	Wieś	Miechutschin	388	Mechenhof	<i>Miechucino</i>
116	Wodociągi	Alt-Stanischau	388	Altstanischau	<i>Stare Staniszewo</i>
117	Młyn	Nieder-Mirchau	326 [327]	Niedermirchau	<i>Strysza Buda</i>
118	Część miejscowości	Kobilaß	326	Stuttwald	<i>Kobyłasz</i>
119	Wieś	Mischischewitz	458	Mischütz Kr. Karthaus	<i>Mściszewice</i>
120	Osada	Augustowo	457	Gusthof	<i>Augustowo</i>
121	Folwark	Lewino	458	Lewind	<i>Lewino</i>
122	Wieś	Moisch	387	Mooswalde	<i>Mojusz</i>
123	Część miejscowości	Przylesie	387	Eulenzwald	<i>Przylesie</i>

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
124	Część miejscowości	Polijansk	387	Jansen	<i>Poljańska</i>
125	Część miejscowości	Moischerhütte	387	Mooswalderhütte	<i>Mojuszewska Huta</i>
126	Wieś	Nakel	534	Nakel Kr. Karthaus	<i>Nakła</i>
127	Leśnictwo	Gliene [Glinow]	534	Eichwalde	<i>Glinna Góra (Gliniewo)</i>
128	Część miejscowości	Wigodda	– [534]	Rastkrug	<i>Wygoda Nakielska</i>
129	Wieś	Neuhütte	327	Neuhütte Kr. Karthaus	<i>Nowa Huta</i>
130	Część miejscowości	Kamiennagora	– [327]	Kammburg	<i>Kamienna Góra</i>
131	Folwark	Ostrowie	458	Niedevorwerk	<i>Ostrowie</i>
132	Część miejscowości	Nußdorf (Kamienitza- hütte, Leszinken)	458	Sandnußdorf	<i>Leszczynki</i>
133	Wieś	Neudorf	458	Niedorf	<i>Nowa Wieś</i>
134	Wieś	Niesolowitz	458	Nieselwitz	<i>Niesiołowice</i>
135	Zagroda	Pusta	535	Pusthof	<i>Kamienieckie Pustki</i>
136	Wieś	Ostritz	459	Ostritz Kr. Karthaus	<i>Ostrzyce</i>
137	Wieś	Kollano	459	Kniefhof	<i>Kolano</i>
138	Wieś	Patull	459	Padels	<i>Potuły</i>
139	Wieś	Klein-Kresin	459	Kleinkresin	<i>Mała Krzeszna</i>
140	Wieś	Pallubitz	387	Pallendorf	<i>Pałubice</i>
141	Część miejscowości	Miggi	387	Müggen	<i>Mygi</i>
142	Osada	Sittnagora	389	Hochstein	<i>Sitna Góra</i>
143	Część miejscowości	Nowinki	388	Newing	<i>Nowinki</i>
144	Część miejscowości	Ucisko	– [389]	Uttisch	<i>Ucisk</i>

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
145	Wieś	Parchau	457	Parchau Kr. Karthaus	<i>Parchowo</i>
146	Część miejscowości	Parchauer Boor	457	Parchauerboor	<i>Parchowski Bór</i>
147	Młyn	Parchauer Mühle	457	Parchauermühle	<i>Parchowski Młyn</i>
148	Folwark	Parchauer Vorwerk	457	Parchauer- vorwerk	<i>Parchowo</i> ¹¹
149	Wieś	Patschewo	387	Patschau	<i>Paczewo</i>
150	Osada	Bukowo	387	Buckau	<i>Bukowo Paczewskie</i>
151	Część miejscowości [Leśnictwo]	Glinosee [Glinosee]	– [388]	Glinsee [Gliensee]	<i>Glinowo</i>
152	Część miejscowości	Kokwin	387	Kockwein	<i>Kokwino</i>
153	Część miejscowości	Nowalczyńska	387	Neuenhagen	<i>Nowalczyisko</i>
154	Gmina	Pierschewo	459	Pirschau	<i>Pierszczewo</i>
155	Wieś	Groß-Pierschewo	459	Großpirschau	<i>Pierszczewo</i>
156	Wieś	Klein-Pierschewo	459	Kleinpirschau	<i>Pierszczewko</i>
157	Wieś	Pollenschin	460	Pölschen	<i>Połączyno</i>
158	Wieś	Adlig u. Königl. Pomietschin	328	Pommersdorf	<i>Pomieczyno</i>
159	Wieś	Pomietschiner- hütte	389	Pommershütte	<i>Pomieczyńska Huta</i>
160	Część miejscowości	Kozławistaw	– [389]	Prockauerfeld	<i>Ramleje</i>
161	Stacja kolejowa	Prockau	388	Prockau Bhf.	<i>Prokowo</i>
162	Wieś	Pusdrowo	387	Pustrau	<i>Puzdrowo</i>
163	Stacja kolejowa	Alte Mühle	390	Altemühle	<i>Stara Piła</i>
164	Część miejscowości	Lippowitz	388	Lippwitze [Lippwitz]	<i>Lipowiec</i>
165	Wieś	Rondy [Ronty]	459/460	Ronten	<i>Rąty</i>

¹¹ W 1943 r. pozycja 147 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
166	Wieś	Sallakowo	326/387	Salkau	<i>Zalakowo</i>
167	Osada	Bieguschewo	458 [457]	Biegschau	<i>Biguszewo</i>
168	Gmina	Czapel	– [459]	Schappel	<i>Czaple</i>
169	Wieś	Alt-Czapel	459	Altschappel	<i>Stare Czaple</i>
170	Młyn	Alt-Czapeler- Mühle	459	Altschappeler- mühle	<i>Czapielski Młyn</i>
171	Wieś	Neu-Czapel	459	Neuschappel	<i>Nowe Czapie</i>
172	Wieś	Zurromin	458	Schirmen	<i>Żuromino</i>
173	Wieś	Schlawkau	460	Schlaffenberg	<i>Sławki</i>
174	Część miejscowości	Kosawatka	459	Kosenhöh	<i>Koszowatka</i>
175	Folwark	Schlawkauer Schäferei	460	Schlaffenberger Schäferei	<i>Owczarnia Sławkowska</i>
176	Wieś	Chmelno	388	Schmellen	<i>Chmielno</i>
177	Zagroda	Lampa	388	Lampen	<i>Lampa</i>
178	Wieś	Klein-Chmelno	388	Kleinschmellen	<i>Chmielenko</i>
179	Osada	Chmelnoer Gesträuch	388	Schmellener Gesträuch	<i>Chmielęnskie Chrósty</i>
180	Wieś	Smolsin	389	Schmölsen	<i>Smoldzino</i>
181	Wieś	Schönberg	459	Schönberg Kr. Karthaus	<i>Szymbark</i>
182	Wieś	Schoppa	387	Schöppen	<i>Szopa</i>
183	Część miejscowości	Lonsk	387	Lohns	<i>Łączki</i>
184	Wieś	Skorzewo	535	Schörendorf	<i>Skorzewo</i>
185	Wieś	Schülzen	534	Schülzen Kr. Karthaus	<i>Sielczno</i>
186	Zagroda	Sdroien	534	Schülzenhof	<i>Zdroje</i> ¹²
187	Wieś	Sianowo	388	Schwanau	<i>Sianowo</i>
188	Osada	Mlinsk	388	Mühl	<i>Młynisko</i>
189	Zagroda	Neu-Stanischau	388	Neustanischau	<i>Staniszewo</i>

¹² W 1943 r. pozycja 185 została przeniesiona do powiatu Kościerzyna. Zamiast nazwy Schülzenhoch wprowadzono nazwę Quellheim (*ibidem*, k. 111).

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
190	Osada	Czeczonken	388	Schetzung	<i>Cieszonko</i>
191	Wieś	Seedorf	459 [458]	Seedorf Kr. Karthaus	<i>Zgorzał</i>
192	Wieś	Seefeld	328/389	Seefeld Kr. Karthaus	<i>Przodkowo</i>
193	Zagroda	Kable	328	Kablen	<i>Kawle</i>
194	Zagroda	Babiskok	389	Babenstock	<i>Babiskok</i>
195	Wieś	Borrowo	389	Barenhof [Bärenhof]	<i>Borowo</i>
196	Wieś	Borrowo-Krug	389	Bärenkrug	<i>Borowo Karczma</i>
197	Zagroda	Krzywidol	389	Krummental	<i>Krzywy Dół</i>
198	Zagroda	Kurzominka	389	Kurzhof	<i>Kurza Męka</i>
199	Folwark	Zittno	389	Schütthof	<i>Sitno</i>
200	Wieś	Semlin	460	Semlin Kr. Karthaus	<i>Somonino</i>
201	Majątek	Sykorschin	536	Sickern	<i>Sikorzyno</i>
202	Zagroda	Sykorschiner Althütte	536	Sickerner Althütte	<i>Stara Huta Sikorska</i>
203	Zagroda	Sykorschiner Neuhütte	536	Sickerner Neuhütte	<i>Nowa Huta Sikorska</i>
204	Wieś	Sierakowitz	387	Rockdorf [Sierke]	<i>Sierakowice</i>
205	Część miejscowości	Dombrowo	390	Eichheide	<i>Dąbrowa Puzdrowska</i>
206	Część miejscowości	Mroze	387	Frostwinkel	<i>Mrozy</i>
207	Część miejscowości	Kamionken	453 [459]	Steinhorst [Hamsterwald]	<i>Kamionka Brodnicka</i>
208	Zagroda	Karwacia	387	Karwing	<i>Karwacja</i>
209	Część miejscowości	Wiggoda	387	Rasten	<i>Wygoda Sierakowska</i>
210	Leśnictwo	Wiggoda	387	Jägersruh	<i>Wygoda</i>
211	Część miejscowości	Porembi	387	Remben	<i>Poręby</i>

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
212	Część miejscowości	Patocki	460/387	Zauberstein	<i>Patoki k. Sierakowic</i> ¹³
213	Osada	Sierakowitzer- hütte	387	Sierkenhöhe	<i>Sierakowska Huta</i>
214	Wieś	Stanischewo	327/388	Steinau [Stahns]	<i>Staniszewo</i>
215	Część miejscowości	Lesince	– [327]	Lehsing	<i>Łosienice</i>
216	Wieś	Adlig-Stendsitz, Kgl.-Stendsitz	458	Stendsitz	<i>Stężycza Szlachecka, Stężycza Królewska</i>
217	[Majątek]	[Lubowo] [Dubowo]	[458]	[Laubhof]	<i>[Dubowo]</i> ¹⁴
218	Zagroda	Snitza	535	Schnitz	<i>Śnice</i>
219	Zagroda	Zdrembi	535	Stremmhof	<i>Zdręby</i>
220	Zagroda	Szukowo	535	Suchhof	<i>Szczukowo</i>
221	Część miejscowości	Borrek	– [457]	Bärbusch	<i>Borek</i>
222	Wieś	Bukowagora	457	Eichberg	<i>Bukowa Góra</i>
223	Zagroda	Kathendorf	457	Katendorf [Katenhof]	<i>Chałupa</i>
224	Część miejscowości	Chojna	457	Kieferntal	<i>Chojna</i>
225	Część miejscowości	Ostrowitz	457	Oswitt	<i>Ostrowite</i>
226	Zagroda	Zaguri	457	Zumberge	<i>Zagóry</i>
227	Osada	Carlshof	387	Karlshof	<i>Karłowo</i>
228	Część miejscowości	Jelonken	387	Hirschlanke	<i>Jelonko</i>
229	Część miejscowości	Kujatty	387	Michelberg	<i>Kujaty</i>
230	Majątek	Neu-Tuchlin	387	Neutuchlin	<i>Tuchlinko</i>

¹³ Z pozycji 211 wykreślono odnośnik do mapy topograficznej nr 460 (*ibidem*).

¹⁴ Pozycję dodano do wykazu 30 I 1943 r. (*ibidem*).

Kreis Karthaus – powiat Kartuzy					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
231	Część miejscowości	Rembinitza	387	Remnitz	<i>Rębienica</i>
232	Wybudowanie	Zarembisko	458	Sarmbusch	<i>Zarębisko</i>
233	Wieś	Sdunowitz	457 [534]	Dünheide [Tunwald]	<i>Zdunowice</i>
234	Część miejscowości	Ogonken	457 [535]	Gonken	<i>Ogonki</i>
235	Wieś	Klein-Sdunowitz	457	Kleintunwald	<i>Małe Zdunowice</i>
236	Folwark	Dombrowo	458	Dommerau	<i>Dąbrowo</i>
237	Zagroda	Rambisko	328	Rambusch	<i>Rębiska</i>
238	Wieś	Wensiorzy	458	Wensern	<i>Węsiory</i>
239	Wybudowanie	Borrowiec	458	Borwiese	<i>Borowiec</i>
240	Część miejscowości	Czarlin	458	Scherlein	<i>Czarlino</i>
241	Wybudowanie	Szymanowo	458	Schumannshof	<i>Szymanowo</i>
242	Wybudowanie	Wensiorskahutta	458	Wenserhütte	<i>Węsierska Huta</i>
243	Karczma	Wensiorska-Krug	534	Wenserkrug	<i>Węsiory</i> ¹⁵
244	Część miejscowości	Chojna	– [388]	Kiefernbruch	<i>Chojno</i>
245	Osada	Glinnaberg	328	Glieneberg	<i>Glinna Góra</i>
246	Zagroda	Zaganik	328	Zagenicht	<i>Zagajnik</i>
247	Wieś	Zeschin	388	Zeschen	<i>Cieszenie</i>
248	Wieś	Cetschau	328	Zetschau	<i>Czczewo</i>
249	Osada	Dembniak	390	Dembach	<i>Dębniak</i>
250	Część miejscowości	Smengorschin	– [390]	Zuckauerhöhe	<i>Smęgorzyn</i>
251	[Część miejscowości]	[Losinietz]	[458]	[Lösenitz]	<i>[Nowe Łosienice]</i> ¹⁶

¹⁵ W 1943 r. pozycja 242 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

¹⁶ Pozycja 250 została dodana na mocy rozporządzenia z 30 I 1943 r. (*ibidem*).

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Osiedle przy Chojnicach	Neu-Amerika	979	Neuamerika	<i>Nowa Ameryka</i>
2	Miasto, dworzec kolejowy, folwark, leśnictwo	Czersk	884	Heiderode	<i>Czersk</i>
3	Wybudowania	Czersk	884	Heiderode	<i>Czersk</i>
B. Gminy					
4	Wieś	Adlig Briesen	700	Adligbriesen	<i>Brzeźno Szlacheckie</i>
5	Osada	Klein-Briesen	700	Kleinbriesen	<i>Małe Brzeźno</i>
6	Wieś	Klonia	883	Ahornfeld	<i>Klonia</i>
7	Osada	Klein-Kolonia	883	Kleinahornfeld	<i>Mała Kolonia</i>
8	Osada	Königortek	883	Kleinkönigort	<i>Königortek</i>
9	Osada	Königort	883	Königsort	<i>Okole</i>
10	Wieś	Orlik	703	Arnsnest	<i>Orlik</i>
11	Wieś	Prondzona	700 [614/615]	Bachwiese	<i>Prądzona</i>
12	Majątek, wartownia	Zbenin	882	Bennin	<i>Zbeniny</i>
13	Wieś	Borzyszkowo	615	Bergfried	<i>Borzyszkowy</i>
14	Wieś, osada	Bielawy	790	Blankenbruch	<i>Bielawy</i>
15	Wieś	Kwieki	790	Kiebitzbruch	<i>Kwieki</i>
16	Wieś, majątek	Blumfelde	1074	Blumfelde Kr. Konitz	<i>Niwy</i>
17	Wieś, stacja kolejowa	Bonk	704	Bonken	<i>Bąk</i>
18	Osada	Boniny	978 [1075]	Jakobshöfe	<i>Boniny</i>
19	Dworek	Gacnik	– [789]	Bruss Abbau	<i>Gacniki</i>
20	Majątek	Zabno	789	Heidewiese	<i>Żabno</i>
21	Osada	Piecolko	– [789]	Höllchen	<i>Piekielko</i>
22	Osada	Juncza	–	Jungen	<i>Juńcza</i>
23	Wieś i majątek	Deutsch-Cekzin	980	Dützenfließ	<i>Ciechocin</i>

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
24	Nadleśnictwo	Ciß [Czersk]	790	Eibenort	<i>Cis</i>
25	Wieś i stacja kolejowa	Guttowitz	884	Gutenwirt	<i>Gutowiec</i>
26	Wieś i majątek	Klodnia	884	Klötzen	<i>Kłodnia</i>
27	Wieś	Stodolka	884	Waldscheunen	<i>Stodółka</i>
28	Wieś i majątek	Dombrowo	790	Eichenfier	<i>Dąbrowa</i>
29	Wieś	Borsk	704/615	Föhricht	<i>Borsk</i>
30	Leśnictwo	Wildau	704	Eibenrode	<i>Przytarnia¹⁷</i>
31	Osada	Jasnochowka	– [704]	Jassen	<i>Jasnochówka</i>
32	Osada	Plaskowo	– [704]	Plasken	<i>Plaskowo</i>
33	Osada	Rissini	704	Rissen	<i>Lisiny</i>
34	Osada	Zebrowo	– [704]	Seehäuser	<i>Żebrowo</i>
35	Wieś	Friedrichsbruch u. Kossabuda	789	Friedrichsbruch Kr. Konitz	<i>Frydrychowo i Kosobudy</i>
36	Wieś	Klein-Glisno	789	Glissenbruch	<i>Małe Gliśno</i>
37	Leśnictwo [Osada]	Dombrowken [Dombrowka]	789	Dönbusch	<i>Dąbrówka</i>
38	Wieś	Glisno	615	Glissensee	<i>Gliśno</i>
39	Wieś	Gurki	704	Görken Kr. Konitz	<i>Górki</i>
40	Osada	Smolewo	704	Schmollwinkel	<i>Smolewo</i>
41	Wieś, majątek i stacja kolejowa	Görsdorf	979	Görsdorf Kr. Konitz	<i>Ogorzeliny</i>
42	Wieś	Melanowo	979	Kochbrauk	<i>Melanowo</i>
43	Wieś	Altjuncza	790/791	Altjuntzen	<i>Stara Juńcza</i>
44	Wieś	Pustki	790	Erlbach	<i>Pustki</i>
45	Wieś	Przyjasnia	791	Lichtenwiese	<i>Przyjaźnia</i>
46	Wieś	Neu-Prussy	791	Preußenfier	<i>Nowe Prusy</i>
47	Osada, resztówka	Klein-Paglau	979	Kleinpaglau	<i>Pawłówko</i>

¹⁷ W 1943 r. pozycja 30 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
48	Wieś	Groß-Paglau	979	Paglau	<i>Pawłowo</i>
49	Majątek i stacja kolejowa	Rakelwitz	980	Rakel	<i>Raclawki</i>
50	Wieś i majątek	Groß-Kladau	882	Großkladau	<i>Kłodawa</i>
51	Osada i majątek	Eulalin	883	Eulen	<i>Eulalin</i>
52	Osada	Klein-Kladau u. Klein-Kladen	882	Kleinkladau	<i>Kłodawka</i>
53	Wieś i majątek	Groß-Konarschin	787	Großkornlage	<i>Konarzyny</i>
54	Wieś	Mellno, Gr. Mellno	701	Großmollen	<i>Mielno</i>
55	Wieś i wybudowanie	Karpno u. Klaklewo	701	Karpen	<i>Karpno</i>
56	Wieś	Klein-Mellno	701	Kleinmollen	<i>Mielonek</i>
57	Osada [i leśnictwo]	Neu- Parschesnitza	701	Neuwellenberg	<i>Parszczenica</i>
58	Osada robotnicza	Sluza	701	Schleusensee	<i>Śluza</i> ¹⁸
59	Wieś	Mogiel	701	Seeblick	<i>Mogiel (Mogila)</i>
60	Wieś	Modziel	701	Seefurt	<i>Modziel</i>
61	Leśnictwo [Wieś i leśnictwo]	Parschesnitza	701	Wellenberg	<i>Parszczenica</i>
62	Wieś i leśnictwo	Grünchotzen	787/701	Grünholz	<i>Zielona Chocina</i>
63	Wybudowanie	Jaranti	701	Horandshof	–
64	Wieś i osady	Jonken und Dziengel u. Niepczelong	787	Jonken	<i>Jonki i Dziegiel i Niepszczoląg</i>
65	Wieś	Nierostaw	701	Kussensee	<i>Nierzostowo</i>
66	Wybudowanie	Lachmany	– [701]	Lachmann	<i>Łachmany</i>
67	Nadleśnictwo, leśnictwo i cegielnia	Gildon	789	Gülden	<i>Gieldon</i>
68	Wieś	Harmsdorf	979	Hermsdorf Kr. Konitz	<i>Jerzmionki</i>

¹⁸ W 1943 r. pozycja 58 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
69	Wieś	Hutta	789	Heidenhütte	<i>Huta</i>
70	Wieś	Kloppowo	789	Klopphof	<i>Chłopowy</i>
71	Wieś i siedlisko	Mielken u. Melienek	– [788]	Mielken	<i>Mlynek</i>
72	Wieś	Rudzini	790	Rautenbruch	<i>Rudziny</i>
73	Wieś	Brodda	789	Sandfurt	<i>Broda</i>
74	Osada robotnicza	Skryte	–	Kröten	<i>Skryte</i>
75	Wieś	Oberchotzen	700	Oberkotzen	<i>Wierzchocina</i>
76	Wieś	Upilka	700	Ossenbrück	<i>Upilka</i>
77	Wieś	Neuhof	979	Heideneuhof	<i>Nowy Dwór</i>
78	Wieś	Hennigsdorf	979	Hennigsdorf Kr. Konitz	<i>Angowice</i>
79	Majątek	Lipienitze	701 [979]	Hofliepnitz	<i>Lipieniec</i>
80	Leśnictwo	Pillamühl	788	Plasemühl	<i>Piła</i>
81	Wieś	Wysoka Zaborska	703	Hohensaborn	<i>Wysoka Zborska</i>
81	Wieś i leśnictwo	Lukowo	884	Lucken	<i>Łukowo</i>
82	Wieś i stacja kolejowa	Karschin	704	Karschen	<i>Karsin</i>
83	Osada	Dembowiec	– [790]	Eichbusch	<i>Dębowiec</i>
84	Wieś	Klein Chelm	788	Kelm	<i>Małe Chelmy</i>
85	Osada	Antonin	788	Antonsfeld	<i>Antonin</i>
86	Majątek	Groß Chelm	788	Kelm Gut	<i>Wielkie Chelmy</i>
87	Osada	Krowina	– [788]	Kuhwinkel	<i>Krowina</i>
88	Osada	Plensno	788	Plenschen	<i>Płesno</i>
89	Wieś	Kelpin	786	Kelpchen	<i>Kielpinek</i>
90	Osada	Adlig Kelpin	786	Adligkelpchen	<i>Kielpinek</i>
91	Wieś	Klaskawa	885	Klasken	<i>Klaskawa</i>
92	Osada	Struga	885	Fließbrück	<i>Struga</i>
93	Osada	Mosna, Mossna	885	Mossen	<i>Mosna</i>
94	Wieś i cegielnia	Klein-Konitz	882	Kleinkonitz	<i>Chojniczki</i>

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
95	Wieś	Königl. Neukirch	883	Königsneukirch	<i>Nowa Cerkiew Królewska</i>
96	Majątek	Adlig-Neukirch	883	Adlignequirch	<i>Nowa Cerkiew Szlachecka</i>
97	Nadleśnictwo	Chotzenmühl	787	Holzsmühl	<i>Chociński Młyn</i>
98	Leśnictwo	Styportz	787	Stüber	<i>Sztyporc</i>
99	Wieś, osada	Kruschin	702	Kruschen	<i>Kruszyn</i>
100	Osada	Fiszewo	– [702]	Fischerei	<i>Fiszewo</i>
101	Osada	Gluche	– [702]	Gluchen	<i>Gluche</i>
102	Osada	Kramarska	– [702]	Kramer	<i>Belfort</i>
103	Osada	Kulinowo	– [702]	Kuhle	<i>Kulinowo</i>
104	Osada	Odnoga	–	Odenau	<i>Odnoga</i>
105	Osada	Tworzewo	– [702]	Torschen	<i>Tworzewo</i>
106	Wieś	Kurze, Kurcze	885	Kurzwiese	<i>Krucze</i>
107	Osada	Konefka	885	Krugheide	<i>Konewka</i>
108	Wieś	Ostrowitte	885	Werdersee	<i>Ostrowite</i>
109	Wieś	Czyczkowo	789	Langenlinden	<i>Czyczkowy</i>
110	Wieś	Lubon	615	Lauben	<i>Luboń</i>
111	Osada	Modrzejewo	616	Lärchenholz	<i>Modrzejewo</i>
112	Osada	Rudnik	616	Raudeneck	<i>Rudniki</i>
113	Wieś	Głowschewitz	703	Lauschen	<i>Główczewice</i>
114	Wieś	Lesno	703	Leisten Kr. Konitz	<i>Leśno</i>
115	Osada	Dombrowka [Dombrowken]	– [703]	Eichwege	<i>Dąbrowa</i>
116	Osada	Pystelnik	– [703]	Püstel	<i>Dystelnik</i>
117	Wieś	Lendy	617	Lenden	<i>Lendy</i>
118	Osada	Zimna Kawa	616	Kalkkaff	<i>Zimna Kawa</i>
119	Osada	Bytowko	616	Kleinbütow	<i>Bytówko</i>

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
120	Osada	Klein-Ossowo	701	Aspenwald	<i>Osówko</i>
121	Wieś	Smoldzyn	615	Schmetz	<i>Smoldziny</i>
122	Wieś	Lonken, Betlem, Jerusalem, Tebowisna	700 [614]	Lonken	<i>Łąkie, Betlejem, Jeruzalem</i>
123	Wieś	Lubna	790	Lubben	<i>Łubna</i>
124	Osada	Budziska	791	Budenwiesen	<i>Budziska</i>
125	Wieś, leśnictwo i stacja kolejowa	Lubnia	703	Lübbergen	<i>Lubnia</i>
126	–	Lamk	703	Lemkenmühl	<i>Lamk</i>
127	Osada	Popowken	– [703]	Papenberg	<i>Popówko</i>
128	Wieś i leśnictwo	Malachin	790	Melchingen	<i>Malachin</i>
129	Wieś i stacja kolejowa	Mentschikal	788	Menzig	<i>Męcikał</i>
130	Osada	Turowitz	788	Auerhöh	<i>Turowiec</i>
131	Leśnictwo	Dombrowke	–	Braheichen	<i>Dąbrówka</i>
132	Osada	Pokrzywno	789	Nesselhütte	<i>Pokrzywno</i>
133	Osada	Parowo	883	Parau	<i>Parowa</i>
134	Majątek, leśnictwo	Czernitza	788	Beerwalde [Schernitz]	<i>Czernica</i>
135	Osada	Kossabudno	788	Schiefenbude	<i>Kosobudno</i>
136	Leśnictwo	Spirwia	789	Spierwald	<i>Spierwia</i>
137	Osada	Struga	789	Strugetal	<i>Struga</i>
138	Wieś	Miedzno	790	Metzwin	<i>Miedzno</i>
139	Wieś i cegielnia	Mockrau	790	Mockrau Kr. Konitz	<i>Mokre</i>
140	Leśnictwo	Juncza	– [790]	Juntzen	<i>Juńcza</i>
141	Wieś	Neu-Juncza	790/791	Neujuntzen	<i>Nowa Juńcza</i>
142	Osada	Rowki	– [790]	Rowen	<i>Rowki</i>
143	Wieś	Czarnisz	789	Moorbach	<i>Czarniż</i>
144	Osada	Olschini	789	Elsenbruch	<i>Olszyny</i>

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
145	Wieś	Ostrowitt	615	Oberwitt	<i>Ostrowite</i>
146	Osada	Unter-Ostrowitt	615	Unterwitt	<i>Ostrowite Dolne</i>
147	Wieś	Prondzonka	616	Offenberg	<i>Prądzonka</i>
148	Osada, nadleśnictwo, leśnictwo [Osada]	Ossusnitza	701	Ossenfließ	<i>Osusznica</i> ¹⁹
149a	[Nadleśnictwo i leśnictwo]	[Ossusnitza]	[701]	[Ossenfließ]	<i>Osusznica</i>
150	Osada	Gr.-Ossowo	701	Aspenbruch	<i>Ossowo</i>
151	Osada	Neu-Ossuanitza	701	Neuossenfließ	<i>Nowa Osusznica</i>
152	Wieś	Osterwick	701	Osterwick Kr. Konitz	<i>Nowe Ostrowite</i>
153	Leśnictwo, nadleśnictwo, majątek	Laska	979	Waldsee	<i>Lasek</i>
154	Osada	Alt-Laska	701/702	Altpriestersee	<i>Lasek</i>
155	Osada	Kuszewo	702	Kuschel	<i>Kuszewo</i>
156	Osada	Lorenz u. Wawrzynowo	–	Lorenz	<i>Loryniec (Wawrzynowo)</i>
157	Osada	Pietzki [Pietzko]	–	Kleinofen	<i>Piecki</i>
158	Osada	Neu-Laska	702	Neupriestersee	<i>Lasek</i>
159	Osada	Plenzno	702	Rückwalde	<i>Płesno</i> ²⁰
160	Wieś	Wietno	–	Hellbrück	<i>Wietno</i> ²¹
161	Leśnictwo	Warszyn, Waszin	702	Grünwalde	<i>Warszyn</i>
162	Wieś	Czapiewitz	702	Reinwasser Kr. Konitz	<i>Czapiewice</i>
163	Leśnictwo	Olszini	703	Elleneck	<i>Olszyny</i>
164	Osada i leśnictwo	Jeziorken	– [789]	Jeserich	<i>Jeziorko</i>
165	Osada	Kaliska	883	Kahlheide	<i>Kaliska</i>

¹⁹ W 1943 r. ze statusu miejscowości wykreślono leśnictwo i nadleśnictwo, pozostawiając tylko osadę. W zamian wprowadzono rubrykę 149a, zob. wykaz (*ibidem*, k. 112).

²⁰ W 1943 r. pozycja 159 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

²¹ W 1943 r. pozycja 160 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
166	Osada	Karlsbraa	883	Karlsbrah	<i>Rytel</i>
167	Leśnictwo	Ostrowo	883	Friedrichsgraben	<i>Ostrowy</i>
168	Leśnictwo	Plötzno	883	Plötzen	<i>Płocna</i>
169	Osada	Wendoli	884	Wendeln	<i>Wądoły</i>
170	Wieś, Zagroda	Rolbick, Rolbik	– [883]	Rollbeck	<i>Rolbik</i>
171	Osada	Milachowo	702	Spritzensee	<i>Milachowo</i>
172	Majątek	Jesiorken	702	Rosengrenz	<i>Jeziorki</i>
173	Majątek	Jasno	883	Heidefeld	<i>Jasnowo</i>
174	Wieś	Zalesie	883	Saalesch	<i>Zalesie</i>
175	Wieś, stacja kolejowa	Schönberg	703	Schönbergen	<i>Będźmirowice</i>
176	Majątek, osada, wartownia	Schönfeld	791	Schönfeld Kr. Konitz	<i>Szenfeld</i>
177	Wieś, dworzec kolejowy, cegielnia, kolonia	Long u. Schischkowitz	979	Schönhain	<i>Łąg</i>
178	Majątek	Alt-Prussi	791	Altpreußenfier	<i>Stare Prusy</i>
179	Wieś	Buchenberg = [Bukowagora]	791	Buchenberg	<i>Bukowa Góra</i>
180	Wieś	Kencza, Kentschau, Kantschau	791	Kienbruch	<i>Kęsza</i>
181	Wieś	Lippki	791	Lippken	<i>Lipki</i>
182	Osada	Schalamay	791	Schalmei	<i>Szalamaje</i>
183	Osada	Wondoli, Wandoli	791	Wandohl	<i>Wądoły</i>
184	Wieś	Skoszewo	883	Schlossen	<i>Skoszewo</i>
185	Wieś i wybudowanie	Schwornigatz	616	Schwarnegast	<i>Swornegacie</i>
186	Wieś	Klein- Schwornigatz	787	Klein- schwarnegast	<i>Nowe Swornegacie</i>
187	Osada	Kamionka [Plesno]	788	Plensenschleuse	<i>Kamionka</i>

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
188	Wieś	Sanie	– [787]	Senge	<i>Sania</i>
189	Wieś	Spritzta	– [788]	Spritzen	<i>Szpryca</i>
190	Wieś	Wonzos	787	Wagenschoß	<i>Wączoś</i>
191	Wieś	Czarnowo	– [787]	Schwarzhöfen	<i>Czarnowo</i>
192	Wieś i majątek	Krojanten	789	Sechswegen	<i>Krojanty</i>
193	Osada	Jablonn	882	Appel	<i>Jabłoń</i>
194	Wieś	Binduga	882	Bindeck	<i>Binduga</i>
195	Osada	Popielewo	787	Aschenberg	<i>Popielewo</i>
196	Osada	Rowista	787	Graben	<i>Rowista</i>
197	Osada	Gr. Kempin	787	Großkempin	<i>Kępina</i>
198	Osada	Kl. Kempin	– [787]	Kleinkempin	<i>Kępinka</i>
199	Wieś	Sobczin	786 [787]	Söppen	<i>Zapceń</i>
200	Osada	Koniesnitza	701	Glockenbruch	<i>Kłonicznica</i>
201	Osada	Sontoczno	702	Sonnenfeld	<i>Sątoczno</i>
202	Wieś	Stoltmany	702 [616]	Stoltmann	<i>Stoltmany</i>
203	Majątek i młyn	Kaszuba	702	Spritzmühl	<i>Kaszuba</i>
204	Osada	Jakubowo	702	Jäkelsfeld	<i>Jakubowo</i>
205	Osada	Lottyn	883	Lottin	<i>Loty(ń)</i>
206	Osada	Nicponie	883	Netzhof	<i>Nicponie</i>
207	Wieś	Woysk	980	Streitfelde	<i>Wojsk</i>
208	Zagroda robotnicza, leśnictwo	Czyste	615	Eibensee	<i>Czyste</i>
209	Osada	Lipa	704	Lindenhof	<i>Lipa</i>
210	Wieś	Ossowo	704	Wespen	<i>Osowo</i>
211	Wieś	Zamosz	790	Neckwerder	<i>Zamość</i>
212	Wieś	Klonowitz	790	Klonwitz	<i>Klonowica</i>
213	Wieś	Zawadda	791	Mühlheide	<i>Zawada</i>
214	Osada	Janiny	791	Hannchen	<i>Janiny</i>

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
215	Osada	Knea	704	Knie	<i>Cekcyńska Knieja</i>
216	Osada	Robaszkowo	704	Robach	<i>Robaczkowo</i>
217	Osada	Wigoda, Wygoda	704	Wegweide	<i>Wygoda</i>
218	Wieś	Wielle	704	Wille	<i>Wiele</i>
219	Osada	Mrowska	704	Emsenort	<i>Mrowieniec</i>
220	Osada	Piontkowo	704	Fünfbusch	<i>Piątkowo</i>
221	Osada	Chelmie	703	Kelmshof	<i>Chelmie</i>
222	Osada	Niwki	704	Neifen	<i>Niwki</i>
223	Osada	Weißberg [Bialogora]	704	Weißberg	<i>Biała Góra</i>
224	Osada	Bialalata	704	Ballenhof	<i>Biała</i>
225	Osada	Gapowo	702 [616]	Gapenfeld	<i>Gapowo</i>
226	Osada	Peplin	702	Plinnne	<i>Peplin</i>
227	Majątek, leśnictwo i stacja kolejowa	Powalken	616	Wölkenfeld	<i>Powalki</i>
228	Majątek	Wörth	882	Wörth Kr. Konitz	<i>Uboga</i>
229	Majątek	Zandersdorf	883	Zandersdorf Kr. Konitz	<i>Jarcewo</i>
230	Wieś	Zappendowo	882	Zappen	<i>Zapędowo</i>
231	Osada	Gardki	884	Garden	<i>Gardki</i>
232	Wieś i majątek	Klein-Konarschin	884	Zieroldshagen	<i>Konarzynki</i>
233	Osada	Kokoschke [Kokocka]	782 [787]	Auerswald	<i>Kokoszka</i>
234	Osada	Zuckau	787	Zuckau Kr. Konitz	<i>Żukowo</i>
235	Majątek	Braadorf	883	Brahdorf	<i>Brda</i>
236	Leśnictwo	Friedenthal	883	Friedental	<i>Suszek</i>
237	Wieś	Przyarz	883	Füstenwasser	<i>Przyżarcz</i>
238	Osada	Jakubowo	883	Köbesdorf	<i>Jakubowo</i> ²²

²² W 1943 r. pozycja 238 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Konitz – powiat Chojnice					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
239	Osada	Lissewo	–	Fuchsbau	<i>Lisewo</i>
240	Leśnictwo, osada, młyn	Fuchswinkel und Parczin	703	Fuchswinkel	<i>Lisi Kąt i Parczyn</i>
241	Osada	Zielonka	703 [702]	Grünacker	<i>Zielonka</i>
242	Osada	Polaczek	702	Sandhaus	<i>Polaczek</i>
243	Leśnictwo	Sluza	– [701]	Schleusenwald	<i>Śluza</i>
244	Leśnictwo, osada	Widno	– [702]	Spritzbrück	<i>Widno</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Neustadt u. Zementfabrik [Neustadt]	222	Neustadt (Westpr.)	<i>Wejherowo</i>
2	Miasto	Putzig	177	Putzig Kr. Neustadt	<i>Puck</i>
B. Gminy					
3	Wieś	Bendargau u. Alte Mühle u. Bagenitza u. Banselei u. Karwatin	327	Bendargau	<i>Będargowo</i>
4	Wybudowanie	Borowo	327	Heidebruch	<i>Borowo</i>
5	Wybudowanie	Bendargau Schippe	327	Bendargau Schippe	<i>Szopa Będargowska</i>
6	Miejsce zamieszkania	Korwinno	327	Korben	–
7	Majątek	Barlomin	272	Bärwalde [Barmeln]	<i>Barłomino</i>
8	Wybudowanie	Barlominerhütte	272	Bärwalderhütte [Barmelner- hütte]	<i>Barłomińska Huta</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
9	Wieś	Poblotz	327	Beerenhof	<i>Poblocie</i>
10	Wieś	Bieschkowitz u. Piecewo u. Pinsken	273	Beschenfeld	<i>Bieszkowice</i>
11	Leśnictwo	Bieschkowitz	273	Beschenfeld	<i>Bieszkowice</i>
12	Miejsce zamieszkania	Kristkowo	273	Kristken	<i>Krystkowo</i>
13	Leśnictwo	Piekelken	273	Schönhorst	<i>Piekietko</i>
14	Wybudowanie	Czersznia	– [273]	Schirsen	<i>Cierznia</i>
15	Wybudowanie	Neublansekow	224	Neublansekau	<i>Nowe Błądzikowo</i>
16	Wieś	Bojahn u. Bojahnswalde	329	Blücherode	<i>Bojano</i>
17	Wybudowanie	Blücherode	329	Blücherode- Abbau	<i>Bojan Wybudowanie</i>
18	Zagroda	Damnik	329	Damnicks	<i>Damnica</i>
19	Wieś	Bresin u. Kartziska	224	Brambusch	<i>Mrzezino</i>
20	Młyn	Bresiner Mühle	224	Brambusch Mühle [Brambusch- mühle]	<i>Mrzeziński Młyn</i>
21	Wieś	Kasimir	224	Bruchwinkel	<i>Kazimierz</i>
22	Wieś	Brück	224	Brück (Westpr.)	<i>Mosty</i>
23	Majątek	Brünnhausen u. Mieruschin	137	Brünhausen	<i>Mieroszyno</i>
24	Młyn	Czarnau Mühle	137	Scharnau Mühle [Scharnau- mühle]	<i>Czarny Młyn</i>
25	Majątek	Celbau	224	Zelbau	<i>Celbowo</i>
26	Wieś	Buchenrode	176	Buchenrode (Westpr.)	<i>Połchowo</i>
27	Wieś	Kartoschin	175	Burgwiesen	<i>Kartoszyno</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
28	Wieś	Damerkau	273	Damerkau Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Dąbrówka</i>
29	Zagroda	Grünhof	273	Grünerhof	<i>Zielony Dwór</i>
30	Wieś	Darslub	176	Buchheide [Darpstedt]	<i>Darżlubie</i>
31	Leśnictwo	Darslub Försterei	222	Försterei Buchheide [Darpstedt]	<i>Darżlubie Leśnictwo</i>
32	Wieś	Eichenberg	274	Eichenberg Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Dębogórze</i>
33	Wieś	Czechotzin	224	Friedrichsau (Westpr.)	<i>Ciechocino</i>
34	Wieś	Wieschetzin	272	Fünflinden Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Wyszecino</i>
35	Wieś	Gelsin	175	Gelsen	<i>Jeldzino</i>
36	Wybudowanie	Glinke	175	Glienke	<i>Glinki</i>
37	Wieś	Glashütte u. Lellek u. Zablotnie [Glashütte u. Lellek u. Miglowken]	328	Glashütte Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Glazica</i>
38	Wybudowanie	Ollschews	273	Ellerhof	<i>Olszewce</i>
39	Wieś	Gossentin u. Kolonie u. Wielki Las [Gossentin u. Kolonie]	221	Gossentin	<i>Gościcino</i>
40	Wieś	Pogorsch	274	Gotenberg	<i>Pogórze</i>
41	Majątek	Alt Oblusch	275	Altoblusch	<i>Stare Obluże</i>
42	Majątek	Neu Oblusch	275	Neuoblusch	<i>Nowe Obluże</i>
43	Majątek	Dembogorsch	274	Gotenhof	<i>Suchy Dwór</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
44	Wieś	Grabowitz [Grabowitz u. Radowken]	273	Grabheide	<i>Grabowiec</i>
45	Wybudowanie	Bulkowen	273	Grabheide- Abbau	<i>Bulkówki</i>
46	Wieś	Gr. Dennemörse u. Janowzowa [Gr. Dennemörse u. Zablotnie u. Groß Ottalsin]	328	Großdennemörse	<i>Wielki Donimierz</i>
47	Wybudowanie	Ottalsin Alt-, Neu-, Groß, Klein- [Ottalsin Alt-, Neu-, Klein, u. Janowzowa]	328	Ottelsee	<i>Otałzyno</i>
48	Majątek	Kl. Dennemörse	328	Kleindenne- mörse	<i>Dominierska Pila</i>
49	Wieś	Gr. Dommatau	222/176	Großdommatau	<i>Domatowo</i>
50	Wieś	Gr. Katz	329	Großkatz	<i>Wielki Kack</i>
51	Miejsce zamieszkania	Bernadowo	– [330]	Bernhardshof	<i>Bernardowo</i>
52	Wieś	Gr. Starsin	176	Großstarsen	<i>Starzyno</i>
53	Wieś	Großendorf	177	Großendorf Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Wielka Wieś</i>
54	Zagroda	Lindenthal	177	Lindental	<i>Dolina</i>
55	Wieś	Grünberg	272	Grünenberg	<i>Częstkowo</i>
56	Młyn	Hediller Mühle	272	Hedillermühle	<i>Tęcz Młyn</i>
57	Kąpielisko	Jurata	– [225]	Helalde	<i>Jurata</i>
58	Wieś	Goschin u. Kaiserhof	175	Kaiserhof	<i>Goszczyno</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
59	Wieś	Kamlau u. Karwatin u. Kosłowski u. Krolewski [Kamlau u. Karwatin u. Kosłowski u. Krolewski u. Wielki Las]	272	Kamlau	<i>Kębłowo</i>
60	Młyn	KamlauerMühle	– [221]	Kamlauermühle	<i>Kębłowski Młyn</i>
61	Wybudowanie	Schankowani	– [328]	Schenkhof	<i>Karczemki</i>
62	Wybudowanie	Bozejewo	– [272]	Kamlau Abbau	<i>Bozejewo</i>
63	Wieś	Kossakau	274	Kämpenau	<i>Kosakowo</i>
64	Wieś	Karlekau	175	Karlseck	<i>Karlikowo</i>
65	Miejsce zamieszkania	Wiedow	274	Wiedau	<i>Widowo</i>
66	Wieś	Chlapau	138	Klappau	<i>Chłapowo</i>
67	Majątek	Cettnau	177	Zettnau	<i>Cetniewo</i>
68	Wieś	Kl. Dommatau	222	Kleindommatau	<i>Domatówko</i>
69	Wybudowanie	Kl. Piasnitz u. Gr. Piasnitz	222	Sandhagen [Kleinpesnitz und Großpesnitz]	<i>Mała Piasznica</i>
70	Wieś	Kl. Starsin	176	Kleinstarsen	<i>Starzyński Dwór</i>
71	Wybudowanie	Nowinnen	176	Neuacker	<i>Nowiny</i>
72	Wieś	Kolletzkau u. Kolletzkauer Mühle	329	Kollendorf	<i>Koleczkowo</i>
73	Wybudowanie	Bieschkowo	328	Beschkau	<i>Bieszkowo</i>
74	–	Marchowo- Marchowie	328	Marchen	<i>Marchowo</i>
75	Wieś	Kölln u. Glinna u. Nowa Rolla	329	Kölln Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Kielno</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
76	Wybudowanie	Bozanken	328	Boschen	<i>Bożanka</i>
77	Leśnictwo	Jägerhof	274	Försterei Jägerhof	<i>Zwierzyniec</i>
78	Wybudowanie	Hammowanno	328	Hemmenhof	<i>Hamowana</i>
79	Wybudowanie	Place [Placi]	328	Platzhof	<i>Place</i>
80	Wybudowanie	Rambisko	–	Rambisch	<i>Rębiska</i> ²³
81	Miejsce zamieszkania	Szwinie Row	– [328]	Schweins- graben	<i>Świński Rów</i> ²⁴
82	Wieś	Polzin	177	Konradswiese	<i>Polczyno</i>
83	Wieś	Kantschin, Kantrschin	326	Kontenau	<i>Kętrzyno</i>
84	Wieś	Pierwoschin	275	Kreftsfelde	<i>Pierwoszyno</i>
85	Wioska rybacka	Kußfeld	178	Kußfeld Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Kuźnica</i>
86	Wieś	Lubotzin	175	Laubheim	<i>Lubocino</i>
87	Wieś	Klutschau	326	Lebabrück	<i>Thuczewo</i>
88	Wieś	Lebno	327	Lebenau	<i>Łebno</i>
89	Wybudowanie	Lebnoer Hütte	328	Lebenauerhütte	<i>Lebieńska Huta</i>
90	Wieś	Lensitz u. Wielka Rolla [Lensitz]	274	Lensitz	<i>Łężyce</i>
91	Leśnictwo	Rogulewo	274	Försterei Gloden	<i>Rogalewo</i> ²⁵
92	Osada	Głodowken [Głodowken u. Rogulewo]	274	Gloden	<i>Głodówko</i> ²⁶
92a	[Leśnictwo]	[Gloddau]		[Gloden]	<i>[Głodowo]</i>
93	Leśnictwo	Starapilla	274	Sägenhof	<i>Stara Piła</i>

²³ W 1943 r. pozycja 80 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

²⁴ W 1943 r. pozycja 81 została przeniesiona do powiatu Kartuzy (*ibidem*).

²⁵ W 1943 r. pozycja 91 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

²⁶ W 1943 r. do wykazu wprowadzono leśnictwo Głodówko, które umieszczono na pozycji 92a (*ibidem*).

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
94	Kolonia i wybudowanie	Bieschke u. Bieschke Kol.	222	Bischke	<i>Bieszki</i>
95	Leśnictwo	Musa	– [222]	Mittenwalde	<i>Muza</i>
96	Wieś	Lewinno u. Rossoch	327	Lewen	<i>Lewino</i>
97	Wybudowanie	Lewinko	327	Raesfeld	<i>Lewinko</i>
98	Wieś	Linde	326	Linde Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Linia</i>
99	Wieś	Lusin	272	Freienau [Lintzau]	<i>Luzino</i>
100	Osada	Lusiner Mühle	272	Freienauer Mühle [Lintzauer- mühle]	<i>Luziński Młyn</i>
101	Wybudowanie	Zdrada	176	Mechenhof	<i>Zdrada</i>
102	Wieś	Mechelinken	224	Mechlingen	<i>Mechelinki</i>
103	Wieś	Mellwin u. Alte Schmiede [Mellwin]	272	Mellwen	<i>Melwino</i>
104	Część miejscowości	Mellwiner Hütte	272	Mellwenerhütte	<i>Melwińska Huta</i>
105	Wieś	Mieloschewo	327	Mielfurt	<i>Miłoszewo</i>
106	Wieś	Menkewitz	176	Mönke	<i>Minkowice</i>
107	Wieś	Smasin	327	Mühlental	<i>Smażyno</i>
108	Wieś	Gnesdau	177	Nesten	<i>Gnieżdżewo</i>
109	Siedlisko	Neuhof	175 [273]	Niehof	<i>Nowy Dwór²⁷</i>
110	Wieś	Warschkau	221	Neuwerder Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Warszkowo</i>
111	Młyn	Warschkauer- mühle	221	Neuwerder- mühle	<i>Warszkowski Młyn</i>

²⁷ W 1943 r. pozycja 109 została wykreślona z wykazu (*ibidem*, k. 140).

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
112	Wieś	Gnewau u. Nowinnen	273	Zornwalde [Newau]	<i>Gniewowo</i>
113	Wieś	Sobiensitz	175	Klosterwalde (Westpr.) [Nonnendorf (Westpr.)]	<i>Sobieńczyce</i>
114	Wieś	Ostrau	137	Ostrau Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Ostrowo</i>
115	Wieś	Nadole	175	Pechingen [Peschingen]	<i>Nadole</i>
116	Wieś	Pretoschin u. Krakows u. Krukowitz u. Laske u. Sosnowagora	273	Breitenfelde [Prethagen]	<i>Przetoczyno</i>
117	Wybudowanie	Czarnadombrowa	273	Schwarzeiche	<i>Czarna Dąbrowa</i>
118	Wieś	Quaschin	329	Quassendorf	<i>Chwaszczyno</i>
119	Leśnictwo	Alt-Mühl	274	Altmühl	<i>Stary Młyn</i>
120	Wieś	Sagorsch	274	Schmelztal	<i>Zagórze</i>
121	Stacja kolejowa	Rahmel-Sagorsch	– [274]	Rahmel- Schmelztal	<i>Rumia Zagórze</i>
122	Leśnictwo	Sagorsch	274	Försterei Schmelztal	<i>Zagórze</i>
123	Wieś	Schwetzin, Zaplau u. Friedrichshof [Schwetzin, Zaplau]	176	Raueneck	<i>Świecino</i>
124	Wybudowanie	Robatzkauer Mühle	176	Rauenecker- mühle	<i>Robakowski Młyn</i>
125	Miejsce zamieszkania	Golitz u. Dombrowa	176	Kahlfeld	<i>Golica</i>
126	Miejsce zmaieszkania	Neu-Reischwitz	175	Reischwitz	<i>Nowe Reszewice</i>
127	Wybudowanie	Czechau	176	Zechau	<i>Czechy</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
128	Wieś	Robakau	272	Rebbekau	<i>Robakowo</i>
129	Wieś	Rheda	224/23	Rheda Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Reda</i>
130	Wieś	Tupadel	137	Rixfelde	<i>Tupadły</i>
131	Wieś i urząd leśny	Gohra [Gohra u. Kniewenza- mostne]	221	Bergen [Rhedaberg]	<i>Góra</i>
132	Wieś	Gr. Schlatau	224	Schlatau	<i>Ślawutowo</i>
133	Majątek	Kl. Schlatau	224	Kleinschlatau	<i>Ślawutówko</i>
134	Borostwo	Kl. Schlatau	222	Kleinschlatau	<i>Ślawutówko</i>
135	Wieś	Schmollin	224	Schmelln Kr. Neustadt (Westpr.) [Schmolln]	<i>Smolno</i>
136	Wieś	Schönwalde u. Miglowken u. Radowken u. Zalonsne [Schönwalde u. Zalonsne]	328	Schönwalde Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Szemud</i>
137	Wieś	Schwarzau	177	Schwarzau (Westpr.)	<i>Swarzewo</i>
138	Wieś	Seelau u. Grabowin u. Kniewenza- mostne [Seelau u. Grabowin]	221	Seelau	<i>Żelewo</i>
139	Wieś	Sellistrau	224	Sellen Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Żelistrzewo</i>
140	Wieś	Soppieschin	273	Sophienhof Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Sopieszyno</i>
141	Borostwo	Soppieschin	175 [273]	Sophienhof Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Sopieszyno</i>
142	Wybudowanie	Biala	273	FörstereiBlänke	<i>Biała</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
143	Leśnictwo	Wygodda	273	Försterei Sonnenhof	<i>Wygoda</i>
144	Miejsce zamieszkania	Kottlowo	273	Sophieneck	<i>Sopieszyno Wybudowanie</i>
145	Wybudowanie	Neukrug u. Lekno	328	Neukrug	<i>Nowa Karczma Zalęska</i>
146	Wybudowanie	Psale u. Psalmo	328	Spalle	<i>Psale i Psalmo</i>
147	Wybudowanie	Okuniewo	328	Steinsee	<i>Okuniewo</i>
148	Wieś	Strebielin	272	Stromeck [Strebelsdorf]	<i>Strzebielino</i>
149	Wieś	Strepsch u. Glodnitz	326/27	Streep	<i>Strzecz</i>
150	Wieś	Strellin	176	Strellin, Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Strzelno</i>
151	Majątek	Lissnau	176	Lissenhof	<i>Lisewo</i>
152	Wieś	Jellensche Hütte	328	Strichwald	<i>Jeleńska Huta</i>
153	Wieś	Kowalewo	328	Teichhof (Westpr.)	<i>Kowalewo</i>
154	Majątek	Oslanin u. Kartzikau	224	Truchsassen	<i>Oslonino</i>
155	Osada	Beka	224	Beek	<i>Beka</i>
156	Wieś	Vitzlin u. Niemotowo [Vitzlin u. Niemotowo u. Wielka Rolla]	329	Vitzlin	<i>Wiczlino</i>
157	Zagroda	Demptau	274	Demtau	<i>Demptowo</i> ²⁸
158	Wieś, majątek	Wahlendorf	326	Wahlendorf, Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Niepoczolowice</i>

²⁸ W 1943 r. pozycja 157 została przeniesiona i włączona do Gdyni jako część miasta (*ibidem*, k. 113).

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
159	Wieś	Waldeck	327	Waldeck, Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Borek</i>
160	Majątek	Waldenburg	222	Waldenburg, Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Kapino</i>
161	Wybudowanie	Oberwaldenburg u. Unter- waldenburg	–	Waldenburg	<i>Kapino (Górne i Dolne)</i>
162	Wieś	Gowin Gr.	273	Warndorf	<i>Gowino</i>
163	Część miejscowości	Kl. Gowin	– [273]	Kleinwarndorf	<i>Gowinko</i>
164	Leśnictwo	Pentkowitz	273	Paulinenhof	<i>Pętkowice</i>
165	Wieś	Odargau	175	Waterkau	<i>Odargowo</i>
166	Wybudowanie	Odargau Pustkowien	136	Waterkau Abbau	<i>Odargowo Pustkowie</i>
167	Wieś	Sbichau	273	Weihersfelde	<i>Zbychowo</i>
168	Wieś	Werder	326	Werder, Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Zakrzewo</i>
169	Wieś i wybudowanie	Wartheim	329	Wertheim, Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Dobrzewino</i>
170	Wieś	Slawoschin	176	Wittenbrock [Wittenbrook]	<i>Slawoszyno</i>
171	Osada	Kl. Slawoschin	137	Kleinwittenbrock [Kleinwitten- brook]	<i>Slawoszynko</i>
172	Majątek	Sullitz	176	Sullz	<i>Sulicice</i>
173	Wieś i zagroda	Wittstock	329	Wittstock, Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Wysoka</i>
174	Miejsce zamieszkania	Prisenau (Prißnau, Pritznau)	222	Prißnau	<i>Pryśniewo</i>

Kreis Neustadt – powiat Wejherowo					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
175	Wieś	Ustarbau	273	Wusterbau	<i>Ustarbowo</i>
176	Młyn	Ustarbauer-mühle	273	Wusterbauer- mühle	<i>Ustarbowski Młyn</i>
177	Młyn	Zarnowitzer Mühle	136	Zarnowitzer- mühle	<i>Żarnowiec</i>
178	Wieś	Zemblau	327	Zempen	<i>Żębłowo</i>
179	Młyn	Zemblauer Mühle	327	Zempener- mühle	<i>Żębłowski Młyn</i>
180	Wioska rybacka	Ceynowa	178	Ziegenhagen, Kr. Neustadt (Westpr.)	<i>Chałupy</i>

Kreis Preussich Stargard – powiat Starogard					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Majątek	Arsenhof, Senhof	708	Stadtgut	–
2	Miasto	Skurz	888	Großwollenthal	<i>Skórcz</i>
3	Miejsce zamieszkania przy Skórczu	Kranek	794	Kraneck	<i>Skórcz-Kranek</i>
B. Gminy					
4	Wieś	Adlig – Lippinken (Lippinken)	708	Adliglinde	<i>Lipinki Szlacheckie</i>
5	Wieś	Barloschno	888	Schenkenberg Kr. Pr. Stargard	<i>Barłożno</i>
6	Nadleśnictwo	Groß-Bartel O.	705	Großbartel	<i>Wielki Bartel</i>
7	Leśnictwo	Groß-Bartel F.A.	705	Großbartel	<i>Wielki Bartel</i>
8	Leśnictwo	Klein-Bartel F.	705	Kleinbartel	<i>Mały Bartel</i>
9	Leśnictwo	Grosskonin F.	706	Schwabenwald	<i>Okoniny</i>

Kreis Preussich Stargard – powiat Starogard					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
10	Majątek	Bialochowo [Bialachowo, (Groß Bialachowo)]	707	Belchau	<i>Bialachowo</i>
11	Majątek	Bialochowken (Klein Bialochowo) [Bialachowken (Klein Bialachowo)]	707	Kleinbelchau	<i>Bialachówko</i>
12	Wieś	Kollenz [Kollenzdorf]	708	Benkendorf	<i>Kolincz</i>
13	Osada	Kollenz-Mühle	708	Benkendorfer- mühle	<i>Koliński Młyn</i>
14	Miejsce zamieszkania, młyn, cegielnia	Owidz	708	Olwitz	<i>Owidz</i>
15	Młyn	Owidz-Mühle	708	Olwitzmühle	<i>Owidzki Młyn</i>
16	Cegielnia	Owidz-Zgl.	708	OlwitzZiegelei	<i>Owidz Cegielnia</i>
17	Miejsce zamieszkania	Pieczyska	886	Kalkofen [Kalkdorf]	<i>Pieczyska</i>
18	Wieś	Bordzichow	793	Borchau	<i>Borzechowo</i>
19	Nadleśnictwo	Wirthy Oberförserei	707	Puttrichshöhe	<i>Jawornik</i>
20	Miejsce zamieszkania	Seekathe	791 [793]	Seekate	<i>Jeziornik</i>
21	Wieś	Bresnow	708	Bressen	<i>Brzeźno Wielkie</i>
22	Wieś	(Brigitte-Bitonia Herrentochter) [Bitonia]	706	Brigittendorf	<i>Bytonia</i>
23	Wieś	Groß-Bukowitz	793	Buchen, Kr. Pr. Stargard	<i>Wielki Bukowiec</i>
24	Leśnictwo	Klein-Jajonschek [Klein- Sajonschek]	887	Hasenbusch	<i>Mały Zajączek</i>
25	Część miejscowości	Groß-Jajonschek [Groß- Sajonschek]	887	Hasenwinkel	<i>Wielki Zajączek</i>

Kreis Preussich Stargard – powiat Starogard					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
26	Wieś	Neubukowitz	–	Neubuchen	<i>Nowy Bukowiec</i>
27	Wieś	Osiek	887	Burgfelde	<i>Osiek</i>
28	Wieś	Dombrowken	708	Damerau, Kr. Pr. Stargard	<i>Dąbrówka</i>
29	Leśnictwo	Kaliska F.	706	Dreidorf	<i>Kaliska</i>
30	Miejsce zamieszkania	Adlig-Kaliska	706	Adligdreidorf	<i>Kaliska Szlacheckie</i> ²⁹
31	Wieś	Dombrowa [Dombrowo]	706	Neudamerau	<i>Dąbrowa</i>
32	Wieś	Schlachta	885	Edelwalde	<i>Szlachta</i>
33	Wieś	Linoweg	886	Freienau	<i>Linówek</i>
34	Leśnictwo	Linoweg F.	886	Freienau	<i>Linówek</i>
35	Wieś	Zdroino	886	Springtal	<i>Zdrojno</i>
36	Wieś	Grabau	794	Grabau, Kr. Pr. Stargard	<i>Grabowo</i>
37	Wieś	Grabowitz	708	Grabwitz	<i>Grabowiec</i>
38	Majątek	Smolong, Smolonschenk	794	Pechwiesen	<i>Smoląg</i>
39	Wieś	Groß-Jablau	708	Großgabel	<i>Jablowo</i>
40	Wybudowanie	Grüneberg	793	Grüneberg, Kr. Pr. Stargard	<i>Zielona Góra</i>
41	Część miejscowości	Budda	793	Bauden	<i>Budy</i>
42	Miejsce zamieszkania	Königl. Lippinken	793	Königslinde	<i>Lipinki Królewskie</i>
43	Wieś	Grüntal	706	Grüntal, Kr. Pr. Stargard	<i>Płociczno</i>
44	Osada	Klein-Okonin	706	Schwabenort	<i>Okoniny</i>
45	Leśnictwo	Długie F.	887	Langensee	<i>Długie</i>
46	Majątek [Wieś i majątek]	Kokoschken	708	Hennenwalde	<i>Kokoszki</i>

²⁹ W 1943 r. pozycja 30 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Preussich Stargard – powiat Starogard					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
47	Wieś	Wielbrandowo	794	Hilden- brandsdorf [Hilde- brandsdorf]	<i>Wielbrandowo</i>
48	Wybudowanie	Wielbrandowo Abbau	794	Hildebrandsdorf [Hilde- brandsdorf]	<i>Wielbrandowo Wybudowanie</i>
49	Wieś	Krownno	886	Hirtenfelde	<i>Krówno</i> ³⁰
50	Wieś	Groß-Krownno	886	Hirtenfelde	<i>Duże Krówno</i>
51	Osada [Wieś]	Klein-Krownno	886	Hageneck	<i>Małe Krówno</i>
52	Majątek	Fronza	888	Hochfranzen	<i>Frąca</i>
53	Majątek	Kopitkowo	888	Hufenau	<i>Kopytkowo</i>
54	Wieś	Smentowken	888/889	Kleinschmentau	<i>Smętówko</i>
55	Majątek	Adlig- Kamionken	985	Kamenau	<i>Kamionka Szlachecka</i>
56	Osada	Weißbukowitz	707	Weißbuchen	<i>Biały Bukowiec</i>
57	Wieś	Karschenken	887	Karschau	<i>Karszanek</i>
58	Wieś	Glucha	887	Glauchen	<i>Gluche</i>
59	Wieś	Kasparus	887	Kasperhausen	<i>Kasparus</i>
60	Wieś	Gembie	887	Gembin	<i>Gęby</i>
61	Leśnictwo	Kasparus F.	887	Kasparus Försterei [Kasperhausen]	<i>Kasparus Leśnictwo</i>
62	Wieś	Schlags-Mühle	887	Schlagmühle	<i>Szłaga Młyn</i>
63	Leśnictwo [Osada]	Czissin	887	Zissin	<i>Cisiny</i>
64	Leśnictwo	Długolass	888	Langenwalde	<i>Długolas</i>
65	(Leśnictwo) Część miejscowości	Czubek	792	Zuben	<i>Czubek</i>
66	Wybudowanie	Klein-Jablau	708	Kleingabel	<i>Jablówko</i>
67	Miejsce zamieszkania	Mysin (Mischin)	708	Mieken	<i>Mysin</i>
68	Wieś	Klein-Bukowitz	792	Kleinbuchen	<i>Mały Bukowiec</i>

³⁰ W 1943 r. pozycja 49 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Preussich Stargard – powiat Starogard					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
69	Miejsce zamieszkania	Pasda	792	Weide	<i>Pasda</i>
70	Wieś	Klein-Pallubien	706	Kleinpahlen	<i>Pałubinek</i>
71	Wieś	Wollental	794	Kleinwollental	<i>Wolental</i>
72	Wieś	Okollen	707	Kollen	<i>Okole</i>
73	Wieś	Zellgosch (Selgosch)	793	Landesend	<i>Zelgoszcz</i>
74	Wieś	Lichtental	888	Lichtental, Kr. Pr. Stargard	<i>Bobrowiec</i>
75	Wieś	Bobrowitz	889	Biberfeld	<i>Bobrowiec</i>
76	Miejsce zamieszkania	Kornatken	887	Stubbendorf	<i>Kornatka</i>
77	Wieś	Lubicki	792	Liebich	<i>Lubiki</i>
78	Wieś	Kamiona [Kamionna]	792	Gehnertshof	<i>Kamionna</i>
79	Wieś	Klein-Lubicki	792	Kleinliebich	<i>Kamionka</i>
80	Miejsce zamieszkania	Michowitz	792	Michwitz	<i>Miechowice</i>
81	Wieś	Lubichow	793	Liebichau	<i>Lubichowo</i>
82	Leśnictwo	Broska F.	793	Broskau, Försterei	<i>Brzoska</i>
83	Folwark	Kaliska Vw.	706	Kahlen, Vorwerk	<i>Kaliska</i>
84	Wybudowanie	Morawen	793	Moorawen	<i>Morawa</i>
85	Wieś	Markoschin	888	Markschön	<i>Markocin</i>
86	Wieś	Mirotken	888	Miritz	<i>Mirotki</i>
87	Wybudowanie	Miritz	888	Kleinmiritz	<i>Myryce</i>
88	Wieś	Moschiska	793	Moorbrück	<i>Mościska</i>
89	Majątek	Schechowo (Trzechowo)	792	Schechau	<i>Trzechowo</i>
90	Miejsce zamieszkania	Kujawien	– [792]	Hellwalde	<i>Kujawy</i>
91	Wybudowanie	Ossoweg	885	Ossenweg	<i>Osówek</i>
92	Wybudowanie	Starschiska	886	Altsitz	<i>Starzyska</i>
93	Miejsce zamieszkania	Pulko	885	Polken	<i>Polko</i>

Kreis Preussich Stargard – powiat Starogard					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
94	Majątek	Spengawskén	622/708	Pangau	<i>Szpegawsk</i>
95	Miejsce zamieszkania	Helenowo	622	Helenehof	<i>Helenowo</i>
96	Nadleśnictwo	Spengawskén OF.	708	Pangau, Oberförsterei	<i>Szpegawsk</i>
97	Miejsce zamieszkania	Zduny	622	Scharfendorf	<i>Zduny</i>
98	Wybudowanie	Dembiogóra [Dembiagóra]	984	Fuchswinkel	<i>Dębia Góra</i>
99	Leśnictwo	Kalemba F.	887	Kalensee, Försterei	<i>Kałęba (Kaleba)</i>
100	Osada	Lubba	887	Lieben	<i>Luby</i>
101	Majątek	Rathsdorf	707	Ratsdorf	<i>Radziejewo</i>
102	Wieś	Rokoschin	707	Reicheneck	<i>Rokocin</i>
103	Wieś	Alt-Busch	707	Altbusch	<i>Stary Las</i>
104	Wieś	Neudorf	707	Mühlenwalde	<i>Nowa Wieś</i>
105	Cegielnia	Neudorf Zgl.	707/708	Mühlenwalde, Ziegelei	<i>Nowa Wieś</i>
106	Wybudowanie	Rokoschin Mühle	707	Reicheneckmühle	<i>Rokocki Młyn</i>
107	Wieś	Occpiel	792	Reußberg	<i>Ocypel</i>
108	Stacja kolejowa	Deutschheide	793	Deutschheide Bhf.	<i>Lubichowo</i>
109	Wieś	Rinkowken	985	Rinekau	<i>Rynkówka</i>
110	Wybudowanie	Jezewnitz	983 [985]	Igelbusch	<i>Jeżewnica</i>
111	Wieś	Czarnen	792	Schwarzfelde	<i>Czarne</i>
112	Leśnictwo [Osada]	Mlinsk	792	Mühlen	<i>Młyńsk</i>
113	Miejsce zamieszkania	Cottasberg	791	Kottasberg	<i>Kocia Góra</i>
114	Część miejscowości	Schallsbrück	791	Schallbrück	<i>Mostki</i>
115	Wybudowanie	Groß-Semlin	707	Großsemelin	<i>Semlin</i>
116	Wybudowanie [Wieś]	Klein-Semlin (Deutsch-Semlin)	707	Semlin	<i>Semlinek</i>

Kreis Preussich Stargard – powiat Starogard					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
117	Wybudowanie [Majątek]	Steklin	793	Stecklin	<i>Szteklin</i>
118	Wieś	Studzenietz [Studzenitz]	791	Studnitz	<i>Studzienice</i>
119	Miejsce zamieszkania	Lippi	707	Lindensee	<i>Lipy</i>
120	Miejsce zamieszkania	Wigodda	707	Ruhfelde	<i>Wygoda</i>
121	Folwark	BriesenVw.	707	Summin, Vorwerk	<i>Brzeziny</i>
122	Majątek	Suzemin	707	Sutzmin O. [Sutzmin]	<i>Sucumin</i>
123	Cegielnia	Suzemin Zgl.	707	Sutzmin, Ziegelei	<i>Sucumin</i>
124	Wieś	Klonowken	708	Treueghof	<i>Klonówka</i>
125	Wybudowanie	Neumus	708	Neubrück	<i>Nejmusy</i>
126	Wieś	Walddorf	887	Walddorf, Kr. Pr. Stargard	<i>Smolniki</i>
127	Miejsce zamieszkania	Simionek	887	Flemingshof	<i>Zemianek</i>
128	Część miejscowości	Smolnik	791/887	Teerofen	<i>Smolnik</i>
129	Wieś	Lesnian	888	Waldjahn	<i>Leśna Jania</i>
130	Leśnictwo	Fronzaw [Fronza]	888	Franzen, Försterei	<i>Frąca</i>
131	Miejsce zamieszkania	Piecken	985	Kalkofen	<i>Piecki</i>
132	Miejsce zamieszkania	Sluchatz	888	Rabenhof	<i>Sluchacz</i>
133	Wieś	Wda	887	Wedau	<i>Wda</i>
134	Miejsce zamieszkania	Mermet	887	Mermitten	<i>Mermet</i>
135	Leśnictwo	Lassek F.	887	Riebenhof, Försterei	<i>Laski</i>
136	Leśnictwo	Schlage F. [Schlaga]	887	Schlag, Försterei	<i>Szlaga</i>

Kreis Preussich Stargard – powiat Starogard					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
137	Młyn	Wdamühle	887	Wedaumühle	<i>Wda-Młyn</i>
138	Wybudowanie	Zabianken	794	Saabenried	<i>Żabianki</i>
139	Wieś	Pinschin	707	Wilhelmsort, Kr. Pr. Stargard	<i>Pinczyn</i>
140	Leśnictwo	Babidol	706	Babental	<i>Babi Dół</i>
141	Wybudowanie	Klein-Pinschin	707 [706]	Kleinwilhelmsort	<i>Pinczynek</i>
142	Majątek	Wimislowo	887	Wenzelsfelde	<i>Wymysłowo</i>
143	Wieś	Iwitzno	792	Witzenau	<i>Iwiczno</i>
144	Siedlisko	Lonschek	792	Lohnswalde	<i>Łązek</i>
145	Leśnictwo [Wieś]	Wilscheblott	793	Wilschbruch	<i>Wilcze Błota</i>
146	Wieś	Skorschenno	887	Wurzelacker	<i>Skorzenno</i>
147	Miejsce zamieszkania	Wiersbinnen	887	Weidenau	<i>Wierzbiny</i>
148	Wieś	Czechlau	622	Zechlau	<i>Ciecholewy</i>
149	Wybudowanie	Zygowitz	622	Siegwitz	<i>Żygowice</i>
150	Stacja kolejowa	Ciß	706	Ziß	<i>Cis</i>
151	Siedlisko	Alteiß	706	Altziß	<i>Stary Cis</i>
152	Siedlisko	Neuciß	706	Neuziß	<i>Nowy Cis</i>
153	Siedlisko	Trossowo	706	Trossau	<i>Trzosowo</i>
154	Leśnictwo	Ciß F.	706	Ziß, Försterei	<i>Cis Leśnictwo</i>

Regierungsbezirk Bromberg – Rejencja bydgoska³¹

Kreis Bromberg-Stadt – powiat Bydgoszcz Miasto					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
1	Dzielnica miasta	Gr. Bartelsee	1427	Großbartelsee	<i>Bartodzieje</i>
2	Dzielnica miasta	Kl. Bartelsee	1427	Kleinbartelsee	<i>Bartodzieje Małe</i>
3	Dzielnica miasta	Dtsch. Fordon	1427	Deutschfordon	<i>Fordon</i>
4	Dzielnica miasta	Prinzenthal	1426	Prinzental	<i>Wilczak</i>

Kreis Bromberg-Land – powiat Bydgoszcz Wieś					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Część miasta (do Fordonu)	Fordonek	1427	Fordonburg	<i>Fordonek</i>
2	Wybudowanie (do Fordonu)	Sutschin	1427	Stützen	<i>Suczyn</i>
3	Miasto	Crone	1260	Krone a.d. Brahe	<i>Koronowo</i>
B. Gminy					
4	Wieś	Althof	1260	Althof, Kr. Bromberg	<i>Stary Dwór</i>
5	Wieś	Bachwitz	1344	Bachwitz (Westpr.)	<i>Łukowiec</i>
6	Wieś	Bergfeld	1344	Bergfeld (Westpr.)	<i>Trzemiętówko</i>
7	Wieś	Niwie	1427	Birkhausen, Kr. Bromberg	<i>Niwy</i>
8	Część miejscowości	Rybinietz	1427	Riebencek	<i>Rybieńec</i>
9	Wieś	Byschewo	1344	Bischau	<i>Byszewo</i>

³¹ Analogicznie jak w przypadku rejencji gdańskiej wszelkie ingerencje w nazwę lub status poszczególnych miejscowości wprowadzone w 1943 r. zostały zaznaczone w tabelach w formie zapisu w nawiasie kwadratowym. W przypadku innych zmian mają one formę przypisu do tabeli. Podczas tłumaczenia poszczególnych nazw na język polski – obok źródeł i literatury z dziedziny toponimii – wsparciem służyły mi następujące strony internetowe zob. s. 38, przyp. 1.

Kreis Bromberg-Land – powiat Bydgoszcz Wieś					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
10	Wieś, wybudowanie	Cierplewo Wielonek	1260	Brahwede	<i>Cierplewo, Wielonek</i>
11	Wieś	Kgl. Brühlisdorf	1580	Brühlisdorf	<i>Dobromierz</i>
12	Wieś	Buschkowo, Buschkowo- Kolonie	1260	Buschberg	<i>Buszkowo, Buszkowo Kolonie</i>
13	Wieś	Dobsch	1346	Dauben	<i>Dobrz</i>
14	Majątek	Sienno	1346	Justhöfen	<i>Sienno</i>
15	Wieś	Deutsch- Kruschin	1506	Deutschkruschin	<i>Kruszyn Krajewski</i>
16	Wieś	Dzidno	1168	Dieden	<i>Dziedno</i>
17	Wieś	Dzidzinek	1259	Diedeneck	<i>Dzidzinek</i>
18	Wieś	Elsendorf	1581	Elsendorf (Westpr.)	<i>Dąbrowy Wielkie</i>
19	Wieś	Falkenburg (Zolondowo)	1346	Falkenburg (Westpr.)	<i>Jastrzębie (Żołędowo)</i>
20	Leśnictwo	Kgl. Neubrück	1346	Königlichennu- brück	<i>Żołędowo</i>
21	Wieś	Wudsinek	1261	Feldlindau	<i>Wudzynek</i>
22	Wieś	Flötenau	1507	Flötenau, Kr. Bromberg	<i>Fletnowo</i>
23	Wieś	Freidorf	1344	Freidorf, Kr. Bromberg	<i>Wierzchucice (Wierzchucin Szlachecki)</i>
24	Majątek	Goncarzewo	1344	Güntersfeld	<i>Goncarzewy</i>
25	Majątek	Kasprowo	1344	Kaspershof	<i>Kasprowo</i>
26	Majątek	Teresin	1344	Theresenfeld	<i>Teresin</i>
27	Wieś	Fredingen	1262	Freidingen (Westpr.)	<i>Mirowice</i>
28	Majątek	Niecieszewo	1261	Zieschen	<i>Nieciszewo</i>
29	Wieś	Fünfeichen	1259	Fünfeichen (Westpr.)	<i>Popielewo</i>
30	Wieś	Czarnowke	1427	Golddorf	<i>Czarnówka</i>
31	Osada	Czarnowke Kolonie	1427	Golddorf Siedlung	<i>Kolonie Czarnówek (Czarnówczyn)</i>

Kreis Bromberg-Land – powiat Bydgoszcz Wieś					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
32	Dzielnica miejscowości	Grocholl	1427	Grochen	<i>Grochol</i>
33	Majątek	Thalheim	1427	Talheim	<i>Zamczysko</i>
34	Wieś	Gogolin	1344	Golendorf	<i>Gogolin</i>
35	Wieś	Gogolinke	1345	Golingen	<i>Gogolinek</i>
36	Wieś	Gorsin	1425	Gorsen	<i>Gorzeń</i>
37	Wybudowanie	Kazimierowo	1425	Kasmerau	<i>Kazimierowo</i>
38	Wieś	Gr. Neudorf	1580	Großneudorf (Westpr.)	<i>Nowa Wieś Wielka</i>
39	Wieś	Großwalde	1508	Großwalde, Kr. Bromberg	<i>Kabat</i>
40	Wieś	Grünberg	1425	Grünberg, Kr. Bromberg	<i>Zielonczyn</i>
41	Wieś	Gumnowitz	1344/1425	Gummenhof	<i>Gumnowice</i>
42	Majątek	Bogazin	1425	Reichenhuben	<i>Bogacin</i>
43	Wieś	Hammer	1345	Hammer, Kr. Bromberg	<i>Borzenkowo</i>
44	Wieś	Samsietschno	1344	Hauensee	<i>Samsieczno</i>
45	Folwark	Michalin	1344	Michelfelde	<i>Michalin</i>
46	Wieś	Hocheneiche	1426	Hoheneiche (Westpr.)	<i>Osowa Góra</i>
47	Wieś	Hohenfelde	1344	Hohenfelde (Westpr.)	<i>Wierzchucin Królewski</i>
48	Wartownia przy szosie	Stryshek	1506	Wildenkrug	<i>Stryszek</i>
49	Wieś	Zawada	1425	Jeschkental	<i>Zawada</i>
50	Wieś	Gr. Wudschin	1261	Kirchlindau	<i>Wudzyn</i>
51	Wieś	Klahrheim	1346	Klarheim	<i>Kotomierz</i>
52	Wieś	Klein-Neudorf	1580	Kleinneudorf (Westpr.)	<i>Nowa Wioska</i>
53	Wieś	Kleinwalde	1581	Kleinwalde, Kr. Bromberg	<i>Łążyn</i>
54	Wieś	Okolle	1345	Kollenbach	<i>Okole</i>
55	Majątek i cegielnia	Stopka	1134 [1345]	Stopkau	<i>Stopka</i>

Kreis Bromberg-Land – powiat Bydgoszcz Wieś					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
56	Wieś	Krossen	1581	Krossen, Kr. Bromberg	<i>Chrośna</i>
57	Wieś	Kruschin, Kolonie	1426	Kruschhauland	<i>Kruszyn Kolonia</i>
58	Wieś	Langenau	1507	Langenau (Westpr.)	<i>Łęgnowo</i>
59	Wieś	Potulitz	1425	Leberechtshof	<i>Potulice</i>
60	Część miejscowości	Niedola	– [1425]	Glückswald	<i>Niedola</i>
61	Leśnictwo	Ursulin	– [1425]	Urselswalde	<i>Urszulin</i>
62	Wieś	Gr. Lonsk	1259	Lenzhagen	<i>Łąsko Wielkie</i>
63	Wieś	Kl. Lonsk	1259	Lenzhuben	<i>Łąsko Małe</i>
64	Wieś	Lochowo	– [1426]	Lochau, Kr. Bromberg	<i>Łochowo</i>
65	Wieś	Lochowitze	– [1425]	Lochowitz (Westpr.)	<i>Łochowice</i>
66	Wieś	Lutschmin	1260	Lugfelde	<i>Lucim</i>
67	Majątek	Kussowo	1346	Kussen	<i>Kusowo</i>
68	Wieś	Magdalenowo	1346	Magdalenenhof	<i>Magdalena</i>
69	Wieś	Marienfelde	1427	Marienfelde, Kr. Bromberg	<i>Mariampol (Bydgoszcz- Mariampol)</i>
70	Wieś	Osiek	1259	Markwall	<i>Osiek</i>
71	Wieś	Mittenwalde	1581	Mittenwalde, Kr. Bromberg	<i>Dąbrowy Małe</i>
72	Kolonia	Hopfenthal	1344	Hopfenthal	<i>Chmielewo</i>
73	Część miejscowości	Chmielewo	1344	Hopfenthal	<i>Chmielewo</i>
74	Wieś	Moritzfelde	1344	Moritzfelde, Kr. Bromberg	<i>Murucin</i>
75	Majątek	Ślupowo	1344	Schlaufensee	<i>Ślupowo (Prosperowo)</i>
76	Folwark	Ślupowo Vorwerk	1344	Schlaufensee Vorwerk	<i>Ślupowo Folwark</i>
77	Wieś	Monkowarsk	1168	Mönkenwerth	<i>Mąkowarsko</i>

Kreis Bromberg-Land – powiat Bydgoszcz Wieś					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
78	Część miejscowości	Lakomowo	1168	Lakenhof	<i>Lakomowo</i>
79	Wieś	Mühlthal	1426	Mühlthal Kr. Bromberg	<i>Smukala</i>
80	Folwark	Mühlthal Vw.	1345	Mühlthal Vorwerk	<i>Smukala Folwark</i>
81	Wieś	Murowanietz	1506	Mürnitz	<i>Murowaniec</i>
82	Część miejscowości	Drewze	1506 [1426]	Drewes	<i>Drzewce</i>
83	Wieś	Nekla	1346	Neckeln (Westpr.)	<i>Nekla</i>
84	Leśnictwo	Birkenthal	1261	Birkental	<i>Brzozowo</i>
85	Część miejscowości	Wymislowo	1260	Dankfeld	<i>Wymysłowo</i>
86	Część miejscowości	Olschewko	1260	Elswalde	<i>Olszewko</i>
87	Wieś	Neuhof	1260	Neuhof, Kr. Bromberg	<i>Nowy Dwór</i>
88	Majątek	Lipie	1260	Liebenneuhof	<i>Lipie</i>
89	Część miejscowości	Alexandrowo	1260 [1346]	Alexanderhof	<i>Aleksandrowo</i>
90	Wieś	Ossowitz	1426	Oßowitz	<i>Osowiec</i>
91	Wieś	Osielsk	1427	Öseln	<i>Osielsko</i>
92	Część miejscowości	Myslencinek	1427	Müscheln	<i>Mysłęcinek (Bydgoszcz- Mysłęcinek)</i>
93	Część miejscowości	Osielsk Parowe	1427	Öselschlucht	<i>Osielsko Parowo</i>
94	Wieś	Pawlowke	1426	Paulshöfen	<i>Pawłówek</i>
95	Wieś	Oplawitz	1426	Plawitz	<i>Oplawiec (Bydgoszcz- Oplawiec)</i>
96	Wieś	Prondy	1426	Pronden	<i>Prądy (Bydgoszcz- Prądy)</i>
97	Wieś	Prondtke	1506	Prondke	<i>Prądki</i>

Kreis Bromberg-Land – powiat Bydgoszcz Wieś					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
98	Wieś	Rohrbeck	1344	Rohrbeck, Kr. Bromberg	<i>Krapiewo</i>
99	Wieś	Salno	1345	Sallen	<i>Salno</i>
100	Wieś	Sanddorf	1345	Sanddorf (Westpr.)	<i>Samociążek</i>
101	Wieś	Skarbiewo	1260	Scharbendorf	<i>Skarbiewo</i>
102	Wieś	Schanzendorf	1259	Schanzendorf (Westpr.)	<i>Sitowiec</i>
103	Wieś	Cielle	1506	Schellen, Kr. Bromberg	<i>Ciele</i>
104	Wieś	Slesin	1425	Schlössen	<i>Ślesin</i>
105	Majątek	Gabrielin	1425	Gabrielen	<i>Gabrielin</i>
106	Majątek	Kazin	1425	Käthenhof	<i>Kazin</i>
107	Wieś	Jaruschin (Parowo)	1427	Schluchten	<i>Jarużyn (Parowo)</i>
108	Wieś	Goseieradz	1345	Schmiedenau	<i>Gościeradz</i>
109	Wieś	Groß-Schittno	1344	Schütten	<i>Sitno</i>
110	Wieś	Steindorf	1508	Steindorf, Kr. Bromberg	<i>Makowiska</i>
111	Wieś	Wiskitno	1259	Steinmeiler	<i>Wiskitno</i>
112	Wieś	Strzelewo	1425	Strelau	<i>Strzelewo</i>
113	Majątek	Janin	1425	Jannen	<i>Janin</i>
114	Folwark	Strzelewo	1425	Strelau Vorwerk	<i>Strzelewo</i>
115	Wieś	Trischin	1345	Trischen	<i>Tryszczyn</i>
116	Część miejscowości	Ellerthal	1345	Ellertal	<i>Olszyniec</i>
117	Majątek	Janowo	1345	Hanneshof	<i>Janowo</i>
118	Część miejscowości	Marthashaussen	1345	Martashaussen	<i>Morzewiec</i>
119	Leśnictwo	Trischin	1345	Trischen Försterei	<i>Tryszczyn</i>
120	Wieś	Wahlstadt	1345	Wahlstadt (Westpr.) [Wahlstatt]	<i>Wojnowo</i>
121	Folwark	Smolary	1344	Schmöllen	<i>Smolary</i>

Kreis Bromberg-Land – powiat Bydgoszcz Wieś					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
122	Wieś	Schutki	1345	Waldecken	<i>Szczutki</i>
123	Wieś	Hutta	1259	Wallhütte	<i>Huta</i>
124	Folwark, Młyn	Cheltschonka	1347	Kelting	<i>Chelczonka</i>
125	Wieś	Weichselthal	1508	Weichseltal	<i>Przyłubie</i>
126	Leśnictwo	Jesuitensee	1506	Pelzensee	<i>Jasiniec</i>
127	Wieś	Wiensowno	1345/1260	Wensau	<i>Więzowno</i>
128	Wieś	Wierzchucyn	1259	Wiershütten	<i>Wierzchucin Kraiński</i>
129	Wieś	Wilhelmsort	1344	Wilhelmsort, Kr. Bromberg	<i>Sicienko</i>
130	Wieś	Wilsche	1259	Wilsche (Westpr.)	<i>Wilcze</i>
131	Wieś	Wtelno	1345	Wittelskirch	<i>Wtelno</i>
132	Wieś	Zielonke	1506	Wolfshals	<i>Zielonka</i>

Kreis Kulm – powiat Chełmno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Kulm (Culm)	1263	Kulm (Weichsel)	<i>Chełmno</i>
2	Gospodarstwo rybackie	Parowe	1263	Schlucht	<i>Parowa Falecka</i>
B. Gminy					
3	Wieś	Althausen u. Alt-Vorwerk	1263	Althausenhöhe	<i>Starogród</i>
4	Majątek	Alt-Stablewitz	1348	Altschlägelsdorf	<i>Stare Stablewice</i>
5	Majątek	Neu-Stablewitz	1348	Neuschlägelsdorf	<i>Nowe Stablewice</i>
6	Majątek	Wrotzlawken	1349	Atzmannsdorf	<i>Wrocławki</i>
7	Majątek	Niemczyk	1349	Nimzig	<i>Niemczyk</i>
8	Majątek	Kgl. Neuhof	1349	Königlichneuhof	<i>Nowydwór Królewski</i>
9	Wieś	Bienkowo	1263	Benkau	<i>Bieńkówka</i>

Kreis Kulm – powiat Chelmino					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
10	Wieś	Bilau	1350	Bilau, Kr. Kulm (Westpr.)	<i>Bielawy</i>
11	Folwark	Dembie	1350	Demmhof	<i>Dębie</i>
12	Wieś	Borken	1347	Borken, Kr. Kulm (Westpr.)	<i>Borki</i>
13	Wieś	Brosowo	1263	Brosau	<i>Brzozowo</i>
14	Majątek	Lippinken Dom.	1265 [1349]	Burgleipe	<i>Lipienek</i>
15	Folwark	Klein-Linde	1350	Kleinlinde	<i>Mały Lipienek</i>
16	Wieś	Dembowitz	1347	Dembau	<i>Dębowiec</i>
17	Wieś	Kulmisch Dorposch	1173	Dorrenbusch	<i>Dorposz Chelmiński</i>
18	Młyn	Venedia	1246	Venedig	<i>Wenedia</i>
19	Wieś	Drzonowo	1350	Drenau	<i>Drzonowo</i>
20	Wieś	Drzonowko	1350	Drenauhof	<i>Drzonówko</i>
21	Wieś	Krajenczyn	1265	Erlkreiensen	<i>Krajęcín</i>
22	Majątek	Piontkowo	1264	Pentkau	<i>Piątkowo</i>
23	Wieś	Firlus	1349	Fedelhusen	<i>Firlus</i>
24	Majątek	Mlinsk	1349	Breienteich	<i>Młynsk</i>
25	Wieś	Friedrichsbruch	1348	Friedrichsbruch, Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Bruki Unisławskie</i>
26	Wieś	Glasau	1429	Glasau, Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Głazewo</i>
27	Wieś	Gogolin	1173	Gögeln	<i>Gogolin</i>
28	Wieś	Bolumin [Großbolumin]	1428	Großbolmen	<i>Bolumin</i>
29	Leśnictwo	Bolumin	1428	Blomen	<i>Bolumin</i>
30	Majątek	Klein-Bolumin	1428	Kleinbolmen	<i>Boluminek</i>
31	Majątek	Neu-Bolumin	1428	Neubolmen	<i>Nowy Bolumin</i>
32	Wieś	Mosgowin	1428	Moschenhang	<i>Mozgowina</i>
33	Wieś	Groß Lunau	1264	Großlunau	<i>Wielkie Łunawy</i>
34	Wieś	Gr. Czyste	1349	Großreinau	<i>Wielkie Czyste</i>

Kreis Kulm – powiat Chelmno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
35	Majątek	Grubno	1263	Grubenhof	<i>Grubno</i>
36	Folwark	Prentkowitz	1263	Prenthof	<i>Prętkowice</i>
37	Wieś	Golotty	1348	Güldenbergr	<i>Goloty</i>
38	Wieś	Folgowo	1349	Hilbrandsdorf, Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Folgowo</i>
39	Wieś	Blotto	1348	Höftbruch	<i>Błoto</i>
40	Wieś	Kaldus	1263	Kalthaus, Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Kaldus</i>
41	Majątek	Kamlarken	1264	Kamlark	<i>Kamlarki</i>
42	Majątek	Battlewo	1349	Bertholdsdorf	<i>Bartlewo</i>
43	Majątek	Tittlewo	1264	Dietelsee	<i>Tytlewo</i>
44	Wieś	Kisin	1347	Kiesen	<i>Gzin</i>
45	Wieś	Kl. Lunau	1264	Kleinlunau	<i>Małe Łunawy</i>
46	Wieś	Malankowo	1265	Malinkau	<i>Malankowo</i>
47	Wieś	Kokotzko	1347	Kökschufer	<i>Kokocko</i>
48	Wieś	Kölln	1264	Kölln (Weichsel)	<i>Kolno</i>
49	Wieś	Kornatowo	1349	Konraden, Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Kornatowo</i>
50	Wieś	Blachta	1349	Blechtfelde	<i>Blachta</i>
51	Wieś	Borowno	1348	Kulmischborau	<i>Borówno</i>
52	Wieś	Damerau	1428	Kulmisch- damerau	<i>Dąbrówka pod Gorzuchowem</i>
53	Wieś	Janowo	1428	Kulmischjanau	<i>Janowo</i>
54	Wieś	Kulm. Neudorf	1264	Kulmischneudorf	<i>Nowawieś Chelmińska</i>
55	Młyn	Zako-Mühle	1264	Zackenmühle	–
56	Wieś	Neugut	1263	Kulmischneugut	<i>Nowe Dobra</i>
57	Wieś	Osnowo	1263	Kulmischosnau	<i>Osnowo</i>
58	Wieś	Bischöflich Papau	1349	Kulmisch- pfaffendorf	<i>Papowo Biskupie</i>
59	Wieś	Rosenau	1348	Kulmischrosenau	<i>Różnowo</i>

Kreis Kulm – powiat Chelmino					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
60	Wieś	Kulm. Roßgarten	1174	Kulmis- chroßgarten	<i>Rozgarty</i>
61	Wieś	Unislaw	1348	Kulmisch- wenzlau	<i>Unislaw</i>
62	Wieś	Kielp	1348	Külpen	<i>Kielp</i>
63	Wieś	Dombrowken	1265	Lehmberg	<i>Dąbrówka pod Unistawiem</i>
64	Wieś	Lissewo	1350	Lissen Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Lisewo</i>
65	Wieś	Neusaß	1173	Neusaß (Westpr.)	<i>Łęg</i>
66	Wieś	Pniewitten	1265/4	Niewitten	<i>Pniewite</i>
67	Majątek	Ostrometzko	1428	Ostrometz	<i>Ostomecko</i>
68	Folwark	Neuhof Vorw.	1428	Neuhof	<i>Nowydwór pod Ostromeckiem</i>
69	Leśnictwo	Neuhof Försterei	1428	Neuhof	<i>Nowydwór pod Ostomeckiem</i>
70	Majątek	Reptowo	1428	Reptau	<i>Reptowo</i>
71	Wieś	Paparczyn	1264	Papersen	<i>Paparzyn</i>
72	Majątek	Dzialowo	1265	Delau	<i>Działowo</i>
73	Wieś	Radmannsdorf	1265	Radmannsdorf (Westpr.)	<i>Trzebieluch</i>
74	Majątek	Klinzkau (Klinczkau)	1265	Klinkenberg	<i>Kłęczkowo</i>
75	Wieś	Raffa	1428	Raffen	<i>Rafa</i>
76	Wieś	Zakrzewo	1263	Scharkau	<i>Zakrzewo</i>
77	Wieś	Ribenz Dom.	1264	Ribenz	<i>Rybiec</i>
78	Majątek	Stolno	1264	Stölen	<i>Stolno</i>
79	Folwark	Skarzewo	1264	Stölen Vorwerk	<i>Skórczewo</i>
80	Wieś	Ruda	1264	Rüden	<i>Ruda</i>
81	Wieś	Sarnau	1265	Sarnau, Kr. Kulm (Westpr.)	<i>Sarnowo</i>
82	Wieś	Neudorf	1265	Dietrichswalde Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Nowa Wieś Szlachecka</i>

Kreis Kulm – powiat Chelmno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
83	Majątek	Linowitz Dom.	1347	Schleiendorf	<i>Linowiec</i>
84	Majątek	Kruschin	1264	Kroschen	<i>Krusin</i>
85	Wieś	Schöneich	1264	Schöneich (Weichsel)	<i>Szynych</i>
86	Wieś	Schönsee	1174	Schönsee (Weichsel)	<i>Sosnówka</i>
87	Folwark	Parowa	1173	Dietrichsschlucht	<i>Parowa</i>
88	Majątek	Segartowitz	1349	Segertshof	<i>Zegartowice</i>
89	Wieś	Staw	1349	Stäben	<i>Staw</i>
90	Wieś	Strutzfon	1349	Strutzwein	<i>Sztrucfon</i>
91	Wieś	Klein Trebis	1350	Trebis	<i>Trzebczyk</i>
92	Majątek	Adlig Trzebcz	1348	Trebis	<i>Trzebcz Szlachecki</i>
93	Majątek	Baumgart	1348	Kulmisch- baumgart	<i>Bągart</i>
94	Folwark	Marinki	1348	Marnken	<i>Marynki</i>
95	Wieś	Groß u. Kgl. Trzebcz	1348	Trebis	<i>Trzebskie Pole i Trzebcz Królewski</i>
96	Majątek	Wabcz	1264	Wabsch	<i>Wabcz</i>
97	Folwark	Jakobowo	1264	Jakobsort	<i>Jakobowo</i>
98	Majątek	Lienitz	1264	Linietzfließ [Lienitzfließ]	<i>Łyniec</i>
99	Folwark	Szymanowo	1264	Siemenau	<i>Szymanowo</i>
100	Leśnictwo	Wabcz	1264	Wabsch	<i>Wabcz</i>
101	Wieś	Waltersdorf	1263	Waltersdorf, Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Watorowo</i>
102	Wieś	Villisaß	1265	Welsas	<i>Wieldzqdz</i>
103	Majątek	Wichorsee	1349	Wichersee	<i>Wichorze</i>
104	Folwark	Kowalewicz	1264	Kobel	<i>Kowalewicz</i>
105	Folwark	Ludwichowo	1264	Ludwigshof	<i>Ludwikowo</i>
106	Majątek	Zepno	1264	Zöppen	<i>Cepno</i>
107	Majątek	Kossawisna	1348	Kößwiese	<i>Kosowizna</i>

Kreis Kulm – powiat Chelmino					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
108	Majątek	Plutowo	1348	Plauthof	<i>Plutowo</i>
109	Majątek	Kgl. Kiewo	1348	Schonenfelde	<i>Kijewo Szlacheckie</i>
110	Majątek	Napolle Dom.	1348	Schonenhof	<i>Napole</i>
111	Wieś	Wilhelmsbruch	1348	Wilhelmsbruch, Kr. Kulm (Weichsel)	<i>Bruki II</i>

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Schwetz	1172	Schwetz (Weichsel)	<i>Świecie nad Wisłą</i>
2	Kolonia, część Świecia	Gubka	1172	Gübken	<i>Główka</i>
3	Kolonia	Neuguth	1172	Neugut	<i>Nowe Dobra</i>
4	Kolonia	Städt-Glugowko	1263	Städt. Glugau	<i>Głogówko Królewskie</i>
5	Miasto	Neuenburg	986	Neuenburg (Weichsel)	<i>Nowe</i>
6	Przedmieście	Neuthal	986	Neutal	<i>Dobre</i>
7	Kolonia	Rathskaweln	986	Ratskaweln	<i>Radziejewo</i>
8	Kolonia	Städt. Bochlin	986	Städtischböchel	<i>Bochlin</i>
9	Kolonia	Städt. Przyn	986	Städtischprün	<i>Przyny Miejskie</i>
B. Gminy					
10	Gmina	Adlig Salesche	1079	Adligwalden	<i>Zalesie Szlacheckie</i>
11	Gmina	Alt-Marsau	1174	Altmarsen	<i>Stare Marzy</i>
12	Gmina	Andreasthal	1079	Andreastal	<i>Jędrzejewo</i>
13	Gmina	Bagniewo	1262	Bagnau	<i>Bagniewo</i>
14	Gmina	Niedwitz	1263	Bärental (Westpr.)	<i>Niedźwiedź</i>
15	Gmina	Bechau	1172	Bechau (Westpr.)	<i>Biechówko</i>

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
16	Gmina	Biechowo	1172	Biechen	<i>Biechowo</i>
17	Gmina	Blondzmin	1170	Blondmin	<i>Błądzim</i>
18	Gmina	Branitz	1171	Branitz, Kr. Schwetz (Westpr.)	<i>Branica</i>
19	Wieś	Gr. Westphalen	1173	Großwestfalen	<i>Polskie Stwolno</i>
20	Gmina	Bresin	1080	Bresin, Kr. Schwetz	<i>Brzeziny</i>
21	Kolonia	Neu Jaszcz	1080	Bresinacker	<i>Nowy Jaszcz</i>
22	Majątek	Jaszcz	1080	Bresinhof	<i>Jaszcz</i>
23	Kolonia	Legnowo	1080	Legnau	<i>Lęnowo</i>
24	Gmina	Briesen	1261	Briesenfeld	<i>Brzeźno</i>
25	Majątek	Kawentschin	1171	Kauenhof	<i>Kawęcin</i>
26	Kolonia	Jaschiersk	888	Hintere- schenbruch	<i>Jaszczierz</i>
27	Kolonia	Okarpiec	984	Karpfen	<i>Okarpiec</i>
28	Kolonia	Czemnilas	985	Schummerwald	<i>Ciemny Las</i>
29	Gmina	Buschin	1089 [1081]	Busch, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Buśnia</i>
30	Kolonia	Neudorf- Buschin	1080 [1081]	Buschneudorf	<i>Nowa Wieś pod Rulewem</i>
31	Kolonia	Hochbuschin	1081	Hochbusch	<i>Górna Buśnia</i>
32	Kolonia	Hütte b. Buschin	1081	Hüttenbusch	<i>Huta</i>
33	Gmina	Butzig	1080	Butzig, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Buczek</i>
34	Leśnictwo	Laskowitzer Forst	1080	Forsthaus Lassewitz	<i>Laskowice</i> ³²
35	Kolonia	Neulaskowitz	1080	Neulassewitz	<i>Nowe Laskowice</i>

³² Skorowidz ustalonych nazw miejscowości na ziemiach odzyskanych według uchwał komisji ustalania nazw miejscowości przy ministerstwie administracji publicznej, red. S. Rospond, t. 1: *Niemiecko-polska*, Wrocław 1948, s. 91; Skorowidz ustalonych nazw miejscowości na ziemiach odzyskanych według uchwał komisji ustalania nazw miejscowości przy ministerstwie administracji publicznej, red. S. Rospond, t. 2: *Niemiecko-polska*, Wrocław 1948, s. 282.

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
36	Gmina	Christfelde	1262	Christfelde, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Chrystkowo</i>
37	Gmina	Dombrowken	889	Danebrau	<i>Dąbrówka</i>
38	Gmina	Deutsch- Westphalen	1173	Deutschwestfalen	<i>Wielkie Stwolno</i>
39	Gmina	Drijtschmin	1079	Dretz	<i>Drzycim</i>
40	Folwark	Brenczek (Brzenzek)	1079	Brenneck	<i>Brzęczek (?)</i>
41	Gmina [Część miejscowości]	Drosdowo	1171	Drosseldorf	<i>Drozdowo</i>
42	Gmina i majątek	Dulzig	1172	Dulzig, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Dólsk</i>
43	Folwark	Dombrowo	1078	Domwalde	<i>Dąbrowa</i>
44	Kolonia	Hedwigsthal	1078	Hedwigstal	<i>Jadwigowo</i>
45	Kolonia	Huta u. Hutta	1078	Ebenseehütte	<i>Stara Huta i Nowa Huta</i>
46	Majątek	Marienthal	1079	Mariental	<i>Słępska</i>
47	Kolonia	Ruhenthal	1079	Ruhental	<i>Łopienko</i>
48	Gmina	Eichenhorst	1171	Eichenhorst, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Dąbrówka</i>
49	Kolonia	Zabiak	985	Säbel	<i>Zabijak</i>
50	Kolonia	Głodowo	985	Schmaldorf	<i>Głodowo</i>
51	Gmina	Kossowo u Fliederhof	1263	Fliedehof	<i>Kosowo i folwark Kosowo</i>
52	Gmina	Flötenau	1081	Flötenau, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Fletnowo</i>
53	Gmina	Franzdorf	1171	Franzdorf, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Franciszkowo</i>
54	Wieś	Schellenschin	1347	Schellen	<i>Cieleszyn</i>
55	Leśnictwo	Kottowken	1081	Kotken	<i>Kotówka</i>

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
56	Kolonia	Wiminslawo- Wymislaw	–	Wiemeslau	<i>Wymysłowo</i>
57	Gmina	Gatzki	1171	Gatzken, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Gacki</i>
58	Majątek	Lubschin [Lubochin]	1172	Lauben	<i>Lubocheń</i>
59	Gmina	Gellen	1173	Gellen, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Biała</i>
60	Kolonia	Pilla, Mühle	1080	Pfeilmühl	<i>Pila Młyn</i>
61	Kolonia	Pilla, Gut	1080	Pfeilwinkel	<i>Pila</i>
62	Kolonia	Hutta-Taschau	1081	Taschauerhütte	<i>Huta Taszewo</i>
63	Kolonia	Neudorf- Taschau	1081	Taschauneudorf	<i>Nowawieś pod Taszewem</i>
64	Gmina	Grabowko	1347	Gerbau	<i>Grabówko</i>
65	Folwark	Grabowo Vw.	1347	Gerbauhöh	<i>Grabowo</i>
66	Majątek	Grabowo, Gut	1347	Gerbauhof	<i>Grabowo</i>
67	Kolonia	Grabowo Gorry	–	Habichtshöh	<i>Grabowa Góra</i> ³³
68	Gmina	Golluschütz	1262	Gollschütz	<i>Goluszyce</i>
69	Majątek i stacja kolejowa	Redlenden [Redlenken]	1172	Blenken	<i>Leosia</i>
70	Majątek	Dembinitz	– [1080]	Eichenhag	<i>Dębiniec</i>
71	Majątek	Groddeczek	1172	Groddeckshof	<i>Gródek</i>
72	Kolonia	Kalisken	1172	Mühlengrund	<i>Kaliska pod Drzycimiem</i>
73	Gmina	Groß-Lonk	1171	Großlonk	<i>Polskie Łąkie</i>
74	Gmina	Groß- Kommorsk	1082	Großkömmern	<i>Wielki Komorsk</i>
75	Kolonia	Prontki	–	Pronten	<i>Prątki</i>
76	Gmina	Groß-Lubi(e)n	1082	Großlubin	<i>Wielki Lubień</i>

³³ W 1943 r. pozycja 67 została wykreślona z wykazu (BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstathalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 6 III 1943 r., nr 11, k. 114).

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
77	Wieś	Klein Lubin	1082	Kleinlubin	<i>Mały Lubień</i>
78	Kolonia	Kompagnie	1082	Kompanien	<i>Kompania</i>
79	Gmina	Groß Zappeln	1173	Großzappeln, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Czaple</i>
80	Majątek	Dziki	1172	Seikau	<i>Dziki</i>
81	Gmina	Grünfelde u. Kl. Schwekatowo	1170	Grünfelde, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Świekatowo i Świekatówko</i> ³⁴
82	Tartak	Klonowo	–	Klönhof	<i>Klonowo</i> ³⁵
83	Gmina	Grutschno	1262	Grützen	<i>Gruczno</i>
84	Kolonia	Ober-Grutschno	1262	Obergrützen	<i>Górne Gruczno</i>
85	Kolonia	Surawermühle	1262	Kranichsmühle	<i>Żurowo</i>
86	Leśnictwo	Bojanowo, Försterei	1081	Forsthaus Gruppe	<i>Bojanowo</i>
87	Kolonia	Karolina	1173	Karolinen	<i>Karolina</i>
88	Wieś	Nider Gruppe	1082	Niedergruppe	<i>Dolna Grupa</i>
89	Gmina	Gr. Deutsch- Konopath	1263	Hanfordorf	<i>Wielki Konopat Niemiecki</i>
90	Część miejscowości	Kl. Deutsch- Konopath	1263	Hanffelde	<i>Mały Konopat Niemiecki</i>
91	Gmina	Hardenberg	986	Hardenberg, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Twarda Góra</i>
92	Kolonia	Adlig Przyn (Przin)	986	Adliggrün [Adligprün]	<i>Przyna Szlacheckie</i>
93	Gmina	Poln. kanopath	1172	Hanfgut	<i>Polski Konopat</i>
94	Folwark	Drosdowo	1172	Drosseldorf, Vorwerk	<i>Drozdowo</i>
95	Młyn, kolonia	Wirwa	1172	Wirbelmühl	<i>Wyrwa</i>
96	Stacja kolejowa, kolonia, leśnictwo	Terespol	1172	Terzelwald	<i>Terespol Pomorski</i>

³⁴ W 1943 r. pozycja 81 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

³⁵ W 1943 r. pozycja 82 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
97	Gmina	Bukowitz	1171	Hasenmühl	<i>Bukowiec</i>
98	Leśnictwo	Försterei Bukowitz	1170	Försterei Hasenmühl	<i>Bukowiec Leśnictwo</i>
99	Gmina	Heinrichsdorf	1171	Heinrichsdorf, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Przysiersk</i>
100	Majątek	Poledno	1262	Poleden	<i>Poledno</i>
101	Kolonia	Borze	1080	Borse	<i>Borce</i>
102	Wieś	Groß Sanskau	1082	Großsanskau	<i>Zajączkowo</i>
103	Wieś	Kl. Sanskau	1082	Kleinsanskau	<i>Małe Zajączkowo</i>
104	Gmina	Gr. Sibsau	1081	Hollendorf, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Bzowo</i>
105	Kolonia	Adlig Bochlin	986	Adligböcheln	<i>Bochlin Szalchecki</i>
106	Gmina	Jeschewo	1080	Jeschau	<i>Jeżewo</i>
107	Leśnictwo	Blümchen, Forsterhaus	1080	Blümchen, Forstgut	<i>Kwiatki</i>
108	Majątek, kolonia	Lippinken	1072/1080 [1072]	Lippchen	<i>Lipinki</i>
109	Kolonia	Ribno	985	Ribensee	<i>Rybno</i>
110	Kolonia	Wensowitz	1080	Wensewitz	<i>Wężowiec</i>
111	Gmina	Eibenhorst	1171 [1078]	Ibenhorst, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Cisiny</i>
112	Gmina	Miedzno	984/1080	Imschen	<i>Miedzno</i>
113	Kolonia	Grzellowo	984	Grellen	<i>Grzellowo</i>
114	Gmina	Johannisberg	1170	Johannisberg, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Jania Góra</i>
115	Kolonia	Dubielno	1170	Daubeln	<i>Dubielno</i>
116	Wieś	Kl. Schwe- katowo (Grünfelde) ³⁶	1170	Kleinschweike	<i>Świekatówko</i>

³⁶ W 1943 r. z nazwy usunięto Grünfelde (*ibidem*).

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
117	Leśnictwo	Kohle	1169	Kohlen	<i>Koli</i>
118	Leśnictwo	Rudno	1261	Rudel	<i>Rudno</i>
119	Kolonia	Rudzinnek	1261	Rudelhof	<i>Rudzinek</i>
120	Gmina	Julienfelde	1172	Julienfelde, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Mały Dółsk</i> ³⁷
121	Gmina	Julienhof	1171	Julienhof, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Mały Dółsk</i>
122	Majątek	Buddin	1171	Budden	<i>Budyń</i>
123	Majątek	Morsk	1172	Schloßdorf	<i>Morsk</i>
124	Gmina [Majątek]	Skarzewo – Skarszewo	1172	Krasau, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Skarszewy</i>
125	Kolonia	Skarszewko	–	Karsauhof	<i>Skarszewko</i>
126	Gmina	Kl. Sibsau	1082	Kleinhollendorf	<i>Bzówko</i>
127	Folwark	Bankowken	1082	Bankenhof	<i>Bąkówko</i>
128	Gmina	Klein Kommorsk	986	Kleinkömmern	<i>Mały Komorsk</i>
129	Gmina	Deutsch Lonk	1261	Kleinlonk	<i>Niemieckie Łąkie</i>
130	Kolonia	Lonker Mühle	1261	Lonkermühle	<i>Łąckimłyn</i>
131	Gmina	Kl. Plochotschin	985	Kleinplötzen	<i>Płochocinek</i>
132	Kolonia	Neudorf b. Plochotschin	985/1081	Plötzenneudorf	<i>Nowawieś pod Płochocinem</i>
133	Gmina	Milewken- Milewko	986	Kleinmilwe	<i>Milewko</i>
134	Gmina	Kl. Taschau	1173	Kleintaschau	<i>Taszewko</i>
135	Kolonia	Ostrowo	–	Ostrau	<i>Ostrów</i>
136	Kolonia	Prispa-Przisp	1173	Prispe	<i>Przyspa</i>
137	Gmina	Kl. Zappeln	1173	Kleinzappeln	<i>Czapelki</i>
138	Gmina	Czemnik Wenglarken	1081	Köhlerbruch	<i>Ciemnik Węglarki</i>

³⁷ Dane na podstawie: Portal Schwetz, <http://wiki-de.genealogy.net/Portal:Schwetz>, 12 V 2019 r.

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
139	Kolonia	Lasi	– [1081]	Lase	<i>Łazy</i>
140	Kolonia	Pleschno	1081	Plessenau	<i>Plesno</i>
141	Gmina	Gr. Kommorsk u. Kommorsk	1082	Kömmern	<i>Wielki Komorsk Ketnerski</i>
142	Gmina	Kgl. Glugowko	1263	Königsglugau	<i>Głogówko Królewskie</i>
143	Część miejscowości	Surawerkämpe	1263	Kranichskämpe	<i>Żurawia Kępa</i>
144	Kolonia	Dzikowo	1263	Seikdorf	<i>Dzikowo</i>
145	Gmina i kolonia	Konschütz u. Czerpak	986	Konschütz	<i>Kończyce</i>
146	Kolonia	Kniatek	986	Knoteck	<i>Kniatek</i>
147	Gmina	Korritowo	1262	Korthof	<i>Korytowo</i>
148	Majątek	Stanisławie	1262	Stenzelteich	<i>Stanisławie</i>
149	Gmina	Koselitz	1347	Koselitz, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Kozielec</i>
150	Część miejscowości	Grabowsmühle	1347	Gerbaumühle	<i>Grabowo</i>
151	Kolonia	Supponinneck	1347	Kleinsaupen	<i>Suponinek</i>
152	Folwark	Supponin	1347	Saupen	<i>Suponin</i>
153	Gmina	Kruposchin	1171	Kraupen, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Krupocin</i>
154	Gmina	Skrzinken- Skrinken	1080	Krinken	<i>Skrzynki</i>
155	Kolonia	Köllmisch Sibsau	1082	Köllmisch Hollendorf	<i>Bzowo</i>
156	Kolonia	Roßgarten b. Krusch	1082	Roßgarten	<i>Rozgarty</i>
157	Majątek, gmina, dworzec kolejowy	Laskowitz	1172/1080	Lassewitz	<i>Laskowice</i>
158	Folwark	Lipno	1172	Leipensee	<i>Lipno</i>
159	Gmina	Lonsk	983	Lenzwiesen	<i>Łązek</i>

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
160	Gmina	Lichtenhain	1171	Lichtenhain, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Tuszyński</i>
161	Majątek	Stonsk	1261	Stenzig	<i>Stążki</i>
162	Gmina	Lipnitz	1170	Lindensee, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Lipienica</i>
163	Kolonia	Zuławy	– [1170]	Schulau	<i>Żuławy</i>
164	Gmina	Lianno	1079	Linne (Westpr.)	<i>Lniano</i>
164	Wybudowanie	Lischin	–	Linnehof	<i>Lisiny pod Drzycimem</i> ³⁸
165	Las	Slawno	1079	Schlaun	<i>Ślawno</i> ³⁹
166	Gmina	Lippink	984	Lipping	<i>Lipinki</i>
167	Gmina	Wloschinitz- Wloschnitz	986	Lossnitz, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Włosienica</i>
168	Gmina	Lowin u. Louisenhof	1262	Lowen	<i>Łowin i Łowińskidwór</i>
169	Osada przy majątku	Luschewo	1262	Laschau	<i>Łaszewo</i>
170	Gmina	Lowinnek	1261	Loweneck	<i>Łowinek</i>
171	Gmina, wieś	Luschkowo	1262	Lußdorf	<i>Luszkowo</i>
172	Majątek, kolonia	Luschkau	1262	Lußkau	<i>Luszkówko</i>
173	Majątek	Luschkowo	1262	Lußkauhof	<i>Luszkowo</i>
174	Gmina	Maleschchowo	1262	Malzkau, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Małocieczowo</i>
175	Gmina i folwark	Michelau	1174	Michelau, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Michale</i>

³⁸ W 1943 r. pozycja 165 została wykreślona i przeniesiona do powiatu Tuchola (BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 6 III 1943 r., nr 11, k. 114).

³⁹ W 1943 r. pozycja 166 została wykreślona i przeniesiona do powiatu Tuchola z numerem mapy topograficznej 1078 (*ibidem*).

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
176	Gmina	Milewo	985	Milwe	<i>Milewo</i>
177	Kolonia	Karczemken	–	Krug	<i>Karczemka</i>
178	Gmina	Mischke	1173	Mischke, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Mniszek</i>
179	Gmina	Montau	1082	Montau, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Mątawy</i>
180	Gmina	Mukrz	1078	Mückern (Westpr.)	<i>Mukrz</i>
181	Gmina	Neujaschinitz	1261	Neujasnitz	<i>Nowy Jasieniec</i>
182	Kolonia	Neu Jaschinitzer Mühle	1261	Jasnitzmühle	<i>Jasienickimłyn</i>
183	Kolonia	Viktorowo- Wiktorawo	1261	Wichtelhof	<i>Wiktorowo</i>
184	Gmina	Neu-Klunkwitz	1080/1172	Neuklunkwitz	<i>Nowe Kraplevice</i>
185	Majątek	Pulko	1080	Pulken	<i>Pulko</i>
186	Gmina	Neu Marsau	1173	Neumarsau	<i>Nowe Marzy</i>
187	Kolonia	Gr. Schwenten	1173	Großschwenten	<i>Wielkie Święte</i>
188	Kolonia	Kl. Schwenten	1173	Kleinschwenten	<i>Małe Święte</i>
189	Gmina	Nider-Sartowitz	1173	Niedesarten	<i>Dolne Sartowice</i>
190	Nadleśnictwo	Andreashof	1173	Andreashof, Oberförsterei	<i>Grabowiec</i>
191	Majątek	Ober-Sartowitz	1173	Obersarten	<i>Górne Sartowice</i>
192	Wieś, nadleśnictwo	Sartowitz	1173	Sarten	<i>Sartowice</i> ⁴⁰
193	Kolonia	Oskipiec	984	Köhlerei	<i>Oskipiec</i>
194	Kolonia	Radomska [Radanska]	– [983]	Radenhütten	<i>Radańska</i>
195	Kolonia	Swadno	984	Waden	<i>Swarno</i>
196	Gmina	Oslovo	1172	Oslau	<i>Oślowo</i>

⁴⁰ W 1943 r. pozycja 193 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
197	Gmina	Osterwitt	889	Osterwitt, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Ostrowite</i>
198	Kolonia	Kulmaga	889	Kolmagen	<i>Kulmaga</i>
199	Majątek	Luchowo	889	Luch	<i>Luchowo</i>
200	Kolonia	Smarzewo	889	Marnau [Kreisfelde]	<i>Smarzewo</i>
201	Kolonia	Czerwinsk	889	Scherwindt	<i>Czerwinsk</i>
202	Gmina	Topolinken	1262	Pappelhuben	<i>Topolinek</i>
203	Gmina	Topolno	1347	Pappeln	<i>Topolno</i>
204	Kolonia	Konstantia	1347	Konstanza	<i>Konstantowo</i>
205	Kolonia	Neukolonie z. Topolinken	1262	Neukolonie	<i>Nowa Kolonia</i>
206	Kolonia	Topolno Berge	–	Pappelberge	<i>Topolińskie Góry</i>
207	Gmina	Parlin	1262	Perlein	<i>Parlin</i>
208	Gmina	Pienonskowo- Pinonskowo	889	Pfennigdorf	<i>Pieniążkowo</i>
209	Gmina	Prust	1262	Prüst	<i>Pruszcz</i>
210	Gmina	Rowinitza- Rownitza	1080	Raunitz (Westpr.)	<i>Rówienica</i>
211	Majątek	Splawie	1080	Plauenhammer	<i>Splawie</i>
212	Dobro rycerskie	Wirry	1079	Wehr	<i>Wery</i> ⁴¹
213	Majątek	Wirry	1080	Wehr	<i>Wery</i>
214	Gmina	Richlawo	985	Richlau	<i>Rychława</i>
215	Gmina	Roschanno	1262	Rosenberg, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Różanna</i>
216	Folwark	Wienskowo	1262	Bentzkau	<i>Więckowo</i>
217	Majątek	Gawronitz	1171	Krahbach	<i>Gawroniec</i>
218	Gmina	Sandberg	986	Sandberg (Westpr.)	<i>Piaski</i>
219	Gmina	Schiroslaw- Szierosław	1079	Schierslau	<i>Sierosław</i>

⁴¹ W 1943 r. pozycja 213 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
220	Majątek	Schiroslawek	1079	Schierslauer- weise	<i>Sierosławek</i>
221	Gmina	Schönau	1172	Schönau, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Przechowo</i>
222	Kolonia	Koslowo	1172	Kostlau	<i>Kozłowo</i>
223	Gmina	Schirotzken	1261	Schrotten	<i>Serock</i>
224	Kolonia	Wontrobowo	1261	Bunterbau	<i>Wątrobowo</i>
225	Kolonia	Kurptschewo, Kurpiszewo	1261	Kurpen	<i>Kurpiszewo</i>
226	Kolonia	Schukai	1261	Suchmark	<i>Szukaj</i>
227	Gmina	Schwekatowo	1170	Schweike	<i>Świekatowo</i>
228	Gmina	Skurzewo- Skurzejewo	986	Schurz	<i>Kurzejewo</i>
229	Gmina	Jeziorken	1171	Steffensland	<i>Jeziorki</i>
230	Gmina	Suchau	1169	Suchau, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Sucha</i>
231	Kolonia	Przydatkes	1261	Suchau Abbau	<i>Przydatki</i>
232	Gmina	Sulinowko	1172	Sulndorf	<i>Sulnówko</i>
233	Majątek	Bellno	1172	Belln	<i>Belno</i>
234	Kolonia	Piskarken	1172	Peitzkern	<i>Piskarki</i>
235	Wybudowanie	Taschauerfelde	1172	Taschauerfelde Abbau	<i>Taszewskie Pole</i>
236	Folwark	Wirembken	1170	Wermken	<i>Wyrębki</i>
237	Kolonia	Jascherrek u. Jaschinnitz	985	Eschenbruch	<i>Jaszczerek i Jasieniec</i>
238	Kolonia	Grabowagurra	985	Hainbuchenberg	<i>Grabowa Góra</i>
239	Kolonia	Montassek	985	Monterseck	<i>Mątaszek</i>
240	Kolonia	Blissawen	985	Sassenfeld	<i>Blizawy</i>
241	Gmina	Unterberg b. Neuenburg	986	Unterberg, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Morgi</i>
242	Kolonia	Dobrausee	986	Dobersee	<i>Dobrausee (niem.)</i>

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
243	Gmina	Waldau	1262	Waldau, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Waldowo</i>
244	Gmina, nadleśnictwo	Warlubien I u. II	1081 [1081/985]	Warlieb [Warlieb I u. Warlieb II]	<i>Warlubie</i>
245	Majątek	Adlig Bankauer Mühle	1081	Bankauermühle	<i>Bąkowski Młyn</i>
246	Kolonia	Blondziewo Vorwerk	1081	Blonshof	<i>Błądziejewo</i>
247	Majątek	Drogoslaw	1081	Drogau	<i>Drogosław</i>
248	Majątek i kolonia	Gr. Plachotschin	1080 [985]	Großplötzen	<i>Płochocin</i>
249	Kolonia	Klein Warlubien	985	Kleinwarlieb	<i>Małe Warlubie</i>
250	Kolonia	Milenica	–	Meilen	<i>Mielenica</i>
251	Leśnictwo	Srednik	–	Mitteldorf	<i>Średnik</i>
252	Kolonia	Parowe	1081	Parau	<i>Parowa</i>
253	Folwark	Schrewin	985	Schrein	<i>Krzewiny</i>
254	Gmina	Weide	986	Weide, Kr. Schwetz (Weichsel)	<i>Pastwiska</i>
255	Kolonia	Wentfinck	– [1079]	Kleinwentfin	<i>Wętfie</i>
256	Kolonia, nadleśnictwo				
257	Leśnictwo	Charlottenthal	983	Charlottental	<i>Szarłata</i>
258	Kolonia	Gorzalimost Mühle	1079	Görzmühle	<i>Gorzalimost</i>
259	Kolonia	Grybeck, Grzybek	–	Griebsch	<i>Grzybek</i>
260	Kolonia	Rischke, Mühle	1079	Rischke	<i>Ryszka</i>
261	Kolonia	Pruski	983	Rischkendorf	<i>Pruskie</i>
262	Kolonia	Rosenthal	1079	Rosental	<i>Rożental</i>
263	Kolonia, leśnictwo	Wigodda	983	Waldesruh	<i>Wygoda</i>
264	Gmina	Dubelno- Wolfsbruch	1081	Wolfsbruch	<i>Dubielno</i>

Kreis Schwetz – powiat Świecie					
Lp.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
265	Kolonia	Dubelno Kolonie	– [1081]	Düweln	<i>Dubielno</i>
266	[Wieś]	[Kgl. Salesche]	[1170]	[Amwalde, Kr. Schwetz (Westpr.)]	<i>Zalesie Królewskie</i> ⁴²

Stadtkreis Thorn – powiat miejski Toruń					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Dzielnica miasta	Podgorz	1583	Amberg	<i>Podgórz</i>
2	Dzielnica miasta	Barbarkener Kolonie	1510	Barbarhof	<i>Barbarka</i>
3	Dzielnica miasta	Jakobs-Vorstadt	1510	Jakobsvorstadt	<i>Przedmieście Jakubskie</i>
4	Dzielnica miasta	Rudak	1510	Rodeck	<i>Rudak</i>
B. Części miejscowości					
5	Część miejscowości	Dybow	1510	Dibau	<i>Dybowo</i>
6	Część miejscowości	Treposch	1510	Dreibusch	<i>Trepsz</i>
7	Część miejscowości	Smolnik u. Okraczyn	1510	Meilerhof	<i>Smolnik i Okrasińska Kępa</i>
8	Część miejscowości	Neu Weißhof	1510	Neuweißhof	<i>Nowe Bielawy</i>
9	Część miejscowości	Piask	1583	Sand	<i>Piaski</i>
10	Część miejscowości	Czarker Kämpe	1510	Scharkerkämpe	<i>Strońsk</i>
11	Część miejscowości	Korzenice	1509	Scheffelhof	–

⁴² Pozycja została dodana do wykazu 30 I 1943 r. (*ibidem*).

Stadtkreis Thorn – powiat miejski Toruń					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
12	Część miejscowości	Stadtfeld Podgorz	1583	Stadtfeld	<i>Podgórz</i>

Landkreis Thorn – powiat wiejski Toruń					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Wybudowanie (przy Chełmży)	Buczek	1430	Kiesberg	.
2	Rozbudowa (przy Chełmży)	Strusal	1430	Kulmsee (Wereder)	<i>Strużal</i>
3	Majątek (przy Chełmży)	Seehof	1430	Lerchenbad	<i>Kuchnia</i>
4	Zamulone jezioro (przy Chełmży)	Mialkusch-See	1430	Seewiesen	.
5	Osiedle (przy Chełmży)	Archidiakonka	1349	Wallhöhe	<i>Nowe Archidiakonki</i>
B. Gminy					
6	Wieś, stacja kolejowa	Amthal	1428	Amtal, Kr. Thorn	<i>Toporzysko</i>
7	Leśnictwo	Kuchnia	1583	Kochenberg, Försterei	<i>Leśnictwo Kuchnia</i>
8	Wieś	Alt Thorn	1509	Altthorn	<i>Stary Toruń</i>
9	Przystań/Port	Königl. Hafen	1509	Königshafen	<i>Königlicher Hafen</i>
10	Stacja kolejowa	Wiesenburg	1509	Wiesenburg b. Thorn	<i>Przysiek</i>
11	Majątek	Bielawy	1511	Austrieb	<i>Bielawy</i>
12	Leśnictwo	Rudak	1583	Rodeck, Försterei	<i>Rudak</i>
13	Stacja kolejowa, majątek	Czernewitz	1583	Schwarzwalde	<i>Czerniewice</i>
14	Osada	Wilka Krug	1583 [1584]	Wolfskrug	<i>Wilk (karczma)</i>

Landkreis Thorn – powiat wiejski Toruń					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
15	–	Swierczyner Weise	1509	Schwärzenwiese	<i>Łąki Świerczyńskie</i>
16	Wieś, majątek, rozbudowa	Biskupitz u. Kosielek	1430	Bischfeld	<i>Biskupice i Kozielec</i>
17	Majątek, stacja kolejowa	Botschin	1350	Botten	<i>Bocień</i>
18	Domena	Scherokopaß	1350	Schirkenpaß	<i>Szerokopaś</i>
19	Wieś	Bruchnowo	1430	Borkenau [Brockenau]	<i>Brąchnowo</i>
20	Wieś	Deutsch-Rogau	1511	Deutschrogau	<i>Rogówko</i>
21	Majątek	Wittkowo	– [1350]	Wittkenfeld	<i>Witkówko</i>
22	Wieś	Neudorf	1511	Drewenzneudorf	<i>Nowawieś</i>
23	Wieś	Schillno	1584	Drewenzwinkel	<i>Silno</i>
24	Majątek	Eichenau	1429	Eichenau, Kr. Thorn	<i>Dębiny</i>
25	Osada	Eichenau	1428	Eichenau, Kr. Thorn	<i>Dębiny</i>
26	Wieś, stacja kolejowa	Falkenstein	1350	Falkenstein, Kr. Thorn	<i>Grzegórz</i>
27	Gmina	Bruchnowko	1430	Fröben	<i>Brąchnówko</i>
28	Majątek	Browina	1428 [1430]	Fröben, Gut	<i>Borowina</i>
29	Majątek	Bruchnowko	1430	Frankenau	<i>Brąchnówko</i>
30	Majątek	Zengwirth	1430	Siebenwirt	<i>Zęgwirt</i>
31	Majątek	Friedenau	1431	Fredau	<i>Sławkowo</i>
32	Majątek	Mortschin	1431	Merschen	<i>Morzyny</i>
33	Majątek	Glauchau	1349	Glauchau, Kr. Thorn	<i>Głuchnowo</i>
34	Folwark	Windak	1349	Windach	<i>Windak</i>
35	Osada	Folsong	–	Vogelsang	<i>Folząg</i>
36	Wieś	Neugrabia	1654	Grabe	<i>Grabie</i>
37	Osada	Friedrichsthal	1511	Friedrichstal	<i>Przydatki</i>
38	Osada	Wiesenthal	1511	Wiesental	<i>Wysoka</i>
39	Stacja kolejowa	Thorn. Papau	1511	Thornischpapau	<i>Papowo Toruńskie</i>

Landkreis Thorn – powiat wiejski Toruń					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
40	Wieś	Gr. Bösendorf	1508	Großbösendorf	<i>Zła Wieś Wielka</i>
41	Wieś, rozbudowa, osada	Gr. Nessau u. Regencia, Regencia Mühle	1509, 1582 u. 1582	Großnessau	<i>Wielka Nieszawka i Regencja, Regencja Młyn</i>
42	Wieś	Gr. Rogau	1511	Großrogau	<i>Rogowo</i>
43	Osada	Zalezieboze	1509	Salzebusch	<i>Żalsięboże</i>
44	Wieś, leśnictwo	Guttau	1509	Guttau, Kr. Thorn	<i>Gutowo</i>
45	Stacja kolejowa	Schmolln- Breitenthal	1509	Schmolln- Breitental	<i>Smolno-Szerokie</i>
46	Wieś	Grabowitz	1584	Hainbusch	<i>Grabowiec</i>
47	Wieś, stacja kolejowa	Hermannsdorf	1349	Hermannsdorf (Westpr.)	<i>Skąpe</i>
48	Wieś	Hohenhausen	1428	Hohenhausen, Kr. Thorn	<i>Skludzewo</i>
49	Wieś	Kaschorek u. Antoniewo	1511	Hohenkloster	<i>Kaszczorek i Antoniewo</i>
50	Osada	Antoniewo	1511	Hohenkloster	<i>Antoniewo</i> ⁴³
51	Osada	Lampusch u. Wygodda	1511	Lampusch	<i>Lampusz i Wygoda</i>
52	Wieś, domena, osada	Steinau	1431	Hohensteinau	<i>Kamionki</i>
53	Wybudowanie	Lipowitz	1511 [1431]	Lindenstein	<i>Lipowiec</i>
54	Wieś	Klein-Bösendorf	1429	Kleinbösendorf	<i>Mała Zławieś</i>
55	Wieś	Klein-Nessau	1583	Kleinessau	<i>Mała Nieszawka</i>
56	Wieś	Ober-Nessau	1583	Obernessau	<i>Nieszawka</i>
57	Leśnictwo	Wudek	1583	Sängershöh	<i>Wodek</i>
58	Osada	Schloß Nessau u. Stronsk	1510	Schloßnessau	<i>Nieszawka Zamek i Strońsk</i>
59	Wieś	Kompanie u. Grifflovo	1584	Kampanie [Kompanie]	<i>Kopanina i Gryflew</i>
60	Wieś	Smolnik	1584	Meilerbruch	<i>Smolnik</i>

⁴³ Zgodnie z rozporządzeniem z 1943 r. pozycje 49 i 50 zostały połączone (*ibidem*, k. 115).

Landkreis Thorn – powiat wiejski Toruń					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
61	Wieś, majątek	Konczewitz u. Kunzendorf	1430	Konzendorf	<i>Kończewice</i>
62	Wieś	Chrapitz	1349	Krapitz, Kr. Thorn	<i>Chrapice</i>
63	Stacja kolejowa	Wrotzlawken	1483 [1349]	Atzmannsdorf	<i>Wrocławki</i>
64	Wieś, stacja kolejowa, gaj	Ottlotschin u. Ottlotschinek	1584	Krügershauland	<i>Otloczyn i Otloczynek</i>
65	Karczma	Karczemka	1584	Karschauerkrug	<i>Karczemka</i>
66	Osada	Stanislawowo u. Poczalkowo	1583	Kochenberg	<i>Stanisławowo- Poczalkowo</i>
67	Wybudowanie	Kutta	1584 [1654a]	Kutten	<i>Kuta</i>
68	Majątek, folwark	Kuczwały u. Sarbinowo	1430	Kunzwalde	<i>Kuczwały i Sarbinowo</i>
69	Folwark	Antonin	1430	Kunzwalde Vorwerk	<i>Antonim</i>
70	Wieś	Lonczyn	1429	Lansen, Kr. Thorn	<i>Łążyn</i>
71	Wybudowanie	Klein Lansen	1429	Kleinlansen	<i>Łążynek</i>
72	Wybudowanie	Lonczyner Hütung	1429	Lansener Hütung	<i>Niziny Łążyńskie</i>
73	Wieś, stacja kolejowa	Leibitsch	1511	Leibisch	<i>Lubicz</i>
74	Wybudowanie	Margarethenhof	1511	Margarethenhof	<i>Małgorzatowo</i>
75	Wieś	Młynietz	1511	Lein	<i>Młyniec</i>
76	Młyn	Bierzgel-Mühle	1511	Junkermühle	<i>Bierziel</i>
77	Młyn	Pachurmühle	1511	Leinmühle	<i>Pachura</i>
78	Majątek, stacja kolejowa	Mirakowo	1431	Merch	<i>Mirakowo</i>
79	Majątek	Grodno	1431	Groden	<i>Grodno</i>
80	Majątek, stacja kolejowa	Nawra	1430	Nefer	<i>Nawra</i>
81	Folwark	Isabellin	1430 [1429]	Isabellen	<i>Izabelin</i>
82	Wieś	Neubruch	1509	Neubruch, Kr. Thorn	<i>Zarośle Cienkie</i>
83	Majątek	Breithenthal	1583 [1509]	Breital	<i>Szerokie</i>

Landkreis Thorn – powiat wiejski Toruń					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
84	Wieś	Neu-Kulmsee	1430	Neukulmsee	<i>Nowa Chelmża</i>
85	Majątek	Zakrzewko	1510	Kasemsdorf	<i>Zakrzewko</i>
86	Majątek	Tillitz	1430	Tielendorf	<i>Tylice</i>
87	Majątek	Pluskowenz	1430	Pleuskenwend	<i>Pluskowęsy</i>
88	Majątek	Obromb	1431	Obram	<i>Obrąb</i>
89	Majątek	Zalesie	1431	Zalisch	<i>Zalesie</i>
90	Majątek, leśnictwo, stacja kolejowa	Lissomitz	1510	Posemsdorf	<i>Łysomice</i>
91	Wieś	Rentschkau	1429	Renskau	<i>Rzęczkowo</i>
92	Wieś	Boguslawken	1430	Ritterwall	<i>Bogusławki</i>
93	Majątek	Rosenberg	1510	Rosenberg, Kr. Thorn	<i>Różankowo</i>
94	Leśnictwo, stacja kolejowa, leśniczówka	Barbarken	1510	Barmühle	<i>Barbarka</i>
95	Wybudowanie	Chorab	1509	Korben	<i>Korab</i>
96	Leśnictwo	Ollek	1510	Waldhang	<i>Olek</i>
97	Wieś	Roßgarten	1509	Roßgarten, Kr. Thorn	<i>Rozgarty</i>
98	Wieś	Scharnau	1429 [1428]	Scharnau, Kr. Thorn	<i>Czarnowo</i>
99	Osada	Wymislowo	1509	Heisterkämpe	<i>Wymysłowo</i>
100	Osiedle	Dybow	– [1582/1583]	Schirpitz	<i>Dybowo-Ruina</i>
101	Wieś	Schmolln	1509	Schmolln, Kr. Thorn	<i>Smolno</i>
102	Wieś, stacja kolejowa	Pensau	1509	Pansen	<i>Pędzewo</i>
103	Wieś	Schönwalde	1510	Schönwalde, Kr. Thorn	<i>Wrzosa</i>
104	Wieś	Swierczyn	1430	Schwärzendorf	<i>Świerczyny</i>
105	Majątek	Swierczynko	1510	Pippingsee	<i>Świerczynki</i>
106	Folwark	Janusch	1350	Hansberg	<i>Janusz</i>
107	Majątek	Seyde	1511	Seide, Kr. Thorn	<i>Jedwabno</i>

Landkreis Thorn – powiat wiejski Toruń					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
108	Wieś i majątek	Siemon	1429	Siemen, Kr. Thorn	<i>Siemoń</i>
109	Majątek	Turzno	1431	Tauer	<i>Turzno</i>
110	Majątek	Brzezno	1511	Breesen	<i>Brzezno</i>
111	Folwark	Smarny	1511	Schmarne	<i>Smarny</i>
112	Folwark	Gapa	1431	Tauerhöfchen	<i>Gapa</i>
113	Wieś	Thornisch Papau	1510	Thornischpapau	<i>Papowo Toruńskie</i>
114	Wybudowanie	Papau	1510	Tchornischpau	<i>Papowo</i>
115	Domena	Domäne Papau	1510	Thornischpapau Domäne	<i>Papowo Biskupie</i>
116	Majątek	Warschewitz	1430	Warschütz	<i>Warszewice</i>
117	Folwark	Zawiszawka	1430	Warschütz Vorwerk	<i>Zawiszówka</i>
118	Majątek	Klein Wibsch	1429	Kleinwibsch	<i>Wypczyk</i>
119	Młyn	Juda Mühle	1431	Grunaumühle	<i>Juda</i>
120	Majątek	Klein Grunau	1431	Kleingrunau	<i>Gronówko</i>
121	Majątek	Kielbasin	1431	Worst	<i>Kielbasin</i>
122	Majątek	Kielbasinek	1431	Kleinworst	<i>Kielbasinek</i>
123	Wieś	Zlotterie	1584	Zollburg	<i>Złotoria</i>

Kreis Tuchel – powiat Tuchola					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Tuchel	– [1077]	Tuchel	<i>Tuchola</i>
2	Miasto	Alt-Rußland	1077	Tuchel	.
3	Miasto	Alpenhof	1169	Tuchel	.
4	Miasto	Amerika	1077	Tuchel	<i>Ameryka</i>
5	Miasto	Hosiannamühle	981	Tuchel	.
6	Miasto	Konnekmühle	1077	Tuchel	.

Kreis Tuchel – powiat Tuchola					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
7	Miasto	Koslinka- Vorstadt	1077	Tuchel	<i>Koślinka</i>
8	Młyn i tartak	Ernstthal	1077	Ernsttal	<i>Piszczek</i>
9	Kolonia	Grochowo	980	Gorchufer	<i>Grochowo</i> ⁴⁴
10	Rozbudowa	Rudabrück	1077	Raudenbrück	<i>Rudzki Most</i> ⁴⁵
B. Gminy					
11	Wieś [Wieś, stacja kolejowa, majątek]	Alt-Summin u. Okonninek	1078	Altsummin	<i>Stary Sumin i Okoninek</i>
12	Majątek	Białowierz	980	Belwers	<i>Białowieża</i>
13	Wieś	Bialla	981	Bielen, Kr. Tuchel	<i>Biała</i>
14	Wieś	Groß-Bislaw u. Theolog	1077/1078	Bislau	<i>Bysław i Teolog</i>
15	Folwark	Vorwerk Gr. Bislaw	1077	Bislauvorwerk	<i>Folwark Bysław</i>
16	Wieś	Klein-Bislaw	1163 [1169]	Bislauheim	<i>Bysławek</i>
17	Stacja kolejowa i majątki	Brahrode, Klonowo, Klontal	1169	Klondorf	<i>Klonowo</i>
18	Wieś	Nikolaiken u. Bremin	982	Bremin	<i>Mikołajki i Brzemiona</i> ⁴⁶
19	Leśnictwo	Louisenthal	1078/982	Luisental	<i>Szklana Huta</i>
20	Wieś	Przyrowo u. Christinen- felde	1176 [1076]	Christinenfelde	<i>Przyrowo i Przyrówka</i>
21	Wieś	Drausnitz	1075	Drausnest	<i>Drożdzenica</i>
22	Wieś	Liszini	982	Fuchshof	<i>Lisiny</i>
23	Wieś	Jablonka	982	Gabelwiese	<i>Jablonka</i>
24	Wieś	Klein-Gatzno	982	Gatzenhof	<i>Małe Gacno</i>
25	Wieś	Kamionka	982	Heidefließ	<i>Kamionka</i>

⁴⁴ W 1943 r. pozycja 3 została przeniesiona do kategorii gmin (BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 6 III 1943, nr 11, k. 115).

⁴⁵ W 1943 r. pozycja 4 została przeniesiona do kategorii gmin (*ibidem*).

⁴⁶ W 1943 r. pozycja 12 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Tuchel – powiat Tuchola					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
26	Osada	Johannisthal	1078	Johannistal, Kolonie	<i>Kuchelna</i>
27	Kolonia	Neu-Iwitz	1078	Neuiwitz	<i>Iwiec</i>
28	Majątek	Tucholka	1076	Erlenhof	<i>Tucholka</i>
29	Wieś	Groß-Gatzno	982	Gatzen	<i>Wielkie Gacno</i>
30	Majątek	Klein-Komorze	981	Kammergut	<i>Mała Komorza</i>
31	Wieś i majątek	Kamnitz	– [1168]	Kamnitz, Kr. Tuchel	<i>Kamienica</i>
32	Leśnictwo	Pinkowo	– [1169]	Finkau	<i>Pinkowo (Pieńkowo)</i>
33	Wieś i borostwo	Kelpin	981	Kelpen	<i>Kielpin</i>
34	Majątek	Gut Kelpin	981	Kelpenhof	<i>Kielpin (Majątek)</i>
35	Wieś	Kensau u. Sady	1076	Kensau	<i>Kęsowo i Sady</i>
36	Majątek	Siciny u. Sicinki	1076	Sittingen	<i>Siciny i Sicinki</i>
37	Wieś	Klein-Klonia	1169 [1168]	Klehnacker	<i>Mała Klonia</i>
38	Wieś	Groß-Klonia	1168	Klehnboden	<i>Wielka Klonia</i>
39	Młyn	Karczewo	1169 [1168]	Wölferodermühle	<i>Karczewo</i>
40	Wieś	Klotzek	981	Klotzeck	<i>Klocek</i>
41	Wieś i urząd leśny	Königsbruch	885	Königsbruch, Kr. Tuchel	<i>Lipowa</i>
42	Leśnictwo	Grünthal	885	Grüntal	<i>Zieleniec</i>
43	Leśnictwo	Rosenthal	885	Rosental	<i>Rożanek</i>
44	Wieś	Krong	885	Krongen	<i>Krąg</i>
45	Wieś	Lubo(t)schin	885	Laub, Kr. Tuchel	<i>Lubocień</i>
46	Wieś	Laski	983	Leschwiese	<i>Laski</i>
47	Wieś	Sadrosch	983	Sandern	<i>Zazdrość</i>
48	Wieś	Legbond, Brody, Kumstplott [Legbond, Brody, Fojutowo, Kumstplott]	884	Legbond	<i>Legbąd, Fojutowo, Brody</i>

Kreis Tuchel – powiat Tuchola					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
49	Wieś	Liebenau u. Gostoczyn	1168	Liebenau, Tucheler Heide	<i>Gostycyn</i>
50	Urząd leśny i leśnictwo	Lindenbusch	1078	Lindenbusch, Kr. Tuchel	<i>Wierzchlas</i>
51	Wybudowanie	Biezewo (Bischewo, Bieszewo)	1078	Biesen	<i>Bieżewo</i>
52	Wieś	Linsk	982	Lins	<i>Lińsk</i>
53	Rozbudowa i stacja kolejowa	Sarosle	982	Elzrode	<i>Zarośle</i>
54	Rozbudowa	Wondolg [Wondolly]	983/982	Wondohl	<i>Wądoł</i>
55	Wieś	Lossini, Fojutowo, Jatty [Lossini, Jatty]	884	Lossin, Tucheler Heide	<i>Łosiny, Jaty</i>
56	Rozbudowa	Lasek	884	Lasseck	–
57	Wieś	Lubiewo	1170	Lobfelde	<i>Lubiewo</i>
58	Wieś	Ludwigsthal	982	Ludwigstal, Tucheler Heide	<i>Ludwichowo</i>
59	Wieś	Klein- Mangelmühle	1076	Mangelmühlchen	<i>Mały Mędromierz</i>
60	Wieś	Groß- Mangelmühle	1076	Mangelmühle	<i>Wielki Mędromierz</i>
61	Wieś	Minikowo	1169	Minchau	<i>Minikowo</i>
62	Wieś	Deutsch-Okonin	982	Neuockern	<i>Okoniny Nadjeziome</i>
63	Wieś	Neu-Summin	1077	Neusummin	<i>Nowy Sumin</i>
64	Osada	Zamarte	1077	Einsam	<i>Zamarte</i>
65	Wieś	Okiersk u. Losziny	981	Öckers	<i>Okiersk</i>
66	Osada	Zalesie	982	Eulenfließ	<i>Zalesie</i>
67	Leśnictwo	Kelpinerbrück	981	Kelpnerbrück	<i>Kielpińskimost</i>
68	Osada	Groß- Schmiedebruch u. Klein- Schmiedebruch	981	Schmiedebruch	<i>Wielkie Kowalskie Błota i Małe Kowalskie Błota</i>

Kreis Tuchel – powiat Tuchola					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
69	Wieś	Ostrowo	884 [1078]	Osterlind	<i>Ostrowo</i>
70	Rozbudowa	Adamkowo	1076	Damsbruch	<i>Adamkowo</i>
71	Wieś	Sluppy	1076	Pfahldorf, Tucheler Heide	<i>Slupy</i>
72	Wieś	Plassowo, Alt-Dzuki, Neu-Dzuki	1077	Plaßhof	<i>Plazowo, Stare Dziuki, Nowe Dziuki</i>
73	Osada	Szumionca- Mühle	1077	Gaulsmühlen	<i>Szumiąca</i>
74	Rozbudowa	Hutta	1077	Seehütten	<i>Huta</i>
75	Wieś	Krust [Prust]	1169	Krust, Kr. Tuchel	<i>Pruszcz</i>
76	Majątek i młyn	Motillamühl	1168	Mottelmühl	<i>Motyl</i>
77	Wieś	Lonskipietz	983	Quelltal	<i>Łąski Piec</i>
78	Wieś	Reetz, Szal	980	Reetz, Tucheler Heide	<i>Raciąż</i>
79	Majątek	Lubierzyn	980	Lubern	<i>Lubierzyn</i>
80	Wieś	Repnitz	885	Repnitz, Kr. Tuchel	<i>Rzeczna</i>
81	Wieś i borostwo	Labodda	886	Robetsheide	<i>Łoboda</i>
82	Młyn	Labodda-Mühle	886	Robertsmühle	<i>Łoboda</i>
83	Wieś i leśnictwo	Rosochatka	885	Rohstein	<i>Rosochatka</i>
84	Wieś	Gr. Budziska	982	Sandbuden	<i>Wielkie Budziska</i>
85	Rozbudowa	Kl. Budziska	982	Budenhof	<i>Małe Budziska</i>
86	Wieś	Groß-Schliewitz u. Ostrow	886	Schliewitz	<i>Śliwice</i>
87	Wieś	Klein-Schliewitz	983	Schliewitzhof	<i>Śliwiczki</i>
88	Borostwo	Barloggi	981/982	Barlegen	<i>Barłogi</i>
89	Łąki i gajówka	Hellfließ, Bielskastruga	951 [981]	Hellfließ	<i>Bielska Struga</i> ⁴⁷
90	Wybudowanie	Streuort u. Ostrowo	884	Streuort	<i>Ostrów</i>
91	Wybudowanie	Dzeks	981	Zeges	<i>Dziekczy</i>

⁴⁷ W 1943 r. pozycja 89 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Tuchel – powiat Tuchola					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
92	Resztówka i cegielnia	Pillamühl	1077	Mühlbrück	<i>Piła</i>
93	Młyn wodny	Rudamühl	1077	Raudenmühl	<i>Ruda Młyn (Rudzkimłyn)</i>
94	Wieś	Polnisch-Cekzin	1078	Seehaupten	<i>Cekcyn</i>
95	Rozbudowy	Friedrichshöhe u. Lubinsk	1078	Friedrichshöhe	<i>Wybudowanie i Lubińsk</i>
96	Wieś	Glowka	885	Seeheide	<i>Główka</i>
97	Wieś i majątek	Sehlen (Seelen) u. Neusehlen	980	Seelen, Kr. Tuchel	<i>Żalno</i>
98	Wieś	Stobno	981	Stöbensee	<i>Stobno</i>
99	Wieś	Zdroie (Sdroie) u. Gaidowke	1079	Streun	<i>Zdroje i Gajdówko</i>
100	Wieś	Suchom	1078	Suchen	<i>Suchom</i>
101	Stacja kolejowa	Lindenbusch-Alt	1078	Altlindenbusch	<i>Wierzchlas</i>
102	Stacja kolejowa	Wierzchucin	1078	Lindenbusch	<i>Wierzchucin</i>
103	Wieś	Trutnowo	1170	Truten	<i>Trutnowo</i>
104	Majątek	Groß-Komorze	981	Waldkammer	<i>Wielka Komorza</i>
105	Szkoła	Dombrowken	981	Damwalde	<i>Dąbrówka</i>
106	Wieś	Okonin am Walde	– [982]	Waldockern	<i>Okoninek</i>
107	Wieś	Welpin	1078	Welpen	<i>Welpin</i>
108	Osada	Kossowo Kolonie	1078	Kossau	<i>Kosowo</i>
109	Wieś	Zielonka	1078	Wiesenzeile	<i>Zielonka</i>
110	Majątki	Barlewitz u. Wilhelmsau	1076	Wilhelmsflur	<i>Barlewnica i Kijewo Królewskie</i>
111	Majątek	Wittstock	980	Wittstock, Kr. Tuchel	<i>Wysoka</i>
112	Osada	Seehof u. Groß- Mrowiniec	980	Seehöfen	<i>Mrówieniec i Wielki Mrówieniec</i>

Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Mrotschen	1343	Immenheim	<i>Mrocza</i>
2	Część miejscowości (do Nakła)	Rudka-Mühle	1424	Rudke-Mühle [Rudkamühle]	<i>Rudki</i>
3	Miasto	Wissek	1421	Weißbeck	<i>Wysoka</i>
B. Gminy					
4	Folwark	Zdrogowo	– [1342]	Adolfsborn	<i>Zdrogowo</i>
5	Majątek	Dembno	1342	Herremeichen	<i>Dębno</i>
6	Folwark	Dzimin [Dziunin]	1342	Herreneichen- Vorwerk	<i>Dębno Folwark</i>
7	Folwark	Nowina	1342	Neubruch	<i>Nowina</i>
8	Folwark	Zdroje	1342	Waldborn	<i>Zdroje</i>
9	Wieś	Altlinden	1424	Altlinden, Kr. Wirsitz	<i>Karnówko</i>
10	Wieś	Brostowo	1421	Marienfelde [Arnshöh]	<i>Brzostowo</i>
10a	[Wieś]	[Neu Brostowo]	[1420]	[Marienfelde]	– ⁴⁸
11	Wieś	Debenke	1423/1342	Benkenau	<i>Dębionek</i>
12	Wieś	Biegodzin	1257	Biegedorf	<i>Biegodzin</i>
13	Wieś	Bnin	1423	Bientahof [Biental]	<i>Bnin</i>
14	Folwark	Zelazno	1423	Schellhof	<i>Żelazno</i>
15	Wieś	Bischofsthal	1344	Bischofstal, Kr. Wirsitz	<i>Tuszkowo</i>
16	Majątek	Bischofsthal	1344	Bischofstal	<i>Tuszkowo</i>
17	Wieś	Luchowo u. Buchen	1341	Buchen, Kr. Wirsitz	<i>Luchowo i Bukowo</i>
18	Majątek	Florowa	1341	Florau	<i>Florowo</i>
19	Wieś	Buchheim	1258 [1259]	Buchheim, Kr. Wirsitz	<i>Jaszkowo</i>
20	Wieś	Poburke	1421	Burken	<i>Pobórka Wielka</i>

⁴⁸ Pozycja 10a została dodana do wykazu w 1943 r. (*ibidem*).

Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
21	Część miejscowości	Josephowo	1421	Josefsfelde	<i>Józefinin</i>
22	Młyn	Kocieg-Mühle	1421	Königmühle	<i>Kocik</i>
23	Wieś	Charlottenburg	1422	Charlottenburg, Kr. Wirsitz	<i>Falmierowo</i>
24	Wieś	Dobrzyniewo	1422	Dobbertin, Kr. Wirsitz	<i>Dobrzyniewo</i>
25	Wieś	Dronzno	1343	Drenzen	<i>Drążno</i>
26	Wieś	Eichenhagen	1422	Eichenhagen, Kr. Wirsitz	<i>Dębówko Nowe</i>
27	Wieś	Dembowko	– [1422]	Eichenhagen Abbau	<i>Dębówko Stare</i>
28	Wieś	Eichenrode	1341	Eichenrode, Kr. Wirsitz	<i>Izdebki</i>
29	Wieś	Eichfelde	1422	Eichfelde, Kr. Wirsitz	<i>Polanowo</i>
30	Folwark	Ignalin	1423	Igenhof	<i>Ignalin</i>
31	Folwark	Smielin	1423	Schmellen	<i>Śmielin</i>
32	Wieś	Erlau	1424	Erlau, Kr. Wirsitz	<i>Olszewka</i>
33	Majątek	Lubasch	1424	Laubast	<i>Lubaszcz</i>
34	Wieś	Falkenthal	1259	Falkental, Kr. Wirsitz	<i>Mierucin</i>
35	Wieś	Valentinowo	1341	Feltendorf	<i>Walentynowo</i>
36	Folwark	Verguson	1341	Ferguson Vorwerk	<i>Fergusowo (Ferguson- Trzeboń)</i>
37	Wieś	Freymark	1422	Freimark	<i>Krostkowo</i>
38	Wieś	Wolsko	1421	Freimühlen	<i>Wolsko</i>
39	Majątek	Wirsa	1343	Wirsen	<i>Wyrza</i>
40	Wieś	Kosztowo	1422	Friedrichshöhe, Kr. Wirsitz	<i>Kosztowo</i>
41	Majątek	Rzenskowo	1422	Renshof	<i>Rzęskowo</i>
42	Folwark	Stanowisko	1422	Standhof	<i>Stanowisko</i>

Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
43	Wieś	Friedrichshorst	1422	Friedrichshorst, Kr. Wirsitz	<i>Żuławka</i>
44	Wieś	Glesno	1422	Glessen	<i>Glesno</i>
45	Folwark	Neu-Bielawy	1422	Bleichhof	<i>Bielawy Nowe</i>
46	Folwark	Glezczonek	1422	Glessen Vorwerk	<i>Glezczonek</i>
47	Wieś i kolonia	Grenzdorf	1344	Grenzdorf, Kr. Wirsitz	<i>Gliszcz</i>
48	Wieś	Groß-Dreidorf	1342	Großdreidorf	<i>Dźwierszno Wielkie</i>
49	Wieś	Groß-Elsingen	1340	Großelsingen	<i>Źlukomy</i>
50	Część miejscowości	Klein-Elsingen	1340	Kleinsingen	<i>Źlukomice</i>
51	Wieś	Groß-Tonin	1258	Großtonen	<i>Tonin</i>
52	Część miejscowości	Klein-Tonin	1259	Kleintonen	<i>Toninek</i>
53	Wieś	Groß-Wissek	1421	Großweißbeck	<i>Wysoka Wielka</i>
54	Wieś	Grünhausen	1343	Grünhausen, Kr. Wirsitz	<i>Ostrowo</i>
55	Leśnictwo	Güntergost	1256	Güntergost, Försterei	<i>Witrogoszcz</i>
56	Część miejscowości	Linki	1341	Linke	<i>Linki</i>
57	Majątek	Lobsonka	1256	Lobsing Gut	<i>Łobżonka</i>
58	Folwark	Lobsonka	1341	Lobsing	<i>Łobżonka</i>
59	Leśnictwo	Lobsonka	1341	Lobsing	<i>Łobżonka</i>
60	Leśnictwo	Stebenke	1256	Steben	<i>Stebionek</i>
61	Wieś	Jadwiga	1423	Hedwigswiesen	<i>Jadwiżyn</i>
62	Wieś	Heinrichsfelde	1421	Heinrichsfelde, Kr. Wirsitz	<i>Czajcze</i>
63	Majątek	Czajcze	1421	Heinrichsfelde	<i>Czajcze</i>
64	Wieś	Hermannsdorf	1423	Hermannsdorf, Kr. Wirsitz	<i>Radzicz</i>
65	Wieś	Herzfelde	1343	Herzfelde, Kr. Wirsitz	<i>Krukówko</i>

Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
66	Wieś	Trzeciewnica	1424	Hohenberg, Kr. Wirsitz	<i>Trzeciewnica</i>
67	Wieś	Hohenwald	1344	Hohenwalde, Kr. Wirsitz	<i>Drzewianowo</i>
68	Wieś	Johannisburg	1422	Johannisburg, Kr. Wirsitz	<i>Ruda</i>
69	Młyn	Ruda-Mühle	1423	Johannismühle	<i>Rudzki Młyn</i>
70	Wieś	Julienfelde	1421	Julienfelde, Kr. Wirsitz	<i>Mały Dólsk</i>
71	Wieś	Kaisersdorf	1421	Kaisersdorf, Kr. Wirsitz	<i>Młotkowo</i>
72	Wieś	Kaiserswalde	1421	Kaiserwalde, Kr. Wirsitz	<i>Grabionna</i>
73	Wieś	Carlsbach	1341	Karlsbach, Kr. Wirsitz	<i>Kościerzyn Wielki</i>
74	Wieś	Kazmierowo	1343	Kasdorf, Kr. Wirsitz	<i>Każmierzewo</i>
75	Młyn	Orle-Mühle	1343	Adlersmühle	<i>Orzelski Młyn</i>
76	Wieś	Kirchberg	1424	Kirchberg, Kr. Wirsitz	<i>Rozważyn</i>
77	Wieś	Klein-Dreidorf	1257	Kleindreidorf	<i>Dźwierszno Małe</i>
78	Wieś	Klein Wissek	1421	Kleinweißbeck	<i>Wysoka Mała</i>
79	Majątek	Klein Wissek	1421	Kleinweißbeck	<i>Wysoka Mała</i>
80	Wieś	Collin	1340	Kollin, Kr. Wirsitz	<i>Bądecz</i>
81	Majątek	Collin	1340	Kollin	<i>Bądecz</i>
82	Wieś	Königsdorf	1422	Königsdorf, Kr. Wirsitz	<i>Bąkowo Dolne</i>
83	Wieś	Konstantinowo	1422	Köstenhauand	<i>Konstantynowo</i>
84	Majątek	Dombke	1422	Domke	<i>Dąbki</i>
85	Folwark	Ostrowek	1423	Schönwerder	<i>Ostrówek</i>
86	Wieś	Kraczke	1423	Kratzke	<i>Kraczki</i>
87	Majątek	Kratschke	1423	Kratzke Gut	<i>Kraczki</i>

Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
88	Wieś i folwark	Kumau	1340	Kunau, Kr. Wirsitz	<i>Kunowo</i>
89	Wieś	Piesno	1341	Liedetal	<i>Piesna</i>
90	Część miejscowości	Freithal	1424	Freital	<i>Nowakówko</i>
91	Wieś	Lindenwald	1259	Lindenwald, Kr. Wirsitz	<i>Wąwelno</i>
92	Wieś i kolonia	Broniewo	1342	Mathildenmühle	<i>Broniewo</i>
93	Majątek	Broniewo	1342	Mathildenmühle	<i>Broniewo</i>
94	Wieś	Moschütz	1421	Moschütz, Kr. Wirsitz	<i>Mościska</i>
95	Wieś	Netzthal	1422	Netztal	<i>Osiek n. Notecią</i>
96	Wieś	Ostrowitz	1423	Osterhof	<i>Ostrowiec</i>
97	Wieś	Ruhden [Ruhden u. Deutsch- Ruhden]	1340	Ruhden, Kr. Wirsitz	<i>Rudna</i>
98	Część miejscowości	Deutsch-Ruhden	1421	Deutschrhuden	<i>Rudna</i> ⁴⁹
99	Część miejscowości	Neu-Ruhden	1421	Neuruhden	<i>Nowa Rudna</i>
100	Folwark	Josephinowo	1342	Josefinenhof	.
101	Wieś	Scherbin oder Szerbin	1341	Scherben	<i>Szczerbin</i>
102	Majątek	Scherbin oder Szerbin	1341	Scherben	<i>Szczerbin</i>
103	Wieś	Sadke	1423	Schloßberg, Kr. Wirsitz	<i>Sadki</i>
104	Majątek	Mrozowo	1423	Mörshof	<i>Mrozowo</i>
105	Leśnictwo	Dombrowa	1423	Niedereichwald	<i>Dąbrowa</i>
106	Część miejscowości	Slojek	1423	Schleikermühle	<i>Slojek</i>
107	Leśnictwo	Borek	1423	Waldhaus	<i>Borek</i>
108	Majątek	Samostrzel	1423	Walden	<i>Samostrzel</i>
109	Leśnictwo	Wybitowo	1423	Wiebeforst	.

⁴⁹ W 1943 r. pozycja 98 została wykreślona i włączona do pozycji 97 (*ibidem*).

Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
110	Wieś	Schönfelde	1341	Schönfelde, Kr. Wirsitz	<i>Kościeryn Mały</i>
111	Majątek	Schönhausen	– [1343]	Schönhausen, Kr. Wirsitz	<i>Mrocza</i>
112	Młyn	Chwalka Mühle	1343	Schwalmühle	<i>Chwalka</i>
113	Wieś	Schönrade [Schönrode]	1340 [1341]	Schönrade, Kr. Wirsitz	<i>Kruszki</i>
114	Część miejscowości	Marienthal	1341	Mariental	<i>Stembiska (?)</i>
115	Wieś	Schönsee	1421	Schönsee, Kr. Wirsitz	<i>Jeziorki Kosztowskie</i>
116	Wieś	Gromaden	1341	Schwabensee	<i>Gromadno</i>
117	Wieś	Seeburg	1422	Seeburg, Kr. Wirsitz	<i>Młotkówko</i>
118	Wieś	Seeheim	1421	Seeheim, Kr. Wirsitz	<i>Nieżychowo</i>
119	Folwark	Tomaszewo	1421	Tomshof	<i>Tomaszewo</i>
120	Folwark	Wymysłowo	1421	Wißlau	<i>Wymysłowo</i>
121	Wieś	Blugowo	1340	Seehof, Kr. Wirsitz	<i>Blugowo</i>
122	Wieś	Seethal	1342	Seetal, Kr. Wirsitz	<i>Jeziorki Zabartowskie</i>
123	Folwark	Podgorz	1342	Görshof	<i>Podgórz</i>
124	Folwark	Rajgrad	1342	Reirode	<i>Rajgród</i>
125	Wieś	Steinburg	1424	Steinburg, Kr. Wirsitz	<i>Paterek</i>
126	Wieś	Suchary	1424	Suchenheim	<i>Suchary</i>
127	Wieś i majątek	Topolla	1342	Töpel, Kr. Wirsitz	<i>Topola</i>
128	Młyn	Zawada	– [1342]	Töppelmühle	<i>Zawada</i>
129	Majątek	Witoslaw	1342	Veitshof	<i>Witosław</i>
130	Folwark	Witoslawek	1342	Veitshof Vorwerk	<i>Witosławek</i>
131	Klasztor	Gorka	1341	Klosterberg	<i>Górka Klasztorna</i>

Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
131	Majątek	Rathey	1341	Stirumshof	<i>Rataje</i>
132	Wieś	Grabau	1421	Waldgraben [Waldgrabau]	<i>Grabówno</i>
133	Leśnictwo	Grabau Försterei	– [1420]	Waldgraben Försterei [Waldgrabau- Försterei]	<i>Grabówno</i>
134	Wieś	Niezychowko	1421	Waldheim, Kr. Wirsitz	<i>Niezychówko</i>
135	Wieś	Waltershausen	1424	Waltershausen, Kr. Wirsitz	<i>Małocin</i>
136	Wieś i majątek	Wiele	1343	Weilensee	<i>Wiele</i>
137	Folwark	Orle	1343	Adlersgrund	<i>Orle</i>
138	Folwark	Orlinek	1343	Adlershof	<i>Orlinek</i>
139	Część miejscowości	Clarashöh	1343	Klarashöh	<i>Konstantowo</i>
140	Część miejscowości	Weißthurm	1343	Weißturm	<i>Białowieżyn</i>
141	Wieś	Weißenhöhe	1421/1501	Weißenhöhe, Kr. Wirsitz	<i>Białośliwie</i>
142	Część miejscowości	Flottwell Domäne	1421	Flottwell	<i>Białośliwice</i>
143	Część miejscowości	Widormühle	1501	Wiedermühle	<i>Wydor</i>
144	Wieś	Wertheim	1424	Wertheim, Kr. Wirsitz	<i>Karnowo</i>
145	Wieś	Wiesenthal	1258	Wiesental, Kr. Wirsitz	<i>Skoraczewo</i>
146	Wieś	Wilhelmsdorf	1424	Wilhelmsdorf, Kr. Wirsitz	<i>Polichno</i>
147	Wieś	Polichno Hauland	1424	Wilhelmshauland	<i>Polichnowo</i>
148	Majątek	Wirsitz Amt	– [1422]	Wirsitzamt	.
149	Wieś	Witzleben	1341	Witzleben, Kr. Wirsitz	<i>Liszkowo</i>
150	Leśnictwo	Klein Glienike	1342	Kleinglienike	.

Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
151	Wieś	Wolfshagen	1340 [1341]	Wolfshagen, Kr. Wirsitz	<i>Kijaszkowo</i>

Landkreis Zempelburg – powiat Sępólno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Część miejscowości (przy Sępólnie)	Schwieder	1167	Schwiede, Kr. Zempelburg [Schweide]	–
2	Wieś (przy Sępólnie)	Zempolnothal	–	Zempeltal	–
3	Miasto, majątek, młyn	Camin	1075	Kamin (Westpr.)	<i>Kamień Krajewski</i>
4	Dobro kościelne	Probstei Vorwerk	1074	Probsteivorwerk	<i>Probostwo</i>
B. Gminy					
5	Wieś	Zebartowo	– [1343]	Bartenau	–
6	Wieś	Damerau	1075	Dergdamerau	<i>Dąbrówka</i>
7	Wieś i majątek	Waldau	1168	Dorfwaldau	<i>Waldowo</i>
8	Część miejscowości	Topolla-Mühle	1076	Pappelmühle	–
9	Część miejscowości	Teklanowo	1168	Theklashof	<i>Teklanowo</i>
10	Wieś	Eichfelde	1168	Eichfelde, Kr. Zempelburg	<i>Dębiny</i>
11	Wieś	Dombrowo	1074	Eichsiedel	<i>Dąbrowa</i>
12	Leśnictwo	Cottashain	1074	Kottashain	.
13	Część miejscowości	Antoniewo	1074	Eichbuden	<i>Antoniewo</i>
14	Wieś	Groß Loßburg	1167	Großloßburg	<i>Włościbórz</i>
15	Wieś	Groß Lutau	1166	Großlutau	<i>Lutowo</i>
16	Wieś	Groß Zirkwitz	1075	Großzirkwitz	<i>Duża Cerkwica</i>

Landkreis Zempelburg – powiat Sępólno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
17	Wieś	Grünlinde	1258	Grünlinde, Kr. Zempelburg	<i>Zboże</i>
18	Wieś	Jastremken	1258	Habichtsmühle	<i>Jastrzębiec</i>
19	Wieś	Jasdrawo	1166	Hirschhagen	<i>Jazdrawo</i>
20	Wieś i majątek	Waldowke	1168	Hofwaldau	<i>Waldówko</i>
21	Majątek	Marienthal (Meyenthal)	1168	Maintal [Maiental]	<i>Olszewka</i>
22	Wieś	Hohenfelde	1258	Hohenfelde, Kr. Zempelburg	<i>Wysoka Krajeńska</i>
23	Wieś i majątek	Rogalin	1258	Hornbergen	<i>Rogalin</i>
24	Część miejscowości	Dembowitz	1259	Dreieichen	<i>Dębowiec</i>
25	Wieś i majątek	Salesch	1073 [1075]	Hüllerbruch	<i>Zalesie</i>
26	Majątek	Skarpi	1075	Scharfenhof	<i>Skarpa</i>
27	Wieś	Illowo	1166	Ihlau	<i>Howo</i>
28	Leśnictwo	Heinrichswalde	1166	Reinhardswalde	<i>Zaleśniak</i>
29	Wieś	Klein Wisniewke	1166	Kirschhöhe	<i>Wiśniewka</i>
30	Wieś	Groß Wisniewke	1166	Kirschwiesen	<i>Wiśniewa</i>
31	Część miejscowości	Sossnowitz	1166	Schabernack	<i>Sosnowiec</i>
32	Wieś	Klein-Loßburg	1167	Kleinloßburg	<i>Włóściborek</i>
33	Wieś i młyn	Klein Lutau	1166	Kleinlutau	<i>Lutówko</i>
34	Wieś	Klein Wöllwitz	1258	Kleinwöllwitz	<i>Wielowiczek</i>
35	Wieś	Klein Zirkwitz	1075	Kleinzirkwitz	<i>Mała Cerkwica</i>
36	Wieś	Alt Lubcza u. Neu Lubcza	1256 [1257]	Luppsee	<i>Lubcza Stara i Lubcza</i>
37	Wieś	Nichors	1167	Neuhorst	<i>Niechorz</i>
38	Wieś	Obendorf	1168	Obendorf (Westpr.)	<i>Obodowo</i>
39	Młyn	Ciossek	1168	Kosemühl	<i>Ciosek</i>
40	Wieś	Obkas	1075	Oberwalden	<i>Obkas</i>
41	Wieś	Pempersin	1258	Pempers	<i>Pęperzyn</i>

Landkreis Zempelburg – powiat Sępólno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
42	Wieś	Petznick [Petznik]	1167	Petznick, Kr. Zempelburg	<i>Piaseczno</i>
43	Wieś	Plötzig	1075/1166 [1075/1167]	Plötzig, Kr. Zempelburg	<i>Płocisz</i>
44	Cegielnia	Zaremba	1075	Rodenbruch	<i>Zaręba</i>
45	Wieś	Runowo und Augustowo	1257	Ruhnau bei Vandsburg	<i>Runowo i Augustowo</i>
46	Folwark	Johannesthal	1257	Johannistal	–
47	Wieś i majątek	Sossnow	1259	Sassenau	<i>Sośno</i>
48	Majątek	Grünthal	1168	Grüntal	<i>Zielony Dwór</i>
49	Wieś	Schmilowo	1258	Schmelwiese	<i>Śmiłowo</i>
50	Młyn	Alte Mühle	– [1257]	Altemühle	<i>Więcborski Starymłyn</i>
51	Wieś i majątek	Schönhorst	1167	Schönhorst, Kr. Zempelburg	<i>Sikorz</i>
52	Wieś	Schönwalde	1167/1258	Schönwalde, Kr. Zempelburg	<i>Szynwald</i>
53	Wieś	Sittnowo	1258	Schüttenau	<i>Sitno</i>
54	Wieś	Seefelde	1257	Seefelde, Kr. Zempelburg	<i>Zakrzewska Osada</i>
55	Część miejscowości	Lukowo	1267 [1257]	Siebensee	<i>Łukowo</i>
56	Wieś	Seemark	1257	Seemark, Kr. Zempelburg	<i>Zakrzewek</i>
57	Część miejscowości	Tobolke	1257	Langereihe	<i>Tobola</i>
58	Wieś, borostwo i folwark	Neuhof	1257	Waldneuhof	<i>Nowy Dwór</i>
59	Wieś	Radonsk	1166	Waldraden	<i>Radońsk</i>
60	Wieś	Waldungen	1257	Waldungen (Westpr.)	<i>Borzyszkowo</i>
61	Wieś i majątek	Kamierowo	1167	Wallbusch	<i>Komierowo</i>
62	Folwark	Kamierowske	1167	Kleinwallbusch	<i>Komierówko</i>
63	Wieś i majątek	Sypniewo und Wimislowo	1256	Wilckenwalde	<i>Sypniewo i Wymysłowo</i>

Landkreis Zempelburg – powiat Sępólno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
64	Wieś	Groß Wöllwitz	1258	Wöllwitz	<i>Wielowice</i>
65	Wieś	Wordel	1075	Wordel, Kr. Zempelburg	<i>Orzelek</i>
66	Wieś i majątek	Wilkowo	1168	Wulfsiedel	<i>Wilkowo</i>
67	Majątek	Zahn	1167	Zahn, Kr. Zempelburg	<i>Trzciany</i>
68	Wieś i majątek	Zempelkowo	1167	Zempelfeld	<i>Przepalkowo</i>
69	Majątek	Borowke	1167	Burau, Kr. Zempelburg	<i>Borówki</i>

Regierungsbezirk Marienwerder – rejencja kwidzyńska⁵⁰

Kreis Briesen – powiat Wąbrzeźno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Briesen	1351	Briesen (Westpr.)	<i>Wąbrzeźno</i>
2	Część miejscowości	Antoniewo	1433	Tönshof	<i>Antoniewo</i>
3	Miasto	Schönsee	1832 [1432]	Schönsee, Kr. Briesen	<i>Kowalewo Pomorskie</i>
4	Wybudowanie	Borek	1832 [1432]	Borg	<i>Borek</i>
B. Gminy					
5	Wieś	Wielkalonka	1432	Altlanke	<i>Wielka Łąka</i>
6	Majątek	Elzanowo	1432	Elzenau	<i>Elzanowo</i>
7	Część majątku	Josephat	1434 [1432]	Josten	<i>Józefat</i>
8	Część miejscowości	Krupka-Mühle	1431	Kroppmühle	<i>Krupka (Młyn)</i>

⁵⁰ Tak jak w przypadku rejencji gdańskiej i bydgoskiej wszelkie ingerencje w nazwę lub status poszczególnych miejscowości wprowadzony w 1943 r. zostały zaznaczone w tabelach w formie zapisu w nawiasie kwadratowym. Pozostałe zmiany ujęto w formie przypisu do tabeli. Podczas tłumaczenia poszczególnych nazw na język polski korzystałem – oprócz źródeł i literatury z dziedziny toponimii – z następujących stron internetowych zob. s. 38, przyp. 1.

Kreis Briesen – powiat Wąbrzeźno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
9	Działka przy młynie	Strußmühle	1431	Straußmühle	<i>Struś</i>
10	Wieś	Arnoldsdorf	1266	Arnoldsdorf, Kr. Briesen	<i>Jarantowice</i>
11	Majątek	Buk	1266	Buck	<i>Buk</i>
12	Część miejscowości	Prussy	1266	Prussen	<i>Prusy</i>
13	Wieś	Bahrendorf	1352	Bahrendorf, Kr. Briesen	<i>Niedźwiedź</i>
14	Wybudowanie	Rutkowisna	1352	Behrenhof	<i>Rutkowizna</i>
15	Część miejscowości	Folengi	1352	Folling	<i>Folęgi</i>
16	Wybudowanie	Wimislonka	1352	Wimislanke	<i>Wymysłanka</i>
17	Wieś	Bergwalde	1266	Bergwalde, Kr. Briesen	<i>Stanisławki</i>
18	Część miejscowości	Altgappa	1266	Altgöppen	<i>Gapa</i>
19	Wieś	Bielsk	1432	Bülz	<i>Bielsk</i>
20	Część miejscowości	Bielskevbuden	1432	Bülzerbuden	<i>Bielskie Budy</i>
21	Wybudowanie	Kossowken	1266	Koßken	<i>Kosówka</i>
22	Wieś	Elgischewo	1512	Elgers	<i>Elgiszewo</i>
23	Część miejscowości	Kaldunek	1512	Kalden	<i>Kaldunek</i>
24	Zagroda	Lenga	1512	Lengen	<i>Lęga</i>
25	Wybudowanie	Tobulka	1512	Töbeln	<i>Tobólka</i>
26	Wybudowanie	Topieletz	1512	Töpplitz	<i>Topielec</i>
27	Wieś	Sokoligora	1432 [1433]	Falkenhöhe	<i>Sokolagóra</i>
28	Część miejscowości	Obitzkau	1433	Obitz	<i>Owieczkowo</i>
29	Wieś	Fronau	1266	Fronau, Kr. Briesen	<i>Wronie</i>
30	Część miejscowości	Pulko	1266	Pölchen	<i>Pólko</i>

Kreis Briesen – powiat Wąbrzeźno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
31	Część miejscowości	Cyberg	1351	Sagensberg	<i>Cymbark</i>
32	Leśnictwo	Biberthal	1433	Bibertal	<i>Bobrowisko</i>
33	Wieś	Mockenwald	1352	Schloß Golau	<i>Golub Zamek</i> ⁵¹
34	Część miejscowości	Augustowo	1433	Aushof	<i>Augustowo</i>
35	Część miejscowości	Krowzno	1433	Krusen	<i>Krażno</i>
36	Część miejscowości	Pasieka	1433	Weiselhof	<i>Pasieka</i>
37	Wieś	Gr. Pulkowo	1352	Großpolkau	<i>Wielkie Pulkowo</i>
38	Wieś	Groß-Reichenau	1431	Großreichenau	<i>Wielkie Rychnowo</i>
39	Majątek	Gajewo	1432	Geien	<i>Gajewo</i>
40	Ziemie przyparafialne	Gappa	1432	Göppen	<i>Gapa</i>
41	Wieś	Zaskotsch	1267	Gutsassen	<i>Zaskocz</i>
42	Wieś	Heinrichsberg	1432	Heinrichsberg, Kr. Briesen	<i>Lipienica</i>
43	Wieś	Hochdorf	1350	Hochdorf, Kr. Briesen	<i>Ostrowo</i>
44	Część miejscowości	Orlowo	1350	Arnau	<i>Orłowo</i>
45	Część miejscowości	Neufasserei Mlewitz	1431	Neuleben	<i>Mlewiec</i>
46	Wieś	Hohenkirch	1262 [1267]	Hohenkirch, Kr. Briesen	<i>Książki</i>
47	Młyn	Kollat	1434	Klattmühle	<i>Kołat</i>
48	Nadleśnictwo	Sortyka	1433	Surteig	<i>Sortyka</i>
49	Leśnictwo	Tokaren	1433	Tockern	<i>Tokary</i>
50	Majątek	Josephat	1434	Ulenkrug	<i>Józefat</i>
51	Wieś	Kelpin	1432	Kelp	<i>Kielpin</i>

⁵¹ W 1943 r. pozycja 33 została wykreślona z wykazu (BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 6 III 1943 r., nr 11, k. 116).

Kreis Briesen – powiat Wąbrzeźno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
52	Wieś	Kieslingswalde	1267	Kieslingswalde, Kr. Briesen	<i>Łopatki</i>
53	Część miejscowości	Groß-Budzek	1266	Buddenfeld	<i>Buczek</i>
54	Część miejscowości	Deutsch- Lopatken	1267	Schaufelsdorf	<i>Łopatki Niemieckie</i>
55	Wieś	Klein-Brudzaw	1267	Kleinbrusau	<i>Brudzawki</i>
56	Wieś	Colmansfeld	1432	Kolmannsfeld	<i>Chelmonie</i>
57	Wieś	Königlich- Neudorf	1266	Königsneudorf	<i>Nowa Wieś Królewska</i>
58	Wieś	Labenz	1351	Labens, Kr. Briesen	<i>Łabędź</i>
59	Majątek	Nielup	– [1351]	Nielshuben	<i>Nielub</i>
60	Wieś	Mlewo	1351 [1431]	Leben	<i>Mlewo</i>
61	Wieś	Lindhof	1433	Lindhof, Kr. Briesen	<i>Lipnica</i>
62	Część miejscowości	Lipnitz	1433	Lindhof, Kr. Briesen	<i>Lipnica</i>
63	Leśniczówka, część miejscowości	Baranitz	1433	Bahrens	<i>Przeszkoda (Leśniczówka Przeszkoda)</i>
64	Wieś	Lissau	1433	Lissauhöhe	<i>Lisewo</i>
65	Część miejscowości	Lissewo	1433	Lissaufließ	<i>Lisewo (Majątek)</i>
66	Część miejscowości	Lissewo-Mühle	1433	Lissaumühle	<i>Lisewski Młyn</i>
67	Wieś	Lobedau	1352	Lobedau, Kr. Briesen	<i>Łobdowo</i>
68	Majątek	Felixowo	1352	Glückshof	<i>Feliksowo</i>
69	Wieś	Mgowo	1266	Logendorf	<i>Mgowo</i>
70	Wieś	Mischlewitz	1351	Michelsfeld	<i>Myśliwiec</i>
71	Wieś	Mittwalde	1352	Mittwalde, Kr. Briesen	<i>Jaworze</i>
72	Wieś	Neudorf	1433	Neudorf, Kr. Briesen	<i>Nowa Wieś</i>

Kreis Briesen – powiat Wąbrzeźno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
73	Majątek	Zawad(da)	1433	Hinterweide	<i>Zawada</i>
74	Część miejscowości	Gritta, Kalitta, Mokrylass	1433	Klette	<i>Gryta, Kalita, Mokry Las</i>
75	Część miejscowości	Przeskodka	1433	Lohrbach	<i>Przeszkoda</i>
76	Wieś	Nußdorf	1351	Nußdorf, Kr. Briesen	<i>Orzechówko</i>
77	Wieś	Groß Orsichau	1350	Nußfeld	<i>Orzechowo</i>
78	Część miejscowości	Napole	1432	Nappeln	<i>Napole</i>
79	Wieś	Pluskowenz	1432	Pflugsdorf, Kr. Briesen	<i>Pluskowęsy</i>
80	Część miejscowości	Za-Pluskowenz	1432	Pflugshof	<i>Podpluskowęsy</i>
81	Wieś	Pliwatzewo	1351	Plüschau	<i>Pływaczewo</i>
82	Wieś	Polkau	1352	Polkau, Kr. Briesen	<i>Małe Pulkowo</i>
83	Wybudowanie	Angelin	1352	Angeln	<i>Anielewo</i>
84	Wieś	Preußisch-Lanke	1512	Preußischlanke	<i>Pruska Łąka</i>
85	Wieś	Piontkowo	1432	Püntkau	<i>Piątkowo</i>
86	Część miejscowości	Dylewo	1433	Dolen	<i>Dylewo</i>
87	Wieś	Groß-Radowisk	1351	Reddewisch	<i>Wielkie Radowiska</i>
88	Część miejscowości	Za-Radowisk	1351	Hinterreddewisch	<i>Zaradowiska</i>
89	Wieś	Rehfelde	1351	Rehfelde, Kr. Briesen	<i>Małe Radowiska</i>
90	Wieś	Rheinsberg	1350	Rheinsberg, Kr. Briesen	<i>Ryńsk</i>
91	Wieś	Richnau	1431	Richnau, Kr. Briesen	<i>Rychnowo</i>
92	Część miejscowości	Borowno	1431	Borne	<i>Borówno</i>
93	Wieś	Skemsk	1432	Schems	<i>Skępsk</i>
94	Majątek	Sluchay	1433	Schluchten	<i>Śluchaj</i>

Kreis Briesen – powiat Wąbrzeźno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
95	Wieś	Schönfließ	1351	Schönfließ, Kr. Briesen	<i>Przydwórz</i>
96	Część miejscowości	Michalken	1351	Micheln	<i>Michalki</i>
97	Wieś	Seeheim	1352	Seeheim, Kr. Briesen	<i>Osieczek</i>
98	Część miejscowości	Piwnitz	1267/1352	Pfintz	<i>Piwnice</i>
99	Wieś	Sittno	1266	Sitten (Westpr.)	<i>Sitno</i>
100	Część miejscowości	Königl. Roßgarten	1351	Königlichroßgart	<i>Rozgart</i>
101	Majątek	Rosenthal	1351	Rosental	<i>Rożental</i>
102	Majątek	Cholewitz	1265 [1350]	Kollwitz	<i>Czaple</i>
103	Część miejscowości	Klein-Czappeln	1265	Schappen	<i>Czapelki</i>
104	Majątek	Groß-Wallisch	1351	Wallisch	<i>Wałycz</i>
105	Część miejscowości	Klein-Wallisch	1351	Kleinwallisch	<i>Wałyczek</i>
106	Wieś	Wangerin	1350	Wangerin, Kr. Briesen	<i>Węgorzyn</i>
107	Wieś	Wittenburg	1352	Wittenburg, Kr. Briesen	<i>Dębowa Łąka</i>
108	Część miejscowości	Za-Zielen	1432	Zielenfelde	<i>Zazieleń</i>
109	[Wieś]	[Trzianno]	[1351]	[Tenden]	<i>Trzciano</i> ⁵²

Landkreis Graudenz – powiat wiejski Grudziądz					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Lessen und Wygannowo	1084	Lessen, Kr. Graudenz	<i>Łasin</i>

⁵² Pozycja 109 została dodana do wykazu w 1943 r. (*ibidem*).

Landkreis Graudenz – powiat wiejski Grudziądz					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
2	Dobro przykościelne (do Radzynie)	Wymislowo	1266	Wilmesau	<i>Wymysłowo (Fijewo pod Radzyniem)</i>
B. Gminy					
1	Wieś	Adamsdorf	1174	Adamsdorf, Kr. Graudenz	<i>Mały Rudnik</i>
2	Majątek, młyn	Adlig-Neumühl	1176	Adlignemühl	<i>Nowy Młyn Szlachecki</i>
3	Majątek	Annaberg	1175	Annaberg, Kr. Graudenz	<i>Annowo</i>
4	Wieś	Alt-Blumenau	1084	Altblumenau	<i>Stare Błonowo</i>
5	Wieś	Pastwisko	1174	Altweide	<i>Pastwisko</i>
6	Wieś	Bliesen	1267	Bliesen, Kr. Graudenz	<i>Blizno</i>
7	Osiedle	Blysinken	1267	Kleinbliesen	<i>Blizienko</i>
8	Gmina	Bogdanken	1176	Bogensdorf	<i>Bogdanki</i>
9	Wieś, stacja kolejowa	Boguschau und Adlig Dombrowken	1176	Boguschau	<i>Boguszewo i Dąbrówka Szlachecka</i>
10	Wieś	Braunsfelde	1267	Braunsfelde, Kr. Graudenz	<i>Polskie Łopatki</i>
11	Wieś	Buden und Gappa	1083	Buden	<i>Budy i Gapa</i>
12	Wieś	Bukowitz und Buczek	1084	Bukowitz, Kr. Graudenz	<i>Bukowiec i Buczek</i>
13	Majątek	Burg Belchau	1083	Burgbelchau	<i>Białochowo</i>
14	Folwark	Malinkowo	1083	Mallinghof	<i>Malankowo</i>
15	Majątek, stacja kolejowa, folwark	Debenz u. Niederbogacz	1265/6	Debenz	<i>Dębiniec i Bogacz</i>
16	Majątek	Viktorowo	1175	Viktorsfelde	<i>Wiktorowo</i>
17	Domena, osada	Skurjew	1083	Dobberstädt	<i>Skurgwy</i>
18	Wieś, stacja kolejowa	Fürstenuau	1176	Fürstenuau, Kr. Graudenz	<i>Bursztynowo</i>
19	Osada	Bialoblott	1267	Bewelau	<i>Białobloty</i>
20	Osada	Powiatek	–	Powitten	<i>Powiatek</i>

Landkreis Graudenz – powiat wiejski Grudziądz					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
21	Wieś	Grutta	1175	Frankenhain	<i>Gruta</i>
22	Wieś	Swada-Wolla (Zawda)	1176 [1085]	Freisauden	<i>Zawadzka Wola</i>
23	Domena	Gawlonitz	1266	Gabelndorf	<i>Gawłowice</i>
24	Wieś	Grabowitz	1175	Grabenau, Kr. Graudenz	<i>Grabowiec</i>
25	Wieś	Groß-Leistenau	1176	Großleistenau	<i>Lisnowo</i>
26	Osada	Carlishof	1177	Karlishof	<i>Karolewo</i>
27	Wieś	Klein-Leistenau	1176	Kleinleistenau	<i>Lisnówko</i>
28	Leśnictwo	Ossa-Neusaß	1177	Ossensaß	<i>Lisnowo</i>
29	Wieś osadnicza	Groß- Partenschin, Louisenhof, Babken, Kowalleck	1177	Großpartenschin	<i>Partęczyny, Małe Partęczyny, Babki, Kowaliki</i>
30	Domena, Wieś	Adlig u. Königl- Schönau	1084	Großschönau, Kr. Graudenz	<i>Szonowo Szlacheckie i Szonowo Królewskie</i>
31	Wieś, stacja kolejowa, osada, leśnictwo	Groß- Schönbrück und Wroblewo	1084	Großschönbrück, Kr. Graudenz	<i>Szembruk i Wróblewo</i>
32	Zagroda	Theerbuden	1084	Teerbuden	<i>Smolne Budy</i>
33	Wieś	Groß- Schönwalde	1084	Großschönwalde	<i>Szynwald</i>
34	Osada	Klein- Schönwalde	1084	Kleinschönwalde	<i>Szynwaldzik</i>
35	Domena	Groß-Tarpen	1174	Großtarpen	<i>Wielkie Tarpno</i>
36	Folwark	Vorwerk Tarpen	– [1174]	Tarpen Vorwerk	<i>Tarpno (Folwark)</i>
37	Majątek	Groß-Thiemau	1085	Großthiemau	<i>Wielka Tymawa</i>
38	Osada	Klein-Thiemau	–	Kleinthiemau	<i>Mała Tymawa</i> ⁵³
39	Wieś, leśnictwo	Groß-Wolz	1082	Großwolz	<i>Wielki Welcz</i>
40	Wieś	Klein-Wolz	986	Kleinwolz	<i>Mały Welcz</i>

⁵³ W 1943 r. pozycja 40 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Landkreis Graudenz – powiat wiejski Grudziądz					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
40	Nadleśnictwo	Jammi	1083	Gruben, Kr. Graudenz	<i>Jamy</i>
41	Wieś	Hannowo	1174	Hannenwalde	<i>Hanowo</i>
42	Młyn	Mühle Daschkowo	1174	Daschkaumühle	<i>Daszkowski Młyn</i>
43	Wieś	Jankowitz	1084	Hansdorf, Kr. Graudenz	<i>Jankowice</i>
44	Majątek	Hansfelde	1176	Hansfelde, Kr. Graudenz	<i>Jasiewo</i>
45	Wieś	Waldowken	1085	Henningsdorf	<i>Waldówko</i>
46	Wieś	Hutta	1085	Hütten, Kr. Graudenz	<i>Huta Strzelce</i>
47	Wieś, majątek	Klein-Ellernitz	1175	Kleinellernitz	<i>Małe Lniska</i>
48	Wieś, stacja kolejowa	Klein- Schönbrück	1084	Kleinschönbrück	<i>Szembruczek</i>
49	Wieś	Biallek	1084	Biehleck	<i>Bialek</i>
50	Wieś	Klodtken Dorf	1083	Klodtken	<i>Kłódka</i>
51	Młyn	Klodtken Mühle	1083	Klodtkenmühle	<i>Kłódka-Młyn</i>
52	Majątek	Lissakowo	1083	Leisack	<i>Łysakowo</i>
53	Folwark	Clarenau	1084	Klarenau	–
54	Wieś	Königl. Dombrowken	1175	Königsdamerau	<i>Dąbrówka Królewska</i>
55	Wieś	Königl. Lindenau	1176	Königslinde, Kr. Graudenz	<i>Linowo Królewskie</i>
56	Wieś	Königl. Neuhof	1175	Königsneuhof	<i>Nowy Dwór Królewski⁵⁴</i>
57	Wieś	Conradsfelde	1174	Konradsfelde, Kr. Graudenz	<i>Linarczyk</i>
58	Wieś	Koslowo	1085	Koseln	<i>Kozłowo</i>
59	Wieś	Kittnowko	1176	Küntenau	<i>Kitnówko</i>
60	Majątek, stacja kolejowa	Lindenau	1176	Lindenau, Kr. Graudenz	<i>Linowo</i>
61	Wieś	Lindenthal	1266	Lindental, Kr. Graudenz	<i>Gołębiewo</i>

⁵⁴ W 1943 r. pozycja 59 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Landkreis Graudenz – powiat wiejski Grudziądz					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
62	Majątek	Ludwigsort	1084	Ludwigsort, Kr. Graudenz	<i>Ludwichowo</i>
63	Majątek, młyn	Marusch	1174	Mariemühle	<i>Marusza</i>
64	Majątek, stacja kolejowa, cukrownia	Melno	1175	Melden	<i>Melno</i>
65	Majątek	Frankenhayn	1175	Frankenhain	<i>Gruta</i>
66	Wieś	Mockrau	1082	Mockrau, Kr. Graudenz	<i>Mokre</i>
67	Zajazd	Ossakrug	– [1082]	Ossenkrug	<i>Oska Karczma</i>
68	Wieś	Sarosle	1083	Moorgrund	<i>Zarośle</i>
69	Wieś	Neu-Blumenau	1084	Neublumenau	<i>Nowe Błonowo</i>
70	Wieś	Neubrück und Lipowitz	1083	Neubrück, Kr. Graudenz	<i>Nowe Mosty i Lipowiec</i>
71	Osada	Friedenthal	1084	Friedental	<i>Kolonia Nowych Mostów</i>
72	Wieś	Neudorf	1082	Neudorf, Kr. Graudenz	<i>Nowa Wieś</i>
73	Część miejscowości	Großnogath und Bozepole [Nogath und Bozepole]	1084	Großnogath [Nogath]	<i>Nogat i Bozepole</i>
74	Osada	Klein-Nogath	1084	Kleinnogath	<i>Nogacik⁵⁵</i>
75	Wieś	Okonin	1175	Ockonin [Ockenin]	<i>Okonin</i>
76	Majątek	Orle und Karasseck	1175	Orle	<i>Orle i Karasiek</i>
77	Majątek	Ossowken	1177	Ostenhof	<i>Osówko</i>
78	Domena	Prenzlawitz	1176	Panzersdorf	<i>Przesławice</i>
79	Domena	Rheden [Rehden]	1266	Rheden Domäne [Rehden Domäne]	<i>Radzyń</i>
80	Wieś	Rosenthal	1266	Rosental	<i>Rożental</i>

⁵⁵ W 1943 r. pozycja 77 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Landkreis Graudenz – powiat wiejski Grudziądz					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
81	Wieś	Rheden Dorf u. Schön- walizna [Rehden u. Schönwalizna]	1266	Rheden Dorf [Rehden Dorf]	<i>Radzyń Wieś</i>
82	Majątek	Hansguth	1266	Hansgut	<i>Folwark pod Radzynem</i>
83	Wieś	Richnowo	1176	Richenau, Kr. Graudenz	<i>Rychnowo</i>
84	Wieś	Adlig u. Königlich Rehwalde	1267	Rehwalde, Kr. Graudenz	<i>Rywałd Szlachecki i Rywałd Królewski</i>
85	Wieś	Rittershausen und Szczepanken- Platowo	1084	Rittershausen, Kr. Graudenz	<i>Szczepanki i Małe Szczepanki</i>
86	Wieś, stacja kolejowa	Dorf Roggenhausen, Nieziała, Przidatken, Piontek	1083	Roggenhausen Dorf	<i>Rogóżno, Przypadki, Piątek</i>
87	Osada	Prenczawa	1083	Rotwasser	<i>Pręczawa</i>
88	Domena	Schloß Roggenhausen und Vorschloß Roggenhausen	1083	Roggenhausen- Schloß	<i>Rogóżno Zamek i Przedzamcze Rogóżno</i>
89	Wieś	Rudnick	1174	Rudorf	<i>Rudnik</i>
90	Majątek	Sallno	1175	Sallnau	<i>Salno</i>
91	Wieś	Piasken	1174	Sandfelde	<i>Piaski</i>
92	Domena, stacja kolejowa	Sawdin	1084	Sauden	<i>Zawda</i>
93	Majątek, stacja kolejowa, osada	Scharnhorst	1176	Scharnhorst, Kr. Graudenz	<i>Szarnoś</i>
94	Wieś	Skarschewo	1175	Schassau	<i>Skarszewy</i>
95	Wieś	Czeplinken	1266	Schippelsdorf	<i>Szczuplinki</i>
96	Wieś	Schöntal	1083	Schöntal, Kr. Graudenz	<i>Dusocin</i>

Landkreis Graudenz – powiat wiejski Grudziądz					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
97	Majątek, wieś	Schwenten	1085	Schwenten, Kr. Graudenz	<i>Święte</i>
98	Wieś, młyn	Dorf Schwetz	1176	Schwetz, Kr. Graudenz	<i>Świecie nad Osą</i>
99	Domena	Seehausen	1175	Seehausen, Kr. Graudenz	<i>Szumilowo</i>
100	Wieś	Sollnowo [Sellnowo]	1266	Silnau	<i>Zielnowo</i>
101	Wieś	Slupp Dorf	1176	Starkenber, Kr. Graudenz	<i>Slup</i>
102	Młyn	Mühle Slupp	– [1176]	Starkenber Mühle	<i>Slupski Młyn</i>
103	Folwark	Maronowo	– [1176]	Starkenber Vorwerk	<i>Maronowo</i>
104	Wieś	Stanislawo und Wygoda	1175	Stenzelber	<i>Stanisławowo i Wygoda</i>
105	Wieś	Kgl. Pientken	1174	Stubbenort	<i>Pieńki Królewskie</i>
106	Wieś	Gr. Kabilunken u. Borowo	1174	Stutwiesen	<i>Kobylanka i Borowo</i>
107	Wieś	Nonnen- Kabilunken	1174	Kleinstutwiesen	<i>Kobylanka Panieńska</i>
108	Domena, osada	Taubendorf	1175	Taubendorf, Kr. Graudenz	<i>Gołębiewko</i>
109	Karczma	Nitzponie	1175	Koboldschenke	<i>Nicponia</i>
110	Wieś	Tursnitz und Skrobak	1174	Tursnitz	<i>Turznice i Skrobak</i>
111	Osada	Breczyn	1265	Lehmber	<i>Brzeziny Kolonja</i>
112	Wieś	Voßwinkel	1083	Voßwinkel, Kr. Graudenz	<i>Lisie Kąty</i>
113	Wieś	Walddorf	1082	Walddorf, Kr. Graudenz	<i>Leśniewo</i>
114	Wieś	Deutsch- Wangerau, Polnisch- Wangerau u. Czemiak	1174	Wangerau	<i>Węgrowo Niemieckie, Węgrowo Polskie i Ciemiak</i>

Landkreis Graudenz – powiat wiejski Grudziądz					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
115	Majątek	Gr. Ellernitz	1175	Großellernitz	<i>Wielkie Lniska</i>
116	Wieś	Weißhof	1265	Weißhof, Kr. Graudenz	<i>Białe Dwór</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Löbau	1088	Löbau (Westpr.)	<i>Lubawa</i>
2	Miasto	Neumark	1179	Neumark (Westpr.)	<i>Nowe Miasto Lubawskie</i>
3	Grupa zagród	Städt. Lonk	1179	Kleinlanken	<i>Nowe Miasto Lubawskie – Łąki</i>
B. Gminy					
4	Wieś	Bielitz	1178	Bielitz, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Bielice</i>
5	Grupa zagród	Raczek	1088	Rasen	<i>Raczek</i>
6	Wieś	Bratuschewo	1270	Bratisdorf	<i>Bratuszewo</i>
7	Grupa zagród	Kaczek	1179	Entenmühle	<i>Kaczek</i>
8	Grupa zagród	Königlich-Lonk	1179	Großlanken	<i>Łąki Bratiańskie</i>
9	Wieś	Deutsch Brzozie	1270	Brosen	<i>Brzozie Lubawskie</i>
10	Wieś	Eichwalde	1272	Eichwalde, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Dębień</i>
11	Wieś	Lekarth	1178	Erhardsdorf	<i>Lekarty</i>
12	Zagroda	Jesiorken	1178	Torfhof	<i>Jeziorki</i>
13	Wieś	Grischlin	1087	Escherlin	<i>Gryźliny</i>
14	Wieś	Fiewo	1180	Fienau	<i>Fijewo</i>
15	Wieś	Fittowo	1086	Fitte	<i>Fitowo</i>
16	Wieś	Grabau	1088	Grabau, Kr. Neumark	<i>Grabowo</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie

Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
17	Wieś	Grodziczno	1180	Grodden	<i>Grodziczno</i>
18	Wieś	Gronowo	1272	Grönau	<i>Gronowo</i>
19	Wieś	Grondy	1272	Grondisch	<i>Grądy</i>
20	Wieś	Groß-Ballowken	1178	Großballen	<i>Wielkie Bałówki</i>
21	Grupa zagród	Klein-Ossowken	1178	Kleinossenau	<i>Małe Osówka</i>
22	Grupa zagród	Groß-Ossowken	1178	Ossenau	<i>Wielkie Osówka</i>
23	Wieś	Groß-Görlitz	992	Großgörlitz	<i>Gierłoż Polska</i>
24	Wieś	Lonkorsz	1178	Großlinker	<i>Łąkorz</i>
25	Leśnictwo	Lonkorsz- Försterei	1178	Großlinker Försterei	<i>Łąkorz</i>
26	Grupa zagród	Gay	1178	Hein	<i>Gaj</i>
27	Majątek	Lonkorrek	1178	Kleinlinker	<i>Łąkorek</i>
28	Grupa zagród	Kopania	1178	Koppen	<i>Kopaniarze</i>
29	Zagroda	Mrowisko	1177	Linkerhof	<i>Mrowisko</i>
30	Grupa zagród	Königl. Iwanken	1178	Neuhensken	<i>Iwanki Królewskie</i>
31	Zagroda	Bialla	1178	Weißwalde	<i>Biała</i>
32	Wieś	Groß-Lobenstein	1089	Großlobenstein	<i>Lubstyn</i>
33	Grupa zagród	Pientken	1089	Hackenhof	<i>Piętki</i>
34	Majątek	Klein-Lobenstein	1080 [1089]	Kleinlobenstein	<i>Lubstynek</i>
35	Zagroda	Stegna	1089	Steg	<i>Stegna</i>
36	Wieś	Zlottowo	1088	Güldenbach	<i>Złotowo</i>
37	Wieś	Guttowo	1181	Gutau	<i>Gutowo</i>
38	Wieś	Hartowitz	1272	Hartwitz	<i>Hartowiec</i>
39	Majątek	Hartowitz Gut	1272	Hartwitz Gut	<i>Hartowiec Folwark</i>
40	Majątek	Truszczyn	1181	Heikenwalde	<i>Truszczyny</i>
41	Wieś	Mroczenko	1271	Jungmoschen	<i>Mroczenko</i>
42	Wieś	Kasanitz [Kazanitz]	1088	Kasenitz	<i>Kazanice</i>
43	Wieś	Dembno	1270	Demnau	<i>Dębno</i>
44	Wieś	Ellisthal	1179	Ellistal	<i>Taborowizna</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
45	Wieś	Kamionken	1179	Kemmen, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Kamionka</i>
46	Wieś	Kleinballowken	1178 [1179]	Kleinballen	<i>Małe Bałówki</i>
47	Kaplica	Wardengowko	1177	Kleinwarden	<i>Wardęgowko</i>
48	Grupa zagród	Mirakowo	1177	Mirkenhof	<i>Mirakowo</i>
49	Grupa zagród	Mnich	1177	Mönken	<i>Mnich</i>
50	Grupa zagród	Ossa	1085, 1086, 1177/78 [1177]	Rehwinkel	<i>Osa</i>
51	Wieś	Kielpin	1271	Kölpen	<i>Kielpiny</i>
52	Wieś	Kopaniarze	1272	Koppenau	<i>Kopaniarze</i>
53	Grupa zagród	Grabacz	1272	Grabern	<i>Grabacz</i>
54	Leśnictwo	Kielpin Först.	1271 [1272]	Kölpen Försterei	<i>Kłodzina</i>
55	Nadleśnictwo	Kosten Of.	1272	Korsten Oberförsterei [Erlengrund]	<i>Kostkowo</i>
56	Grupa zagród	Werry	1272	Werren	<i>Wery</i>
57	Wieś	Krottoschin	1086	Kortensee, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Krotoszyny</i>
58	Leśnictwo	Lekarth Först.	1178 [1086]	Erhardtsdorf Försterei	<i>Lekarty</i>
59	Grupa zagród	Leczyniak	1178	Haselheide	<i>Leszczyniak</i>
60	Borostwo	Krottoschin Först.	1178	Kortensee, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Krotoszyny</i>
61	Wieś	Chrosle	1179	Krossel	<i>Chrośle</i>
62	Wieś	Krzemieniewo	1270	Krumau, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Krzemieniewo</i>
63	Wieś	Londzyn	1181	Lansen, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Łązyn</i>
64	Wieś	Linnowitz	1180	Linnau, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Linowiec</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
65	Grupa zagród	Linowek	1180	Linnau Vorwerk	<i>Linówek</i>
66	Wieś	Lipowitz	1270	Lippen, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Lipowiec</i>
67	Grupa zagród	Iwanken	1271	Hensken	<i>Iwanki (Królewskie)</i>
68	Młyn	Lorken-Mühle	1271	Lorkenmühle	<i>Lorki</i>
69	Wieś	Lossen	1088	Lossen, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Losy</i>
70	Wieś	Ludwigslust	1087	Ludwigslust, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Bagno</i>
71	Zagroda	Głodowo	1087	Odfelde	<i>Głodowo</i>
72	Grupa zagród	Schalenetz	1087	Tollen	<i>Szaleniec</i>
73	Wieś	Ludwigsthal	1180	Ludwigstal, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Ludwichowo</i>
74	Grupa zagród	Lendzek [Londzek]	1179	Landseck	<i>Łązek</i>
75	Wieś	Montowo	1180	Mantau, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Montowo</i>
76	Majątek	Kattlau	1180	Kattlau Gut	<i>Katlewo</i>
77	Majątek	Montowo-Gut	1180	Mantau Gut	<i>Montowo (Folwark)</i>
78	Majątek	Bialoblott-Gut	1180	Wittenbruch	<i>Bialobloty</i>
79	Wieś	Marzencitz	1179	Marnau	<i>Marzęcice</i>
80	Wieś	Jamielnik	1087	Mispelwald	<i>Jamielnik</i>
81	Majątek	Studa	1087	Stauden	<i>Studa</i>
82	Wieś	Omulle	1181	Mole	<i>Omule</i>
83	Wieś	Mortung	1180	Mortung, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Mortęgi</i>
84	Wieś	Mroczo	1271	Moschen, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Mroczo</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
85	Młyn	Wonsmühle	1271	Moschenmühle	<i>Wąs</i>
86	Wieś	Ossetno	1177	Mossetten	<i>Osetno</i>
87	Grupa zagród	Kolonie Olschak	1177	Olshag Kolonie	<i>Olszak</i>
88	Gmina	Czlolin [Czerlin]	1178 [1089/1181]	Nappern	<i>Czerlin</i>
89	Grupa zagród	Klein-Nappern	1089 [1181]	Kleinnappern	<i>Napromek</i>
90	Wieś	Nawra	1179	Neber	<i>Nawra</i>
91	Majątek	Nawra-Gut	1179	Nebergut	<i>Nawra (Folwark)</i>
92	Majątek	Prangowisno-Gut	1179	Neberhof	<i>Prangowizno</i>
93	Wieś	Naguschewo	1181	Nagelstal	<i>Naguszewo</i>
94	Wieś	Neu-Grodziczno	1180	Neugrodden	<i>Grodziczno Nowe</i>
95	Grupa zagród	Polko	1180	Groddensand	<i>Pólko</i>
96	Zagroda	Johannathal	1271	Johannatal	<i>Janowo</i>
97	Folwark	Johannathal Vw.	1271	Johannatal	<i>Janowo Folwark</i>
98	Wieś	Neuhof	1179	Neuhof, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Nowy Dwór Bratiański</i>
99	Zagroda	Adrian	1179	Adrian Gehöft	<i>Adrian</i>
100	Grupa zagród	Cembalowo	1179	Zimblau	<i>Cymbalowo</i>
101	Wieś	Nikolaiken	1178 [1179]	Nickelshöhe	<i>Mikołajki</i>
102	Wieś	Otremba	1178	Otterwald	<i>Otręba</i>
103	Wieś	Petersdorf	1177	Petersdorf, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Mierzyn</i>
104	Młyn	Rutka-Mühle	1177	Ruttenmühle	<i>Rutka</i>
105	Wieś	Groß-Pacoltowo [Groß- Pacoltowo]	1179	Petzelsdorf, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Pacóltowo</i>
106	Wieś	Pomierken	1088	Pommerken	<i>Pomierki</i>
107	Grupa zagród	Kolodzeiken	1088	Kolzen	<i>Kołdziejki</i>
108	Wieś	Gwisdzyn	1270	Quesendorf	<i>Gwiździny</i>
109	Majątek	Gwisdzyn-Gut	1270	Quesendorf	<i>Gwiździny Majątek</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
109	Wieś	Radomno	1087	Radem, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Radomno</i>
110	Majątek	Ruda	1179	Rademgut	<i>Ruda</i>
111	Grupa zagród	Pustken	1087	Rademsand	<i>Pustki</i>
112	Grupa zagród	Taborren	1087	Tabern	<i>Tabory</i>
113	Wieś	Rakowitz	1180	Rakel	<i>Rakowice</i>
114	Stacja kolejowa	Weißenburg Bhf.	1179	Weißenburg	<i>Biała Góra</i>
115	Folwark	Weißenburg Vorwerk	1179	Weißenburg	<i>Biała Góra Folwark</i>
116	Folwark	Zeisingshof Vw.	1180	Zeisingshof	<i>Osowiec</i>
117	Wieś	Rumian	1181	Ramnitz	<i>Rumian</i>
118	Młyn	Leschale-Mühle [Leschak-Mühle]	1181	Wallmühle	<i>Lesiak</i>
119	Wieś	Rynnek	1271	Renk	<i>Rynek</i>
120	Majątek	Rynnek-Gut	1271	Renkgut	<i>Rynek (Majątek)</i>
121	Młyn	Rynnek-Mühle	1271	Renkmühle	<i>Rynek (Młyn)</i>
122	Folwark	Rynnek-Vorwerk	1270 [1271]	Renkvorwerk	<i>Rynek (Folwark)</i>
123	Wieś	Tereschewo	1269	Resendorf	<i>Tereszewo</i>
124	Leśnictwo	Wawerwitz Först.	1178	Wawer Försterei	<i>Wawrowice</i>
125	Wieś	Rohrfeld	1272	Rohrfeld, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Trzcín</i>
126	Majątek	Straszewo	1271	Strassen	<i>Straszewo</i>
127	Wieś	Rosenthal	1088	Rosental, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Rożental</i>
128	Grupa zagród	Gai	1088	Hag	<i>Gaj Rożentalski</i>
129	Wieś	Rybno	1272	Rübenau, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Rybno</i>
130	Grupa zagród	Zaribinek	1272	Neurübenau	<i>Zarybinek</i>
131	Część miejscowości	Borrek	1088	Jungborken	<i>Borki</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
132	Wybudowanie	Samplawa	1180	Samplau-Abbau [Samplau]	<i>Samplawa</i>
133	Wieś	Schakenhof	1086	Schakenhof, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Czachówki</i>
134	Majątek	Buczek	1086	Buscheck	<i>Buczek</i>
135	Wieś	Skarlin	1178	Scharlen	<i>Skarlin</i>
136	Grupa zagród	Goralszczyzna	1179	Grabenhof	<i>Góralszczyzna</i>
137	Majątek	Skarlin Gut	1178	Scharlen Gut	<i>Skarlin</i>
138	Cegielnia	Skarlin Ziegelei	1178	Scharlen Ziegelei	<i>Skarlin</i>
139	Wieś	Ostrowitt	1177	Schildern	<i>Ostrowite</i>
140	Folwark	Eichfelde	1177	Eichfelde, Vorwerk	<i>Wesołkowo</i>
141	Zagroda	Granitza	1177	Granzen	<i>Granica</i>
142	Zagroda	Wronken	1177	Krähenhof	<i>Wronka</i>
143	Borostwo	Wonsalla Forst	1177	Premin, Försterei	<i>Wąsala</i>
144	Wieś	Zielkau	1088	Schilkendorf, Schilkenmühle- Zielkaumühle	<i>Zielkowo</i>
145	Wieś	Schwarzenau	1086	Schwarzenau, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Szwarcenowo</i>
146	Majątek	Groß-Wolka	1086	Großwölk	<i>Wielka Wólka</i>
147	Grupa zagród	Klein-Wolka	1086	Kleinwölk	<i>Mała Wólka</i>
148	Wieś	Zwiniarz	1181	Schweinichen	<i>Zwiniarz</i>
149	Wieś	Swiniarc	1180	Segersdorf	<i>Świniarzec</i>
150	Majątek	Jacobkowo	1180	Köppken	<i>Jakóbkowo</i>
151	Stacja kolejowa	Bhf. Zajonskowo	1180	Seinskau Bhf.	<i>Zajączkowo</i>
152	Wieś	Sendzitz	1177	Senden, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Sędzice</i>
153	Majątek	Babalitz	1177	Bablitz Gut	<i>Babalice</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
154	Grupa zagród	Kleinbabalitz	– [1177]	Kleinbablitz	<i>Małe Babalice</i>
155	Wieś	Ostaschewo	1271	Stechau, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Ostaszewo</i>
156	Grupa zagród	Piecken	1271	Petzchen	<i>Piecki</i>
157	Grupa zagród	Wessolowo	1271	Wesselau	<i>Wesołowo</i>
158	Wieś	Stephansdorf	1181	Stephansdorf, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Szczepankowo</i>
159	Wieś	Sugainko	1270	Sugein	<i>Sugajenko</i>
160	Wieś	Jeglia	1272	Tanneberg, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Jeglia</i>
161	Wieś	Thomasdorf	1178	Thomasdorf, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Tomaszewo</i>
162	Grupa zagród	Königl. Borrek	1269	Borkhof	<i>Borek Królewski</i>
163	Wieś	Waldeck	1089	Waldeck, Kr. Neumark (Westpr.)	<i>Waldyki</i>
164	Domena	Kirschenau Dom.	1089	Kirschenau	<i>Wiśniewo</i>
165	Majątek	Waldeck Gut	1089	Waldeck	<i>Waldyki</i>
166	Grupa zagród	Zakurzewo	1089	Waldeck Abbau	<i>Zakurzewo</i>
167	Wieś	Wassiol	1272	Wasseln	<i>Wąsioły</i>
168	Wieś	Wawerwitz	1178	Wawer	<i>Wawrowice</i>
169	Młyn	Biedaszek-Mühle	1178	Biedersmühle	<i>Biedaszek</i>
170	Grupa zagród	Schluska	1178	Schlüssel	<i>Śluska</i>
171	Domena	Wawerwitz Dom.	1178	Wawer	<i>Wawrowice</i>
172	Wieś	Wonno	1086	Wonne	<i>Wonna</i>
173	Grupa zagród	Durra	1086	Durau	<i>Dura</i>
174	Zagroda	Dembienitz	1086	Okenhof	<i>Dembowiec</i>
175	Majątek	Wonno Gut	1168 [1086]	Wonne Gut	<i>Wonna</i>

Landkreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
176	Wieś	Lippinken	1177	Wückersdorf	<i>Lipinki</i>
177	Zagroda	Fritzowisno	1177	Fritzwiesen	<i>Frycowizna</i>
178	Leśnictwo	Wardengowo Först.	1177	Warden Försterei	<i>Wardęgowo</i>
179	Majątek	Wardengowo Gut	1177	Warden Gut	<i>Wardęgowo</i>
180	Cegielnia	Wardengowo Ziegelei	1177	Warden, Ziegelei	<i>Wardęgowo (Cegielnia)</i>

Landkreis Strasburg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
A. Miasta					
1	Miasto	Gorzno	1436	Görzberg	<i>Górzno</i>
2	Wybudowania	Gorzno Abbau, Wapionka, Fretta	1436	Görzberg Abbauten	<i>Górzno Wybudowanie, Wapionka, Freta</i>
3	Folwark przy Lidzbarku	Olszewo	1357/56	Erlen	<i>Olszewo</i>
4	Folwark przy Lidzbarku	Vorwerk Lautenburg	– [1354]	Wiebenhof	<i>Lidzbark (Folwark)</i>
5	Folwark przy Lidzbarku	Pulko	1355 [1365]	Lautenburg Pfarrhufen	<i>Pólko</i>
6	Miasto	Strasburg	1354	Strasburg (Westpr.)	<i>Brodnica</i>
7	Osada	Willamowo	1354	Wilmsacker	<i>Wilamowo</i>
B. Gminy					
8	Wieś	Adamsdorf	1177	Adamsdorf, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Adamowo</i>
9	Majątek	Adl. Neudorf	1177	Adlignedorf	<i>Nowa Wieś Szlachecka</i>
10	Wieś	Poln. Brzozie	1270	Altbrosen	<i>Polskie Brzozie</i>
11	Wieś	Bachottek	1269	Berholt	<i>Bachotek</i>

Landkreis Strاسبurg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
12	Wieś	Bartniken	1354	Beutnerslinde	<i>Bartniki</i>
13	Osada	Smolniken	1353	Harzhof	<i>Smolniki</i>
14	Wieś	Gr. Brudzaw	1352/1267	Brausen	<i>Brudzawy</i>
15	Wieś	Dombrowken	1353	Damern	<i>Dąbrówka</i>
16	Wieś	Deutschenthal	1353	Deutschenthal	<i>Wymokle</i>
17	Wieś	Dietrichsdorf	1268	Dietrichsdorf, Kr. Strاسبurg (Westpr.)	<i>Szczepanki</i>
18	Wieś	Druschin	1353	Dörschen	<i>Drużyny</i>
19	Stacja kolejowa	Druschin	1353	Dörschen	<i>Drużyny</i>
20	Wieś	Zastawien	1269	Dreiteichen	<i>Zastawie</i>
21	Osada	Gremenz Mühle	1269	Gremenzmühle	<i>Gajówka Grzmiąca</i>
22	Osada	Gay-Gremenz	1269	Gremenzwald	<i>Gaj Grzmięcki</i>
23	Osada	Rownitza	1269	Rauen	<i>Równica</i>
24	Osada	Staw	1269	Teich	<i>Staw</i>
25	Osada	Strzemiuszek	1269	Waldhaus	<i>Strzemiuszek</i>
26	Wieś	Neuhof	1354/5	Drewenzneuhof	<i>Nowy Dwór</i>
27	Osada	Bobrowisko	1354	Biberhof	<i>Bobrowiska</i>
28	Stacja kolejowa	Broddydamm	1354	Dammfurt	<i>Tama Brodzka</i>
29	Wieś	Eichholz	1353, 1268	Eichholz, Kr. Strاسبurg (Westpr.)	<i>Wichulec</i>
30	Osada	Bogumilken	1268	Gottliebseck	<i>Bogumilki</i>
31	Wieś, stacja kolejowa	Naymowo	1268	Naime	<i>Najmowo</i>
32	Wieś	Czekanowko	1271	Schaken	<i>Ciechanówko</i>
33	Wieś i majątek	Jastrzembie u. Falkenau	1355	Falkenau, Kr. Strاسبurg (Westpr.)	<i>Jastrzębie i Sokolowo</i>
34	Wieś	Skrobacia	1436	Fuchsberg	<i>Skrobacja</i>
35	Majątek	Golkowko	1355	Golkau	<i>Golkówko</i>
36	Majątek	Komorowo	1436	Kummerau	<i>Komorowo</i>
37	Wieś	Moczadlo	1354	Feuchtenau	<i>Moczadla</i>

Landkreis Strasburg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
38	Majątek	Tarnowken	1354	Dreileben	<i>Tarnówka</i>
39	Osada	Przydatki	1354	Übermaß	<i>Przydatki</i>
40	Wieś	Fichtenwalde	1353	Fichtenwalde, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Chojno</i>
41	Wieś	Forsthausen	1269	Forsthausen, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Szafarnia</i>
42	Wieś	Tengowitz	1269	Tengern	<i>Tęgowiec</i>
43	Wieś	Gr. Plowenz	1177	Freiwald, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Plowęż</i>
44	Wieś	Cieszyn	1435/1353	Freudendorf	<i>Cieszyny</i>
45	Leśnictwo	Neueiche	1434	Neueiche	<i>Cieszyny</i>
46	Wieś	Friedeck	1353	Friedeck, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Pląchoty</i>
47	Wieś	Wrotzk u. Suwalla	1353	Frödenwalde	<i>Wrocki i Suwała</i>
48	Majątek	Wrotzk Gut	1353	Frödenwalde Gut	<i>Wrocki (Majątek)</i>
49	Majątek	Karszewo	1352	Roden	<i>Karczewo</i>
50	Wieś	Jellen	1357	Gehlen	<i>Jeleń</i>
51	Wieś	Bladowo	1357	Bladorf	<i>Bladowo</i>
52	Majątek	Jellen Gut	1272	Gehlen Gut	<i>Jeleń (Majątek)</i>
53	Osada	Kotty	1357	Katzwinkel	<i>Koty</i>
54	Wieś	Glinken	1437	Glinken, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Glinki</i>
55	Osada	Rogall	1357	Grünhorn	<i>Rogala</i>
56	Osada	Neu Zielun	1438	Neuschellen	<i>Nowy Zieluń</i>
57	Wieś	Jablonowo Schloß	1267	Goßlershausen Schloß	<i>Jablonowo Zamek</i>
58	Wieś	Pokrzydowo	1269	Gottfriedsfelde	<i>Pokrzydowo</i>
59	Wieś	Grondzaw	1355	Gransau	<i>Grążawy</i>

Landkreis Strasburg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
60	Osada	Bartnietzka	1355	Beutnershammer	<i>Bartnietzka</i>
61	Zagroda	Wilhelmsthal	1355	Wilhelmstal	<i>Wilamowo</i>
62	Wieś	Gr. Gorschen	1435/1354	Großgorschen	<i>Gorzienica</i>
63	Wieś	Gr. Kruschin	1268	Großkrossen	<i>Kruszyn</i>
64	Majątek	Kruschin Gut	1267/8	Krossen Gut	<i>Kruszyn (Folwark)</i>
65	Wieś	Gr. Lezno	1356	Großlesen, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Wielkie Leżno</i>
66	Wieś	Guttowo	1356	Guttendorf	<i>Gutowo</i>
67	Osada	Kozienietz	1356	Bocksmühl	<i>Kozieniec</i>
68	Majątek	Dembowo	1356	Guttenmühl	<i>Dębowe</i>
69	Majątek	Guttowo Gut	1356	Guttendorf Gut	<i>Gutowo</i>
70	Wieś	Janowke	1355/1270	Hansbrosen	<i>Janówko</i>
71	Wieś	Szczuka u. Rybaki	1354	Hecht	<i>Szczuka i Rybaki</i>
72	Majątek	Buczek	1353	Ulrichshof	<i>Buczek</i>
73	Wieś, stacja kolejowa	Hoheneck	1355/1270	Hoheneck, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Jajkowo</i>
74	Obszar dworski	Kuligi	1270/1355	Forstgrund	<i>Kuligi</i>
75	Majątek	Kantilla	1355	Kantel	<i>Kantyla</i>
76	Kolonia	Topiele	1270	Toppen	<i>Topiele</i>
77	Część miejscowości	Pokrzywken	1269	Hölzeleck	<i>Pokrzywki</i>
78	Leśnictwo	Margarethenhof	1354	Margaretenhof	<i>Brzeziny</i>
79	Część miejscowości	Niskobrodno	1355	Niederfuhr	<i>Niskie Brodno</i>
80	Wieś	Kl. Gorschen	1435/1354	Kleingorschen	<i>Gorzieniczka</i>
81	Wieś	Kl. Lezno	1356	Kleinlesen	<i>Małe Leżno</i>
82	Wieś	Kl. Summe	1268	Kleinsumme	<i>Sumówko</i>
83	Osada	Goszisken	1269 [1268]	Gotteswinkel	<i>Godziszka</i>
84	–	Josephinenthal	1268	Josefintal	<i>Józefkowo</i>

Landkreis Strasburg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
85	Wieś	Klonowo	1356	Klonnau	<i>Klonowo</i>
86	Osada	Nossek	1356	Nosseck	<i>Nossek</i>
84	Wieś, stacja kolejowa	Konojad	1268	Koppelgrund	<i>Konojady</i>
88	Wieś	Rumunki Kruschin	1353	Krossen Räumung	<i>Kruszyny Rumunki</i>
89	Osada	Wengornia, Ostrowy Brinsk	1356	Aalkrug	<i>Węgornia, Ostrowy</i>
90	Majątek	Adl. Brinsk	1437	Brennitz	<i>Bryńsk Szlachecki</i>
91	Wieś	Gr. Laschewo	1355	Lassen, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Łaszewo</i>
92	Wieś	Kl. Laschewo	1355	Lassenhof	<i>Świerczyński</i>
93	Wieś, leśnictwo	Wlewsk	1356	Lefken	<i>Wlewsk</i>
94	Wieś, leśnictwo	Goral und Smolniken	1269/68	Leineberg	<i>Górale i Smolniki Góralskie</i>
95	Folwark	Goralik(i)	1268	Leineberg Vorwerk	<i>Góraliki</i>
96	Wieś	Lemberg	1268	Lemberg, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Lembark</i>
97	Majątek	Mileschewo	1268	Meiler	<i>Mieszewy</i>
98	Wieś	Milostay	1357	Liebeseck	<i>Milostajki</i>
99	Wieś	Lipowitz Rumunki	1270	Lippwitz Räumung	<i>Lipowiec Rumunki</i>
100	Osada	Lawy Drewenz	1270	Drewenzbank	<i>Ławy Drwężne</i>
101	Leśnictwo, stacja kolejowa	Kaluga	1270	Kallenbach	<i>Kaluga (Leśniczówka)</i>
102	Wieś	Jamielnik	1356	Melendorf	<i>Jamielnik</i>
103	Wieś	Miesionskowo	1355	Mesenz	<i>Miesiączkowo</i>
104	Młyn	Bachor	1355	Bachmühle	<i>Bachor</i>
105	Młyn	Polko	1356 [1355]	Feldmühle	<i>Pólko</i>
106	Wieś	Zdroje	1355	Mesenzborn	<i>Zdroje</i>

Landkreis Strاسبurg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
107	Wieś	Igliczysna	1354	Nadeln	<i>Igliczysna</i>
108	Osada	Wladislawken	1354	Nadeln Vorwerk	<i>Igliczysna</i>
109	Wieś	Niezywniec (Niezywience)	1352/53	Nesewanz	<i>Nieżywieć</i>
110	Wieś	Gr. Glembocek	1270	Niederworben	<i>Wielki Głęboczek</i>
111	Osada	Kwasni	1270	Sauermühle	<i>Kwaśny</i>
112	Wieś	Klein- Glembocek	1270/1355	Oberworben	<i>Mały Głęboczek</i>
113	Wieś	Pusta Dombrowken	1353	Ödheide	<i>Pusta Dąbrówka</i>
114	Wieś	Piecewo	1268	Ofen, Kr. Strاسبurg (Westpr.)	<i>Piecewo</i>
115	Wieś	Zmiewko	1269	Otterhof	<i>Żmijewko</i>
116	Wieś	Radosk	1355	Radebusch	<i>Radoszki</i>
117	Wieś	Komini	1354	Rauchfeld	<i>Kominy</i>
118	Osada	Wapno	1354	Wapen	<i>Wapna</i>
119	Wieś	Konciki	1269	Roßwinkel	<i>Kąciki</i>
120	Wieś	Besznitza	1437	Bessenkrug	<i>Beśnica</i>
121	Osada	Brzezín	1356	Birkenplatz	<i>Brzeziny</i>
122	Osada	Czarny Brinsk	1356	Brenskersee	<i>Czarny Bryńsk</i>
123	Osada	Rudzysko	1355	Eisensand	<i>Rudzisko</i>
124	Osada	Brinsk-Fialken	1356	Falkengrund	<i>Bryńsk-Fijałki</i>
125	Leśnictwo	Hainchen (Borek)	1355	Hainchen	<i>Borek (Leśniczówka)</i>
126	Leśnictwo	Gac (Gatz)	1356	Katz	<i>Gać</i>
127	Leśnictwo	Kgl. Brinsk	1437	Reiherhorst	<i>Bryńsk Królewski</i>
128	Osada	Diabeletz	1356	Teufelsgrund	<i>Diabelec</i>
129	Osada	Traczysk	1356	Trassen	<i>Traczyska</i>
130	Osada	Kozieblott	1437	Ziegenbruch	<i>Kozieblota</i>
131	Leśnictwo	Kozid	1356	Bassengrund	<i>Kozioł</i>
132	Wieś	Samin	1355	Sammen	<i>Sanin</i>
133	Wieś	Szabda	1354	Schaben	<i>Szabda</i>

Landkreis Strasburg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
134	Wieś	Mszanno	1353/54	Schannen	<i>Mszano</i>
135	Wieś	Szymkowo	1435	Schenkendorf, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Szymkowo</i>
136	Obszar dworski	Gottartowo	1435	Gottersdorf	<i>Gortatowo</i>
137	Obszar dworski	Kozirog	1435	Koserock	<i>Kozi Róg</i>
138	Wieś	Slupp	1356	Schluppe	<i>Slup</i>
139	Wieś	Kowallik	1271	Schmiedern	<i>Kowaliki</i>
140	Wieś	Schöndorf	1353	Schöndorf, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Budy</i>
141	Wieś	Swierzyn (Swierzyn)	1354	Schwärzin	<i>Świerczyny</i>
142	Osada	Koziary	1355	Zickental	<i>Koziary</i>
143	Wieś	Schwetz	1355	Schwetz, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Świecie pow. Brodnica</i>
144	Wieś	Adl. Kruschin	1269/1354	Seekrossen	<i>Kruszyny Szlacheckie</i>
145	Osada	Anielewo	1269	Angelin	<i>Anielewo</i>
146	Osada	Foluszek	1269	Krossenmühle	<i>Foluszek</i>
147	Wieś	Zalesie	1271/1356	Selisch	<i>Zalesie</i>
148	Wieś	Sobierczysno	1436	Soberschütz	<i>Sobieszerno</i>
149	Obszar dworski	Dzierzno	1435	Dreschenbruch	<i>Dzierzno</i>
150	Wieś	Kamin	1268	Steine, Kr. Strasburg (Westpr.)	<i>Kamień</i>
151	Wieś	Ciborz	1357	Stieber	<i>Cibórz</i>
152	Majątek	Borken	1357	Borkengrund	<i>Borki</i>
153	Osada	Flugplatz	1357	Flugplatz Lautenburg	.
154	Obszar dworski	Podciborz	1357	Stiebershof	<i>Podcibórz</i>
155	Wieś	Sugaino	1270	Sugan	<i>Sugajno</i>
156	Majątek	Adl. Sosno	1269	Sustenau	<i>Sośno Szlacheckie</i>

Landkreis Strاسبurg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
157	Wieś	Tarczyn	1272	Tarschen	<i>Tarczyny</i>
158	Wieś	Tillitz	1353	Tillendorf, Kr. Strاسبurg (Westpr.)	<i>Tylice</i>
159	Wieś	Trepki	1268 [1355]	Trepken	<i>Trepki</i>
160	Część miejscowości	Długimost	1355	Brückmühle	<i>Długi Most</i>
161	Obszar dworski	Jaguschewitz	1267	Jäckelsdorf	<i>Jaguszewice</i>
162	Wieś	Kon	1269	Waldkoppel	<i>Koń</i>
163	Osada	Glowin	1177/8	Glöwen	<i>Główn</i>
164	Osada	Milewo	1269	Mühlfuhr	<i>Mieliwo</i>
165	Leśnictwo	Rosochen	– [1268]	Roschen	<i>Rosochy</i>
166	Wieś	Geistl. Kruschin, Lipowitz	1354	Waldkrossen	<i>Kruszynki, Lipowiec- Bartniki</i>
167	Majątek	Czekanowko	1268	Waldschaken	<i>Ciechanówko</i>
168	Majątek	Chelst	1271	Keitelau	<i>Chelsty</i>
169	Osada	Kuriad	1356/1271	Schakenmühle	<i>Kurojady</i>
170	Wieś	Zaborowo	1355	Waldzabern	<i>Zaborowo</i>
171	Wieś	Wompiersk	1272	Wampers	<i>Wąpiersk</i>
172	Wieś	Zbiczno	1269	Wilhelmsberg, Kr. Strاسبurg (Westpr.)	<i>Zbiczno</i>
173	Leśnictwo, tartak	Gremenz	1269	Gremenz	<i>Grzmiąca</i>
174	Osada	Zarosle	1269	Hirschgrund	<i>Zarośle</i>
175	Zagroda	Karasch	1269	Karauschen	<i>Karaś</i>
176	Osada	Kuchnia	– [1178]	Küchen	<i>Kuchnia</i>
177	Wieś	Wysockie Brodno	1269	Oberfuhr	<i>Wysokie Brodno</i>
178	Leśnictwo	Rittelbruch	1269	Rittelbruch	<i>Rytelskie Błoto</i>
179	Część miejscowości	Zale	1354	Saal	<i>Żale Szczepkowskie</i>

Landkreis Strasburg – powiat Brodnica					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
180	Wieś	Wonsin	1353 [1268]	Wonsen	<i>Wądzyn</i>
181	Wieś	Cielenta	1354	Zeland	<i>Ciełeta</i>
182	Wieś	Zeland, Kurlaga	1354	Zeland	<i>Ciełeta, Kurlaga</i>
183	Wieś	Zembrze	1355	Zembern	<i>Zembrze</i>
184	Osada	Kgl. Sosno	1270	Föhren	<i>Sosno Królewskie</i>
185	Wieś	Czichen	1269	Zichen	<i>Ciche</i>
186	Osada	Przibischewo	1269	In der Heide	<i>Przybyszewo</i>
187	Leśnictwo	Robottno	1269	Häherbusch	<i>Robotno</i>
188	Osada	Ladnowken	1269	Stillenwalde	<i>Ładnowko</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
Amtsbezirk Beberen (Bobrowniki) – Okręg Urzędowy Bobrowniki					
1		Bobrowniki		Beberen	<i>Bobrowniki</i>
2		Bogpomoz-stary		Althelfgott	<i>Stary Bógpomóż</i>
3		Zarzecze		Außenhof	<i>Zarzecze</i>
4		Banachy		Bännchen	<i>Banachy</i>
5		Rezecznó Nowe		Beberfließ [Bebernfleiß]	<i>Rieczna Nowa</i>
6		Rezecznó Rum.		Bebern-Räumung	<i>Rieczna Stara</i>
7		Dembinki		Beberhof [Bebernhof]	<i>Dębinki</i>
8		Piaski		Bebernsand	<i>Piaski</i>
9		Brzezno		Bresen	<i>Brzeźno</i>
10		Drozdowiec		Drosselwitt	<i>Drozdowiec</i>
11		Dembowiec		Eichhütte	<i>Dębowiec</i>
12		Zabieniec		Froschweil	<i>Żabieniec</i>
13		Grabiny		Greben	<i>Grabiny</i>
14		Stawiska		Heideteich	<i>Stawiska</i>
15		Korytkowo		Kortenhof	<i>Korytkowo</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
16		Zawady		Kusseln	<i>Zawady</i>
17		Lipowiec		Liebusch	<i>Lipowiec</i>
18		Polichnowo		Lichtenwiese	<i>Polichnowo</i>
19		Mnischek		Mischek	<i>Miszek</i>
20		Rybitwy-stare		Möwensand	<i>Stare Rybitwy</i>
21		Rybitwy-nowe		Möwental	<i>Nowe Rybitwy</i>
22		Bogpomoc-nowy		Neuhelfgott	<i>Nowy Bógpomóż</i>
23		Nieszawka		Nessen	<i>Nieszawka</i>
24		Osiny		Össen	<i>Osiny</i>
25		Olszowe-bloto		Olsenbruch	<i>Olszowe Błoto</i>
26		Oparczyska		Oppersheide	<i>Oparczyska</i>
27		Gnojno		Pohlsfeld	<i>Gnojno</i>
28		Rek		Recken	<i>Rek</i>
29		Krawcowe-Polko		Schneiderfeld	<i>Krawcowe Pólko</i>
30		Czarna-rola		Schwarzacker	<i>Czarna Rola</i>
31		Jeziorne-lonki		Seewiesen	<i>Jeziorne Łąki</i>
32		Zdrojki		Streuquell	<i>Zdrojki</i>
33		Golembiska		Taubenhof	<i>Golębiska</i>
34		Trzciniak		Tränke	<i>Trzciniak</i>
35		Truminy		Trummen	<i>Truminy</i>
36		Zmyslin		Weidnersfeld	<i>Zmyslin</i>
37		Bialeblota		Weißmoor	<i>Białe Błota</i>
38		Wonkolek		Wonnhöfchen	<i>Wąkole</i>
39		Swierczyzny		Wersen	<i>Świerczyzny</i>
40		Jazwiny		Wienfeld	<i>Jaźwiny</i>
41		Wierzbinki		Wisperfeld	<i>Wierzbinki</i>
42		Wilczeniec		Wölfen	<i>Wilczeniec</i>
43		Celiny		Zeilen	<i>Celiny</i>
Amtsbezirk Dobrin a. W. – okręg urzędowy Dobrzyń nad Wisłą					
44		Bachorzewo		Bachen	<i>Bachorzewo</i>
45		Zbyszewo		Beschen	<i>Zbyszewo</i>
46		Kamienica		Doberstein	<i>Kamienica</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
47		Dyblin		Dübeln	<i>Dyblin</i>
48		Dyblinek		Dübeleck	<i>Dyblinek</i>
49		Golyszewo		Gölsche	<i>Gołyszewy</i>
50		Głowczyn		Glauenfeld	<i>Głowczyn</i>
51		Głowina		Glauenhof	<i>Głowina</i>
52		Glewo		Glewe	<i>Glewo</i>
53		Krutyce		Kretting	<i>Krutyce</i>
54		Grochowalsk		Gröchenwald	<i>Grochowalsk</i>
55		Lenie-wielkie		Großlenge	<i>Lenie Wielkie</i>
56		Kisielewo		Kieselhof	<i>Kisielewo</i>
57		Skaszewo		Käschen	<i>Skaszewo</i>
58		Kuski		Kussken	<i>Kuski</i>
59		Krempa		Grempen	<i>Krępa</i>
60		Krupa		Kruppe	<i>Krupa</i>
61		Modzoly		Mötzel	<i>Modzioly</i>
62		Plomiany		Plomen	<i>Plomiany</i>
63		Paryz		Rispe	<i>Paryż</i>
64		Strachom		Strachen	<i>Strachon</i>
65		Szpiegowo		Spähern	<i>Szpiegowo</i>
66		Struzewo		Straußen	<i>Stróżewo</i>
67		Czartowo		Teufelswald	<i>Czartowo</i>
68		Tulibowko		Tulpenhof	<i>Tulibówko</i>
69		Tulibowo		Tulpenfeld	<i>Tulibowo</i>
70		Wierznica		Wernsfeld	<i>Wierznica</i>
71		Wierzniczka		Wernshof	<i>Wierzniczka</i>
72		Wyszyna		Wieschen	<i>Wyszyna</i>
Amtsbezirk Godenfeld (Dobrzejewice) – okręg urzędowy Dobrzejewice					
73		Dobrzejewice		Godenfeld	<i>Dobrzejewice</i>
74		Lubicz		Bergleibisch	<i>Lubicz</i>
75		Brzozowka		Birkheide	<i>Brzozówka</i>
76		Pustynia		Birkenöd	<i>Pustynia</i>
77		Opolnica		Bräunebruch	<i>Opólnica</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
78		Kuzniki		Eisenhammer	<i>Kuźniki</i>
79		Jasionka		Gessingen	<i>Jesionka</i>
80		Glogowo		Glogen	<i>Głogowo</i>
81		Zielona-Puszcza		Grünenbruch	<i>Zielona Puszcza</i>
82		Bywka		Herberge	<i>Bywka</i>
83		Zawały		Hinterwall	<i>Zawały</i> ⁵⁶
84		Jozefowo		Juppshof	<i>Józefowo</i>
85		Kazmierzewo		Kaßmersboden	<i>Kazimierzewo</i>
86		Krobia		Kroppen	<i>Krobia</i>
87		Lelitowo		Litten	<i>Lelitowo</i>
88		Lonzyn		Lonsen	<i>Łązyn</i>
89		Lonzynek		Lonsenhof	<i>Łązynek</i>
90		Malszyce		Malzen	<i>Malszyce</i>
91		Mierzynek		Merzen	<i>Mierzynek</i>
92		Młyniec		Mühlenfeld	<i>Młyniec</i>
93		Obory		Oberforst	<i>Obory</i>
94		Osmialowo		Osmersfeld	<i>Ośmiałowo</i>
95		Wrotynia		Rothütten	<i>Wrotynia</i>
96		Szembekowo		Schembeck	<i>Szembekowo</i>
Amtsbezirk Espe (Ossowka) – Okręg Urzędowy Ossówka					
97		Ossowka		Espe	<i>Ossówka</i>
98		Niedzwiedz		Bärenfeld	<i>Niedźwiedź</i>
99		Wola		Espenfrei	<i>Wola</i>
100		Szkleniec		Glashof	<i>Szkleniec</i>
101		Ograszka		Graßhof	<i>Orgaszka</i>
102		Zielona-Kempa		Grünkempe	<i>Zielona Kępa</i>
103		Zablocie		Hinterbruch	<i>Zablocie</i>
104		Jazwiny		Jasswein	<i>Jażwiny</i>
105		Wieprzeniec		Keilerhof	<i>Wieprzeniec</i>
106		Kielpiny		Kilpingen	<i>Kielpiny</i>

⁵⁶ W przypadku kolonii Zawały można zastosować zapis Dobrzejewice.

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
107		Krzywy Las		Krummwalde	<i>Krzywy Las</i>
108		Lazy		Lasen	<i>Łazy</i>
109		Wawrzonkowo		Laurenzhof	<i>Wawrzonkowo</i>
110		Lisiny		Liesen	<i>Lisiny</i> ⁵⁷
111		Mien		Meinbach	<i>Mień</i>
112		Pokrzywno		Nesselbruch	<i>Pokrzywno</i>
113		Budziska		Ossbuden	<i>Budziska</i>
114		Dombrowka		Oßwalde	<i>Dąbrówka</i>
115		Piaski		Ossensand	<i>Piaski</i>
116		Kwirynowo		Quernau	<i>Kwirynowo</i>
117		Dzierzonzka		Pachthof	<i>Dzierżączka</i>
118		Rudno		Ruden	<i>Rudno</i>
119		Steklin		Steckeln	<i>Steklin</i>
120		Stajenczyny		Steinwald	<i>Stajęczyny</i>
121		Pienki		Stubben	<i>Pienki Niedźwiedzkie</i>
122		Swoboda		Waldfrei	<i>Swoboda</i>
123		Walentowo		Veltenhof	<i>Walentowo</i>
124		Nowogrodek		Weichselgrad	<i>Nowogródek</i>
125		Dembiny		Wespenfeld	<i>Dębiny</i>
126		Witowonź		Wiedeband	<i>Witowąż</i>
127		Wylewy		Willboden	<i>Wylewy</i>
128		Wypalonki		Wippeln	<i>Wypalonki</i>
129		Wonkole		Wonnhof	<i>Wąkole</i>
Amtsbezirk Hallingen (Chalin) – okręg urzędowy Chalin					
130		Chalin		Hallingen	<i>Chalin</i>
131		Borowo		Barau	<i>Borowo</i>
132		Kamiennebrody		Brotstein	<i>Kamienne Brody</i>
133		Chalin Leng		Hallingerweide	<i>Kolonia Chalin</i>
134		Kochon		Kochen	<i>Kochoń</i>

⁵⁷ W 1943 r. pozycja 110 została wykreślona z wykazu (BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstathalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 6 III 1943 r., nr 11, k. 117).

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
135		Lenie-male		Kleinlenge	<i>Lenie Male</i>
136		Lagiewniki		Legelfeld	<i>Lagiewniki</i>
137		Soczewka		Linshof	<i>Soczewka</i>
138		Mokowko		Mockerhof	<i>Mokówkó</i>
139		Mokowo		Mockau	<i>Mokowo</i>
140		Michalkowo		Michelsbach	<i>Michalkowo</i>
141		Popowo		Papengrund	<i>Popowo</i>
142		Plonczyn		Plönsen	<i>Plonczyn</i>
143		Plonczynek		Plönseck	<i>Plonczynek</i>
144		Ruszkowo		Rüschbruch	<i>Ruszkowo</i>
145		Zakrzewo		Sackerhof	<i>Zakrzewo</i>
146		Trzcianka		Schanken	<i>Trzcianka</i>
147		Chudzewa		Sparenssee	<i>Chudzewo</i>
148		Wylazłowo		Weilers	<i>Wylazłowo</i>
Amtsbezirk Kickelsee (Kikół) – okręg urzędowy Kikół					
149		Kikół		Kickelsee	<i>Kikół</i>
150		Zajeziórze		Achtersee	<i>Zajeziórze</i>
151		Boguchwała		Bockwalde	<i>Boguchwała</i>
152		Bielica		Blänkefeld	<i>Bielica</i>
153		Buchowo		Büchau	<i>Buchowo Kikolskie</i>
154		Rybniki		Fischteich	<i>Rybniki</i>
155		Golnchowo		Golchau	<i>Goluchowo</i>
156		Grodzen		Grotzen	<i>Grodzeń</i>
157		Janowo		Jahnsflur	<i>Janowo</i>
158		Jarczechowo		Jarshof	<i>Jarczechowo</i>
159		Kikół osada		Kickelsee- Siedlung	<i>Kikół</i>
160		Kołat		Kolland	<i>Kołat</i>
161		Kolatek		Kolten	<i>Kolatek</i>
162		Korzyczewo		Kurzfelde	<i>Korzyczewo</i>
163		Lubin		Laubgarten	<i>Lubin</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
164		Lubinek		Laubenhof	<i>Lubinek</i>
165		Makowiec		Mohnfeld	<i>Makówiec</i>
166		Makowiec Abbau		Mohnfeld Abbau [Mohnfeld Räumung]	<i>Makówiec Wybudowanie</i>
167		Nowopole		Neufeld	<i>Nowopole</i>
168		Konotopie		Roßtränke	<i>Konotopie</i>
169		Cieluchowo		Seeligau	<i>Cieluchowo</i>
170		Sumin		Saumfeld	<i>Sumin</i>
171		Sumin-rum.		Saumfeld- Räumung	<i>Rumunki Sumińskie</i>
172		Wenglewo		Wengel	<i>Węglewo</i>
173		Wymislin		Wimsfeld	<i>Wymyślin</i>
174		Wolencin		Wöllen	<i>Wolęcín</i>
175		Ksawery		Xavershof	<i>Ksawery</i>
Amtsbezirk Leipe (Lipno) – okręg urzędowy Lipno					
176		Osmialowo		Achterfließ	<i>Ośmiałowo</i>
177		Barany		Barne	<i>Barany</i>
178		Borek		Borkhöfchen	<i>Borek</i>
179		Biskupin		Bischofshof	<i>Biskupin</i>
180		Biskupianka		Bischofshöfchen	<i>Biskupianka</i>
181		Prochnika		Bracken	<i>Próchniatka</i>
182		Suszewo		Dörrfeld	<i>Suszewo</i>
183		Elzanowo		Elsfeld	<i>Elżanowo</i>
184		Kłokock		Glocken	<i>Kłokock</i>
185		Podkłokock		Glockenhütte	<i>Podkłokock</i>
186		Grabiny		Grauendorf	<i>Grabiny</i>
187		Nagorzynek		Görtzen	<i>Nagórzynek</i>
188		Zlotopole		Güldenacker	<i>Zlotopole</i>
189		Jankowo		Janken	<i>Jankowo</i>
190		Jastrzembie		Jastern	<i>Jastrzębie</i>
191		Jastrzembie-rum.		Jastern-Räumung	<i>Jastrzębie Rumunki</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
192		Jonczywek		Jungweg	<i>Jonczynek</i>
193		Karnkowo		Karndorf (Westpr.)	<i>Karnkowo</i>
194		Karnkowo-rum.		Karndorf- Räumung	<i>Karnkowo Rumunki</i>
195		Kolankowo		Kollenhof	<i>Kolankowo</i>
196		Krzyzowki		Kreuzhof	<i>Krzyżówki</i>
197		Celbryszewo		Kübelhof	<i>Cebryszewo</i>
198		Komorowo		Kummern	<i>Komorowo</i>
199		Lipno-rum.		Leipe-Räumung	<i>Lipno Rumunki</i>
200		Polko		Leiperfeld	<i>Pólko</i>
201		Chlebowo		Laibwalde	<i>Chlebowo</i>
202		Głodowo		Loden	<i>Głodowo</i>
203		Głodowo-rum.		Loden Räumung	<i>Głodowo Rumunki</i>
204		Huta-Głodowska		Lodenhütte	<i>Huta Głodowska</i>
205		Maliszewo		Malschen	<i>Maliszewo</i>
206		Pismaki		Marken	<i>Pismaki</i>
207		Mencowizna		Menzenhof	<i>Męcowizna</i>
208		Ignackowo		Natzkau	<i>Ignackowo</i>
209		Ignackowo-rum.		Natzkau Räumung	<i>Ignackowo Rumunki</i>
210		Okreng		Ockern	<i>Okreng</i>
211		Ostrowite		Osterwerder	<i>Ostrowite</i>
212		Ostrowitko		Kleinosterwerder	<i>Ostrowitko</i>
213		Rumiankowo		Räumland	<i>Rumianka</i>
214		Radomice		Reddemitz	<i>Radomice</i>
215		Radomice-rum.		Reddemitz- Räumung	<i>Radomice Rumunki</i>
216		Ryszewek		Rißweg	<i>Ryszewek</i>
217		Rutki		Rütten	<i>Rutki</i>
218		Szczepanki		Scheppenfeld	<i>Szczepanki</i>
219		Tomaszewo		Thomsfelde	<i>Tomaszewo</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
220		Trzebiegoszcz		Trebegast	<i>Trzebiegoszcz</i>
221		Wiadomy		Weden	<i>Wiadomy</i>
222		Białowieżyn		Weißturm	<i>Białowieżyn</i>
Amtsbezirk Ligau (Ligowo) – okręg urzędowy Ligowo					
223		Ligowo		Ligau	<i>Ligowo</i>
224		Malanowo stare		Altmallen	<i>Malanowo Stare</i>
225		Dobaczewo		Dobensand	<i>Dobaczewo</i>
226		Florencja		Florenshof	<i>Florencja</i>
227		Gozdy		Goste	<i>Gozdy</i>
228		Gorzyszyn		Groshütte	<i>Gorzyszyn</i>
229		Boguchwała		Gottlob	<i>Boguchwała</i>
230		Grabowiec		Grabensand	<i>Grabowiec</i>
231		Choczen		Kötzen	<i>Choczeń</i>
232		Adamowo		Liebenerde	<i>Adamowo</i>
233		Ligowko		Liegenhof	<i>Ligówko</i>
234		Malanowko		Mallenhof	<i>Malanówko</i>
235		Malanowo-nowe		Neumallen	<i>Malanowo Nowe</i>
236		Myslakowko		Meiselbach	<i>Myslakówko</i>
237		Myslakowo		Meiselfeld	<i>Myslakowo</i>
238		Osiek		Oschen	<i>Osiek</i>
239		Podols		Padels	<i>Podole</i>
240		Powsino		Pausen	<i>Powsino</i>
241		Zrodla		Quellhof	<i>Źródła</i>
242		Suminek		Saumhütte	<i>Suminek</i>
243		Cztery Włoki		Vierhuben	<i>Cztery Włoki</i>
244		Rokicie		Wacholderbusch	<i>Rokicie</i>
Amtsbezirk Massau (Mazowsze) – Okręg Urzędowy Mazowsze					
245		Mazowsze		Massau	<i>Mazowsze</i>
246		Bernardowo		Bernhardshof	<i>Bernardowo</i>
247		Dzialyn		Dahlingen	<i>Działyń</i>
248		Dzialyn rum.		Dahlingen- Räumung	<i>Pustki Działyńskie</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
249		Hornówek		Hornweg	<i>Hornówek</i>
250		Kijaszkowiec		Krugland	<i>Kijaszkówiec</i>
251		Kijaszkowo		Krughof	<i>Kijaszkowo</i>
252		Liciszewy		Lietzengrund	<i>Liciszewy</i>
253		Morgowo		Morgen	<i>Morgowo</i>
254		Piotrkowo		Peterhof	<i>Piotrkowo</i>
255		Rembiesznica		Rembusch	<i>Rembiesznica</i>
256		Rembiocha		Rensen	<i>Rembiocha</i>
257		Zembowo		Semben	<i>Zębowo</i>
258		Swientosław		Senten	<i>Świętosław</i>
259		Trutowo		Trautenhof	<i>Trutowo</i>
260		Ciechanówek		Ziegeneck	<i>Ciechanówek</i>
Amtsbezirk Neugard (Nowogrod) – okręg urzędowy Nowogród					
261		Nowogrod		Neugard	<i>Nowogród</i>
262		Oczno		Augshof	<i>Oczno</i>
263		Bierzgło		Birgel	<i>Bierzgło</i>
264		Babiałak		Bubinfeld	<i>Babiałak</i>
265		Dolnik		Dohlmühle	<i>Dulnik</i>
266		Dembowo		Eichgard	<i>Dębowo</i>
267		Cesarski-dar.		Fürstengabe	<i>Carski Dar</i>
268		Grudza		Grude	<i>Grudza</i>
269		Gapa		Kappe	<i>Gapa</i>
270		Kujawy		Kuhwald	<i>Kujawy</i>
271		Londy		Linden	<i>Lądy</i>
272		Macikowo		Matzig	<i>Macikowo</i>
273		Miliszewy		Milschen	<i>Miliszewy</i>
274		Laskowiec		Nußfeld	<i>Laskowiec</i>
275		Paliwodzizna		Pahlweide	<i>Paliwodzizna</i>
276		Pomorzany		Pommernhof	<i>Pomorzany</i>
277		Rozec		Rosenbusch	<i>Różec</i>
278		Rudaw		Rüders	<i>Rudaw</i>
279		Nowawies		Schwabenfeld	<i>Nowa Wieś</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
280		Kamienny-smug		Schmückstein	<i>Kamienny Smug</i>
281		Sitno		Sittenfeld	<i>Sitno</i>
282		Strachowo		Strauchhof	<i>Strachówek</i>
283		Pronczka		Waschberg	<i>Praczka</i>
284		Wengiersk		Wengers	<i>Węgiersk</i>
285		Wygoda		Gutenuau	<i>Wygoda</i> ⁵⁸
286		Ciechocin		Zechental	<i>Ciechocin</i>
Amtsbezirk Schemmensee (Skempe) – okręg urzędowy Skępe					
287		Skempe		Schemmensee	<i>Skępe</i>
288		Franciczkowo		Franzenshof	<i>Franciszkowo</i>
289		Babie-lawy		Frauenbänk	<i>Babie Ławy</i>
290		Piontki		Fünferhöhe	<i>Piątki</i>
291		Genstowarka		Ginterbusch	<i>Gęstowarka</i>
292		Bogzapłac		Gottvergelts	<i>Bógzapłać</i>
293		Grabowiec		Grabenwies	<i>Grabówek</i>
294		Lawiczek		Jägerfeld	<i>Ławiczek</i>
295		Jarczewo		Jarsen	<i>Jarczewo</i>
296		Jozefkowo		Josefsfeld	<i>Józefkowo</i>
297		Kierz		Kersch	<i>Kierz</i>
298		Wolka-mala		Kleinwulken	<i>Mala Wólka</i>
299		Koziołek		Kösel	<i>Koziołek</i>
300		Chodoronzek		Kodern	<i>Chodorówek</i>
301		Chodoronzek- -rum.		Kodern Räumung	<i>Chodorówek Rumunki</i>
302		Kukowo		Kuckucksheide	<i>Kukowo</i>
303		Kujawy		Kuhweide	<i>Kujawy</i>
304		Modrzywie		Lärchland	<i>Modrzewie</i>
305		Oboz		Lagerwald	<i>Obóz</i>
306		Lempieczysna		Lemping	<i>Łępiczyzna</i>
307		Huta-Skempska		Schemmenhütte	<i>Huta Skępska</i>

⁵⁸ W 1943 r. pozycja 285 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
308		Lubowiec		Liebenteich	<i>Lubowiec</i>
309		Lonke-rum.		Lonke-Räumung	<i>Łąkie</i>
310		Wymyslin		Müscheldorf	<i>Wymyślin</i>
311		Moczadlo		Motzenbruch	<i>Moczadło</i>
312		Lonke-nowe		Neulonke	<i>Łąkie Nowe</i>
313		Pokrzywnik		Nesselwiese	<i>Pokrzywnik</i>
314		Radziochy		Radenholz	<i>Radziochy</i>
315		Sarnowo		Rehgart	<i>Sarnowo</i>
316		Skempe-Wioska		Schemmenhof	<i>Skępska Wioska</i>
317		Huta-Lencka		Lenzhütte	<i>Huta Łącka</i>
318		Czermno		Schirmen	<i>Czermno</i>
319		Czarny las		Schwarzenwald	<i>Czarny Las</i>
320		Suradowo		Sauerfeld	<i>Suradowo</i>
321		Szczekarzewo		Scheckensee	<i>Szczekarzewo</i>
322		Zuchowo		Suchfeld	<i>Żuchowo</i>
323		Zajeziórze		Überwasser	<i>Zajeziórze</i>
324		Lachyta		Waldhütte	<i>Łachyta</i>
325		Stara-Baba		Weibergrund	<i>Stara Baba</i>
326		Wolka		Wulken	<i>Wólka Duża</i>
327		Wolka rum.		Wulken- Räumung	<i>Wólka</i>
328		Zagno		Zangen	<i>Żagno</i>
Amtsbezirk Schwarzen Dorf (Czernikowo) – okręg urzędowy Czernikowo					
329		Czernikowo		Schwarzen Dorf	<i>Czernikowo</i>
330		Bartoszewo		Bartelsriege	<i>Bartoszewo</i>
331		Dominikowo		Domniksfeld	<i>Dominikowo</i>
332		Sonsieczno		Düsterhau	<i>Sąsieczno</i>
333		Sonsieczno- Dembowo		Eichenhau	<i>Dębowo</i>
334		Zelazniki		Eisenhütte	<i>Żelazniki</i>
335		Sonsieczno- Jesionowo		Eschenhau	<i>Jesionowo</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
336		Jesionek		Gieseneck	<i>Jesionek</i>
337		Grabina		Grawen	<i>Grabina</i>
338		Wygoda		Wiegbold	<i>Wygoda</i>
339		Skrzypkowo		Halnbruch	<i>Skrzypkowo</i>
340		Zimny-Zdroy		Kaltenspring	<i>Zimny Zdrój</i>
341		Chrapy		Krappen	<i>Chrapy</i>
342		Krzykomy		Kreischen	<i>Krzykomy</i>
343		Lentzen		Lentzen K. Leipe	<i>Włęcz</i>
344		Sonsieczno Lipowo		Lindenhau	<i>Lipowiec</i>
345		Miszek		Mönkeflur	<i>Miszek</i>
346		Obrowo		Obrau	<i>Oborowo</i>
347		Władysławowo		Ödland	<i>Władysławowo</i>
348		Kawęczyn		Plagenfeld	<i>Kawęczyn</i>
349		Mariankowo		Rankfelde	<i>Mariankowo</i>
350		Antoniewo		Antenhof	<i>Antoniewo</i>
351		Gniwkowo		Argenfeld	<i>Gniewkowo</i>
352		Osiek		Schanzfeld	<i>Osiek</i>
353		Osiecki-dol		Schanztal	<i>Osiecki Dół</i>
354		Samogorzewiec		Schmöggers	<i>Samogorzewiec</i>
355		Czernikowko		Schwarzenhof	<i>Czernikówko</i>
356		Schönwald		Schönwald, Kr. Leipe	<i>Jackowo</i>
357		Josefowo		Seffenwiese	<i>Józefowo</i>
358		Dzikowo		Sickau	<i>Dzikowo</i>
359		Steklinek		Steckelhof	<i>Steklinek</i>
360		Stajenczynki		Steinwiese	<i>Stajęczyнки</i>
361		Czernikowko- Fiatkowo		Veilchenhof	<i>Fijałkowo</i>
362		Osiek-Siciny		Wittenschanz	<i>Łęg-Osiek</i>
363		Zembowiec		Zahna, Kr. Leipe	<i>Zębowiec</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
Amtsbezirk Spittelberg (Szpetal) – okręg urzędowy Szpetal					
364		Szpetal-Gorny		Spittelberg	<i>Szpetal Górny</i>
365		Osiek		Auental	<i>Osiek Bogucki</i>
366		Winduga- Rachcinska		Bindhof	<i>Winduga Ruchcińska</i>
367		Zbytkowo		Bitterhof	<i>Zbytkowo</i>
368		Brzustowo		Brüsten	<i>Brzostowo</i>
369		Bednarka		Büttnershof	<i>Bednarka</i>
370		Upust		Einhof	<i>Upust</i>
371		Olszyny		Eisland	<i>Olszyny</i>
372		Fabianki		Fabiansdorf	<i>Fabianki</i>
373		Zarzyczewo		Finkenschlag	<i>Zarzyczewo</i>
374		Lisek		Fuchswinkel	<i>Lisek</i>
375		Chelmica-mala		Helmbach	<i>Chelmica Mała</i>
376		Chelmica-duza		Helmsee	<i>Chelmica Wielka</i>
377		Chelmica- -plebanka		Helmhof	<i>Chelmica Cukrownia</i>
378		Karasiewo		Karsheim	<i>Karasiewo</i>
379		Bogucin		Kirschenberg	<i>Bogucin</i>
380		Kotowskie		Kötting	<i>Kotowskie</i>
381		Krojczyn		Kreutzen	<i>Krojczyn</i>
382		Krzyzowki		Kreuzbruch	<i>Krzyżówki Boguckie</i>
383		Krempiny		Krempingen	<i>Zarzyczewo- Krępiny</i>
384		Okrongla		Krongeln	<i>Okrągła</i>
385		Kulin		Kullen	<i>Kulin</i>
386		Lochocin		Loschen	<i>Łochocin</i>
387		Nasiegniewo		Nessingen	<i>Nasiegniewo</i>
388		Witoszyn Nowe		Neuwitten	<i>Witoszyn Nowy</i>
389		Uniechowo		Nechenhof	<i>Uniechowo</i>
390		Placzek		Platzeck	<i>Placzek</i>
391		Popowo		Papenfeld	<i>Popowo</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
392		Rachcin		Raschen	<i>Rachcin</i>
393		Marianka		Riekenhof	<i>Marianka</i>
394		Romanowo		Römmen	<i>Romanowo</i>
395		Działy		Schalriege	<i>Działy</i>
396		Skorzno		Schörfeld	<i>Skórzno</i>
397		Swientkowizna		Schwenkwiesen	<i>Świątkowizna</i>
398		Sempliny		Semplingen	<i>Sępliny</i>
399		Mosziska		Spittelbrück	<i>Mościska</i>
400		Blotkowo		Spittelbruch	<i>Blotkowo</i>
401		Uklejowiec		Ukelei	<i>Uklejowiec</i>
402		Orszulewo		Urscheln	<i>Orszulewo</i>
403		Wichowo		Wichau	<i>Wichowo</i>
404		Zapusta		Wildenholz	<i>Zapusta</i>
405		Leng-Witoszyn		Wittenerheide	<i>Witoszyński Łąg</i>
406		Witoszyn stary		Altwitten	<i>Witoszyn Stary</i>
407		Wilczeniec- Bogucki		Wolfsanger	<i>Wilczeniec Bogucki</i>
408		Wilczeniec- Fabiański		Wolfshuben	<i>Wilczeniec Fabiański</i>
409		Cyprianka		Zippern	<i>Cyprianki</i>
Amtsbezirk Tülchau (Tluchowo) – okręg urzędowy Tluchowo					
410		Tluchowo		Tülchau	<i>Tluchowo</i>
411		Kamien Kmiecy		Bauernstein	<i>Kamień Kmiecy</i>
412		Kamien Kmiecy-rum.		Bauernstein Räumung	<i>Kamień Kmiecy</i>
413		Bronisławowo		Brunslage	<i>Drogiszka- Bronisławowo</i>
414		Florianowo		Floriansfeld	<i>Florianowo</i>
415		Klobukowo		Heidefeld	<i>Kłobukowo</i>
416		Julkowo		Julke	<i>Julkowo</i>
417		Kamien Kotowy		Kattenstein	<i>Kamień Kotowy</i>
418		Jasien		Lichtenbach	<i>Jasień</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
419		Jasien-rum.		Lichten- Räumung	<i>Jasień</i>
420		Sadki-jasien		Lichtengard	<i>Sadki</i>
421		Marianki		Lindengart	<i>Marianki</i>
422		Malomin		Malmen	<i>Malomin</i>
423		Michalkowo		Michelhof	<i>Michalkowo</i>
424		Wyczalkowo		Wittelshöhe	<i>Wyczółkowo</i>
425		Olszewo		Olsen	<i>Olszewo</i>
426		Rozalin		Rösel	<i>Rozalin</i>
427		Tluchowko		Tülchenhof	<i>Tluchówko</i>
428		Turza-Wilcza		Wolfsried	<i>Turza Wilcza</i>
429		Turza-Wilcza- -rum.		Wolfsried Räumung	<i>Turza Wilcza</i>
430		Koziróg-lesny		Ziegenhorn	<i>Koziróg Leśny</i>
431		Kozierog-rzeczny		Ziegenhöhe	<i>Koziróg Rzeczny</i>
Amtsbezirk Wilgen (Wielgie) – okręg urzędowy Wielgie					
432		Wielgie		Wilgen	<i>Wielgie</i>
433		Baldowo		Baldau	<i>Baldowo</i>
434		Bendzen		Bensen	<i>Będzień</i>
435		Bentlewo		Bentlau	<i>Bętlewo</i>
436		Złowody		Bösenwasser	<i>Złowody</i>
437		Teodorowo		Dietershof	<i>Teodorowo</i>
438		Oleszno		Ellerhof [Ellernhof]	<i>Oleszno</i>
439		Oleszno-rum.		Ellern-Räumung	<i>Oleszno</i>
440		Tupadły		Fallensee	<i>Tupadły</i>
441		Tupadły-rum.		Fallensee- Räumung	<i>Tupadły</i>
442		Zaduszники		Heiligenbach	<i>Zaduszniki</i>
443		Kurowo		Hennenfeld	<i>Kurowo</i>
444		Josefowo		Josten	<i>Józefowo</i>
445		Karolewo		Karlsflur	<i>Karolewo</i>
446		Lipiny		Lippingen	<i>Lipiny</i>

Kreis Leipe – powiat Lipno					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
447		Miodusy		Methausen	<i>Miodusy</i>
448		Suradowek		Sauerhof	<i>Suradówek</i>
449		Orlowo		Orteln	<i>Orlowo</i>
450		Chalinek		Schellenhof	<i>Chalinek</i>
451		Czarne		Schwarzen	<i>Czarne</i>
452		Czarne-rum.		Schwarzen- Räumung	<i>Czarne</i>
453		Golombki		Taubenwiese	<i>Golqbki</i>
454		Nowawies		Vielwiesen	<i>Nowa Wieś</i>
455		Piaseczno		Wilgensand	<i>Piaseczno</i>
456		Witkowo		Wittgen	<i>Witkowo</i>
457		Witkowo-rum.		Wittgen- Räumung	<i>Witkowo</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
Amtsbezirk Ährendorf (Wompielsk) – okręg urzędowy Wąpielsk					
1		Wompielsk		Ährendorf	<i>Wąpielsk</i>
2		Długie		Dalgefild	<i>Długie</i>
3		Neskowizna		Erlenmoor	<i>Neskowizna</i>
4		Olszak		Erlenmoor	<i>Olszak</i>
5		Bucha		Fichtenheide	<i>Bucha</i>
6		Polka Duża		Großfeld	<i>Pulka Duża</i>
7		Wrzeszewo		Hochwiesen	<i>Wrzeszewo</i>
8		Kupna		Kaufen	<i>Kupno</i>
9		Polka Mała		Kleinfeld	<i>Pulka Mała</i>
10		Rakowo		Krebswasser	<i>Rakowo</i>
11		Lisiny		Lisingen	<i>Lisiny</i>
12		Radziki Duże		Ratsfelde	<i>Radziki Duże</i>
13		Ruszkowo		Rüsenfeld	<i>Ruszkowo</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
14		Kielpiny		Schilfsee	<i>Kielpiny</i>
15		Cetki		Setten	<i>Cetki</i>
16		Poremba		Straufelde	<i>Poręba</i>
17		Tomaszewo		Thomaswiesen	<i>Tomaszewo</i>
18		Radziki Male		Unterratsfelde	<i>Radziki Male</i>
19		Warpalice		Werpeln	<i>Warpalice</i>
20		Czyzewo		Zeising	<i>Czyzewo</i>
21		Czernie		Zernen	<i>Czernie</i>
Amtsbezirk Austendorf (Plonne) – okręg urzędowy Plonne					
22		Plonne		Autendorf	<i>Plonne</i>
23		Plonki		Austenfelde	<i>Plonko</i>
24		Polwiesk Mały		Althalbenweg	<i>Półwiesk Duży</i>
25		Popielarz		Aschenwald	<i>Popielarz</i>
26		Tomkowo		Aschenwald	<i>Tomkowo</i>
27		Kolat		Aschenwald	<i>Kolat</i>
28		Bocheniec		Bestfelde	<i>Bocheniec</i>
29		Gulbiny		Guhlsee	<i>Gulbiny</i>
30		Franciszkowo		Franzenshain	<i>Franciszkowo</i>
31		Gaj		Franzenshain	<i>Gaj</i>
32		Polwiesk Duży		Halbenweg	<i>Półwiesk Duży</i>
33		Grabina		Kersch, Kr. Rippin	<i>Grabina (Tomkowo)</i>
34		Kaszuba		Kersch, Kr. Rippin	<i>Kaszuba</i>
35		Kierz		Kersch, Kr. Rippin	<i>Kierz</i>
36		Psiadroga		Kersch, Kr. Rippin	<i>Psia Droga (Kierz)</i>
37		Jakobkowo		Köppenfeld	<i>Jakubkowo</i>
38		Pikowo		Krähensand	<i>Piekielko</i>
39		Białkowo		Krähensand	<i>Białkowo</i>
40		Cegielnia		Krähensand	<i>Cegielnia</i>
41		Lonczonek		Lenzbach	<i>Łączonek</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
42		Lobki (Lubki)		Löbken	<i>Łubki</i>
43		Smolniki		Meilerbach	<i>Smolniki</i>
44		Rodzone		Meilerbach	<i>Rodzone</i>
45		Marianowo		Miekenhof	<i>Marianowo</i>
46		Ostrowite		Osterwitten	<i>Ostrowite</i>
47		Radomin		Reddemin	<i>Radomin</i>
48		Bogumilki		Rentfin	<i>Bogumilki</i>
49		Rentwiny		Rentfin	<i>Rentfiny</i>
50		Piorkowo		Rieboldshof	<i>Piórkowo</i>
51		Bachorz		Riemershof	<i>Bachorz</i>
52		Szafarnia		Schafferhof	<i>Szafarnia</i>
53		Szczutowo		Schütten	<i>Szczutowo</i>
54		Torfniaki		Torfkatzen	<i>Torfniaki</i>
55		Trombin		Trommen	<i>Trąbin</i>
56		Trombin Kolonie		Trommen	<i>Trąbin</i>
57		Trombinski rum.		Trommen- Räumung	<i>Trąbin</i>
58		Zduniec		Uferfeld	<i>Zduniec</i>
59		Mosciska		Weidenbrück	<i>Mościska</i>
60		Dobre		Zielkenhof	<i>Dobre</i>
Amtsbezirk Falkenhöhe (Sokolowo) – okręg urzędowy Sokolowo					
61		Sokolowo		Falkenhöhe, Kr. Rippin	<i>Sokolowo</i>
62		Adamki		Dahmken	<i>Adamki</i>
63		Dulsk		Dühl	<i>Dulsk</i>
64		Dombrowka		Döberfeld	<i>Dąbrówka</i>
65		Frankowo Dulski		Frankhof	<i>Frankowo Dulskie</i>
66		Frankowo Zbojenskie		Frankhorst	<i>Frankowo</i>
67		Dembowo		Feuchtenort	<i>Dębowo</i>
68		Kielbzak		Gelbsack	<i>Kielbzak</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
69		Wojnowa		Kriegerfeld	<i>Wojnowo</i>
70		Wilczewko		Kleinwilschen	<i>Wilczewko</i>
71		Sadykierz		Kirschgarten	<i>Sadykierz</i>
72		Kawno L		Kaun	<i>Kawno</i>
73		Lukaszewo		Lukashof	<i>Lukaszewo</i>
74		Kazimierzewo		Lehmeck	<i>Kazimierzewo</i>
75		Moszczone		Mosten	<i>Moszczonne</i>
76		Makowiska		Mohnhof	<i>Makowiska</i>
77		Sikorz		Meisenfeld	<i>Sikorz</i>
78		Sikorek		Meisenhof	<i>Sikorek</i>
79		Stalmirek		Maßhof	<i>Stalmierz– Nowiny (Stalmirek)</i>
80		Stalmierz		Maßort	<i>Stalmierz</i>
81		Obory		Obern	<i>Obory</i>
82		Rudusk		Rötelsee	<i>Rudusk</i>
83		Roze		Rosenhöhe	<i>Róże</i>
84		Zbojno		Raudorf, Kr. Rippin	<i>Zbójno</i>
85		Kamionka		Steinboden	<i>Kamionka</i>
86		Spiczyny		Spitzen	<i>Spiczyny</i>
87		Podolin (a)		Schweden- schlucht	<i>Podolina</i>
88		Zosin		Soschen	<i>Zosin</i>
89		Zaremba		Sarmühlen	<i>Zaręba</i>
90		Glemboczek		Tiefenflur	<i>Głęboczek</i>
91		Zbojenko		Treuenacker	<i>Zbójenko</i>
92		Laskowiec		Treuenhöhe	<i>Laskowiec</i> ⁵⁹
93		Wielgie		Welgen	<i>Wielgie</i>
94		Wielczewo		Wilschen	<i>Wilczewo</i>

⁵⁹ W 1943 r. pozycja 92 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
95		Ciepien		Zeppen	<i>Ciepień</i>
Amtsbezirk Hegen (Okalewo) – okręg urzędowy Okalewo					
96		Okalewo		Oklau [Hegen]	<i>Okalewo</i>
97		Niemcowizna		Deutschenrode	<i>Niemcowizna</i>
98		Kaleje		Eberskaule	<i>Kaleje</i>
99		Zatorowizna		Ellerwiese	<i>Zatorowizna</i>
100		Jasiony		Eschenfeld	<i>Jasiony</i>
101		Okalewko		Hegen [Oklau]	<i>Okalewko</i>
102		Wierzchownia		Hügelland	<i>Wierzchownia</i>
103		Kipichy		Kiepmoor	<i>Kipichy</i>
104		Brodniczka		Kleinfurt	<i>Brodniczka</i>
105		Oborki		Koppeln	<i>Oborki</i>
106		Szucie		Krähenholz	<i>Szucie</i> ⁶⁰
107		Mleczowka		Molkenflur	<i>Mleczówka</i>
108		Purzyce		Moorhütten	<i>Purzyce</i>
109		Goliaty		Moorgrund	<i>Goliaty</i>
110		Plociczno		Plötzenwasser	<i>Plociczno</i>
111		Czerwonka		Rotbach	<i>Czerwonka</i>
112		Piaski		Sandgrund	<i>Piaski</i>
113		Szustek		Schusterfeld	<i>Szustek</i>
114		Zofiewo		Sophienfeld	<i>Zofiewo</i>
115		Szarlaty		Torfkaulen	<i>Szarlaty</i>
116		Huta		Torfhütte	<i>Huta</i>
117		Suchy Grunt		Trockengrund	<i>Suchy Grunt</i>
118		Zdrojki		Vielsprind	<i>Zdrojki</i>
Amtsbezirk Falkenhöhe – okręg urzędowy Sokoligóra					
119		Polka		Falkenfeld	<i>Pulka</i>
120		Klonowo		Ahorngrund	<i>Klonowo</i>
121		Pencherek		Penkmühle	<i>Pęcherek</i>

⁶⁰ W 1943 r. pozycja 106 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
Amtsbezirk Horstfeld (Chrostkowo) – okręg urzędowy Chrostkowo					
122		Chrostkowo		Horstfeld	<i>Chrostkowo</i>
123		Podjablonie		Appelfeld	<i>Podjablonie</i>
124		Borzymín		Bören	<i>Borzymín</i>
125		Grabina		Buckolt	<i>Grabina</i>
126		Bruzek		Brusken	<i>Brzuze</i>
127		Losiaki		Elchen	<i>Losiaki</i>
128		Wysokie Pole		Hohenbrach	<i>Wysokie Pole</i>
129		Chrostkowo Młyn		Horstfeldermühle	<i>Chrostkowo</i>
130		Chrostkowo Nowe		Junghorstfeld	<i>Chrostkowo- Parcele</i>
131		Adamowo rum.		Horst-Räumung	<i>Adamowo</i>
132		Janiszewo		Jahnsboden	<i>Janiszewo</i>
133		Chojno		Kienfeld	<i>Chojno</i>
134		Chojenek		Kienhof	<i>Chojenek</i>
135		Huta Chojno		Kienhütte	<i>Huta Chojno</i>
136		Helenkowo		Lenkau	–
137		Lubianki		Lubingen	<i>Lubianki</i>
138		Marmana		Marmen	<i>Marmany</i>
139		Majdany		Meiden	<i>Majdany</i>
140		Podnietrzeba		Nietwiesen	<i>Podnietrzeba</i>
141		Nietrzeba		Nietmühl	<i>Nietrzeba</i>
142		Nowa Wies		Nügenberg	<i>Nowa Wies</i>
143		Gontowizna		Schindeln	<i>Gontkowizna</i>
144		Lawki		Steinicht	<i>Ławki</i>
145		Wildno		Wildenfeld	<i>Wildno</i>
146		Ksawery		Xavern	<i>Ksawery</i>
Amtsbezirk Kornkammer (Dzierzno) – okręg urzędowy Dzierzno					
147		Dzierzno		Kornkammer	<i>Dzierzno</i>
148		Wierzchownia		Eckwalde, Kr. Rippin	<i>Wierzchownia</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
149		Rogall		Eckwalde, Kr. Rippin	<i>Rogal</i>
150		Szcutowo		Eckdorf	<i>Szcutowo</i>
151		Szynowizna		Elsterbusch	<i>Szynkowizna</i>
152		Nicpon		Fleißacker	<i>Nicpoń</i>
153		Zduny		Fleißacker	<i>Zduny</i>
154		Firany		Fleißacker	<i>Firany</i>
155		Tereschewko		Gemberg	<i>Taraszewko</i>
156		Grzemby		Gemberg	<i>Grzęby</i>
157		Granaty		Granaten	<i>Granaty</i>
158		Goca		Granaten	<i>Goca</i>
159		Janowo		Hannen	<i>Janowo</i>
160		Jawornica		Jauern	<i>Jawornica</i>
161		Karw		Karf	<i>Karw</i>
162		Brodniczka		Kleinfurt	<i>Brodniczka</i> ⁶¹
163		Cichorz		Manteysfelde	<i>Ciechorz</i>
164		Cienkusc		Manteysfelde	<i>Cienkusz</i>
165		Mantyki		Manteysfelde	<i>Mantyki</i>
166		Dzierzenek		Manteysfelde	<i>Dzierzenko</i>
167		Melno		Mellern	<i>Mielno</i>
168		Rokietnica Neu		Neurocken	<i>Rokitnica- Parcele</i>
169		Rokietnica Dorf		Rocken	<i>Rokitnica</i>
170		Ostrow		Osterwiese	<i>Ostrów</i>
171		Golkowo		Roggenboden	<i>Golkowo</i>
172		Ksiente		Pfründe	<i>Księte</i>
173		Glinki		Pfründe	<i>Glinki</i>
174		Plebanka		Pfründe	<i>Księte-Plebanka</i>
175		Golkowko		Roggenschlag	<i>Gołkówko</i>
176		Niemojewo		Rocken	<i>Niemojewo</i>
177		Oborzyska		Schauern	<i>Oborzyska</i>

⁶¹ W 1943 r. pozycja 162 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
178		Szynkowo		Schenke	<i>Szynkówko</i>
179		Chlebowo		Schönwald, Kr. Rippin	<i>Chlebowo</i>
180		Schönwald		Schönwald, Kr. Rippin	<i>Szenwald</i>
181		Swiedziebnia		Schwetheim	<i>Świedziebnia</i>
182		Tomaszewko		Thomsfeld	<i>Tomaszewko</i>
Amtsbezirk Lindenschanz (Osiek) – okręg urzędowy Osiek					
183		Osiek		Lindenschanz	<i>Osiek</i>
184		Dembowo		Eichried	<i>Dębowo</i>
185		Wolka Kretowska		Freikrettig	<i>Wólka Kretkowska</i>
186		Wolka Suminska		Freisömmern	<i>Wólka Sumińska</i>
187		Lapinoz		Greifbach	<i>Łapinóz</i>
188		Boleslawice		Hasensand	<i>Bolesławice</i>
189		Lyskawica		Kahlenhöh	<i>Łyskowica</i>
190		Kretki Duze		Krettig	<i>Kretki Wielkie</i>
191		Kretki Male		Kleinkrettig	<i>Kretki Male</i>
192		Lapinozek (Lapinoz-Male)		Lapfelde	<i>Łapinózek</i>
193		Lemkowizna		Lemkenhof	<i>Lemkowizna</i>
194		Kolonie Osiek		Oßland	<i>Osiek (Osieczek)</i>
195		Korczakownia		Rodendorf	<i>Korczakownia</i>
196		Pachtarnia [Patarnia Rumunki]		Sandwinkel [Sandwinkel Räumung]	<i>Tejzowizna (Pachciarnia)</i>
197		Przerwa		Sandwinkel [Sandwinkel Räumung]	<i>Przerwa</i>
198		Jeziorki		Seeke	<i>Jeziorki</i>
199		Sumowko		Sömmerken	<i>Sumówko</i>
200		Kamionka		Steinland	<i>Kamionka</i>
201		Smolniki		Teerbrand	<i>Smolniki</i>
202		Oborki		Treuengrund	<i>Obórki</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
203		Bielawki		Weißfeld	<i>Bielawki (Radziki Małe)</i>
Amtsbezirk Ragau (Rogowo) – okręg urzędowy Rogowo					
204		Rogowo		Ragau	<i>Rogowo</i>
205		Borowo		Bosch	<i>Borowo</i>
206		Brzeszczki Duże		Bressen	<i>Brzeszczki Duże</i>
207		Likiec		Hohlwege	<i>Likiec</i>
208		Likiec Kolonie		Hohlwege Siedlung	<i>Likiec-Rumunki</i>
209		Wierzchowiska		Hügelfelde	<i>Wierzchowiska</i>
210		Rojewo		Immen	<i>Rojewo</i>
211		Charszewo		Karsberge	<i>Charszewo</i>
212		Sosnowo		Kieferneck	<i>Sosnowo</i>
213		Brzeszczki Małe		Kleinbressen	<i>Brzeszczki Małe</i>
214		Kobrzyniec Stary		Köbern	<i>Kobrzyniec Stary</i>
215		Grondy		Nassengrund	<i>Grądy Stare</i>
216		Kobrzyniec Nowy		Neuköbern	<i>Kobrzyniec Nowy</i>
217		Lisiny		Rabenberg	<i>Lisiny</i>
218		Rogowko		Ragensee	<i>Rogówko</i>
219		Świerzawy		Schmiedetal	<i>Świerzawy</i>
220		Pinino		Uhlenkamp	<i>Pinino</i>
221		Zamost		Torflage	<i>Zamość</i>
Amtsbezirk Reselerwalde (Skrwilno) – okręg urzędowy Skrwilno					
222		Skrwilno		Reselerwalde	<i>Skrwilno</i>
223		Oborki		Achthütten	<i>Oborki</i> ⁶²
224		Szczawno		Ampfergrund	<i>Szczawno</i>
225		Mosciska		Brücken	<i>Mościska</i>
226		Dembowka		Eicheln	<i>Dębówka</i>
227		Osina		Espenried	<i>Osina</i>

⁶² W 1943 r. pozycja 223 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
228		Przylasek		Föhrenwald	<i>Przylasek</i>
229		Boguszewiec		Götzenfeld	<i>Boguszewiec</i>
230		Chrapon		Hinterwalden	<i>Chrapoń</i>
231		Rogatka		Horne	<i>Rogatka</i>
232		Klepczarnia		Klapperfeld	<i>Klepczarnia</i>
233		Rak		Krebsen	<i>Rak</i>
234		Szczypiornia		Lauchfeld	<i>Szczypiorna</i>
235		Nowa Grobla		Neuwehr	<i>Nowa Grobla</i>
236		Czarnia Duza		Oberscharnen	<i>Czarnia Duża</i>
237		Stara		Oldenwald	<i>Starcz</i>
238		Pietrzyk		Petersmühle	<i>Pietrzyk</i>
239		Szoniec		Posterschanz	<i>Szoniec</i>
240		Psota		Posterschanz	<i>Psota</i>
241		Ruda		Rotenbruch	<i>Ruda</i>
242		Rudziska		Rudenfeld	<i>Rudziska</i>
243		Zambrzyca		Sambritz	<i>Zambrzyca</i>
244		Otocznia		Schrulhagen	<i>Otocznia</i>
245		Szucie		Schuhwiese [Krähenholz]	<i>Szucie</i>
246		Glembowka		Tiefenbusch	<i>Głęboka</i>
247		Toki		Tocken	<i>Toki</i>
248		Czarnia Mała		Unterscharnen	<i>Czarnia Mała</i>
249		Baba		Wernershof	<i>Baba</i>
Amtsbezirk Altrippin (Stararypin) – okręg urzędowy Stararypin					
250		Stararypin		Altrippin	<i>Stararypin</i>
251		Klusno		Ährenfeld	<i>Kłośno</i>
252		Iwany		Hannedorf	<i>Iwany</i>
253		Tadajewo		Jungherzberg	<i>Tadajewo</i>
254		Marianki		Marienkaten	<i>Marianki</i>
255		Michalki		Michelkirch	<i>Michalki</i>
256		Podole		Pudel	<i>Podole</i>
257		Rusinowo		Rauschenfeld	<i>Rusinowo</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
258		Sumin		Sömmern	<i>Sumin</i>
259		Strzygi		Striegerbrück	<i>Strzygi</i>
Amtsbezirk Schalensee (Żale) – okręg urzędowy Żale					
260		Żale		Schalensee	<i>Żale</i>
261		Okonin		Barsch	<i>Okonin</i>
262		Gizynek		Beisterfeld	<i>Giżynek</i>
263		Bobruwec		Biberfeld	<i>Bobrowiec</i>
264		Brzuze		Birkenhagen	<i>Brzoze Wielkie, Brzoze Małe</i>
265		Ugoszcz		Burgsee	<i>Ugoszcz</i>
266		Dombrowka		Demmern	<i>Dąbrówka</i>
267		Duszoty		Dusten	<i>Duszoty</i>
268		Paproty		Farnwald	<i>Paproty</i>
269		Julianowo		Juliusshof	<i>Julianowo</i>
270		Nowiny		Junghöfen	<i>Nowiny</i>
271		Kleszczyn		Kleschken	<i>Kleszczyn</i>
272		Kristjanowo		Kristiansflur	<i>Krystianowo</i>
273		Nadroz		Lichtenacker	<i>Nadróż</i>
274		Rumunki Nadroz		Lichten- Räumung	<i>Nadróż-Rumunki</i>
275		Przeszkoda		Querfelde	<i>Przeszkoda</i>
276		Radzynek		Resten	<i>Radzynek</i>
277		Ruda		Rotmoor	<i>Ruda</i>
278		Parowa		Sandschlucht	<i>Parowa</i>
279		Studzianka		Stützborn	<i>Studzianka</i>
280		Lisiaki		Voßwege	<i>Lisiaki</i>
281		Somsiorsy		Waldmark	<i>Somsiorsy</i>
282		Huta		Weghütte	<i>Huta</i>
Amtsbezirk Schermingen (Czermin) – okręg urzędowy Czermin					
283		Czermin		Schermingen	<i>Czermin</i>
284		Kwiatkowo		Blüthenhof	<i>Kwiatkowo</i>
285		Borki		Borke	<i>Borki</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
286		Godziszewy		Godesfeld	<i>Godziszewy</i>
287		Jasin		Jansen	<i>Jasin</i>
288		Skudzawy Nowe		Jungsandern	<i>Skudzawy Nowe</i>
289		Zasady Nowe		Jungsasse	<i>Zasady</i>
290		Zasadki		Kleinsasse	<i>Zasadki</i>
291		Kotowy		Kottau	<i>Kotowy</i>
292		Linne		Linne, Kr. Rippin	<i>Linne</i>
293		Sadlowo Nowe		Neusedlau	<i>Sadlowo</i>
294		Budziska		Ollbuden	<i>Budziska</i>
295		Zakrocz		Sagert	<i>Zakrocz</i>
296		Skudzawy Stare		Sandern	<i>Skudzawy Stare</i>
297		Skudzawy Rumunki		Sandern- Räumung	<i>Skudzawy Rumunki</i>
298		Zasady		Sasse	<i>Zasady</i>
299		Sadlowo- Rumunki		Sedlau-Räumung	<i>Sadlowo- Rumunki</i>
300		Sadlowo		Sedlau	<i>Sadlowo</i>
301		Stempowo		Stempau	<i>Stępowo</i>
302		Przybitowo		Weitenfeld	<i>Przywitowo</i>
303		Wolka		Wolke	<i>Wólka (Przywitowska Wólka)</i>
304		Stawisko		Wiesken	<i>Stawiska</i>
Amtsbezirk Schütttau (Szczutowo) – okręg urzędowy Szczutowo					
305		Szczutowo		Schütttau	<i>Szczutowo</i>
306		Jaleniec		Allefeld	<i>Jeleniec</i>
307		Blizno		Blisberg	<i>Blizno</i>
308		Boruchi		Bösenwald	<i>Boruchy</i>
309		Gorzen		Brandhof	<i>Gorzeń</i>
310		Bryski		Briskten	<i>Bryski</i>
311		Cisse		Eibenhof	<i>Cisse</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
312		Dombkowa Parowa		Eichenschlucht	<i>Dąbkowa- Parowa</i>
313		Wola Stara		Freisaß	<i>Stara Wola</i>
314		Gonsiorowy Mostek		Gänsebrück	<i>Gąsiorowy Mostek</i>
315		Borek		Heidewinkel	<i>Borek</i>
316		Hermany		Hermannsfelde	<i>Hermany</i>
317		Jegle		Hirsefeld	<i>Jegle</i>
318		Gorki		Höckern	<i>Górki-Rumunki</i>
319		Jazwiny		Jaßheide	<i>Jazwiny</i>
320		Karlewo		Karlshuben	<i>Karlewo</i>
321		Kordulewo		Korden	<i>Kordulewo</i>
322		Narty		Kufen	<i>Narty</i>
323		Gugoly		Kugeln	<i>Gogoły</i>
324		Huta Lukonie		Lockhütte	<i>Huta Łukomska</i>
325		Lukomka		Lukwald	<i>Łukomka</i>
326		Mierzencin		Merzen	<i>Mierzęcín</i>
327		Kosiory		Reusen	<i>Kosiory</i>
328		Rydzewo		Rützenfeld	<i>Rydzewo</i>
329		Szczerby		Scharten	<i>Szczerby</i>
330		Szczechowo		Scheckenfeld	<i>Szczechowo</i>
331		Ślupia		Schluppensee	<i>Ślupia</i>
332		Czumsk Duży		Schummen	<i>Czumsk Duży</i>
333		Czumsk Mały		Schummenhof	<i>Czumsk Mały</i>
334		Topionca		Töpern	<i>Topiąca</i>
335		Urszulewo		Urselhof	<i>Urszulewo</i>
336		Grabel		Weißbuchen	<i>Grabal</i>
337		Biele		Weißberg	<i>Biele</i>
338		Dziki Bor		Wildwald	<i>Dziki Bór</i>
339		Kozi Borek		Ziegenbusch	<i>Kozi Borek</i>
340		Ciapienice		Zimpeln	<i>Ciapienica</i>

Kreis Rippin – powiat Rypin					
Poz.	Status (miasto, gmina, majątek, część miejscowości)	Dotychczasowa nazwa (1939–1942)	Numer Meßtischblattu	Nowa nazwa (1942–1945)	Aktualna nazwa w języku polskim
Amtsbezirk Striemen (Prenczki) – okręg urzędowy Pręczi					
341		Prenczki		Striemen	<i>Pręczi</i>
342		Dylewo		Dielen	<i>Dylewo</i>
343		Dembiany		Eichelgrund	<i>Dębiany</i>
344		Karbowizna		Kerben	<i>Karbowizna</i>
345		Lasoty		Lasten	<i>Lasoty</i>
346		Puszcza		Öderwald	<i>Puszcza</i>
347		Przyrowo		Rinnsee	<i>Przyrowa</i>
348		Balin		Rübenfeld	<i>Balin</i>
349		Mosciska		Stege	<i>Mościska</i> ⁶³
350		Kolonie Prenczki		Striemensiedlung	<i>Pręczi</i>
351		Kowalki		Schmiedehof	<i>Kowalki</i>
352		Głowinsk		Treuglöwen	<i>Głowińsk</i>

Namiestnik Rzeszy Okręgu
Gdańsk-Prusy Zachodnie
Albert Forster

Źródło: BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters in Danzig-Westpreussen z 1 VIII 1942 r., nr 58, k. 617–691.

⁶³ W 1943 r. pozycja 349 została wykreślona z wykazu (*ibidem*).

Aneks

Dziennik Rozporządzeń Namiestnika Rzeszy w Okręgu Gdańsk-Prusy Zachodnie nr 11 z 6 marca 1943 r.

Korekta z 30 stycznia 1943 r. do zarządzenia dotyczącego zmian nazw miejscowości z 25 czerwca 1942 r.

Nazwy miejscowości, w których wprowadzono dodatkowe oznaczenia dotyczące powiatów, powinny je nosić. Jeśli miasta powiatowe zawierają określenia „Westpr.” lub „Weichsel”, również mają je nosić.

Postanowiono dokonać następujących korekt¹:

Poz.	Zamiast	Powinno być
Stadt Gotenhafen – miasto Gdynia		
7	Komórka do skreślenia	
12	Ziegelei	Słowo do wykreślenia
Kreis Danzig Land – powiat Gdańsk wieś		
5	Weigelsfeld	Weiglesfeld
11	Tiefental	Schwarzhütte
19	Praust	Schwint
22	Komórka do wykreślenia i przeniesienia do powiatu Kościerzyna	

¹ Korekta wprowadzona w styczniu 1943 r. dotyczyła błędów popełnionych podczas prac komisji landratów, podkomisji powiatowych lub rejencyjnych oraz podczas obrad centralnej komisji. Zarządzenie wskazywało, w jaki sposób należy niwelować powstałe błędy. W efekcie niektóre z miejscowości zostały skreślone lub przeniesione do innych powiatów. Do części przypisano stosowne numery map topograficznych lub dokonano korekty istniejących numerów. Wszystkie zmiany wprowadzone w załączniku naniesiono w nawiasach kwadratowych lub w formie przypisu do pierwotnego rozporządzenia z 25 VI 1942 r.

Poz.	Zamiast	Powinno być
Kreis Berent – powiat Kościerzyna		
15	–	535
22	–	536
33	–	622
34	Großmirau	Großmierau
35	Kleinmirau	Kleinmierau
42	539	534
49	557	538
59	706	707
62	Hochberg	Hohberg
63	Hochberg	Hohberg
75	536	535
82	Dehnsruh	Schöngart
93	Lindhorst	Liebusch
94	Borowo 537	Borowz 534
97	Karpfenau	Karpen, Kr. Berent (Westpr.)
101	Komórka do skreślenia	
113	637	537
117	Komórka do skreślenia	
127	Pichowitz	Piechowitz
132	Klatschwalde	Plötzen
142	621	538
149	Scharzin, Kr. Berent (Westpr.)	Schwarzin, Kr. Berent (Westpr.)
162	621	622
163	621	622
164	621	622
168	617	616
169	617	616
170	617	616
176	Schönheide	Kleinheide
Kreis Dirschau – powiat Tczew		
1	(Do Gniewa) jest do skreślenia, cała pozycja 1. do skreślenia i wpisana jako pozycja 21. z przypisaniem do mapy topograficznej nr 794	
3	Försterei	Dorf
11	Vorwerk Dalwin	Vorwerk Lauken

Poz.	Zamiast	Powinno być
25	Obschowken	Olschowken
32	Rakowitz-Bielika	Rakowitz und Bielitz
38	Sierspitz	Czierspitz
63	Vorwerk	Gut
73	Thyman	Thymau
Kreis Karthaus – powiat Kartuzy		
17	–	459
19	Schönau	Schmenten
29	Bullenbrock	Bullenbrook
36	459	536
39	388	328
46	Gut	Gemeinde
53	Drosselwald	Drosten
57	Kienberg	Teerbude
58	Gut Gockelsdorf	Gut Burggraben
62	Komórka do skreślenia	
63	Komórka do skreślenia	
64	329	390
65	390	329
75	Försterei	Siedlung
82	–	387
87	Zöszno	Löszno
100	Krzyda	Krzywda
105	456	457
106	457	456
116	326	327
126	Gliene	Glinow
127	–	534
129	–	327
143	–	389
147	Komórka do skreślenia	
150	Ortsteil – Glinosee – Glinsee	Försterei – Glinosee 388 – Glinsee
159	–	389
163	Lippwitze	Lippwitz
164	Rondy	Ronty

Poz.	Zamiast	Powinno być
166	458	457
167	–	459
185	Komórka do wykreślenia i do przeniesienia do powiatu Kościerzyna, zamiast nazwy Schülzenhof powinno się zastosować nazwę Quellheim.	
190	459	458
194	Barenhof	Bärenhof
203	Rockdorf	Sierke
206	453 Steinhorst	459 Hamsterwald
211	460 jest do skreślenia	
213	Steinau	Stahns
214	–	327
216	Lubowo	Dubowo
220	–	457
222	Katendorf	Katenhof
232	Dünheide 457	534 Tunwald
233	457	535
242	Komórka do skreślenia	
243	–	388
249	–	390
Jako następujący numer 250. winno wprowadzić się: Ortsteil Losienietz 458 = Lösenitz		
Kreis Konitz – powiat Chojnice		
11	700	614/615
18	978	1075
19	–	789
21	–	789
24	Ciß	Ciß (Czersk)
30	Komórka do skreślenia	
31	–	704
32	–	704
34	–	704
37	Försterei Dombrowken	Siedlung Dombrowka
57	Za osadą należy dopisać „und Försterei”	
58	Komórka do skreślenia	
61	Försterei	Dorf und Försterei

Poz.	Zamiast	Powinno być
66	–	701
71	–	788
79	701	979
84	–	790
88	–	788
101	–	702
102	–	702
103	–	702
104	–	702
106	–	702
116	Dombrowka	Dombrowken 703
117	–	703
123	700	614
128	–	703
135	Beerwalde	Schernitz
141	–	790
143	–	790
149	OF (Oberförsterei) i F. (Försterei) są do skreślenia	
149a	Oberförsterei i Försterei Ossusnitza = 701 Schede jest wprowadzona jako nowa komórka.	
159	Komórka do skreślenia	
160	Komórka do skreślenia	
163	–	789
169	–	883
187	–	788
188	–	787
189	787	788
190	–	787
197	–	787
198	786	787
202	702	616
225	702	616
232	782	787
238	Komórka do skreślenia	

Poz.	Zamiast	Powinno być
241	–	702
242	–	702
243	–	701
244	–	702
Kreis Neustadt – powiat Wejherowo		
1	u. Zementfabrik do wykreślenia	
7	Bärwalde	Barmeln
8	Bärwalderhütte	Barmelnerhütte
14	–	273
20	Brambusch Mühle	Brambuschmühle
24	Scharnau Mühle	Scharnaumühle
30	Buchheide	Darpstedt
31	Buchheide	Darpstedt
37	„und Zablotnie” jest do skreślenia i do przypisania do numeru 46. za Gr. Dennemörse	
39	„und Wielki Las” jest do skreślenia i do przypisania do numeru 59. za Krolewski.	
46	„und Janowzowa” jest do skreślenia i do przypisania do numeru 46. za Gr. Dennemörse.	
47	„Groß-Ottalsin” jest do skreślenia i do przypisania do numeru 46. za Gr. Dennemörse.	
51	–	330
57	–	225
60	–	221
61	–	328
62	–	272
69	Sandhagen	Kleinpesnitz und Großpesnitz
80	Komórka do skreślenia	
81	Komórka do skreślenia i przeniesienia do powiatu Kartuzy z przypisaniem do nr 328 Meßtischblattu	
90	„und Wielka Rolla” jest do skreślenia i przypisania do numeru 156. za Niemotowo.	
91	Komórka jest do skreślenia	

Poz.	Zamiast	Powinno być
92	Do Glodowken powinno dopisać się „und Rogulewo”.	
92a	Försterei Gloddau 274 Gloden wpisać jako nową komórkę.	
95	–	222
99	Freienau	Lintzau
100	Freienauer Mühle	Lintzauermühle
103	„und Alte Schmiede” do wykreślenia	
109	175	273
112	Zornwalde	Newau
113	Klosterwalde (Westpr.)	Nonnendorf (Westpr.)
115	Pechingen	Peschingen
116	Breitenfelde	Prethagen
121	–	274
123	„und Friedrichshof” do skreślenia	
131	Bergen	Rhedaberg
135	Schmelln	Schmolln
136	„und Miglowken” jest do wykreślenia i przypisania do numeru 37. za „Lellek”; „und Radowken” do wykreślenia i przypisania do numeru 44. za „Grabowitz”	
138	„und Kniewenzamostne” jest do wykreślenia i przypisania do numeru 131. za „Gohra”	
141	175	273
148	Stromeck	Strebelsdorf
156	Za „Niemotowo” należy wpisać „und Wielka Rolla”.	
157	Komórka do skreślenia a jej zawartość powinna być przeniesiona do miasta Gotenhafen	
163	–	273
170	Wittenbrock	Wittenbrook
171	Kleinwittenbrock	Kleinwittenbrook
Kreis Pr. Stargard – powiat Starogard		
10	Bialochowo	Bialachowo (Groß Bialachowo)
11	Bialochowken (Klein Bialochowo)	Bialachowken (Klein Bialachowo)

Poz.	Zamiast	Powinno być
12	Zamiast „Kollenz” powinno być „Kollenzdorf”.	
17	Kalkofen	Kalkdorf
20	791	793
22	Brigitte – Bitonia (Herrentochter)	Bitonia
24	Klein-Jajonschek	Klein-Sajonschek
25	Groß-Jajonschek	Groß-Sajonschek
30	Komórka do skreślenia	
31	Dombrowa	Dombrowo
46	Gut	Dorf und Gut
47 u. 48	Hildenbrandsdorf	Hildebrandsdorf
49	Komórka do skreślenia	
51	Siedlung	Dorf
61	Kasparhausen	Kasperhausen
63	Förstrei	Siedlung
78	Kamiona	Kamionna
90	–	792
98	Dembiogora	Dembiagora
110	983	985
112	Försterei	Siedlung
116	Abbau	Dorf
117	Abbau	Gut
118	Studzienietz	Studzienitz
122	O. (Oberförsterei) do wykreślenia	
130	Fronzaw	Fronza
136	Schlage	Schlagsa
141	707	706
145	Försterei	Dorf
Kreis Bromberg-Land – powiat Bydgoszcz Wieś		
55	1134	1345
60	–	1425
61	–	1425
64	–	1426
65	–	1425
82	1506	1426

Poz.	Zamiast	Powinno być
89	1260	1346
120	Wahlstadt	Wahlstatt
Kreis Kulm – powiat Chełmno		
14	1265	1349
28	Bolumin	Großbolumin
98	Linietzfließ	Lienitzfließ
Kreis Schwetz – powiat Świecie		
29	1089	1081
30	1080	1081
41	Gemeinde	Ortsteil
58	Lubschin	Lubochin
60	1080	1081
61	1080	1081
67	Komórka do skreślenia	
69	Redlenden	Redlenken
70	–	1080
81	Komórka do skreślenia	
82	Komórka do skreślenia	
92	Adliggrün	Adligprün
108	1072	1172
111	1171	1078
116	(Grünfelde) jest do skreślenia	
124	Gemeinde	Gut
139	–	1081
163	–	1170
165	Komórka do skreślenia i z 1078. numerem mapy topograficznej do przesunięcia do powiatu Tuchola.	
166	Komórka do skreślenia i do przeniesienia do powiatu Tuchola.	
193	Komórka jest do skreślenia	
195	Radomska –	Radanska 983
201	Marnau	Kreisfelde
213	Komórka do skreślenia	
245	Warlubien I und II 1081	Warlubien I 1081 Warlieb I Warlubien II 1081 Warlieb II

Poz.	Zamiast	Powinno być
249	1080	985
256	–	1079
266	–	1081
Jako numer 267. należy wprowadzić Dorf Kgl. Salesche 1170, Amwalde, Kreis Schwetz (Weichsel)		
Kreis Thorn-Land – powiat Toruń Wieś		
14	1583	1584
19	Borkenau	Brockenau
21	–	1350
25	1428	1430
49 u. 50	Oba następujące po sobie numery połączyć	
53	1511	1431
59	Kampanie	Kompanie
63	1483	1349
67	1584	1654a
81	1430	1429
83	1583	1509
98	1429	1428
100	–	1582/1583
Kreis Tuchel – powiat Tuchola		
1	–	1077
3 u. 4	Przesunąć do kategorii B. Gminy	
10	1163	1169
11	Bahnhof und Güter	Dorf, Bahnhof und Güter
12	Komórka do skreślenia	
14	1176	1076
25	–	1168
26	–	1169
31	1169	1168
33	1169	1168
42	Za „Kumstplott” wpisać „Fojutowo”	
48	Wondolg	Wondolly
49	„Fojutowo” do wykreślenia	

Poz.	Zamiast	Powinno być
63	884	1078
69	Krust	Prust
83	„Bielskastruga” do wykreślenia	
83	951	981
100	–	982
Kreis Wirsitz – powiat Wyrzysk		
2	Rudka-Mühle	Rudkamühle
4	–	1342
6	Dzimin	Dziunin
10	Marienfelde	Arnshöh
10a	Wieś „Neu Brostwo” 1420 ma zostać zastąpiona przez „Marienfelde”.	
13	Bientahof	Biental
19	1258	1259
27	–	1422
97	Zamiast „Ruhden” powinno być „Deutsch-Ruhden”.	
98	Komórka do skreślenia	
111	–	1343
113	Schönrade 1340	Schönrode 1341
128	–	1342
133	Waldgraben	Waldgrabau
134	Waldgraben Försterei –	Waldgrabau – Försterei
149	–	1422
152	1340	1341
Kreis Zempelburg – powiat Sępólno		
1	Schwieder	Schweide
5	–	1343
21	Maintal	Maiental
25	1073	1075
36	1256	1257
42	Petznick	Petznick
43	1166	1167
50	–	1257
55	1267	1257

Poz.	Zamiast	Powinno być
Kreis Brien – powiat Wąbrzeźno		
3	1832	1432
4	1832	1432
7	1434	1432
27	1432	1433
33	Komórka do skreślenia	
46	1262	1267
59	–	1351
60	1351	1431
102	1265	1350
Jako nowy 109. numer wprowadzić: Dorf Trzianno 1351 Tenden		
Kreis Graudenz-Land – powiat Grudziądz Wieś		
24	1176	1085
38	–	1174
40	Komórka do skreślenia	
59	Komórka do skreślenia	
70	–	1082
76	Großnogath und Bozepole	Nogath und Bozepole
76	Großnogath	Nogath
77	Komórka do skreślenia	
78	Ockonin	Ockenin
82 u. 84	Rheden	Rehden
103	Sollnowo	Sellnowo
105	–	1176
106	–	1176
Kreis Neumark – powiat Nowe Miasto Lubawskie		
34	1080	1089
46	1178	1179
50	1085, 1086, 1177/78	1177
54	1271	1272
55	Korsten	Erlengrund
58	1178	1086
74	Lendzek	Londzek

Poz.	Zamiast	Powinno być
88	Człolin 1178	Czerlin 1089/1181
89	1089	1181
101	1178	1179
105	Groß-Pacolcowo	Groß-Pacoltowo
119	Leschale-Mühle	Leschak-Mühle
123	1270	1271
133	Samplau-Abbau	Samplau
155	–	1177
176	1168	1086
Kreis Strasburg – powiat Brodnica		
4	–	1354
5	1355	1365
83	1269	1268
105	1356	1355
159	1268	1355
164	1269	1268
165	–	1268
176	–	1178
180	1353	1268
Kreis Liepe – powiat Lipno		
5	Beberfließ	Bebernfließ
7	Bebrhof	Bebernhof
110	Komórka do skreślenia	
166	Abbau	Räumung
285	Komórka do skreślenia	
438	Ellerhof	Ellernhof
Kreis Rippin – powiat Rypin		
92	Komórka do skreślenia	
96	Oklau	Hegen
101	Hegen	Oklau
106	Komórka do skreślenia	
162	Komórka do skreślenia	
196	Patarnia – Sandwinkel; Patarnia – Rum – Sandwinkel Räumung	

Poz.	Zamiast	Powinno być
223	Komórka do skreślenia	
245	Schuhwiese	Krähenholz
349	Komórka do skreślenia	

Namiestnik Okręgu Rzeszy
Gdańsk-Prusy Zachodnie
w zastępstwie
[Wilhelm] Huth

Załącznik do nakazu korekty z 30 stycznia 1943 r.

Za sprawą dodatkowych zmian granic okręgów urzędowych dokonano korekt w kwestii przynależności miejscowości, części miejscowości, wybudowań itp., wprowadzających ich inne przypisanie do poszczególnych okręgów. W celu pełnego wyjaśnienia na nowo ogłoszono wykaz miejscowości dla powiatu Rypin.

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
I. Amtsbezirk Horstfeld (Chrostkowo) – okręg urzędowy Chrostkowo		
1	Chrostkowo	Horstfeld
2	Podjablonie	Appelfeld
3	Grabina	Buckolt
4	Bruzek	Brusken
5	Losiaki	Elchen
6	Chrostkowo Młyn	Horstfeldermühle
7	Chrostkowo Nowe	Junghorstfeld
8	Adamowo rum.	Horst-Räumung
9	Janiszewo	Jahnsboden
10	Kawno L.	Kaun
11	Chojno	Kienfeld
12	Chojenek	Kienhof
13	Huta Chojno	Kienhütte
14	Helenkowo	Lenkau
15	Lubianki	Lubingen
16	Makowiska	Mohnhof
17	Marmana	Marmen
18	Majdany	Meiden

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
19	Podnietrzeba	Nietwiesen
20	Nietrzeba	Nietmühl
21	Nowa Wies	Nügenberg
22	Gontowizna	Schindeln
23	Lawki	Steinicht
24	Wildno	Wildenfeld
25	Ksawery	Xavern
26	Sikorz	Meisenfeld
27	Sikorek	Meisenhof
28	Stalmierz	Maßort
29	Stalmirek	Maßhof
30	Obory	Obern
31	Glemboczek	Tiefenflur
32	Podolin(a)	Schwedenschlucht
II. Amtsbezirk Sedlau (Sadlowo) – okręg urzędowy Sadlowo		
33	Czermin	Schermingen
34	Kwiatkowo	Blütehnhof
35	Borki	Borke
36	Godziszewy	Godesfeld
37	Jasin	Jansen
38	Skudzawy Nowe	Jungsandern
39	Zasady Nowe	Jungsasse
40	Zasadki	Kleinsasse
41	Kotowy	Kottau
42	Linne	Linne, Kr. Rippin
43	Sadlowo Nowe	Neusedlau
44	Budziska	Ollbuden
45	Skudzawy Stare	Sandern
46	Skudzawy Rumunki	Sandern-Räumung
47	Puszcza	Ödenwald
48	Gorki	Höckern
49	Zasady	Sasse
50	Sadlowo Rumunki	Sedlau-Räumung
51	Sadlowo	Sedlau

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
52	Stempowo	Stemapu
53	Przybitowo	Weitenfeld
54	Wolka	Wolke
III. Amtsbezirk Ratsfelde (Gr. Radziki) – okręg urzędowy Radziki Duże		
55	Radziki Duże	Ratsfelde
56	Wompielsk	Ährendorf
57	Neskowizna	Erlenmoor
58	Oszak	Erlenmoor
59	Polka Duże	Großfeld
60	Wrzeszewo	Hochweisen
61	Kupna	Kaufen
62	Polka Mała	Kleinfeld
63	Kaszuba	Kersch, Kr. Rippin
64	Lisiny	Lisingen
65	Kierz	Kersch, Kr. Rippin
66	Ruszkowo	Rüseknfeld
67	Pachtarnia [Patarnia]	Sandwinkel
68	Kielpiny	Schilfsee
69	Przerwa	Sandwinkel [Sandwinkel Räumung]
70	Poremba	Streufelde
71	Tomaszewo	Thomasweiden
72	Radziki Małe	Unterratsfelde
73	Bielawki	Weißfeld
74	Czernie	Zeren
75	Lapinoz	Greifbach
76	Bolesławice	Hasensand
77	Lapinozek (Lapinoz Małe)	Lapfelde
78	Lemkowizna	Lemkenhof
IV. Amtsbezirk Oklau (Okalewo) – okręg urzędowy Okalewo		
79	Okalewo	Oklau [Hegen]
80	Niemcowizna	Deutschenrode
81	Kaleje	Eberskaule
82	Zatorowizna	Ellerweise
83	Jasiony	Eschenfeld

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
84	Okalewko	Hegen [Oklau]
85	Wierzchownia	Hügelland
86	Kipichy	Kiepmoor
87	Brodniczka	Kleinfurt
88	Oborki	Koppeln
89	Szucie	Krähenholz
90	Mleczowka	Molkenflur
91	Purzyce	Moorhütten
92	Goliaty	Moorgrund
93	Plociczno	Plötzenwasser
94	Czerwonka	Rotbach
95	Piaski	Sandgrund
96	Szustek	Schusterfeld
97	Zofiewo	Sophienwald
98	Szarlaty	Torfkaulen
99	Huta	Torfhütte
100	Suchy Grunt	Trockengrund
101	Zdrojki	Vielsprind
V. Amtsbezirk Lindenschanz (Osiek) – okręg urzędowy Osiek		
102	Osiek	Lindenschanz
103	Dembowo	Eichried
104	Wolka Kretkowska	Freikrettig
105	Wolka Suminska	Freisömmern
106	Lyskawica	Kahlenhöh
107	Kretki Duze	Krettig
108	Kretki Male	Kleinkrettig
109	Kolonie Osiek	Oßland
110	Korczakownia	Rodendorf
111	Jeziorki	Seeke
112	Kamionka	Steinland
113	Smolniki	Teerbrand
114	Oborki	Treuengrund
115	Mantyki	Manteysfelde
116	Dzierzenek	Manteysfelde

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
117	Stawisko	Wiesken
118	Szynowizna	Elsterbusch
119	Klusno	Ährenfeld
120	Michalki	Michelkirch
121	Tadajewo	Jungherzberg
122	Dzierzno	Kornkammer
VI. Amtsbezirk Reddemin (Radomin) – okręg urzędowy Radomin		
123	Radomin	Reddemin
124	Plonne	Austendorf
125	Plonki	Austenfelde
126	Polwiesk Maly	Althalbenweg
127	Polielarz	Aschenwald
128	Tomkowo	Aschenwald
129	Kolat	Aschenwald
130	Bocheniec	Bestfelde
131	Gulbiny	Guhlsee
132	Franciszkowo	Franzenshein
133	Gaj	Franzenshein
134	Polwiesk Duży	Halbenweg
135	Grabina	Kersch, Kr. Rippin
136	Psiadroga	Kers, Kr. Rippin
137	Jakobkowo	Köppenfeld
138	Pikowo	Krähensand
139	Bialkowo	Krähensand
140	Cegielnia	Krähensand
141	Lonczonek	Lenzbach
142	Lobki (Lubki)	Löbken
143	Duszoty	Dusten
144	Smolniki	Meilerbach
145	Rodzone	Meilerbach
146	Marianowo	Miekenhof
147	Ostrowite	Osterwitten
148	Bogumilki	Rentfin
149	Rentwiny	Rentfin

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
150	Piorkowo	Rieboldshof
151	Bachorz	Rieboldshof
152	Szafarnia	Schafferhof
153	Szczutowo	Schützen
154	Studzianka	Stützborn
155	Trofniaki	Torfkaten
156	Trombin	Trommen
157	Trombin Kolonie	Trommen
158	Trombinski rum.	Trommen-Räumung
159	Zduniec	Uferfeld
160	Lisiaki	Voßwege
161	Mosciska	Weidenbrück
162	Dobre	Zielkenhof
163	Przyrowo	Rinnsee
VII. Amtsbezirk Rippin Land (Alt-Rippin oder Staryrypin) – okręg urzędowy Staryrypin		
164	Staryrypin	Altrippin
165	Dylewo	Dielen
166	Dembiany	Eichelgrund
167	Karbowizna	Kerben
168	Lasoty	Lasten
169	Wysokie Pole	Hohenbrach
170	Bucha	Fichtenheide
171	Sumowko	Sömmerken
172	Balin	Rübenfeld
173	Mosciska	Stege
174	Kolonie Prenczki	Striemensiedlung
175	Kowalki	Schmeidehof
176	Głowniak	Treuglöwen
177	Długie	Dalgefild
178	Rakowo	Krebswasser
179	Cetki	Setten
180	Warpalice	Werpeln
181	Cyzewo	Zeising
182	Zakroczy	Sagert

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
183	Prenczki	Striemen
184	Iwany	Hannedorf
185	Marianki	Marienkaten
186	Podole	Pudel
187	Rusinowo	Rauschenfeld
188	Sumin	Sömmern
189	Strzygi	Striegerbrück
190	Borzymin	Bören
VIII. Amtsbezirk Ragau (Rogowo) – okręg urzędowy Rogowo		
191	Rogowo	Ragau
192	Borowo	Bosch
193	Brzeszczki Duze	Bressen
194	Likiec	Hohlwege
195	Likiec Kolonie	Hohlwege Siedlung
196	Wierzchowiska	Hügelfelde
197	Rojewo	Immen
198	Charszewo	Karsberge
199	Sosnowo	Kieferneck
200	Brzeszczki Male	Kleinbressen
201	Kobrzeńec Stary	Köbern
202	Grondy	Nassengrund
203	Kobrzeńec Nowy	Neuköbern
204	Lisiny	Rabenberg
205	Rogowko	Ragensee
206	Swierzawy	Schmiedetal
207	Pinino	Uhlenkamp
208	Zamost	Torflage
IX. Amtsbezirk Reselerwalde (Skrwilno) – okręg urzędowy Skrwilno		
209	Skrwilno	Reselerwalde
210	Oborki	Achthütten
211	Szczawno	Ampfergrund
212	Mosciska	Brücken
213	Dembowka	Eicheln

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
214	Osina	Espenried
215	Przylasek	Föhrenwald
216	Boguszewiec	Götzenwald
217	Chrapon	Hinterwalden
218	Rogatka	Horne
219	Klepczarnia	Klapperfeld
220	Rak	Krebsen
221	Szczypiornia	Lauchfeld
222	Nowa Grobla	Neuwehr
223	Czarnia Duza	Oberscharnen
224	Stara	Oldenwald
225	Pietrzyk	Petersmühle
226	Szoniec	Posterschanz
227	Psota	Posterschanz
228	Ruda	Rotenbruch
239	Rudziska	Rudenfeld
230	Zambrzyca	Sambritz
231	Otocznia	Schruhagen
232	Szucie	Schuhweise [Krähenholz]
233	Glembowka	Tiefenbusch
234	Toki	Tocken
235	Czarnia Mala	Unterscharnen
236	Baba	Wernersdorf
X. Amtsbezirk Schwetheim (Swiedziebnia) – okręg urzędowy Świedziebnia		
237	Swiedziebnia	Schwetheim
238	Wierzchnonia	Eckerwalde, Kr. Rippin
239	Rogall	Eckerwalde, Kr. Rippin
240	Cichorz	Manteysfelde
241	Szczutowo	Eckdorf
242	Nicpon	Fließacker
243	Zduny	Fließacker
244	Firany	Fließacker
245	Tereschewko	Gemberg
246	Grzemby	Gemberg

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
247	Granaty	Granaten
248	Goca	Granaten
249	Janowo	Hannen
250	Jawornica	Jauern
251	Karw	Karf
252	Brodniczka	Kleinfurt
253	Cienkusc	Manteysfelde
254	Melno	Mellern
255	Rokietnica Neu	Neurocken
256	Rokietnica Dorf	Rocken
257	Ostrow	Osterweise
258	Golkowo	Roggenboden
259	Ksiente	Pfründe
260	Glinki	Pfründe
261	Plebanka	Pfründe
262	Golkowko	Roggenschlag
263	Niemojewo	Rocken
264	Oborzyska	Schauern
265	Szynkowo	Schenke
266	Chlebowo	Schönwald, Kr. Rippin
267	Schönwald	Schönwald. Kr. Rippin
268	Tomaszewko	Thomasfeld
XI. Amtsbezirk Schalensee (Zale) – okręg urzędowy Żale		
269	Zale	Schalensee
270	Okonin	Barsch
271	Gizynek	Beisterfeld
272	Bobruwec	Biberfeld
273	Brzuze	Birkenhagen
274	Ugoszcz	Burgsee
275	Dombrowka	Demmern
276	Paproty	Farnwald
277	Julianowo	Juliusshof
278	Nowiny	Junghöfen
279	Kleszczyn	Kleschken

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
280	Kristjanowo	Kristiansflur
281	Nadroz	Lichtenacker
282	Rumunki Nadroz	Lichten-Räumung
283	Przeszkoda	Querfelde
284	Radzynek	Resten
285	Ruda	Rotmoor
286	Parowa	Sandschlucht
287	Somsiory	Waldmark
288	Huta	Weghütte
XII. Amtsbezirk Raudorf (Zbojno) – okręg urzędowy Zbójno		
289	Zbojno	Raudorf, Kr. Rippin
290	Sokolowo	Falkenhöhe, Kr. Rippin
291	Adamki	Dahmken
292	Dulsk	Dühl
293	Dombrowka	Döberfeld
294	Frankowo Dulski	Frankhof
295	Frankowo Zbojenskie	Frankhorst
296	Dembowo	Feuchtenort
297	Kielbzak	Gelbsack
298	Wojnowa	Kriegerfeld
299	Wilczewko	Kleinwilschen
300	Sadykierz	Kirschgarten
301	Lukaszewo	Lukashof
302	Kazimierzewo	Lehmeck
303	Moszczone	Mosten
304	Rudusk	Rötelsee
305	Ruze	Rosenhöhe
306	Kamionka	Steinboden
307	Spiczyny	Spitzen
308	Zosin	Soschen
309	Zaremba	Sarmühlen
310	Zbojenko	Treuenacker
311	Laskowiec	Treuenhöhe
312	Wielgie	Welgen

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
313	Wielczewo	Wilschen
314	Ciepien	Zeppen
315	Polka	Falkenfeld
316	Klonowo	Ahorngrund
317	Pencherek	Penkmühle
XIII. Amtsbezirk Schüttau (Szczutowo) – okręg urzędowy Szczutowo		
318	Szczutowo	Schüttau
319	Jaleniec	Allefeld
320	Blizo	Blisberg
321	Boruchi	Bösenwald
322	Gorzen	Brandhof
323	Bryski	Brisken
324	Cisse	Eibenhof
325	Dombkowa Parowa	Eichenschlucht
326	Wola Stara	Freisaß
327	Gonsiorowy Mostek	Gänsebrück
328	Borek	Heidewinkel
329	Hermany	Hermannsfelde
330	Jegle	Hirsefeld
331	Jazwiny	Jaßheide
332	Karlewo	Karlshuben
333	Kordulewo	Korden
334	Narty	Hufen
335	Gugoly	Kugeln
336	Huta Lukonie	Lockhütte
337	Lukomka	Lukwald
338	Mierzencin	Merzen
339	Kosiorzy	Reusen
340	Rydzewo	Rützenfeld (gehört zum Kr. Sichelberg)
341	Szczerby	Scharten
342	Szczechowo	Scheckenfeld
343	Slupia	Schluppensee
344	Czumsk Duzy	Schummen
345	Czumsk Maly	Schummenhof

Poz.	Dotychczasowa nazwa	Nowa nazwa
346	Topionca	Töpern
347	Urszulewo	Urselhof
348	Grabel	Weißbuchen
349	Biele	Weißberg
350	Dziki Bor	Wildwald
351	Kozi Borek	Ziegenbusch
352	Ciapienice	Zimpeln

Źródło: BG PAN, V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreussen z 6 III 1943 r., nr 11, k. 109–121.

Wykaz skrótów

APG	– Archiwum Państwowe w Gdańsku
BBL	– Bundesarchiv Berlin-Lichterfelde
BG PAN	– Biblioteka Gdańska Polskiej Akademii Nauk
DVL	– Deutsche Volksliste (Niemiecka Lista Narodowościowa)
NSDAP	– Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (Narodowosocjalistyczna Niemiecka Partia Robotników)
RMdI	– Reichsministerium des Innern (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych III Rzeszy)
RP	– Rzeczpospolita Polska
WMG	– Wolne Miasto Gdańsk

Bibliografia

I. Źródła archiwalne

Archiwum Państwowe w Gdańsku

263/8, Namiestnik Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie, Änderung von Ortsnamen.

Polska Akademia Nauk Biblioteka Gdańska

V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreußen z 6 III 1940 r., nr 9.

V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreußen z 6 III 1943 r., nr 11.

V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters in Danzig-Westpreußen z 1 VIII 1942 r., nr 58.

V.3170, Verordnungsblatt des Reichsstatthalters Reichsgau Danzig-Westpreußen z 1 IV 1943 r., nr 15.

Bundesarchiv Berlin-Lichterfelde

R 153/785, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, Bd. 2, Enthält: Teil III: Danzig-Westpreußen.

R 153/786 Änderung von geographischen Namen in Westpreußen. Enthält nur: Listen.

R 153/790, Ortsnamenänderungen in den eingegliederten Ostgebieten.

R 153/803, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Schwetz, Preußisch-Stargard, Strasburg, Stadtkreis und Landkreis Thorn, Tuchel, Wirsitz und Zempelburg, Bd. 6.

R 153/804, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Karthaus, Konitz, Kulm, Lipno, Neumark, Neustadt und Rippin, Bd. 3.

- R 153/805, Ortsnamenänderungen im ehemaligen Polen, nach Kreisen geordnet. Berent, Briesen, Stadt- und Landkreis Bromberg, Landkreis Danzig, Dirschau, Stadtkreis Gotenhafen, Graudenz, Großes Werder, Bd. 2.
- R 153/1029, Ortsnamenänderungen in den eingegliederten Ostgebieten, erarbeitet vom Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums – Zentralbodenamt. Enthält u.a.: Erlass des RMDI vom 11. Okt. 1940 (VI B 4256 I – XV 8194) über Ortsnamenänderungen an die Reichsstatthalter bzw. Oberpräsidenten in Danzig, Posen, Königsberg und Breslau, Die Umbenennung der Kreisnamen in den eingegliederten Ostgebieten.
- R 153/1030, Gemeindeverzeichnis für den Gau Danzig-Westpreußen, aufgestellt vom Bodenamt Danzig-Westpreußen für den Reichskommissar für die Festigung deutschen Volkstums – Zentralbodenamt.
- R 153/1031, Pressemeldungen über die Eindeutschungen der Ortsnamen.
- R 152/1032, Eindeutschungen von Ortsnamen im Osten. Enthält u.a.: Vorschläge aus der Bevölkerung.

II. Źródła drukowane

- Burgdörfer F., *Die Statistik in Deutschland nach ihrem heutigem Stand*, Bd. 1, Berlin 1940.
- Richtlinien für das Vorgehen in den von deutschen Truppen besetzten westpreussischen Gebieten* [w:] J. Sziling, *Przyczynek do pierwszych dni okupacji hitlerowskiej na Pomorzu Gdańskim w 1939 r.*, „Biuletyn Główniej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce” 1982, t. 31.
- Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej opracowany na podstawie wyników Pierwszego Powszechnego Spisu Ludności z dn. 30 września 1921 r. i innych źródeł urzędowych*, t. 1: *M. St. Warszawa, województwo warszawskie*, Warszawa 1925.
- Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej opracowany na podstawie wyników Pierwszego Powszechnego Spisu Ludności z dn. 30 września 1921 r. i innych źródeł urzędowych*, t. 10: *Województwo poznańskie*, Warszawa 1926.
- Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej opracowany na podstawie wyników Pierwszego Powszechnego Spisu Ludności z dn. 30 września 1921 r. i innych źródeł urzędowych*, t. 11: *Województwo pomorskie*, Warszawa 1926.
- Skorowidz ustalonych nazw miejscowości na ziemiach odzyskanych według uchwał komisji ustalania nazw miejscowości przy ministerstwie administracji publicznej*, red. S. Rospond, t. 1: *Niemiecko-polska*, Wrocław 1948.
- Skorowidz ustalonych nazw miejscowości na ziemiach odzyskanych według uchwał komisji ustalania nazw miejscowości przy ministerstwie administracji publicznej*, red. S. Rospond, t. 2: *Niemiecko-polska*, Wrocław 1948.
- Wytyczne gauleitera A[lberta] Forstera szefa administracji cywilnej dla obszaru pomorskiego, skierowane do komisarycznych starostów z 10 września 1939 r.* [w:] J. Sziling, *Przyczynek do pierwszych dni okupacji hitlerowskiej na*

Pomorzu Gdańskim w 1939 r., „Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce” 1982, t. 31.

2. *Ergänzung zu den Richtlinien für das Verhalten in den von deutschen Truppen besetzten Gebieten Westpreussen* [w:] J. Sziling, *Przyczynek do pierwszych dni okupacji hitlerowskiej na Pomorzu Gdańskim w 1939 r.*, „Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce” 1982, t. 31.
3. *Ergänzung zu den Richtlinien für das Verhalten in den von deutschen Truppen besetzten Gebieten Westpreussen* [w:] J. Sziling, *Przyczynek do pierwszych dni okupacji hitlerowskiej na Pomorzu Gdańskim w 1939 r.*, „Biuletyn Głównej Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce” 1982, t. 31.

III. Opracowania

Bojarska B., *Skutki hitlerowskiej polityki eksterminacyjnej na Pomorzu Gdańskim* [w:] *Zbrodnie i sprawy. Ludobójstwo hitlerowskie przed sądem ludzkości i historii*, red. C. Pilichowski, Warszawa 1980.

Breza E., *Nazwy miejscowe gminy Kartuzy*, Kartuzy 1999.

Broszat M., *200 lat niemieckiej polityki względem Polski*, przeł. A. Kazimierzczak, W. Leder, Warszawa 1999.

Burleigh M., *Germany turns Eastwards. A study of Ostforschung in the Third Reich*, Cambridge 1990.

Ciechanowski K., *Zakaz używania języka polskiego na Pomorzu w latach okupacji hitlerowskiej*, „Stutthof. Zeszyty Muzeum” 1977, nr 2.

Czopek B., *Nazwy miejscowe dawnej Ziemi Chełmińskiej i Bełskiej (w granicach dzisiejszego Państwa Polskiego)*, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1988.

Czopek-Kopciuch B., *Adaptacje niemieckich nazw językowych w języku polskim*, Kraków 1995.

Das Reichsamt für Landesaufnahme und seine Kartenwerke, Berlin 1931.

Duchkowitsch W., Hausjell F., Semrad B., *Die Spirale des Schweigens. Zum Umgang mit der nationalsozialistischen Zeitungswissenschaft*, Wien 2004.

Dzieje Pomorza Nadwiślańskiego i Kujaw w wypisach, red. H. Piskorska, H. Galus, Warszawa 1967.

Dziobek-Romański J., *Organizacja administracji władz okupacyjnych na ziemiach polskich w latach 1939–1945*, „Rocznik nauk Prawnych” 2012, t. 22, nr 3.

Grochowina S., Kącka K., *Polityka niemieckich władz okupacyjnych na Pomorzu Gdańskim. Dokumentacja wybranych problemów*, Toruń 2018.

Historia Pomorza, t. 5: 1918–1939. *Województwo pomorskie, Wolne Miasto Gdańsk*, cz. 1: *Ustrój, społeczeństwo i gospodarka*, oprac. M. Andrzejewski [i in.], red. S. Wierzchosławski, P. Olstowski, Toruń 2015.

Kętrzyński W., *Nazwy miejscowe polskie Prus Zachodnich, Wschodnich i Pomorza*, Lwów 1879.

- Kościierzyna i powiat kościerski w latach II wojny światowej 1939–1945, red. A. Gąsiorowski, Kościierzyna 2009.
- Kowalkowski K., *Z dziejów gminy Kaliska oraz wsi do niej należących*, Gdynia 2010.
- Krasuski J., *Kulturkampf. Katolicyzm i liberalizm w Niemczech XIX w.*, Poznań 1963.
- Kubicki M., *W Rzeszy i Generalnym Gubernatorstwie*, „Zapomniana okupacja. Dodatek do Kuriera Szczecińskiego”, 20 IX 2019.
- Kucharczyk G., *Długi kulturkampf. Pruskie i niemieckie wojny kulturowe przeciw Polsce 1795–1918*, Warszawa 2020.
- Kucharczyk G., *Kulturkampf. Walka Berlina z katolicyzmem (1846–1918)*, Warszawa 2009.
- Landau L., *Kronika lat wojny i okupacji*, t. 1: *Wrzesień 1939 – listopad 1940*, oprac. Z. Landau, J. Tomaszewski, Warszawa 1962.
- Lang H., *Deutschlands Vermessungs und Kartenwesen. Aspekte seiner Entwicklung seit der Reichsgründung 1871*, Dresden 2008.
- Lucas R.C., *Zapomniany holokaust. Polacy pod okupacją niemiecką 1939–1945*, przeł. S. Stodulski, Poznań 2012.
- Łuczak A., Piotrowicz A., *Polityczne oczyszczanie gruntu. Zagłada polskich elit w Wielkopolsce (1939–1941)*, Poznań 2009.
- Madajczyk C., *Generalna Gubernia w planach hitlerowskich: studia*, Warszawa 1961.
- Marcinkiewicz A., *Słownik niemieckich nazw miejscowości Drugiej Rzeczypospolitej pod kontrolą III Rzeszy 1939–1945*, Warszawa 2003.
- Markiewicz R., *Wojenne wspomnienia mieszkańca Gdyni*, Gdynia 2009.
- Matelski D., *Niemcy w Polsce w XX wieku*, Warszawa–Poznań 1999.
- Michałowska J., *Terror i wyniszczenie [w:] Dzieje Gdyni*, red. R. Wapiński, Wrocław 1980.
- Mroczo M., *Polska myśl zachodnia 1918–1939. Kształtowanie i upowszechnianie*, Poznań 1986.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 1: *A–B*, red. K. Rymut, Kraków 1996.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 2: *C–D*, red. K. Rymut, Kraków 1997.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 3: *E–I*, red. K. Rymut, Kraków 1999.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 4: *J–Kn*, red. K. Rymut, Kraków 2001.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 5: *Ko–Ky*, red. K. Rymut, Kraków 2003.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 6: *L–Ma*, red. K. Rymut, Kraków 2005.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 7: *Mq–N*, red. K. Rymut, Kraków 2007.

- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 8: O–Pn, red. K. Rymut, B. Czopek-Kopciuch, Kraków 2009.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 9: Po–Q, red. K. Rymut, B. Czopek-Kopciuch, Kraków 2013.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 10: Ra–Re, red. K. Rymut, B. Czopek-Kopciuch, u. Bijak, Kraków 2015.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 11: Rę–Rs, red. K. Rymut, B. Czopek-Kopciuch, u. Bijak, Kraków 2015.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 12: Ru–Rz, red. K. Rymut, B. Czopek-Kopciuch, u. Bijak, Kraków 2015.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 13: Sa–Si, red. K. Rymut, B. Czopek-Kopciuch, u. Bijak, Kraków 2016.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 14: Sk–Sn, red. K. Rymut, B. Czopek-Kopciuch, u. Bijak, Kraków 2017.
- Nazwy miejscowe Polski. Historia, pochodzenie, zmiany*, t. 15: So–Stą, red. B. Czopek-Kopciuch, u. Bijak, Kraków 2018.
- Piskorski J.M., Hackmann J., Jaworski R., *Deutsche Ostforschung und polnischen Westforschung im Spannungsfeld von Wissenschaft und Politik*, Poznań 2002.
- Podgóreczny M., *Albert Forster. Gauleiter i oskarżony*, Gdańsk 1977.
- Polska 1939–1945. Obszary inkorporowane do Rzeszy, Generalne Gubernatorstwo oraz ziemie wcielone do Związku Radzieckiego, podobieństwa i różnice. Materiały XXII sesji naukowej w Toruniu 7 listopada 2012 roku*, red. B. Chrzanoski, Toruń 2014.
- Rojewska E., Tomkiewicz M., *Gdynia 1939–1945 w świetle źródeł niemieckich i polskich. Aresztowania – egzekucje – wysiedlenia ludności cywilnej narodowości polskiej*, Gdynia 2009.
- Rutkiewicz-Hanczewska M., *Nazewnice powroty w kontekście językowych uniwersaliów. Dawne i współczesne nazwy miejscowe o charakterze internacjonalnym*, „Onomastica” 2019, R. 63.
- Schenk D., *Albert Forster – gdański namiestnik Hitlera. Zbrodnie hitlerowskie w Gdańsku i Prusach Wschodnich*, przeł. W. Tycner, J. Tycner, Gdańsk 2002.
- Semków P., *Tworzenie administracji niemieckiej i jej zadania [w:] Kościerzyna i powiat kościerski w latach II wojny światowej 1939–1945*, red. A. Gąsiorowski, Kościerzyna 2009.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 1, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1880.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 2, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1881.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 3, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1882.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 4, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1883.

- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 5, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1884.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 6, red. B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1885.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 7, red. B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1886.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 8, red. B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1887.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 9, red. B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1888.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 10, red. B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1889.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 11, red. B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1890.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 12, red. B. Chlebowski, Warszawa 1892.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 13, red. B. Chlebowski, Warszawa 1895.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 14, red. B. Chlebowski, J. Krzywicki, F. Sulimierski, Warszawa 1895.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 15, cz. 1, red. B. Chlebowski, J. Krzywicki, Warszawa 1900.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 15, cz. 2, red. B. Chlebowski, J. Krzywicki, Warszawa 1902.
- Skorowidz ważniejszych miejscowości Prus Królewskich*, oprac. W. Wojciechowski, P. Spandowski, Poznań 1918.
- Sziling J., *Kształtowanie się i struktura hitlerowskich władz cywilnych i partyjnych w Reichsgau Danzig-Westpreussen (1939–1945)* [w:] *Hitlerowskie sądownictwo, więziennictwo i obozy w Okręgu Rzeszy Gdańsk-Prusy Zachodnie*, Sztutowo 1986.
- Sziling J., *Lata okupacji hitlerowskiej (1939–1945)* [w:] *Dzieje Świecia nad Wisłą i jego regionu*, t. 2, red. K. Jasiński, Warszawa–Poznań–Toruń 1980.
- Sziling J., *Polityka okupanta hitlerowskiego wobec Kościoła katolickiego 1939–1945. Tzw. Okręgi Rzeszy: Gdańsk-Prusy Zachodnie, Kraj Warty, regecja katowicka*, Poznań 1970.
- Szłapczyński T., Walichnowski T., *Nauka w służbie ekspansji i rewizjonizmu (Ostforschung)*, Warszawa 1969.
- Toponimia powiatu kościerskiego*, red. E. Breza, Gdańsk 1974 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 1).
- Toponimia byłego powiatu puckiego*, red. J. Treder, Gdańsk 1977 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 3).
- Toponimia Powiśla Gdańskiego*, red. H. Górniewicz, Gdańsk 1980 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 4).

- Toponimia byłych powiatów gdańskiego i tczewskiego*, red. H. Bugalska, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1985 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 6).
- Toponimia powiatu starogardzkiego*, red. H. Górniewicz, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1985 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 7).
- Toponimia powiatu świeckiego*, red. E. Jakus-Borkowa, Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk–Łódź 1987 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 8).
- Toponimia powiatu bytowskiego*, red. G. Surma, Wrocław–Warszawa–Kraków 1990 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 9).
- Toponimia powiatu wejherowskiego*, red. J. Treder, Gdańsk 1997 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 14).
- Toponimia powiatu tucholskiego*, red. M. Milewska, Gdańsk 2000 („Pomorskie Monografie Toponomastyczne”, nr 15).
- Trzeciakowski L., *Kulturkampf w zaborze pruskim*, Poznań 1970.
- Wróbel A., *Krajobraz nazewniczy gminy Wielgie i okolic*, Wielgie 2014.
- Zbrodnia pomorska 1939*, red. T.S. Ceran, Warszawa 2018.
- Zugaj L., *Historia administracji w Gminie Lipno*, Lublin 2016.

IV. Strony internetowe

- Cmentarz ewangelicki Kosowo, <http://lapidaria.wikidot.com/cmentarz-ewangelicki-kosowo-gm-swiecie-nad-wisla>, 12 V 2019 r.
- Dawne tereny wschodnie <http://ehemalige-ostgebiete.de/pl/place/12748-bergfeld>, 10 VII 2019 r.
- Ehen in der Provinz Posen, http://poznan-project.psnk.pl/page.php?page=content_swiecie&lang=de, 12 V 2019 r.
- Familienforschung Westpreussen, <http://westpreussen.de/pages/forschungshilfen/ortsverzeichnis.php>, 15 V 2019 r.
- Gemeindeverzeichnis Deutschland 1900, <http://www.gemeindeverzeichnis.de/gem1900/gem1900.htm?westpreussen/schwetz.htm>, 12 V 2019 r.
- Katalog polskich zamków, pałaców i dworów <http://www.polskiezabytki.pl/m/obiekt/1097/Krapiewo/>, 11 VII 2019 r.
- Keiserswalde, <http://wiki-de.genealogy.net/GOV:KAILDEJO83MC>, 25 VII 2019 r.
- Lutkowo, http://www.kaprzew.rubikon.pl/marysin/l_lutow.html, 21 V 2019 r.
- Parafie Krajny. Wykaz miejscowości, <http://www.ptg.gda.pl/index.php/publisher/articleview/action/view/frnArticleID/176/>, 21 V 2019 r.
- Portal Schwetz, <http://wiki-de.genealogy.net/Portal:Schwetz>, 12 V 2019 r.
- Portal rodziny Szpejankowskich i Szpejenkowskich, <http://www.szpejankowski.eu/index.php/metryki-wykazy-osob.html?start=10>, 6 II 2020 r.

Indeks osób

- Adam Franz 14, 17, 18, 21, 28
Andrzejewski Marek 19
- Bojarska Barbara 9
Bonn-Fallois Fritz von 26
Brakmann Albert 7
Brettreich Paul 15
Breza Edward 8, 16, 19, 21, 23
Broszat Martin 9
Bugalska Halina 8, 20, 22
Burgdörfer Friedrich 14
Burleigh Michael 7
- Ceran Tomasz Sylwiusz 10
Chlebowski Bronisław 7, 20–28
Chrzanowski Bogdan 8
Ciechanowski Konrad 10
Czopek Barbara zob. Czopek-Kopciuch
Barbara
Czopek-Kopciuch Barbara 10
- Donsbach Wolfgang 14
Dombrowski 14
Duchkowitsch Wolfgang 14
Dziobek-Romański Jacek 9
- Exner Erich Hans 14, 17, 18, 21, 23, 28, 29, 32
- Forster Albert 10, 14, 15, 19, 31, 36
- Galus Henryk 11, 13
Gąsiorowski Andrzej 12, 21
Górniewicz Hubert 8, 13, 26
Grochowina Sylwia 10, 11
- Hausjell Fritz 14
Hicke 14
Hitler Adolf 7, 9, 10, 13
- Jakus-Borkowa Ewa 8, 28
Jasiński Kazimierz 10
Jaworski Rudolf 7
Just F. 26
- Kasiske Karl 14, 22, 23
Kazimierczak Elżbieta 9
Kačka Katarzyna 10, 11
Keyser Erich 14, 18, 21, 23–25, 27, 28, 30,
32
Kętrzyński Wojciech 7
Kleine 14, 21
Kothe Julius 14, 24, 25, 27
Kowalkowski Krzysztof 25
Krasuski Jerzy 9
Krzywicki Józef 22, 26
Kubicki Mateusz 8
Kucharczyk Grzegorz 9
- Landau Ludwik 13
Landau Zbigniew 13
Lang Herbert 12
Latterman 14
Leder Witold 9
Löbsack Wilhelm 15
Löer 14
Lucas Richard C. 9, 11, 13
- Łuczak Agnieszka 11
- Madajczyk Czesław 8
Marcinkiewicz Andrzej 8
Markiewicz Ryszard 13
Matelski Dariusz 9
Michałowska Janina 13
Milewska Małgorzata 29
Mroczo Marian 7
Müller Reinhold 14, 17, 21–24

Olstowski Przemysław 19

Paleske Eberhard von 22
Paleske Joachim von 22
Papritz Johannes 14
Pietrowicz Aleksandra 11
Pilichowski Czesław 9
Piskorska Helena 11, 13
Piskorski Jan M. 7
Podgóreczny Marian 10
Preuß Ulrich 17, 18, 21, 23, 27–30, 33, 34
Przegiętka Marcin 7

Recke Walter 14
Rojewska Elżbieta 11
Rospond Stanisław 105
Rudolf 14
Rutkiewicz-Hanczewska Małgorzata 35
Rymut Kazimierz 8

Schenk Dieter 10, 11
Schmid Bernard 14, 17, 18, 21, 23–25, 27, 28,
31
Schönberg Hubertus 14
Semków Piotr 12

Semrad Bernd 14
Skonietzki 14
Spandowski Paweł 8
Stodulski Sławomir 9
Sulimierski Filip 7, 20–23, 25, 26, 28
Surma Genowefa 8
Sziling Jan 9, 10, 11, 12
Szałpczyński Józef 7

Tomaszewski Jerzy 13
Tomkiewicz Monika 11
Treder Jerzy 8, 24, 25
Trzeciakowski Lech 9
Tycner Janusz 10
Tycner Wanda 10

Wagner Herman 14, 17
Walewski Władysław 20–26, 28
Walichnowski Tadeusz 7
Wapiński Roman 13
Wendland Ulrich 14, 18, 21–25, 28–30, 32
Wierchosławski Szczepan 19
Wojciechowski Wacław 5
Wróbel Andrzej 18

Nota o autorze

Mateusz Kubicki (ur. 1988) – historyk, niemcoznawca, ekonomista. Pracownik Oddziałowego Biura Badań Historycznych IPN Oddział w Gdańsku. Doktorant na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego. Autor książek *Kapitan ostatni opuszcza swój statek... Józef Władysław Bednarz (1879–1939)* (2019), *Zbrodnia w Lesie Szpęgawskim 1939–1940* (2019) oraz licznych artykułów. Jego zainteresowania badawcze obejmują II wojnę światową na Pomorzu Gdańskim i na Pacyfiku oraz historię gospodarczą XX w.